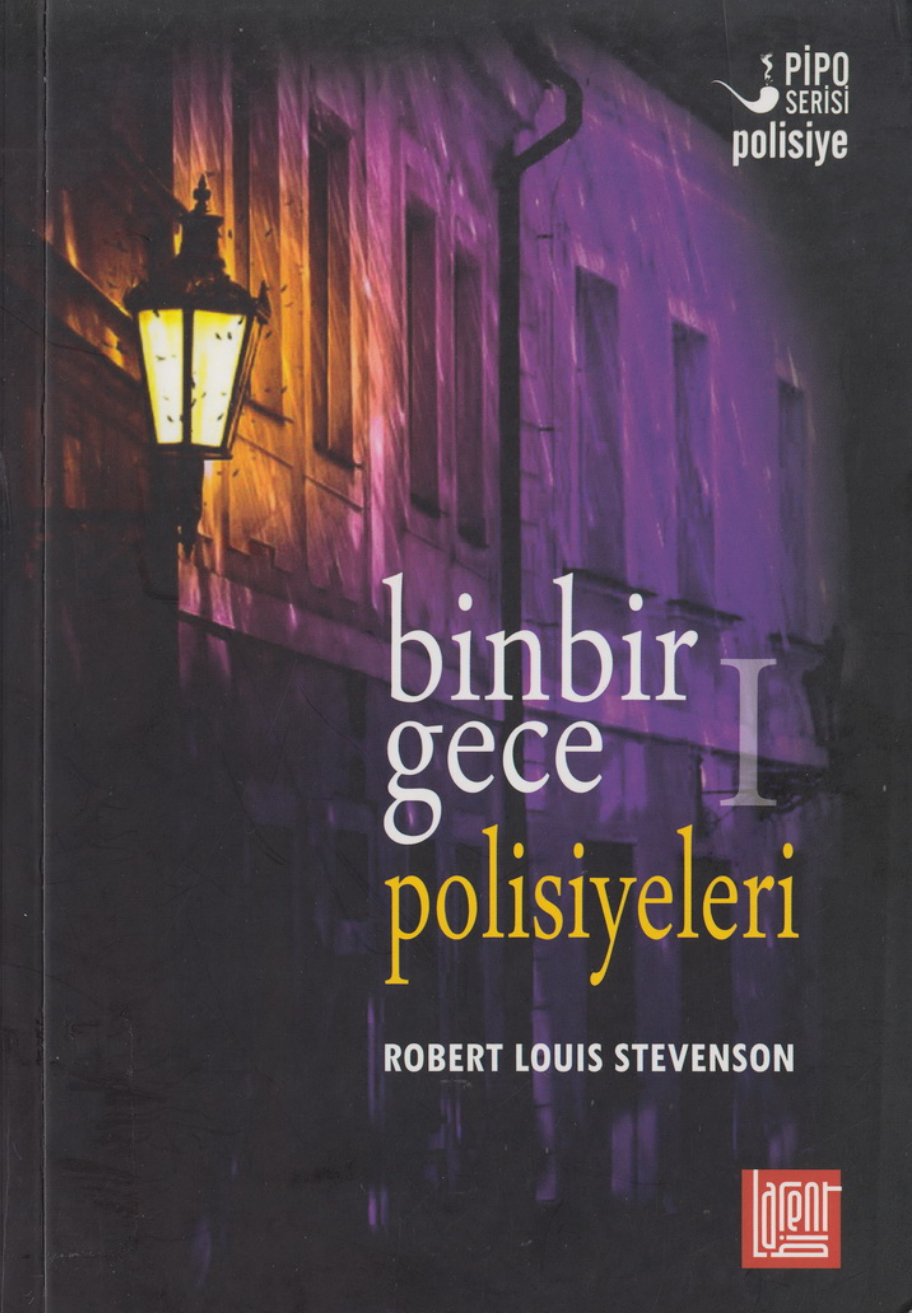

PİPO
SERİSİ
polisiye
binbir
gece
I
polisiyeleri
ROBERT LOUIS STEVENSON

BİNBİR GECE POLİSİYELERİ

I

ROBERT LOUIS STEVENSON

Labirent Yayınevi
Pipo Dizisi - 7

Eserin orijinal adı:
The New Arabian Nights
Binbir Gece Polisiyeleri-I
Robert Louis Stevenson

ISBN 978-605-86166-0-8
Sertifika No: 26373
Birinci Basım Mart 2013

Çeviri: Feyza Göçer
Genel Yayın Yönetmeni: Hüseyin Çukur
Kapak ve İç Tasarım: Yener Yentek

Labirent Basın
Yayın Dağıtım Pazarlama
Osmanağa Mah.
Arayıcıbaşı Sok. No: 29-31/8
İletişim: 0549 430 50 89

www.labirentyayinlari.com
twitter.com/LabirentYayin
facebook.com/labirentyayinlari
labirentyayinlari@gmail.com

Baskı:
Özal Matbaası 0212 565 25 99

ROBERT LOUIS STEVENSON

BİNBİR GECE POLİSİYELERİ

I

İngilizce'den Çeviren
Feyza Göçer

Robert Louis Stevenson

Stevenson, Robert Louis (1850–1894) Daha çok macera öyküleri ile tanınan İskoç yazar, şair, deneme yazarı. Stevenson hasta bir adamdı -veremden öldüama yine de macera dolu bir hayat sürdü. Hayatının son beş yılını Samoa adasında bir toprak sahibi ve kabile şefi olarak geçirdi. Binbir Gece Polisiyeleri (1882) "İntihar Kulübü", "Raca'nın Elması", "Bağlantıdaki Köşk" ve diğerlerini içeren bir öykü derlemesidir. Stevenson'ın yayımlanan ilk yapıtıdır.

İÇİNDEKİLER

İNTİHAR KULÜBÜ **7**

Kremalı Turta Dağıtan Genç Adamın Hikâyesi 9

Doktor ve Saratoga Sandığının Hikâyesi 41

Fayton Arabaları Macerası 69

RACA'NIN ELMASI **89**

Şapka Kutusunun Hikâyesi 91

İlahi Görevdeki Genç Adamın Hikâyesi 117

Yeşil Panjurlu Evin Hikâyesi 133

Prens Florizel ve Bir Hafiyenin Macerası 163

BAĞLANTIDAKİ KÖŞK **171**

Graden Deniz-Korusu'nda Nasıl Kamp Yaptığımın ve
Köşkte Bir Işık Gördüğümün Öyküsü 173

Gece Vakti Yattan Karaya Çıkışın Öyküsü 181

Karımla Nasıl Tanıştığımın Öyküsü 189

Graden Deniz-Korusu'nda Yalnız Olmadığımı
Nasıl Şaşırtıcı Bir Şekilde Öğrendiğimin Öyküsü 199

Northmour, Clara ve Benim Aramda
Geçen Bir Görüşmenin Öyküsü 207

Uzun Boylu Adamla Tanışmamın Öyküsü 213

Köşkün Penceresine Doğru Bir
Kelimenin Nasıl Haykırıldığının Öyküsü 221

Uzun Boylu Adamın Sonunun Öyküsü 229

Northmour'un Tehdidini
Nasıl Gerçekleştirdiğinin Öyküsü 237

Gece İçin Kalacak Bir Yer,
Francis Villon'un Hikâyesi 243

Sör Maletroit'in Kapısı 265

Önsezi ve Gitarcı 287

I 287

II 292

III 296

IV 301

V 306

VI 310

İNTİHAR KULÜBÜ

KREMALI TURTA DAĞITAN GENÇ ADAMIN HİKÂYESİ

Marifetli bir adam olan Bohemya Prensi Florizel, Londra'da yaşadığı süre boyunca davranışlarının cazibesi ve saygıdeğer cömertliği sayesinde tüm halk tabakalarının takdirini kazanmıştı. Kendisi hakkında sadece bilinenler bile onu kayda değer bir adam yapmaktaydı ki, bunlar gerçekte yaptıklarının ancak küçük bir bölümüydü. Olağan koşullarda sakin yaradılışlı ve hayata herhangi bir köylü kadar kalender bir şekilde yaklaşmaya alışık bir adam olsa da Bohemya Prensi'nin doğuştan kaderi olana kıyasla daha maceracı ve eksantrik bir yaşam tarzına meyli de yok değildi. Arada bir can sıkıntısına kapıldığında, Londra tiyatrolarının hiçbirinde görülecek komik bir oyun bulamadığında ve mevsim tüm rakiplerini gölgede biraktığı açık hava sporları için uygun olmadığında, sırdaşı ve Ahırbeyi[1] Albay Geraldine'i çağırarak bir akşam gezintisine hazırlanmasını buyururdu. Ahırbeyi cesur ve de atılgan mizaçlı genç bir subaydı. Haberi memnuniyetle karşılar ve bir an önce hazırlanmak için acele ederdi. Uzun yılların deneyimleri ve değişik hayat tarzlarına aşinalık ona kılık değiştirme konusunda eşsiz bir yetenek sağlamıştı. Sadece yüzünü ve duruşunu değil, sesini ve neredeyse düşüncelerini de her sınıftan, karakterden veya milletten insana uydurabilirdi. Bu şekilde dikkati Prens'ten

1 Hükümdarın atları, av köpekleri, ahırları, haraları ve onlarla ilgili gereçlere bakmakla yükümlü yüksek rütbeli görevli. (ç.n)

uzaklaştırır ve bazen çiftin tuhaf topluluklara kabul edilmesini sağlardı. Resmi makamlar bu maceraların sırlarına hiçbir zaman ortak edilmemişti. Birinin soğukkanlı cesareti ve diğerinin hızlı yaratıcılığı ile yiğitçe sadakati onları çok sayıda tehlikeli badireden kurtarmış, zaman geçtikçe kendilerine güvenleri artmıştı.

Mart ayında bir akşam aniden bastıran sulu sepken kar onları Leicester Meydanı çevresinin en yakınında buldukları bir Oyster Bar'a sürükledi. Albay Geraldine, Asker Toplama Bölüğü[2] ile bağlantılı parasız bir adam rolü oynayacak şekilde giyinip makyaj yaparken, Prens de görünüşünü her zamanki gibi sahte favoriler ve bir çift kocaman yapışkan kaş ile gülünçleştirmişti. Bunların ona verdiği tüylü ve yanık tenli hava, onun gibi kibar muhitten bir adam için arkasını görmesi zor bir maske oluşturuyordu. Patron ve adamı bu şekilde kuşanmış olarak güven içerisinde brendi-sodalarını yudumluyorlardı.

Bar, erkek ve kadın müşteriler ile doluydu ama her ne kadar bunların bir kısmı kahramanlarımızla bir sohbet başlatmaya hevesli olsalar da ahbaplık biraz ilerlediğinde hiçbirinin ilginç olmayı vaat etmediği görülüyordu. Londra'nın süprüntüleri ve namussuzluğun bayağılığı dışında bir şey yoktu. Kanatlı kapılar hızlıca itilip açıldığında ve iki uşak tarafından takip edilen genç bir adam bara girdiğinde Prens çoktan esnemeye koyulmuş ve tüm bu gezintiden sıkılmaya başlamıştı. Uşakların her biri, hemen açtıkları kapaklarının altında, kremalı turta bulunan büyük birer tabak taşıyordu. Genç adam tüm müşterileri dolaşarak abartılı bir nezaketle herkese bu pastalardan almaları için ısrar etti. Teklifi bazen gülerek kabul edildi, bazen de kararlı bir şekilde, hatta kabaca, reddedildi. Bu ikinci durumda yeni gelen, az çok nükteli bir yorum yaparak turtayı her seferinde kendisi yedi.

En sonunda Prens Florizel'e yanaştı.

"Bayım," dedi, hürmetli bir reverans yaparken turtayı başparmağı ile işaret parmağı arasında uzatarak, "tamamen yabancı

2 Britanya'da 1664'te başlayıp 18. yüzyılda ve 19. yüzyılın başlarında devam eden, erkekleri zorla, daha çok donanmaya katılmak üzere, haberli veya habersiz askere alma uygulamasını gerçekleştiren kurum. (ç.n)

birinin bir parça gönlünü yapar mısınız? Saat 17.00'den beri iki düzine artı üç tanesini yemiş biri olarak pastanın kalitesine kefil olurum."

"Hediyenin niteliğinden çok," diye yanıtladı Prens, "onun sunulma niyetine önem verme alışkanlığındayımdır."

"Niyet, bayım," diye karşılık verdi genç adam tekrar eğilerek, "hicivdir."

"Hiciv? Peki, kimi gülünç duruma düşürmeyi tasarlıyorsunuz?"

"Felsefemi izah etmek için değil, sadece bu kremalı turtaları dağıtmak için buradayım. Gösterinin dalga geçtikleri arasına kendimi de tüm içtenliğime kattığımı söylersem haysiyetin tatmin edildiğini düşüneceğinizi ve tenezzül edeceğinizi umarım. Yoksa beni yirmi sekizincimi yemek zorunda bırakacaksınız ve itiraf etmeliyim ki, bu işten bıkmaya başladım."

"Beni duygulandırdınız. Sizi bu çıkmazdan kurtarmak arzusundayım ama bir şartla. Ben ve arkadaşım keklerinizi yersek -ki aslında bunun için ikimiz de hevesli değiliz- karşılık olarak sizin de akşam yemeğinde bize katılmanızı bekleriz."

Genç adam düşünüp taşınıyormuş gibi göründü. "Elimde hâlâ birkaç düzine var," dedi en sonunda. "Dolayısıyla önemli vazifemi tamamlamadan önce daha birçok barı ziyaret etmem gerekecektir. Bu biraz zaman alacaktır ve eğer açsanız..."

Prens onun sözünü kibar bir el hareketiyle kesti. "Arkadaşım ve ben size eşlik edeceğiz," dedi. "Zira bir akşamı geçirmekteki hoş yönteminize içten bir ilgi duymaktayız. Şimdi barışın ön koşullarını belirlendiğine göre anlaşmayı ikimiz için de imzalamama izin verin." Sonra Prens turtayı hayal edilebilecek en hevesli şekilde ağzına attı.

"Lezzetli," dedi.

"Sizin bu işin erbabı olduğunuzu görebiliyorum."

Albay Geraldine de pastaya aynı şekilde hürmetlerini sundu. Artık bardaki herkes sunduğu lezzetleri ya kabul etmiş ya da geri çevirmiş olduğu için de kremalı turta dağıtan genç adam benzer

başka bir müesseseye doğru yola düştü. Gülünç görevlerine alışmış görünen iki uşak onu derhal takip ettiler. Prens ile albay da birbirlerine gülümseyerek kol kola en arkadan geldiler. Grup bu düzende, olayların evvelce anlatılana benzer mahiyette sahnelendiği diğer meyhaneleri dolaştı... Bu amaçsız ikramcılığın lütuflarını bazıları geri çevirdi, bazıları kabul etti ve genç adam reddedilen her turtayı kendisi yedi.

Üçüncü meyhaneden ayrıldıklarında stoklarını saydı. Geriye sadece dokuz tane kalmıştı, tabağın birinde üç, diğerinde de altı tane.

"Beyler," dedi iki yeni takipçisine hitap ederek, "akşam yemeğinizi daha fazla geciktirmek istemiyorum. Aç olduğunuza kesinkes eminim. Size özel bir bedel borçlu olduğumu düşünüyorum. Ayrıca bu büyük günümde, saçmalığı son derece bariz eylemimi içeren anlamsız uğraşıyı sonlandırırken, benden desteğini esirgemeyen herkese karşı cömertçe davranmak istiyorum. Beyler, daha fazla beklemeyeceksiniz. Bünyem önceki aşırıya kaçmalardan dolayı harap olmuş olsa da bizi bağlayan koşulu hayatım pahasına tasfiye ediyorum." Bu sözlerin ardından kalan dokuz turtayı ağzına atıp her birini tek bir hareketle yuttu. Sonra uşaklara dönerek onlara birkaç altın lira verdi.

"Olağanüstü sabrınız için," dedi, "sizlere teşekkür etmeliyim." Sonra her birine eğilip selam vererek onları azletti. Birkaç saniye, az önce yardımcılarına içinden ödeme yaptığı cüzdana bakarak durdu, sonra gülerek cüzdanı sokağın ortasına fırlattı ve akşam yemeğine hazır olduğunu belirtti.

Bir süreliğine abartılı bir üne sahip olmuş ama artık unutulmaya yüz tutan Soho'da küçük bir Fransız restoranın iki kat üstteki özel bir odasında üç ahbap, sıradan konulardan konuşaraktan mükemmel bir akşam yemeği yediler ve üç dört şişe şampanya içtiler. Genç adam sürükleyici ve neşeliydi ama kibar yetiştirilmiş bir insanın tabiatına uygun olandan daha gürültülü gülüyordu. Elleri aşırı derecede titriyor, ayrıca ses tonunda isteği dışında gerçekleşiyor gibi görünen ani ve şaşırtıcı iniş çıkışlar oluyordu.

Tatlı kaldırılıp götürüldü ve purolarını yaktıklarında Prens ona şu sözleri yöneltti: "Umarım merakımı bağışlarsınız. Sizi tanıdığım kadarıyla bana oldukça keyif verdiniz ama daha çok da beni şaşırttınız. Patavatsız görünmeye gönülsüz olmam gerekse de arkadaşımın ve benim bir sırrı emanet etmek için son derece münasip kişiler olduğumuzu söylemeliyim. Bizim, münasebetsiz kulaklara sürekli ifşa ettiğimiz bir sürü sırrımız var. Eğer tahmin ettiğim gibi hikâyeniz aptalcaysa, İngiltere'deki en aptal adamlardan ikisi olan bize karşı herhangi bir çekingenlik göstermeniz gerekli değil. Benim adım Godall, Theophilus Godall. Arkadaşım da Binbaşı Alfred Hammersmith -ya da en azından bu adla bilinmeyi istiyor. Hayatımızı tamamen saçma maceralar peşinde koşarak geçiriyoruz ve anlayış gösteremeyeceğimiz bir saçmalık yok."

"Sizden hoşlandım Bay Godall," diye karşılık verdi genç adam. "Bana doğal bir güven telkin ediyorsunuz. Ayrıca kılık değiştirmiş bir soylu olduğunu düşündüğüm arkadaşınız binbaşıya karşı da diyeceğim en ufak bir şey yok. En azından bir asker olmadığına eminim."

Albay, becerisinin ustalığına yapılmış bu iltifat karşısında gülümsedi ve genç adam daha canlı bir tavırla devam etti: "Size hikâyemi anlatmamak için her türlü sebebim var. Belki de anlatacak olmamın sebebi tam da budur. Hiç değilse bir aptallık hikâyesi dinlemeye o kadar hazır görünüyorsunuz ki, sizi hayal kırıklığına uğratmaya içim elvermiyor. Adımı, sizin yaptığınıza karşın kendime saklayacağım. Yaşım, öykü açısından önemli değil. Atalarımdan sıradan bir adam olarak doğdum ve onlardan hâlâ oturmakta olduğum, bir insana yaraşır, oldukça seçkin bir kiralık ev ile yılda üç yüz pound geliri miras aldım. Sanırım onlardan bana, düşkünlük göstermekten büyük bir zevk aldığım sersem bir nüktedanlık da geçti. İyi bir eğitim aldım.

"Aşağı yukarı bir penilik tiyatro[3] orkestrasında para kazanmaya yetecek kadar keman çalabilirim ama daha fazla değil. Aynı

3 19. yüzyıl İngiltere'sinde alt sınıflar arasında popüler olan kısa, müzikli eğlencelerin sergilendiği küçük yerler. (ç.n)

durum flüt ve korno için de geçerlidir. O bilimsel oyunda yılda bir yüzlük kaybedecek kadar vist öğrendim. Fransızca ile tanışıklığım, paramı Paris'te de neredeyse Londra'daki kolaylıkta har vurup harman savurmamı mümkün kılmaya yeterliydi. Kısacası bir erkeğe yaraşır marifetler ile dolu bir adamım. Önemsiz bir şey hakkındaki bir düello da dâhil her türden macerayı tecrübe ettim. Ne var ki iki ay önce hem kafaca hem de görünüş olarak beğenilerime tam anlamıyla uyan bir hanımefendi ile tanıştım. Kalbim eridi. Sonunda kaderimde olan kişiyle karşılaştığımı hissetim; âşık olmak üzereydim. Ama sermayemden geriye kalanları topladığımda dört yüz pounddan biraz daha az bir miktar kadar olduğunu gördüm! Size açıkça soruyorum -kendine saygısı olan bir adam dört yüz pound ile âşık olabilir mi? Tabii ki olamayacağı sonucuna vardım, beni büyüleyen kadından uzaklaştım, sonra da her zamanki harcama hızımı azıcık arttırarak son seksen poundumla bu sabaha geldim. Bunu iki eşit parçaya böldüm. Kırkını özel bir amaç için ayırdım, kalan kırkı da bu gece sona ermeden boşa harcayacaktım. Oldukça eğlenceli bir gün geçirdim ve bana sizinle tanışma zevkini veren kremalı turtaya ilaveten birçok fars oynadım. Zira dediğim gibi saçma sapan bir hayata daha da saçma sapan bir son vermeye kararlıydım. Cüzdanımı sokağa attığımı gördüğünüzde de kırk pound suyunu çekmişti. Şimdi beni, benim kendimi tanıdığım kadar iyi tanıyorsunuz: Bir budala, ama budalalığında istikrarlı bir budala ve inanmanızı isterim ki ne mızmız ne de korkak biri." Genç adamın konuşmasının genel üslubundan kendisi hakkında oldukça acımasız ve küçümseyici düşüncelere sahip olduğu belli oluyordu. Dinleyicileri, gönül macerasını itiraf ettiğinden daha fazla önemsediği ve hayatına son vermeyi düşündüğü sonucuna varmışlardı. Kremalı turta farsı bir trajedinin uğursuzluğunu maskeliyor gibi görünmeye başlamıştı.

"Bak sen, ama bu çok garip değil mi?" diye Prens Florizel'e bir bakış atarak birden konuşmaya başladı Geraldine. "Biz üç adam Londra gibi koskocaman, kalabalık bir şehirde sadece tesadüfen karşılaşıyoruz ve hemen hemen aynı durumdayız."

"Nasıl?" diye haykırdı genç adam. "Siz de mi beş parasızsınız? Bu akşam yemeği benim kremalı turtalarım gibi bir çılgınlık mı? Şeytan üç hizmetkârını son bir âlem için mi bir araya getirdi?"

"Emin olunuz bazen şeytan oldukça centilmence davranabilir," diye karşılık verdi Prens Florizel. "Ve bu rastlantıdan o kadar etkilen lim ki tamamen aynı durumda olmasak da eşitsizliğe bir son vereceğim. Son kremalı turtalara karşı kahramanca tutumunuzun benim rehberim olmasına izin verin." Böyle söyleyen Prens cüzdanını çıkardı ve içinden küçük bir banknot tomarı aldı.

"Gördüğünüz gibi bir hafta ya da biraz daha gerinizdeyim ama size yetişmeye ve bitiş çizgisine kafa kafaya varmaya niyetliyim," diye devam etti. "Bu," paralardan bir tanesini masanın üzerine koydu, "hesaba yetecektir. Geri kalanına gelince..." Onları ateşe fırlattı ve paralar bir anda tutuşarak yanıp kül oldular.

Genç adam onun kolunu yakalamaya çalıştı ama masa aralarında olduğu için müdahalesi çok geç kaldı.

"Münasebetsiz adam," diye haykırdı. "Tamamını yakmamalıydın. Kırk poundu tutmalıydın."

"Kırk pound!" diye tekrarladı Prens. "Neden kırk pound Tanrı aşkına?"

"Neden seksen değil?" diye söylendi albay. "Çünkü çok iyi biliyorum ki o tomarda bir yüzlük olmalıydı." "İhtiyacı olan sadece kırk pounddu," dedi genç adam hüzünle. "Ama o olmadan giriş izni olmaz. Kural çok kesindir. Kişi başı kırk pound. Melun hayat, bir adam parası olmadan ölemiyor bile!" Prens ve albay bakıştılar.

"Ne demek istediğinizi açıklayın," dedi ikincisi. "Benim hâlâ oldukça bol paralı bir cüzdanım var ve servetimi Godall ile seve seve paylaşacağımı söylememe gerek yok. Ama bunun ne amaçla olacağını bilmeliyim, ne kastettiğinizi bize kesinlikle anlatmalısınız." Genç adam kendine gelmiş gözüküyordu; birinden diğerine sıkıntıyla bakıp durdu ve yüzü renkten renge girdi.

"Benimle eğlenmiyorsunuz değil mi?" diye sordu. "Gerçekten de benim gibi beş parasız adamlar mısınız?"

"Kendi adıma ben gerçekten öyleyim," diye yanıtladı albay.

"Ben de kendim için," dedi Prens. "Size bunun kanıtını sundum. Beş parasız bir adam dışında kim paralarını ateşe atar? Başka söze ne hacet."

"Beş parasız bir adam -evet," diye şüpheyle karşılık verdi diğeri. "Ya da bir milyoner."

"Yeter, bayım," dedi Prens. "Ben öyle olduğunu söyledim ve sözlerimin şüphe ile karşılanmasına alışık değilimdir."

"Beş parasız?" dedi genç adam. "Benim gibi beş parasız mısınız? Bir yaşam boyu hazdan sonra kendinizi sadece tek bir hazza daha teslim edebileceğiniz bir duruma mı geldiniz? Siz," -devam ederken sesini alçalttı- "kendinize o son hazzı verecek misiniz? O şaşmaz ve zahmetsiz yolu seçerek budalalığınızın sonuçlarından kaçacak mısınız? Polisin ahlak memurlarını o tek açık kapı ile atlatacak mısınız?" Birden duruverdi ve gülmeye başladı.

"Sağlığınıza!" diye bağırdı bardağını boşaltırken, "ve sizlere iyi geceler benim şen beş parasız adamlarım." Kalkmak üzereyken Albay Geraldine onu kolundan yakaladı.

"Bize güvenmiyorsunuz," dedi, "ama bunda hatalısınız. Tüm sorularınıza tasdik ederek cevap verdim. Fakat ürkek de değilim ve İngiliz İngilizcesini dobra dobra konuşabilirim. Biz de tıpkı sizin gibi hayattan usandık ve ölmeyi kafamıza koyduk. Er ya da geç, yalnız veya birlikte, ölümü arayıp bulmayı tasarlıyoruz ve hazır beklediği yeri biliyoruz. Sizinle karşılaştığımız ve durumunuz daha acil olduğu için bırakalım bu akşam ve hemen olsun -siz de isterseniz üçümüz birden. Böylesi meteliksiz bir üçlü," diye haykırdı, "Plüton'un salonlarına kol kola girmeli ve gölgelerin arasında birbirlerine destek vermelidir!" Geraldine tam da oynadığı role yakışan tavır ve tonlamayı bulmuştu. Prens huzursuz olmuştu ve sırdaşına biraz şüpheyle baktı. Genç adama gelince, yanaklarına tekrar belirsizce renk geldi ve gözleri parıldadı.

Neredeyse ürkütücü bir neşeyle "siz tam benim adamlarımsınız!" diye bağırdı. "Anlaşma için el sıkışalım -elleri soğuk ve ıslak-

tı-! Yürüyüşe nasıl bir bölükte başlayacağınızı çok az biliyorsunuz! Kremalı turtalarıma iştirak ettiğiniz anın sizin için ne kadar mutlu bir an olduğunu çok az biliyorsunuz! Ben sadece tek bir ferdim ama bir ordudaki bir ferdim. Ölüm'ün özel kapısını biliyorum. Ondan haberdar olanlardan biriyim ve size sonsuzluğa kadar töreh, hatta rezalet olmadan eşlik edebilirim." Sabırsızlıkla ondan ne demek istediğini açıklamasını rica ettiler.

"İkiniz için seksen pound çıkarabilir misiniz?" diye ısrar etti.

Geraldine gösterişli bir şekilde cüzdanına göz attı ve olumlu cevap verdi.

"Şanslı insanlar!" dedi genç adam. "Kırk pound İntihar Kulübü'ne giriş ücretidir."

"İntihar Kulübü," dedi Prens. "Bu da neyin nesi şimdi?"

"Dinleyin," dedi genç adam. "Kolaylıklar çağındayız ve size türünün son mükemmelliğini anlatmalıyım. Farklı yerlerde işlerimiz vardı, o yüzden demiryolları icat edildi. Demiryolları bizi dostlarımızdan ayırdı, dolayısıyla uzak mesafelerde hızlıca haberleşebilelim diye telgraflar ortaya çıktı. Hatta otellerde bizi birkaç yüz basamak çıkmaktan kurtaracak asansörler var.

"Şimdi, aslında hayatın, rolümüz bizi eğlendirdiği sürece soytarıyı oynadığımız bir sahne olduğunu biliyoruz. Bugünkü konforda eksik kalan tek bir kolaylık vardı, sahneyi terk etmek için münasip, zahmetsiz bir yol: Özgürlüğe giden arka merdivenler ya da az önce söylediğim gibi Ölüm'ün özel kapısı. İşte bu, -asi yoldaşlarım- İntihar Kulübü tarafından sağlanmaktadır. Sizin ve benim itiraf ettiğimiz son derece makul arzuda yalnız olduğumuzu, hatta istisnai olduğumuzu sanmayın. Her gün ve tüm hayatları boyunca içinde yer almaları beklenen gösteriden tüm kalpleriyle bıkmış çok sayıda hemcinsimizi firar etmekten sadece birkaç kaygı alıkoyuyor.

"Bazılarının çok sarsılacak, hatta konu duyulursa ayıplanacak aileleri var; diğerlerinin kalbi zayıf ve ölüm yöntemleri onları irkiltiyor. Bu, bir dereceye kadar benim kendi tecrübem. Kafama

bir tabanca dayayıp tetiği çekemem, zira benden daha güçlü bir şey bu eyleme izin vermez ve her ne kadar hayattan iğrensem de bedenimde ölümü yakalamaya ve işi tamamlamaya yetecek kadar kuvvet yok. İntihar Kulübü, benim gibiler ve bir ölüm sonrası rezalete yol açmadan kargaşanın dışına çıkmayı arzulayan herkes için başlatılmıştır. Bunun nasıl tertiplendiği, tarihçesi, başkaları tarafından yönetilen şubeleri olup olmadığı hakkında benim de bilgim yok. Yapısı ve kurallarını size anlatma özgürlüğüne sahip değilim. Ama bildiğim kadarıyla hizmetinizdeyim. Hayattan gerçekten bıktıysanız sizi bu akşam bir toplantıda takdim edebilirim. Bu akşam olmasa bile en azından bu hafta içinde bir başka zaman, varlıklarınızdan zahmetsizce kurtulabilirsiniz. Şimdi saat -saatine göz atarak- 23.00. En geç 23.30'da buradan ayrılmalıyız. Dolayısıyla önerimi dikkate almadan önce yarım saatiniz var. Bu, kremalı turtadan daha ciddi bir şey," diye de ekledi gülümseyerek, "ama sanırım daha makbul."

"Kesinlikle daha ciddi," diye cevap verdi Albay Geraldine. "Kat be kat daha ciddi olduğu için de arkadaşım Bay Godall ile beş dakika özel olarak konuşmama izin verir misiniz?"

"Bu oldukça makul. İzin verirseniz bir köşeye çekileceğim."

"Çok naziksiniz," dedi albay.

İkisi yalnız kalır kalmaz, "bu hoşbeş," dedi Prens Florizel, "neye yarayacak Geraldine? Seni telaşlı görüyorum ama ben gönül rahatlığı içinde kararımı verdim. Bunun sonunun nereye varacağını göreceğim."

Benzi atan albay "Ekselansları," dedi. "Hayatınızın önemini düşünmenizi rica ederim, sadece arkadaşlarınız için değil, halkın menfaati açısından da. Bu çılgın adam 'bu akşam olmasa bile,' dedi. Ama bu akşam zatıâlinizin başına telafi edilemez bir felaketin gelmesi durumunda, sorarım size, benim kederim ne olacak ya da koskoca bir ulusun ıstırabı ve talihsizliği?"

"Bunun sonunun neye varacağını göreceğim," diye tekrarladı Prens, son derece kararlı bir ifadeyle. "Ayrıca Albay Geraldine, bir

centilmen olarak vermiş olduğunuz şeref sözünü hatırlayıp ona uyma nezaketini gösterin. Hatırlayın, hiçbir koşul altında, benim özel yetkim olmadan, yurtdışında tebdili kıyafet gezdiğimi açığa vurmayacaksınız. Emirlerim bu şekildeydi, şimdi onları yeniden vurguluyorum. Ve şimdi," diye ekledi, "hesabı istemenizi rica ederim."

Albay Geraldine itaat ederek başıyla selam verdi ama kremalı turta dağıtan genç adamı çağırıp garsona talimatlarını bildirirken yüzü bembeyazdı. Prens, rahat tutumunu koruyarak genç intiharcıya büyük bir neşe ve coşkuyla bir Palais Royal farsını tasvir ediyordu. Albayın numara yapmayan yalvaran bakışlarından kaçıyordu ve fazladan bir özenle yeni bir açık uçlu puro seçti. Doğrusu grubun içinde sinirlerine hâlâ hâkim olan tek adam oydu.

Hesap ödenirken Prens para üstünün hepsini şaşkın garsona verdi, sonra üçü, bir dört tekerlekliyle ayrıldılar. Araba fazla uzağa gitmeden oldukça karanlık bir dar sokağın girişinde durdu. Hepsi burada indiler.

Geraldine ücreti ödedikten sonra genç adam dönerek Prens Florizel'e şu sözleri yöneltti: "Esaretten kaçma vaadini yerine getirmenizin zamanı, Bay Godall. Sizin de Binbaşı Hammersmith. Bir adım daha atmadan önce iyice düşünün. Kalbiniz hayır diyorsa, işte kavşak."

"Önden buyurun bayım," dedi Prens. "Laf ağzından çıktıktan sonra geri adım atacak bir adam değilim."

"Soğukkanlılığınız bana iyi geliyor," diye cevapladı rehberleri. "Bu şartlar altında bu kadar umursamaz görünen biriyle hiç karşılaşmamıştım. Oysa bu kapıya kadar eşlik ettiğim ilk kişiler sizler değilsiniz. Birden fazla arkadaşım, benim de yakında takip etmem gereken yoldan benden önce gittiler. Ama bu sizi ilgilendirmez. Beni burada birkaç dakika bekleyin, takdiminiz için ön hazırlıkları yapar yapmaz geri döneceğim." Bunları söyleyen genç adam, ahbaplarına el sallayarak dar sokağa girdi ve bir kapı aralığından geçerek gözden kayboldu.

"Tüm çılgınlıklarımız arasında," dedi Albay Geraldine kısık bir sesle, "bu en delicesi ve tehlikeli olanı."

"Tamamen katılıyorum," diye karşılık verdi Prens.

"Hâlâ," diye üsteledi albay, "kendimize ait kısa bir zamanımız var. Bu fırsattan faydalanıp geri çekilmenizi istirham ederim, Ekselansları. Bu girişimin sonuçları çok belirsiz, hatta belki de çok vahim olabileceğinden, kendimde Ekselansları'nın baş başa olduğumuz zamanlarda bana izin verme lütfunda bulunduğu serbestliği her zamankinden biraz daha fazla zorlama hakkı görüyorum."

Purosunu ağzından çekerek "Albay Geraldine'in korktuğunu mu düşünmeliyim?" diye sordu Ekselansları ve diğerinin yüzüne sertçe baktı.

"Korkum kesinlikle kendim için değil," diye yanıtladı diğeri gururla. "Bu konuda müsterih olunuz, Ekselansları."

"Ben de öyle varsaymıştım," diye karşılık verdi Prens sakin bir dostane tutumla. "Ama sana mevkilerimiz arasındaki farkı hatırlatmaya isteksizdim. Yeter -yeter," diye ekledi Geraldine'in özür dilemeye yeltendiğini görünce, "affedildin." Sonra bir korkuluğa yaslanarak genç adam dönene kadar sakince purosunu içti.

"Pekâlâ, kabul törenimiz ayarlandı mı?"

"Beni takip edin," oldu cevap. "Başkan sizinle özel odasında görüşecek. Cevaplarınızı verirken samimi davranmanız konusunda sizi uyarmalıyım. Size kefil oldum ama kulüp kabul etmeden önce araştırıcı bir tahkikatı zorunlu kılıyor. Zira tek bir üyenin boşboğazlığı tüm topluluğun ilelebet dağılmasına yol açar." Prens ve Geraldine kısa bir süre baş başa verdiler. "Bana bu işte destek ol," dedi biri; "öyleyse bana destek ol," dedi diğeri de. Tereddüt etmeden her ikisinin de aşina oldukları adamların kişiliğine bürünerek göz açıp kapayana kadar uzlaşmışlardı ve onları Başkan'ın özel odasına götüren rehberlerini izlemeye hazırdılar.

Aşılması zor bir engel yoktu. Dış kapı açık duruyordu, özel odanın kapısı yarı aralıktı ve küçük ama oldukça yüksek bir odada genç adam onları tekrar yalnız bıraktı.

Gözden kaybolurken "hemen gelecek," dedi başıyla selam vererek.

Odanın bir tarafını oluşturan akordeon kapının ardından insan sesleri duyuluyor, ara sıra da bir şampanya mantarının gürültüsünü takip eden kahkaha patlamaları sohbet seslerini bölüyordu. Tek bir uzun pencere nehre ve bende bakıyordu. Işıkların yerleşiminden Charing Cross istasyonundan çok uzakta olmadıklarına hükmettiler. Çok az eşya vardı ve kaplamalar lime lime olmuştu. Yuvarlak bir masanın ortasındaki çıngırak dışında taşınabilir bir şey yoktu, bir de hayli kalabalık bir gruba ait şapka ve ceketler duvardaki askılarda asılıydı.

"Nasıl bir batakhane burası?" dedi Geraldine.

"Ben de bunu anlamak için geldim," diye yanıtladı Prens. "Canlı şeytanları işletmelerinde tutuyorlarsa işler eğlenceli bir hâl alabilir." Tam o sırada akordeon kapı sadece bir insanın sığacağı kadar açıldı ve gürültülü bir konuşma uğultusuyla birlikte İntihar Kulübü'nün heybetli Başkan'ı içeri girdi. Başkan 50'sinin üzerinde bir adamdı. Kibirli ve avare bir yürüyüşü, tüylü favorileri, saçları dökülmüş bir kafası ve ara sıra kırpıştırdığı kısık gri gözleri vardı. Yabancılara keskin ve soğuk bir şekilde bakarken ağzında kavradığı puroyu sürekli daireler çizdirip sağa sola çeviriyordu.

Yakası açık çizgili bir gömlek ile açık renk tüvit bir elbise giymişti ve kolunun altında bir tutanak defteri taşıyordu.

"İyi akşamlar," dedi kapıyı arkasından kapadıktan sonra. "Benimle konuşmak istediğinizi söylediler."

"İntihar Kulübü'ne katılmayı arzuluyoruz," diye yanıtladı albay.

Başkan purosunu ağzının içinde yuvarladı. "O da ne?" dedi birdenbire.

"Affedersiniz," diye karşılık verdi albay, "ama bu konuda bize bilgi vermeye en yetkin kişinin siz olduğunuzu düşünüyorum."

"Ben mi?" diye haykırdı Başkan. "Bir İntihar Kulübü? Hadi, hadi! Bu, bir 1 Nisan şakası. İçki içince neşelenen gençlere karşı anlayışlıyımdır ama artık buna bir son verelim."

"Kulübünüze istediğiniz adı verebilirsiniz," dedi albay. "Bu kapıların ardında bir topluluğunuz var ve ona katılmakta ısrar ediyoruz."

Ters bir ifadeyle "Bayım," dedi Başkan, "bir hata yaptınız. Burası özel bir evdir ve burayı hemen terk etmelisiniz."

Prens bu kısa diyalog sırasında oturduğu yerde hareketsiz kalmıştı ama şimdi albay ona "işte cevabınız, Tanrı aşkına hadi gidelim," dercesine baktığında ağzından purosunu çıkardı ve konuştu: "Buraya, bir arkadaşınızın daveti üzerine geldim. Şüphesiz size böylelikle cemiyetinize dâhil olma niyetimden bahsetmiştir. Benim şartlarımda bir adamın kendisini engelleyecek son derece az şeyi olduğunu ve fazla kabalığı hoş görmesinin hiç de mümkün olmadığını hatırlatmama izin verin. Genel olarak oldukça sakin bir adamımdır ama sevgili bayım, ya bana ne olduğunu çok iyi bildiğiniz o naçiz konuda bir iyilik yaparsınız ya da beni bekleme odanıza bir kere kabul ettiğinize bin pişman olursunuz." Prens yüksek sesle güldü.

"İşte buna konuşma derim," dedi Başkan. "Adam gibi bir adamsınız. Tam gönlüme göre birisiniz ve benimle istediğinizi yapabilirsiniz. Siz," diye sürdürdü Geraldine'e hitap ederek, "birkaç dakikalığına kenara çekilebilir misiniz? Öncelikle arkadaşınızla işimi bitireceğim ve kulübün bazı formalitelerinin gizlilik içerisinde yerine getirilmesi gerekmektedir." Bunları söylerken küçük bir bölmenin kapısını açarak albayı oraya hapsetti.

Yalnız kalır kalmaz "size güveniyorum," dedi Florizel'e. "Ama arkadaşınız konusunda emin misiniz?"

"Kendisinin çok daha kuvvetli sebepleri olsa da kendimden olduğu kadar emin değilim," diye cevap verdi Florizel. "Ama onu buraya endişe duymadan getirecek kadar eminim. En dirençli adamı bile hayattan soğutacak kadar çok şey yaşadı. Birkaç gün önce kartlarda hile yaptığı için ordudan ihraç edildi."

"İyi bir sebep sanırım," diye yanıtladı Başkan. "En azından aynı durumda bir başka vakamız daha var ve onun hakkında eminim.

Sizin de Ordu'da olup olmadığınızı sorabilir miyim?"

"Öyleydim," oldu cevap. "Ama fazlasıyla tembeldim ve çabuk ayrıldım."

"Hayattan bıkmış olmanızın sebebi nedir?"

"Kestirebildiğim kadarı ile aynı: Katışıksız tembellik."

Başkan irkildi. "Kahretsin," dedi, "bundan daha iyi bir şeyleriniz olmalı."

"Hiç param kalmadı. Hiç şüphe yok ki, bu da bir can sıkıntısı. Boşluk hissimi uç bir noktaya taşıyor."

Başkan bakışlarını doğrudan doğruya bu alışılmadık acemi adayın gözlerine dikerek bir süre purosunu ağzının içinde yuvarladı. Prens ise onun dikkatli incelemesine küstah bir yumuşak başlılık ile göğüs gerdi.

"Feleğin çemberinden geçmiş bir adam olmasam," dedi Başkan en sonunda, "sizi dinlemeyi keserdim. Ama hayatı tanıyorum. Şurası gerçek ki, çoğu kez bir intihar için en sudan bahaneler en sağlam olanlarıdır. Ve bir adamdan fena halde hoşlandığımda, tıpkı sizden hoşlandığım gibi bayım, onu geri çevirmektense kuralları zorlamayı tercih ederim."

Prens ve albay birbirleri ardına uzun ve titiz bir sorgulamaya tabi tutuldular: Prens tek başına, Geraldine ise Prens'in önünde, ki böylece biri hararetle çapraz sorgulanırken Başkan diğerinin yüz ifadesini gözlemleyebilsin. Sonuç tatmin ediciydi. Başkan her iki vakaya ait birkaç ayrıntıyı da deftere kaydettikten sonra ortaya onaylanması için bir yemin formu çıkardı. Taahhüt edilen itaatten daha boyun eğici ya da yemin sahibinin kendini bağladığı koşullardan daha zorlayıcı bir şey tasavvur edilemezdi. Böylesi korkunç bir yemini bozacak adamda en ufak bir onur kırıntısı ya da dini bir teselli kalamazdı. Florizel belgeyi imzaladı ama tüyleri ürpererek. Albay da son derece kasvetli bir tavırla onu takip etti. Sonra Başkan giriş ücretini tahsil etti ve daha fazla konuşmadan iki arkadaşı İntihar Kulübü'nün sigara odasına soktu.

İntihar Kulübü'nün sigara odası, içine açıldığı özel oda ile aynı

yükseklikteydi ama çok daha genişti ve tamamen meşe lambri taklidi kâğıt ile kaplanmıştı. Büyük ve keyif verici bir ateş ile bir dizi gaz alevi topluluğu aydınlatıyordu. Prens ve takipçisi ile birlikte sayıları on sekizi bulmuştu. Grubun büyük kısmı purolarını tüttürüp şampanya içiyordu. Ortama aniden ürkütücü duraklamaların yaşandığı hummalı bir şamata hâkimdi.

"Elinizden gelen en iyi toplantı bu mu?" diye sordu Prens.

"Orta halli," dedi Başkan. "Bu arada," diye ekledi, "paranız varsa biraz şampanya ikram etmek adettendir. Ortamı canlı tutar ve benim ufak ek gelirlerimden biridir."

"Hammersmith," dedi Florizel, "şampanya işini sana bırakıyorum." Bunu söyledikten sonra başka tarafa yöneldi ve misafirler arasında dolaşmaya başladı. En yüksek muhitlerde ev sahipliği yapmaya alışkın bir adam olarak yanına yaklaştığı herkesi cezbedip herkesin üzerinde hâkimiyet kuruyordu. Tavırlarında aynı anda hem gönül çelici hem de saygı uyandıran bir taraf vardı. Öte yandan olağandışı soğukkanlılığı da ona bu yarı çılgın cemiyette farklı bir üstünlük sağlıyordu. Oradan oraya dolaşırken hem gözlerini hem de kulaklarını iyice açmıştı ve bir süre sonra aralarına düştüğü insanlar hakkında kafasında genel bir fikir oluşmaya başladı. Her uğrak yerinde olduğu gibi burada da belli bir tip baskındı: Görüntüde her türlü zekâ ve kavrayış belirtisine sahip ama başarıyı getiren sağlamlık veya niteliği pek vaat etmeyen, gençliğinin baharında insanlar. Çok azı 30'unun üzerindeydi ve henüz yeniyetme denebilecekler hiç de az değildi. Masalara yaslanarak ve ayakta içkilerini devirerek dikiliyorlar, purolarını bazen fevkalade hızlı içip bazen de sönmeye bırakıyorlardı. Bazıları neşeyle konuşurken diğerlerinin sohbeti açıkça sinirli bir heyecandan kaynaklanıyordu ve hepsi de aynı ölçüde zekâ kıvraklığı ve anlamdan yoksundu. Açılan her yeni şampanya şişesi ile birlikte neşe aşikâr bir şekilde artıyordu. Sadece ikisi oturuyordu -başını eğmiş ve ellerini pantolonunun ceplerine iyice sokmuş, solgun, görünür bir şekilde terden sırılsıklam, tek bir söz etmeyen, ruhu ve vücudu feci şekilde harap olmuş biri cumbadaki bir koltuktaydı. Diğeri,

şömineye yakın divana oturmuştu ve geri kalanlardan dokunaklı bir şekilde farklı olması ile dikkat çekiyordu. Muhtemelen 40'ın üstündeydi ama en az on yaş daha fazla gösteriyordu. Florizel hiç bu kadar doğuştan gudubet ya da hastalık ve yıkıcı aşırılıklar sonucu harap olmuş birini görmediğini düşündü. Bir deri bir kemik kalmıştı, kısmen felçliydi ve o kadar kalın gözlükler takıyordu ki, camların ardındaki gözleri son derece büyümüş, şekli bozulmuş gibi görünüyordu. Odada Prens ve Başkan dışında günlük hayatın dinginliğini koruyan tek kişi oydu.

Kulüp üyeleri pek de namuslu sayılmazlardı. Bazıları sonuçları onları ölüme sığınmayı isteme durumuna düşüren yüz kızartıcı işler ile övünüyor, diğerleri de ayıplamadan dinliyordu. Ahlaki hükümlere karşı üstü kapalı bir mutabakat vardı ve kulübün kapısından geçen herkes kabrin dokunulmazlığının keyfini sürüyordu. Birbirlerinin anısına ve geçmişteki dikkate değer intiharlara içiyorlardı. Ölüm ile ilgili farklı görüşlerini kıyaslayıp olgunlaştırıyorlardı -bazıları karanlık ve her şeyin bitmesi dışında bir şey olmadığını iddia ediyordu. Diğerleri ise, aynı gece yıldızlara tırmanıp kudretli ölümle ilişki kuracakları umudu ile doluydu.

"Baron Trenck'in, intihar edenlerin en âlâsının, hatırasına," diye haykırdı biri. "Küçük bir hücreden çıkıp daha da küçüğüne gitti ki, tekrar özgürlüğe kaçabilsin."

"Kendi adıma," dedi ikincisi, "gözlerim için bir bağ ve kulaklarım için bir pamuktan daha fazlasını istemiyorum. Ne var ki bu dünyada yeterince kalın bir pamuk yok."

Bir üçüncüsü hayatın gizemlerini kaderde yazılı bir zamanda çözmeye taraftardı. Dördüncü biri ise, Bay Darwin'e inanmaya zorlanmış olmasa kulübe asla katılmamış olacağını itiraf etti.

"Bir maymundan türemiş olmaya katlanamıyorum," dedi bu dikkate değer intiharcı.

Üyelerin tavır ve lafları Prens'i bütünüyle hayal kırıklığına uğratmıştı.

"Bu bana hiç de," diye düşündü, "o kadar kargaşaya yol açacak

bir konu gibi görünmüyor. Bir adam kendini öldürmeyi aklına koyduysa, Tanrı aşkına, bırakın bunu bir centilmen gibi yapsın. Bu karmaşa ve yüksekten atma yakışık almıyor."

Bu arada Albay Geraldine'in içini en uğursuz korkular kemirmekteydi. Kulüp ve kuralları hâlâ gizemini koruyordu ve içine su serpecek birini bulabilmek için odaya göz gezdiriyordu. Bu yoklama sırasında gözü, kalın camlı gözlüklü, felçli adama takıldı. Onun fazlasıyla sükûnet içerisinde olduğunu görerek iş baskısı altında odaya girip çıkan Başkan'dan kendisinin divandaki beyefendiye takdimini istirham etti.

Görevli, kulüpte böylesi formalitelerin gereksizliğini açıkladı ama yine de Hammersmith'i Bay Malthus'a takdim etti.

Bay Malthus, albaya ilgiyle baktı ve sonra ondan sağ tarafına oturmasını rica etti.

"Siz yenisiniz," dedi "ve bilgi diliyorsunuz ha? Tam yerine geldiniz. Bu büyüleyici kulübü ilk ziyaretimden bu yana iki yıl geçti." Albay derin bir nefes aldı. Bay Malthus buranın eşiğini iki yıldır aşındırıyorsa, tek bir akşamda Prens için fazla tehlike olamazdı. Ancak öte yandan Geraldine şaşırmıştı da ve bir aldatmacadan şüphelenmeye başladı.

"Nasıl!" diye haykırdı, "iki yıl! Düşünmüştüm ki... Ama anlıyorum ki, bir şakanın kurbanı olmuşum."

"Hiç de değil," diye nazikçe yanıtladı Bay Malthus. "Benim durumum ayrıcalıklı. Doğrusunu söylemek gerekirse ben bir intiharcı değilim ama bir bakıma bir onur üyesiyim. Kulübe nadiren iki ayda iki defa uğrarım. Sakatlığım ve Başkan'ın iyi yürekliliği bana bu küçük ayrıcalıkları sağladı ki zaten bunlar için herkesten fazla ödeme de yapıyorum. Öyle olsa da benim şansım sıradışı."

"Korkarım," dedi albay, "daha açık olmanızı rica edeceğim. Henüz kulübün kurallarına aşinalığımın son derece eksik olduğunu unutmamalısınız."

"Sizin gibi ölüm arayışı içerisinde buraya gelen sıradan bir üye," diye yanıtladı felçli adam, "talih yüzüne gülene kadar her akşam

geri döner. Hatta meteliksizse Başkan ona iaşe ve kalacak yer sağlayabilir. Oldukça uygun ve temiz bence, tabii ki çok lüks değil, ki aidatın azlığını düşünecek olursanız -meramımı böylece anlatabildim mi- bu beklenmez de. Ayrıca Başkan'ın yarenliği de başlı başına bir zevktir."

"Öyle mi!" dedi Geraldine, "beni o kadar da etkilemedi."

"Ah! Onu tanımıyorsunuz: Ahbapların en matrağı! O hikâyeler! O sinizm! Hayatı hayranlık verici bir şekilde tanıyor ve muhtemelen içimizde Hıristiyan âleminin en namussuz serserisi olan da o."

"Peki, o da," diye sordu albay, "bunu sormak suç değilse, sizin gibi kalıcı mı?"

"Doğrusunu isterseniz benden oldukça farklı bir anlamda kalıcı... Merhametten dolayı canım bağışlandı ama eninde sonunda ölmeliyim. Bakın, o hiçbir zaman oyuna katılmaz. Kulüp için kartları karıştırıp dağıtır ve gerekli ayarlamaları yapar. Bu adam, sevgili Bay Hammersmith, maharetin ta kendisidir. Üç yıldır Londra'da faydalı, bence sanatkârca olduğunu da eklemeliyim, tutkusunu gerçekleştirmeye çalışıyor ama bir fısıltı kadar bile şüphe uyandırmadı. Şahsen onun kutsal olduğuna inanıyorum. Şüphesiz şu meşhur vakayı hatırlıyorsunuzdur: Altı ay önce eczanede kazara zehirlenen beyefendiyi? Bu onun tasarımları arasında en az nükteli, en az renkli olanlarından biriydi ama öte yandan ne kadar basit! Ve ne kadar güvenli!"

"Beni hayrete düşürüyorsunuz," dedi albay. "O zavallı beyefendi bir... Kurban mıydı," demek üzereydi ama kendini tam zamanında tutarak yerine "kulüp üyesi miydi?" diye sordu. Aynı düşünce seli içerisinde fark etti ki Bay Malthus, hiç de ölmeye gönlü olan bir adam tavrıyla konuşmuyordu. Sonra alelacele ekledi: "Ama kendimi hâlâ cehalet içinde hissediyorum. Kartları karıştırıp dağıtmaktan bahsediyorsunuz ama sorarım ne amaçla? Ayrıca diğer taraftan siz de ölmeye gönülsüz göründüğünüzden, sizi buraya neyin getirdiğine zerre kadar akıl erdiremiyorum."

"Cehalet içinde olduğunuzu söylemekte doğrusunuz," diye ya-

nıtladı Bay Malthus daha bir şevkle. "Ah! Sevgili bayım, bu kulüp mest olmanın mabedidir. Beni mecalsiz bırakan sağlığım heyecana daha sık elverse inanın bana buraya daha sık gelirim. Beni bu konuda, sefahatimde diyebiliriz, aşırıya kaçmaktan alıkoymak hastalığın ve özenli perhizin uzun süreli alışkanlığının yarattığı görev hissinin tüm gücünü gerektirmektedir. Hepsini denedim, bayım," diye devam etti Geraldine'in kolunu yakalayarak, "istisnasız hepsini ve size şerefim üzerine iddia ederim ki, olması gerekenden fazla ve boş yere büyütülmemişi yok. İnsanlar aşk ile oyalanırlar. Bakın, aşkın güçlü bir tutku olduğunu inkâr ediyorum. Güçlü olan tutku, korkudur. Hayatın en yoğun hazlarını tatmak isterseniz korkuyla dalga geçmeniz gerekir. Bana gıpta edin -gıpta edin, bayım," diye ekledi kıkırdayarak, "ben bir korkağım!"

Geraldine bu içler acısı sefile karşı bir iğrenme hareketini güç bela bastırdı ve kendine hâkim olarak sorgulamasına devam etti. "Peki, bayım," diye sordu, "heyecan nasıl bu kadar ustaca uzun sürdürülebiliyor? Ayrıca belirsizlik unsuru nerede?"

"Size her akşamın kurbanının nasıl seçildiğini anlatmalıyım," diye karşılık verdi Malthus. "Sadece kurbanın da değil, kulübün elinde bir araç ve bu vesileyle ölümün yüce rahibi olacak diğer üyenin de..."

"Aman Tanrım!" dedi albay, "öyleyse birbirlerini mi öldürüyorlar?"

"İntihar sorunu bu şekilde halledilyor," diye karşılık verdi Malthus, kafasını sallayarak.

"Aman Tanrım!" diye birden haykırdı albay. "Ama belki siz -belki ben- belki arkadaşım, demek istediğim içimizden herhangi biri, bu akşam rastgele bir başka adamın bedeninin ve ölümsüz ruhunun katili olarak seçilebilir mi? İnsan olan insan için böyle bir şey mümkün olabilir mi? Hah! Rezaletin daniskası!"

Prens ile göz göze geldiğinde dehşet içerisinde kalkmak üzereydi. Bakışları odanın öbür ucundan hoşnutsuz ve kızgın bir şekilde ona dikilmişti. Albay çabucak kendine hâkimiyetini tekrar kazandı.

"Yine de," diye ekledi, "neden olmasın? Ayrıca mademki oyunun ilginç olduğunu söylüyorsunuz, *vogue la galere*[4] -kulübe ayak uyduracağım!" Bay Malthus, albayın şaşkınlığından ve tiksintisinden şiddetle hoşlanmıştı. Günahkârlığın kibrine sahipti ve bir başka adamın asil bir harekete kendini kaptırdığını görmek, tüm çürümüşlüğü içinde kendisini böylesi duyguların üstünde hissettiği için onu memnun ediyordu.

"Şimdi, ilk şaşkınlık anını atlattığınıza göre, topluluğumuzun zevklerinin kıymetini anlayacak durumdasınız. Bir kumar masası, bir düello ve bir Roma arenasının heyecanlarını nasıl birleştirdiğini görüyorsunuz. Paganlar yeterince iyiydi, zekâlarının inceliğini samimiyetle takdir ediyorum ama bu uç noktaya, bu timsale, bu melankolinin sadeliğine erişmek bir Hıristiyan ülkeye nasip oldu. Buna dadanan bir adama tüm eğlencelerin nasıl yavan geleceğini tahmin edersiniz. Oynadığımız oyun," diye devam etti, "son derece basittir. Bütün bir deste -ama sanırım nasıl işlediğini görmek üzeresiniz. Bana kolunuzu uzatabilir misiniz? Ne yazık ki felçliyim."

Gerçekten de tam Malthus tarifine başlarken başka bir çift akordeon kapı açılmıştı ve tüm kulüp biraz telaş içinde bitişikteki odaya geçmeye başladı. İçinden çıkılan odaya her açıdan benzerlik gösteriyordu ama bir şekilde farklı döşenmişti. Ortayı, Başkan'ın bir kart destesini büyük bir titizlikle karıştırarak oturduğu uzun yeşil bir masa kaplıyordu. Bay Malthus, baston ve albayın kolunun yardımıyla bile öylesine güçlükle yürüyordu ki, bu ikili ve onları beklemiş olan Prens odaya girmeden herkes oturmuştu; sonuç itibariyle üçü oyun masasının en ucunda yan yana oturdular.

"Bu bir elli ikilik deste," diye fısıldadı Malthus. "Ölüm işareti olan maça asını ve gecenin görevlisini tayin eden sinek asını kollayın. Şanslı, şanslı genç adamlar!" diye ekledi. "Sağlam gözleriniz var ve oyunu takip edebiliyorsunuz. Heyhat! Masanın karşısından bir ası bir ikiliden ayıramıyorum." Sonra kendine ikinci bir gözlük

4 Bırakın kalyon kürek çekmeye devam etsin; "ne olursa olsun devam et" anlamında kullanılmaktadır. (ç.n)

takmaya girişti. "En azından yüzleri seyredebilirim," diye açıkladı.

Albay arkadaşını onur üyesinden tüm öğrendikleri ve onlara sunulan dehşet verici seçenek hakkında çabucak bilgilendirdi. Prens ölümcül bir ürperti ve kalbinde bir sıkışma hissetti. Güçlükle yutkundu ve labirentteki bir adam gibi bir taraftan diğerine baktı.

"Tek bir cesur hamle," diye fısıldadı albay "ve hâlâ kaçabiliriz." Ama bu teklif Prens'in cesaretini canlandırdı.

"Sus!" dedi. "Ne kadar ağır olursa olsun her türlü bahse karşı bir centilmen gibi oynadığını görelim." Kalbi deli gibi atıyor ve göğsünde nahoş bir sıcaklık hissediyor olsa da etrafına görünürde müsterih bir şekilde yeniden bakındı.

Üyelerin hepsi sessizdi ve dalmıştı; herkes solgundu ama hiçbiri Bay Malthus kadar solgun değildi. Gözleri yuvalarından fırlamıştı, başı omurgasının üstünde gayrı ihtiyari sallanıp duruyor, elleri birbiri ardınca ağzına gidip gergin ve kül rengi dudaklarını kavrıyordu. Onur üyesinin, üyeliğinin tadını oldukça soluk kesici şartlarda çıkardığı belliydi.

"Dikkat, beyler!" dedi Başkan.

Sonra her adam kartını gösterene kadar bekleyerek yavaşça kartları ters yönde masaya dağıtmaya başladı. Hemen hemen herkes duraklıyordu ve bazen oyunculardan birinin parmaklarının, bu önemli karton parçasını çevirmeden önce birkaç defa kaydığı görülüyordu. Sırası yaklaştıkça Prens, artan ve neredeyse boğucu bir heyecana kapıldı ama kendi çapında kumarbaz bir yaradılışa sahipti ve neredeyse şaşkınlıkla duygularının içinde bir parça zevkin de olduğunu fark etti. Onun payına sinek dokuzlusu düştü. Geraldine'e maça üçlüsü geldi; bir rahatlama hıçkırığını bastıramayan Malthus'a ise kupa kızı. Hemen arkasından kremalı turta dağıtan genç adam sinek asını çevirdi ve parmaklarının arasında kart ile öylece dehşet içerisinde donakaldı. Oraya öldürmek için değil ölmek için gelmişti. Onun durumuna karşı duyduğu yüce gönüllü acıma, Prens'e kendisi ve arkadaşı için devam eden tehlikeyi unutturdu.

Kâğıtların dağıtımında yeni bir tur başlamıştı ve Ölüm'ün kar-

tı hâlâ görünmemişti.

Oyuncular nefeslerini tutmuşlardı ve sadece kesik kesik soluyorlardı. Prens'e bir sinek daha geldi; Geraldine'e de bir karo ama Bay Malthus kartını çevirdiğinde, ağzından bir şeyin çatlamasına benzer dehşet verici bir ses döküldü, sonra hiçbir kötürümlük belirtisi göstermeden yerinden kalkıp tekrar oturdu. Maça asıydı. Onur üyesi korkuları ile oyun oynamakta çok ileri gitmişti.

Sohbet neredeyse tekrar başlayıverdi. Oyuncular kaskatı tavırlarını gevşetip masadan kalkmaya başladılar ve ikili üçlü gruplar halinde sigara odasına doğru salınarak geri yürüdüler. Başkan, o günkü işini bitiren bir adam gibi kollarını gerip esnedi. Ne var ki Bay Malthus başı ellerinde ve elleri masanın üstünde olarak, sarhoş ve kıpırtısız bir şekilde yerinde oturdu -felakete uğramış bir yaratık.

Prens ve Geraldine hiç beklemeden oradan kaçtılar. Soğuk gece havası şahit olduklarının yarattığı dehşeti ikiye katladı.

"Ah!" diye haykırdı Prens, "böyle bir durumda bir yeminle bağlı olmak! Bu cinayet toptancılığının kazançla ve ceza görmeden devam etmesine izin vermek! Eğer ki şeref sözümden caymanın bedelini göze alabilsem!"

"Bu, Ekselansları için imkânsız," diye yanıtladı albay. "Sizin onurunuz Bohemya'nın onurudur. Ama ben, kendiminkinden caymanın bedelini göze alabilirim ve bunu münasip bir şekilde yapabilirim."

"Geraldine, beni takip ettiğin maceraların herhangi birinde onurun zedelenirse sadece seni mazur görmemekle kalmam ama -sanırım bu senin üzerinde daha bariz bir etki yaratacaktır- kendimi de asla bağışlamam."

"Ekselansları'nın emirlerini anladım. Bu lanetli yerden gidelim mi?"

"Evet. Bir araba çağır Tanrı aşkına ve bu gecenin rezilliğini pinekleyerek unutmaya çalışayım." Ama ayrılmadan önce dar sokağın adını dikkatli bir şekilde okuduğu belliydi.

Ertesi sabah Prens kalkar kalkmaz Albay Geraldine ona şu paragrafın işaretlendiği bir günlük gazete götürdü: "*ELİM BİR KAZA. Bu sabah saat 02.00 civarında, bir arkadaşının evindeki partiden dönerken, Trafalgar Meydanı'nın üst tarafındaki korkuluklardan aşağı düşmesi sonucu, 16 Chepstow Place, Westbourne Grove'dan Bay Bartholomew Malthus'un kafatası çatladı ve bir ayağı ile bir kolu kırıldı. Ölüm hemen geldi. Bir arkadaşının eşlik ettiği Bay Malthus, talihsiz olay sırasında bir araba aramakla meşguldü. Bay Malthus felçli olduğundan, bu düşüşe bir hastalık nöbetinin yol açmış olabileceği düşünülmektedir. Şanssız beyefendi saygıdeğer çevrelerde iyi tanınmaktaydı ve kaybı geniş çaplı ve derin bir yasa yol açacaktır.*"

"Şayet bir ruh doğrudan Cehennem'e gidecekse," dedi Geraldine ağırbaşlılıkla, "o da bu kötürüm adamınkidir." Prens yüzünü ellerinin arasına gömdü ve sessiz kaldı.

"Öldüğünü bilmek," diye devam etti albay, "beni neredeyse neşelendiriyor. Ama kremalı turta dağıtan genç adamımız adına içimin kan ağladığını itiraf etmeliyim."

"Geraldine," dedi Prens yüzünü kaldırarak, "o şanssız delikanlı dün akşam senin ve benim kadar masumdu ama bu sabah ruhu cinayetin töhmeti altında. Başkan'ı düşündüğüm zaman kalbim sıkışıyor. Nasıl yapılabilir bilmiyorum ama Tanrı şahidim olsun ki o hergelenin ocağıma düşmesini sağlayacağım. Şu kart oyunu nasıl bir tecrübe, nasıl bir dersti!"

"Öyle bir tane ki, bir daha hiç tekrarlanmamalı." Prens cevap vermeden öyle uzun bir süre sessiz kaldı ki, albay telaşa kapıldı.

"Geri dönmeyi düşünüyor olamazsınız. Zaten çok fazla şeye katlandınız ve çok fazla dehşet gördünüz. Yüksek konumunuzun sorumlulukları tehlikenin tekrarlanmasını yasaklamaktadır."

"Söylediklerin dikkate değer," diye yanıtladı Prens Florizel. "Ben de kendi inadımdan büsbütün hoşnut değilim. Heyhat! Büyük hükümdarın elbiselerinin altında bir adamdan gayrı ne var? Acizliğimi hiç şimdiki kadar güçlü bir şekilde hissetmemiştim Geraldine ama benden daha kuvvetli. Bizimle birkaç saat önce yemek yemiş olan talihsiz genç adamın kaderi ile ilgilenmeyi ke-

sebilir miyim? Gözümü yumup Başkan'ın alçakça işini devam ettirmesine izin verebilir miyim? Bu kadar büyüleyici bir maceraya dalıp onu sonuna kadar sürdürmeyebilir miyim? Hayır, Geraldine, Prens'ten bir insanın başarabileceğinden daha fazlasını istiyorsun. Bu gece bir kez daha İntihar Kulübü'ndeki masada yerlerimizi alacağız."

Albay Geraldine dizlerinin üstüne çöktü. "Ekselansları benim canımı alır mı?" diye haykırdı. "O kendisinindir -karşılıksız ama yapmayın, ah! Yapmayın! Bu kadar korkunç bir tehlikeye göz yummamı istemeyin."

"Albay Geraldine, tutumunuzdaki bir parça küstahlığa karşın hayatınız kesinlikle kendinize aittir. Ben sadece itaat bekliyorum ama gönülsüzce sunulacaksa, artık talep etmem. Tek bir şey daha ekleyeceğim: Bu vakadaki usandırıcı ısrarınız kâfidir."

Ahırbeyi hemen tekrar ayağa kalktı. "Ekselansları," dedi, "bu öğleden sonra hizmetlerimden affımı isteyebilir miyim? Şerefli bir adam olarak, işlerimi eksiksiz bir şekilde düzenlemeden o ölümcül eve bir kere daha girmeye cüret edemem. Kendisine söz veririm ki Ekselansları, en sadık ve minnettar hizmetkârının daha fazla muhalefeti ile karşı karşıya kalmayacaktır."

"Sevgili Geraldine, beni mevkiimi hatırlamak zorunda bıraktığında daima pişman oluyorum. Gününü istediğin gibi harca ama saat 23.00'ten önce aynı kılıkta burada ol."

Bu ikinci akşamda kulüpte katılım tam değildi. Geraldine ve Prens vardığında sigara odasında yarım düzineden fazla insan yoktu. Ekselansları, Başkan'ı bir kenara çekerek Bay Malthus'un vefatı için onu heyecanlı bir şekilde kutladı.

"Maharet ile karşılaşmaktan," dedi, "hoşlanırım ve kesinlikle sizde fazlasıyla olduğunu gördüm. İşinizin oldukça hassas bir mahiyeti var ama siz onu başarı ve gizlilik içinde yürütecek niteliktesiniz." Başkan, Ekselansları gibi seçkin tavırlı birinin iltifatlarından oldukça etkilenmişti. Onları neredeyse alçakgönüllülükle kabul etti.

"Zavallı Malthy!" diye ekledi, "kulübü onsuz çok boş olacak. Benim müdavimlerimin çoğu genç çocuklar, bayım, bana çok fazla arkadaşlık edemeyecek romantik genç çocuklar. Malthy'de de biraz şiirsellik yok değildi ama benim anlayabileceğim türdendi."

"Bay Malthus'a yakınlık duyuyor olmanızı rahatlıkla kavrayabiliyorum," diye karşılık verdi Prens. "Bende oldukça kendine özgü bir kişilik izlenimi uyandırmıştı." Kremalı turta dağıtan genç adam da odadaydı ama içe işleyen bir keyifsizlik ve sessizlik içindeydi. Yeni ahbapları onu konuşturabilmek için boş yere uğraştılar.

"Ne kadar da acı bir şekilde isterdim," diye söylendi, "sizi bu rezil mekâna getirmemiş olmayı! Henüz elleriniz temizken defolun. Yaşlı adamın düşerkenki çığlıklarını ve asfalta çarptığında kemiklerinden gelen sesi duysaydınız! Benim için, bu kadar düşmüş bir mahlûk için biraz şefkatiniz varsa bu gece maça asını benim için dileyin!" Akşam devam ederken birkaç üye daha damladı ama masada yerlerini aldıklarında kulüpteki içtima sonucu uğursuz on üçten daha fazla değildi. Prens gene korkularının altında belirgin bir neşe hissetti ama Geraldine'in bir önceki geceye göre çok daha kendine hâkim görünmesine şaşırmıştı.

"Acayip," diye düşündü Prens, "bir vasiyetin hazırlanmış veya hazırlanmamış olmasının genç bir adamın ruh halini bu kadar etkilemesi."

"Dikkat, beyler!" dedi Başkan ve kartları dağıtmaya başladı.

Kartlar masanın çevresinde üç tur yaptığında beklenen kartlar henüz ellerinden düşmemişti. Dördüncü dağıtıma başladığında heyecan doruk noktasındaydı. Tam bir tur daha yapmaya yetecek kadar kart vardı. Dağıtıcının iki solunda oturan Prens, kulüpte uygulanan ters dağıtım usulüne göre sondan bir önceki kartı alacaktı. Üçüncü oyuncu siyah bir as çevirdi -sinek asıydı. Bir sonrakine bir karo geldi, sonra bir kupa, falan; maça ası hâlâ ortada yoktu. Nihayet Prens'in solunda oturan Geraldine kartını çevirdi: Bir astı ama kupa ası.

Prens Florizel kaderini masanın üzerinde gördüğünde neredeyse kalbi duracaktı. Cesur bir adamdı ama yüzünden ter boşandı.

Ölüme mahkûm olma ihtimali yüzde elliydi. Kartı çevirdi: Maça asıydı. Beynini yüksek sesli bir uğultu kapladı ve masa gözlerinin önünde sallandı. Sağındaki oyuncunun kulağa sevinç ve hayal kırıklığı arasında gibi gelen bir kahkaha krizine tutulduğunu duydu. Topluluğun hızla kaçıştığını gördü ama aklı başka düşünceler ile doluydu. Davranışının ne kadar aptalca, ne kadar hatalı olduğunun farkına varmıştı. Sağlığı kusursuz, hayatının baharında, bir tahtın varisi olan o, hem kendisinin hem de cesur ve sadık bir ülkenin geleceğini kumar masasında kaybetmişti.

"Tanrım," diye inledi, "Tanrım beni affet!" Ama bunu söylemesiyle duygularının karışıklığı geçip gitti ve serinkanlılığını bir anda yeniden kazandı.

Şaşırtıcı olan, Geraldine ortadan kaybolmuştu. Oyun odasında Başkan ile istişare etmekte olan müstakbel katili ile Prens'e sessizce yanaşarak kulağına şu sözleri fısıldayan kremalı turta dağıtan genç adam dışında kimse yoktu: "Eğer bir milyonum olsaydı, bu şansınıza karşılık hepsini size verirdim." Genç adam uzaklaşırken Ekselansları, fırsatını çok daha hesaplı bir meblağa satacağını düşünmeden yapamadı.

Alçak sesli görüşme artık sona ermişti. Sinek asının sahibi, idrak dolu bir bakışla odayı terk etti ve talihsiz adama yanaşan Başkan elini uzattı.

"Sizinle tanıştığıma memnun oldum, bayım," dedi, "ama size bu önemsiz hizmeti sunabilecek durumda olduğum için de memnunum. En azından gecikmeden şikâyet edemezsiniz. İkinci akşamda -şansa bak!" Prens cevap olarak anlaşılır bir şeyler söylemek için boşu boşuna çabaladı ama ağzı kupkuruydu ve dili tutulmuş gibiydi.

Kaygılı bir ifadeyle "kusacak gibi misiniz?" diye sordu Başkan.

"Çoğu beyefendi öyle yapar. Azıcık brendi alır mısınız?" Prens olumlu anlamda bir işaret yaptı ve diğeri derhal büyük bir bardağa alkolden biraz doldurdu.

"Zavallı yaşlı Malthy!" deyiverdi Başkan, Prens bardağı boşaltırken.

"Neredeyse bir pintten[5] fazla içti ve bunun ona çok az faydası olmuş gibiydi!"

"Ben tedaviye daha çabuk cevap veririm," dedi Prens, bir hayli canlanmış olarak. "Derhal yeniden kendim oldum fark ettiğiniz gibi. Dolayısıyla izninizle sorayım, talimatlarım nedir?"

"Odayı biraz önce terk eden beyefendi ile karşılaşana kadar Strand Caddesi boyunca şehre doğru sol kaldırımda ilerleyin. Size yeni talimatlarınızı verecek ve siz de ona itaat etme nezaketini göstereceksiniz, bu gece için kulübün yetkisi ona devredilmiştir. Ve şimdi," diye ekledi, Başkan, "size hoş bir gezinti dilerim."

Florizel selamı beceriksizce kabul etti, sonra vedalaştı. Oyuncuların büyük kısmının hâlâ şampanya tüketmekte olduğu sigara odasına geçti, ki bu şampanyaların bir kısmını kendisi sipariş vermiş ve parasını ödemişti. Şaşırarak içinden onlara beddua ettiğini fark etti. Özel odada şapkasını ve paltosunu giyerek bir köşeden şemsiyesini seçip aldı. Bu hareketlerin aşinalığı ve onları son kez yapıyor olduğu düşüncesi, kulaklarına nahoş gelen bir kahkaha nöbetine yol açtı. İçinde özel odayı terk etmek için bir isteksizlik uyandı ve onun yerine pencereye döndü. Lambaların görüntüsü ve karanlık onu kendine getirdi.

"Hadi, hadi ama bir erkek gibi davranmalıyım," diye düşündü "ve çıkmalıyım." Box Sokağı'nın köşesinde üç adam Prens Florizel'in üstüne atılıp onu kaba bir şekilde, derhal oradan ayrılan bir atlı arabanın içine ittiler. Bir yolcu daha vardı.

"Ekselansları gayretkeşliğimi affederler mi?" dedi oldukça tanıdık bir ses.

Prens bir rahatlama coşkusuyla albayın boynuna atıldı.

"Sana borcumu nasıl ödeyebilirim?" diye haykırdı. "Ve bunu nasıl başardın?" Kötü kaderine doğru yürümeye razı olmuş olsa da iyi niyetli zorbalığa teslim olmak ve bir kez daha hayata ve umuda kavuşmak onu son derece memnun etmişti.

"Bana borcunuzu gerçekten ödemek isterseniz, gelecekte böy-

5 Yaklaşık yarım litrelik (0,55 litre) sıvı ölçüsü. (ç.n)

lesi tehlikelerden uzak durunuz. İkinci sorunuza gelince, her şey son derece basit yöntemlerle halloldu. Bu öğleden sonra tanınmış bir dedektifle ayarladım. Gizlilik için söz verildi ve ücreti ödendi. Bu işte esas olarak sizin kendi hizmetkârlarınız kullanıldılar. Box Sokağı'ndaki ev akşam vaktinden beri kuşatılmıştı ve size ait bu araba da yaklaşık bir saattir hazır olarak sizi bekliyordu."

"Peki, beni katletmesi gereken zavallı mahlûk, ona ne oldu?"

"Kulüpten ayrılır ayrılmaz yakalanıp eli kolu bağlandı. Şimdi de yakında kendisine suç ortaklarının da katılacağı Saray'da hükmünüzü bekliyor."

"Geraldine, açıkça belirtilmiş emirlerime karşın beni kurtardın ve çok da iyi yaptın. Sana sadece hayatımı değil bir ders de borçluyum. Öğretmenime minnettarlığımı göstermezsem mevkiime layık değilim demektir. Yöntemi seçmek bize ait olsun."

Atlı araba sokaklarda hızla gitmeye devam ederken bir duraklama oldu ve her iki adam da kendi düşüncelerine gömüldü. Sessizliği Albay Geraldine bozdu.

"Ekselansları," dedi, "şimdiye kadar hatırı sayılır sayıda mahkûma sahip olmuştur. İçlerinde en az bir tane yargılanması gereken suçlu var. Yeminimiz hepimizi kanuna başvurmaktan alıkoyuyor, yemin çözülse bile sağduyu da bizi aynı derecede alıkoyacaktır. Ekselansları'nın niyetini sorabilir miyim?"

"Hüküm verilmiştir," diye cevap verdi Florizel. "Başkan düelloda ölmelidir. Geriye tek kalan rakibini seçmektir."

"Ekselansları kendi ödülümü seçmeme müsaade ettiler. Kardeşimin görevlendirilmesini istirham etmeme müsaade ederler mi? Bu soylu bir görev Ekselansları ama delikanlının layıkıyla yerine getireceğini temin ederim."

"Benden hoş olmayan bir lütuf diliyorsun ama seni hiçbir şekilde reddetmemeliyim." Albay onun elini büyük bir sevgiyle öptü. Tam o sırada atlı araba da Prens'in görkemli ikametgâhının kemerli girişinin altından geçti.

Bir saat sonra resmi kıyafetlerini giymiş ve Bohemya'nın tüm

nişanlarını kuşanmış olan Florizel, İntihar Kulübü'nün üyelerini kabul etti.

"Budala ve günahkâr adamlar," dedi. "Doğrudan servet yoksunluğu sonucu buna sürüklenen ne kadarınız varsa hepinize adamlarım iş ve maaş sağlayacak. Suçluluk hissi duyanlar benden daha yüksek ve daha yüce gönüllü bir Hükümdara başvurmak zorunda. Hepinize acıyorum, düşündüğünüzden çok daha fazla. Yarın bana hikâyelerinizi anlatacaksınız ve ne kadar samimi karşılık verirseniz, şanssızlıklarınıza çare bulmaya o kadar gücüm yeter. Size gelince," diye ekledi Başkan'a dönerek, "herhangi bir yardım önerirsem sizin yeteneklerinize sahip bir adamı rencide ederim ama bunun yerine size teklif edeceğim küçük bir eğlence var. Burada," elini Albay Geraldine'in kardeşinin omzuna koyarak, "kıtada ufak bir gezinti yapmayı arzulayan bir subayım var ve sizden ona bu seferinde eşlik etme lütfunu göstermenizi rica ediyorum. Acaba," diye devam etti ses tonunu değiştirerek, "acaba tabanca ile iyi ateş edebiliyor musunuz? Çünkü bu hünere ihtiyacınız olabilir. İki adam birlikte seyahate çıktığında her şeye hazırlıklı olmak en iyisidir. Şunu da eklemeliyim ki, şayet yolda genç Bay Geraldine'i kaybederseniz her zaman için ev halkımın başka bir mensubu emrinize amade olacaktır. Ayrıca Sayın Başkan, her yerde gözü kulağı olan biri olarak bilinirim." Hayli katılıkla söylenmiş bu sözler ile birlikte Prens söylevini bitirdi.

Ertesi sabah kulüp üyelerinin ihtiyaçları onun cömertliği sayesinde uygun bir şekilde karşılandı ve Başkan, Bay Geraldine ile Prens'in evinde iyi eğitilmiş, güvenilir ve marifetli bir çift uşağın gözetiminde seyahatleri için yola koyuldu. Bununla yetinmeyerek Box Sokağı'ndaki ev ağzı sıkı ajanların mülkiyetine verildi ve İntihar Kulübü'ne ya da görevlilerine gelen tüm mektuplar veya ziyaretçiler Prens Florizel tarafından şahsen incelendi.

-Burada, der Arap yazarım, bitiyor Kremalı Turta Dağıtan Genç Adamın Hikâyesi, ki kendisi şimdi Wigmore Caddesi, Cavendish Meydanı'nda huzurlu bir ev sahibidir. Numarayı, aşikâr sebep-

lerden ötürü gizli tutuyorum. Prens Florizel ve İntihar Kulübü Başkanı'mn maceralarının devamını merak edenler Doktor ve Saratoga Sandığının Hikâyesi adlı öyküyü okuyabilirler.-

DOKTOR ve SARATOGA SANDIĞININ HİKÂYESİ [6]

Bay Silas Q. Scuddamore, New England'dan geldiğinde, saygın olmanın yanı sıra kendi halinde ve saf yaradılışta genç bir Amerikalıydı -ki geldiği yer Yeni Dünya'nın pek de bu nitelikleri ile meşhur bir bölgesi değildi. Son derece zengin olsa da tüm harcamalarının kaydını küçük bir kâğıt para cüzdanında tutardı ve Paris'in eğlencelerini Latin Quarter'da möbleli otel olarak adlandırılan bir yerin yedinci katından incelemeyi tercih etmişti. Cimriliği çokça alışkanlıktandı. Dostları arasında oldukça dikkat çekici olan bu erdemi, çekingenlik ve gençlikten kaynaklanmaktaydı.

Yanındaki odada, ilk geldiğinde bir Kontes olduğunu zannettiği, tavırları çok çekici ve giyim kuşamı çok şık bir hanım kalmaktaydı. Zaman içerisinde onun Madam Zephyrine adıyla tanındığını ve hayatta bulunduğu mevkii her ne ise, bunun bir asalet unvanı ile ilgisi olmadığını öğrendi. Madam Zephyrine, muhtemelen genç Amerikalı'yı baştan çıkarma umuduyla, merdivenlerde ona nazik bir baş eğiş, bir yakınlık vaadi, siyah gözlerinin sersemletici bakışları ile gösteri yapıp bir ipek hışırtısı ve hayranlık uyandıran bir ayak ve bileğin ifşa edilmesiyle gözden kaybolurdu. Ama bu

6 Saratoga sandığı, 19. yüzyılda seyahatlerde kullanılan oldukça büyük hacimli bir tür valiz "markasıdır". Büyüklüğü, kişiye özel tasarımı ve dayanıklılığı nedeni ile meşhur olmuştur. Kıyafetlerin çok hacimli olması, özellikle uzun seyahatlerde böylesi büyük bir valiz gerektiriyordu. Adını, dönemin popüler bir kaplıca şehri olan ve bu sandıkların sahiplerinin çoğunun gittiği Saratoga'dan almıştı. (ç.n)

girişimler Bay Scuddamore'u cesaretlendirmekten çok moral bozukluğu ve mahcubiyetin derinliklerine iterdi. Birçok defalar ona ışık istemek ya da kanişinin verdiği hayali hasarlar için özür dilemek amacıyla gitmişti ama gencin, böylesi üstün bir varlığın huzurunda dili tutuluyor, Fransızcası onu hızla terk ediyor ve o gidene kadar sadece bakakalıp kekeliyordu. İlişkilerinin zayıflığı, başka erkeklerle güven içinde yalnızken oldukça muzaffer cinsten imalar yaymasına engel olmuyordu.

Amerikalı'nm öbür tarafındaki oda ise -zira otelin her katında üç oda vardı- hayli şüpheli bir şöhreti olan yaşlı bir İngiliz doktor tarafından kiralanmıştı. Doktor Noel, adı buydu, kalabalık ve gittikçe artan sayıdaki hastalarının keyfini sürdüğü Londra'yı terk etmeye zorlanmıştı ve bu sahne değişikliğini polisin teşvik ettiği ima edilmekteydi. En azından hayatının önceki zamanlarında bir çeşit önemli şahsiyet olmuş olan bu adam, şimdi Latin Quarter'da büyük bir sadelik ve yalnızlık içerisinde ikamet ediyordu ve zamanının çoğunu çalışmaya adamıştı. Bay Scuddamore onunla tanışmıştı ve ara sıra sokağın öbür tarafındaki restoranda birlikte tutumlu bir yemek yerdi.

Silas Q. Scuddamore'un daha kayda değer türde birçok ufak kusuru vardı ve onları birçok tartışmalı yöntemle tatmin etmekten alıkoyan bir inceliği yoktu. Zaaflarının en başta geleni meraktı. Doğuştan bir dedikoducuydu ve hayat, özellikle de hiç deneyiminin olmadığı tarafları, onu tutku derecesinde alakadar ediyordu. Arsızca ve yılmadan çok soru soran, sorgusunu dayatırken amaca yönelik ve aynı ölçüde patavatsız biriydi. Postaneye bir mektup götürdüğünde onu elinde tarttığı, defalarca evirip çevirdiği ve adresi dikkatle incelediği fark edilmişti. Kendi odası ile Madam Zephyrine'inki arasındaki bölmede bir çatlak bulduğunda da onu kapatmak yerine açıklığı genişletip düzeltti ve komşusunun yaptıkları için bir gözetleme deliği olarak kullandı.

Mart sonunda bir gün, yüz verdikçe artan merakı sonucu deliği biraz daha büyüttü ki odanın bir başka köşesine de hâkim olabilsin. O akşam her zamanki gibi Madam Zephyrine'in hareketlerini

teftiş etmek için gittiğinde, şaşırarak, aralığı öbür taraftan tuhaf bir şekilde örtülmüş buldu ve engel aniden geri çekilip kulaklarına bir gülüşün kıkırdaması geldiğinde fena halde bozuldu. Görünen o ki bir parça sıva gözetleme deliğinin sırrını açık etmişti ve komşusu iltifata aynen karşılık veriyordu. Bay Scuddamore oldukça şiddetli bir öfkeye kapıldı. Madam Zephyrine'i acımasızca suçladı. Kendini bile ayıpladı ama ertesi gün onu en sevdiği meşgalesinden mahrum bırakmak için hiçbir önlem almadığını görünce, onun kayıtsızlığından faydalanmaya ve haylaz merakını tatmin etmeye devam etti.

Aynı gün Silas'ın şimdiye kadar hiç görmediği uzun boylu, gevşek yapılı, 50'lerinde bir adam Madam Zephyrine'e uzun bir ziyarette bulundu. Tüvit takımı ve renkli gömleği kadar tüylü favorileri de onun bir İngiliz olduğunu gösteriyordu ve donuk gri gözleri Silas'ta bir ürperti hissi yarattı. Fısıltı halinde sürdürülen görüşme boyunca ağzını bir o yana bir bu yana daire çizerek çevirip durdu. Birden fazla kez genç New Englandlı'ya, mimikleri kendi odasını işaret ediyor gibi geldi ama en titiz dikkat sonucu çıkarabildiği tek kesin şey, İngiliz tarafından kısmen daha yüksek perdede dile getirilen, sanki bir isteksizlik ya da muhalefete cevaben, şu laflar oldu: "Beğenilerini noktası virgülüne kadar inceledim ve sana tekrar tekrar söylüyorum ki, elime geçebilecek o tarzda tek kadın sensin."

Buna cevap olarak Madam Zephyrine içini çekti ve başının bir hareketi ile kendini mutlak bir otoriteye teslim ediyor gibi göründü.

O öğleden sonra gözlemevi, öbür taraftan önüne çekilen bir dolap ile tamamen gizlendi ve tam Silas İngiliz'in kötücül önerisine bağladığı şanssızlığına hayıflanırken, kapıcı ona bir kadının el yazısıyla yazılmış bir mektup getirdi. Çok da özenli imlası olmayan bir Fransızca ile kaleme alınmıştı, imzasızdı ve son derece ümit verici ifadeler ile genç Amerikalıyı o akşam saat 23.00'te Bullier Balo Salonu'nun belirli bir bölümünde bulunmaya davet ediyordu. Merak ve çekingenlik kalbinde uzun bir savaş verdi; kimi zaman

safi erdem kesiliyordu, kimi zaman da hararet ve pervasızlık doluyordu. Sonuç olarak da saat daha 22.00 olmadan Bay Silas Q. Scuddamore, kusursuz bir giyim ile Bullier Balo Salonları'nın kapısı önünde arzı endam etti ve ona çekici gelmediği de söylenemeyecek delidolu bir yaramazlık hissi içerisinde giriş ücretini ödedi.

Karnaval zamanıydı, Balo Salonu son derece kalabalık ve gürültülüydü. Işıklar ve kalabalık ilk başta genç serüvencimizi bayağı utandırsa da sonradan zihnini bir çeşit sarhoşlukla doldurarak onu cesaretten payına düşenden daha fazlasına sahip kıldı. Kendini şeytanla yüzleşmeye hazır hissediyordu ve balo salonunda bir şövalye kurumuyla kasılarak gezindi. Bu şekilde gösteriş yaparak dolanırken Madam Zephyrine ve İngiliz'inin bir sütunun arkasında görüşme halinde olduklarını fark etti. Kulak kesilmenin sinsi ruhu onu derhal ele geçirdi. İşitme mesafesine girene kadar çifte arkadan sessizce yaklaştıkça yaklaştı.

"İşte adam o," diyordu İngiliz, "orada -uzun sarı saçlı, yeşil giyinmiş kızla konuşan." Silas bu tasvirin nesnesi olduğu aşikâr olan gayet yakışıklı kısa boylu genç bir adamı teşhis eti.

"Tamam," dedi Madam Zephyrine. "Elimden geleni yapacağım. Ama unutma, böyle bir durumda en iyimiz bile başarısız olabilir."

"Ah!" diye karşılık verdi ahbabı, "sonucun karşılığını veririm. Seni otuz kişi arasından seçmedim. Git ama Prens'e dikkat et. Onu bu akşam buraya hangi lanet tesadüfün getirdiğini aklım almıyor. Sanki Paris'te onun için bu öğrenci ve tezgâhtar şamatasından daha dikkate değer bir düzine balo daha yokmuş gibi! Oturduğu yerde bir bak ona, tatildeki bir Prens'ten çok kendi evinde saltanat süren bir İmparator gibi!" Silas gene şanslıydı. Oldukça iri yapılı, çarpıcı bir yakışıklılığı olan, heybetli ve nazik tavırlı bir adamın farkına vardı. Ona belirgin bir hürmetle hitap eden, kendisinden bir hayli genç başka bir yakışıklı adamla birlikte masada oturuyordu. Prens unvanı Silas'ın Cumhuriyetçi kulağına hoş bir tını ile çarptı ve bu unvanın atıfta bulunduğu adamın görünüşü zihninde olağan cazibesini gösterdi. Madam Zephyrine ve onun İngiliz adamını birbirleri ile ilgilenmeleri için bıraktı ve kalabalığın ara-

sından geçerek Prens ile sırdaşının tercihleriyle onurlandırdıkları masaya yanaştı.

"Sana söylüyorum, Geraldine," diyordu ilki, "bu çılgınca bir işti. Sen kendin -bunu hatırlamaktan memnunum- kardeşini bu çok tehlikeli görev için seçtin ve onun hareketleri için tetikte olmak senin sorumluluğunda. Paris'te pek çok gün oyalanmaya razı oldu. Bu, uğraştığı adamın karakteri göz önüne alındığında başlı başına bir ihtiyatsızlıktı. Şimdi bir de kırk sekiz saat içerisinde ayrılacakken, nihai imtihana iki, üç gün kalmışken, sorarım sana, burası zamanını geçirmesi gereken yer midir? Bir galeride idman yapıyor olmalıydı; uzun saatler uyuyor olmalı ve yürüyerek makul ölçüde egzersiz yapıyor olmalıydı; beyaz şarap veya brendi içermeyen sıkı bir diyette olmalıydı. Köftehor bir komedi oynadığımızı mı zannediyor? Bu iş ölesiye ciddi, Geraldine."

"Çocuğu işine müdahale etmeyecek kadar iyi tanıyorum," diye yanıtladı Albay Geraldine. "Telaşlanmamaya yetecek kadar iyi. Zannettiğinizden daha ihtiyatlıdır ve baştan çıkarılamaz yapıdadır. Bir kadın söz konusu olsaydı bu kadar emin olmazdım ama Başkan'ı, ona ve iki uşağa bir saniye bile tereddüt etmeden emanet ederim."

"Söylediklerini duyduğuma memnun oldum. Yine de içim rahatlamış değil. Bu hizmetkârlar iyi eğitilmiş casuslar ama bu imansız şimdiye kadar üç defa onların gözetimini atlatıp gizli ve büyük ihtimalle tehlikeli işlerde saatlerce vakit geçirmedi mi? Bir amatör onu kazara kaybedebilirdi. Eğer Rudolph ve Jerome'a izini kaybettiriyorsa bu kasıtlı yapılmış olmalı, güçlü bir sebebi ve müstesna becerileri olan bir adam tarafından."

"Sanırım mesele şimdi benimle kardeşim arasında," diye yanıtladı Geraldine, sesinde bir güceniklik tonuyla.

"Öyle olmasına izin veriyorum, Albay Geraldine. Belki tam da bu sebeple nasihatlerimi kabul etmeye çok daha fazla gönüllü olmalısınız. Ama bu kadar yeter. Sarılı kız çok iyi dans ediyor." Ve sonra konuşma Karnaval'daki bir Paris balo salonunun olağan konularına kaydı.

Silas nerede olduğunu ve buluşma yerine gitmesi gereken saatin neredeyse eli kulağında olduğunu hatırladı. Düşündükçe manzaradan daha az hoşlanıyordu. Tam o sırada kalabalıktaki bir dalgalanma onu kapıya doğru çekmeye başlayınca, kendisini sürüklemesine direnmeden göz yumdu. Girdap onu balkonun altındaki bir köşeye bırakır bırakmaz kulağına Madam Zephyrine'in sesi çarptı. Tuhaf İngiliz'in işaret edeli yarım saat olmadığı sarı bukleli genç adamla Fransızca konuşuyordu.

"Burada söz konusu olan şöhretim. Yoksa kalbimin salık verdiklerinden başka koşul ortaya koymam. Ama kapıcıya söylemeniz gereken bu kadar ve tek bir söz etmeden geçip gitmenize izin verecektir."

"Ama neden bu alacak lafı?" diye itiraz etti kavalyesi.

"Tanrım!" dedi, "kendi otelimin usulünü bilmez miyim sanıyorsunuz?" Sonra kavalyesinin koluna nazikçe tutunarak geçip gitti.

Bu, Silas'ın aklına pusulasını getirdi.

"10 dakika içinde," diye düşündü, "ben de onun kadar güzel bir kadınla, hatta daha fazla süslenip püslenmiş biriyle, dolaşıyor olabilirim -belki de gerçek bir hanımefendi, bir ihtimal asil biri." Sonra yazım şeklini hatırlayınca bir parça morali bozuldu.

"Ama hizmetçisi tarafından yazılmış olabilir," diye içinden geçirdi.

Saat başına sadece birkaç dakika kalmıştı ve bu ani yakınlık kalbinin merak dolu ve tatsız bir hızda çarpmasına yol açmıştı. Bir rahatlamayla, boy göstermek zorunda olmadığını düşündü. Namus ve korkaklık müttefikti ve bir kere daha kapıya doğru harekete geçti ama bu sefer kendi arzusuyla ve şimdi ters yönde hareket eden insan seline karşı mücadele ederek. Belki bu uzayan direnç onu usandırdı veya belki de sadece aynı niyetle birçok dakikalar boyunca devam etmenin aksi bir etkiye ve farklı bir karara yol açtığı türde bir ruh hali içerisindeydi. En azından kesinlikle, üçüncü defa birdenbire döndü ve kararlaştırılmış yerin birkaç metre yakınında saklanacak bir yer bulana kadar da durmadı.

Orada, Tanrı'ya defalarca yardım için yakardığı ruhsal bir ıstı-

rap zamanı geçirdi, zira Silas sofu bir adam olarak yetiştirilmişti. Artık buluşmaya karşı en ufak bir hevesi yoktu. Onu kaçmaktan alıkoyan tek şey korkak olduğu düşünülmesin diye duyduğu aptalca korkuydu ama bu o kadar güçlüydü ki diğer tüm dürtülere kafa tutuyordu. İlerlemeye karar vermesini sağlamasa da tamamen kaçıp gitmesini de engelliyordu. Nihayet saat, saat başını on dakika geçtiğini gösterdi. Genç Scuddamore'un cesareti artmaya başladı. Köşenin etrafına dikkatlice baktı ve buluşma yerinde kimseyi göremedi. Hiç şüphe yok ki, meçhul mektup arkadaşı sıkılmış ve çekip gitmişti. Az önce ürkek olduğu ölçüde bir cesarete kapıldı. Her ne kadar geç kalmış olsa da en azından buluşmaya gelirse, ona, korkaklık suçlamasından temize çıkması gerek gibi görünmüştü. Hatta şimdi bir muziplikten şüphelenmeye başlamıştı ve doğrusu kendini komplocularından şüphelenmek ve onlara üstünlük sağlamaktaki açıkgözlülüğü için tebrik etti. Bir adamın aklı işte bu kadar avare olabilir!

Bu düşüncelerle silahlanmış olarak köşesinden cesurca ileri çıktı ama bir el kolunu yakaladığında daha birkaç adım bile gitmemişti. Döndü ve oldukça iri kalıplı ve bir şekilde azametli hatları olan ama bakışlarında sertlik olmayan bir hanımla karşı karşıya geldi.

"Son derece kendinden emin bir kadın avcısı olduğunuzu görüyorum," dedi. "Çünkü kendinizi bekletiyorsunuz. Ama sizinle tanışmaya kararlıydım. Bir kadın bir kere ilk hamleyi yapacak kadar kendini kaybetmişse, dar görüşlü haysiyet üzerine tüm kaygılarını çok önceden arkada bırakmıştır." Hem mektup arkadaşının cüssesi ve cazibesi hem de onu aniden yakalaması karşısında Silas şaşkına dönmüştü. Ama az zaman içinde kadın onu rahatlattı. Tavırları uysal ve müşfikti. Onu latifeler yapması için cesaretlendirdi ve karşılık olarak onu alkışlayarak destekledi. Çok kısa bir süre içinde onu, tatlı sözler ve keyif verici brendinin cömertçe sunumu ile kuşatarak, sadece kendisini âşık olmuş zannetmesi için değil aynı zamanda sevdasını büyük bir coşkunlukla ilan etmesi için de kandırdı.

"Yazık!" dedi. "Sözlerinizin bana verdiği zevk ne kadar büyük olsa da bu ana hayıflanmamalı mıyım, bilmiyorum. Şimdiye kadar tek başıma acı çekiyordum. Artık, zavallı çocuk, iki kişiyiz. Kendi evimin sahibesi değilim. Beni kendi evimde ziyaret etmenizi istemeye cesaret edemem zira kıskanç gözler tarafından izleniyorum. Bir düşüneyim," diye ekledi. "Sizden daha yaşlıyım, her ne kadar daha aciz olsam da cesaretinize ve azminize güvensem de müşterek menfaatlerimiz için hayata dair tecrübelerimden yararlanmalıyım. Nerede yaşıyorsunuz?" Ona bir möbleli otelde kiracı olarak kaldığını söyleyerek sokağın adını ve numarasını verdi.

Bir süre, bir idrak çabasıyla düşünüyormuş gibi göründü.

"Anlıyorum," dedi sonunda. "Vefalı ve sadık olacaksınız, değil mi?" Silas sadakati konusunda ona hevesle teminat verdi.

"Yarın gece o zaman," diye devam etti cesaret verici bir gülümsemeyle, "tüm akşam evde kalmalısınız ve herhangi bir arkadaşınız ziyarete gelirse, onları çabucak ileri sürülebilecek herhangi bir bahane ile derhal kapı dışarı edeceksiniz. Kapınız muhtemelen 22.00'de mi kapanıyordur?" diye sordu.

"23.00'te," diye cevap verdi Silas.

"23.15'te," diye sürdürdü kadın, "evden ayrılın. Sadece kapının açılması için seslenin ve kesinlikle kapıcı ile hiçbir konuşmaya girişmeyin, çünkü bu her şeyi mahvedebilir. Lüksemburg Bahçeleri'nin, Bulvar ile birleştiği köşeye doğru gidin; orada beni, sizi bekliyor bulacaksınız. Talimatlarımı harfi harfine yerine getireceğinize güveniyorum ve unutmayın, beni tek bir hususta bile yüzüstü bırakırsanız tek suçu sizi görmüş ve sevmiş olmak olan bir kadının başına çok ciddi sorunlar açarsınız."

"Tüm bu talimatların gereğini anlamıyorum."

"Sanırım bana şimdiden bir sahip gibi davranmaya başladınız," diye söylendi kadın koluna yelpazesi ile hafifçe vurarak. "Sabır, sabır! Onun da zamanı gelecek. Bir kadın, daha sonraları itaat etmekten zevk alsa da başta kendisine itaat edilmesinden hoşlanır. Tanrı aşkına sizden istediğim gibi yapın yoksa hiçbir şey için teminat vermem. Doğrusu, şimdi düşünüyorum da," diye ekledi başka-

ca bir güçlüğü yeni idrak eden birinin havasıyla, "ısrarcı misafirleri uzak tutmak için daha iyi bir yol buldum. Kapıcıya, o akşam bir alacağı istemek için gelecek bir kişi dışında sizi görmek için kimseyi bırakmamasını söyleyin ve sanki görüşmeden korkuyormuş gibi bir izlenim vererek konuşun ki, sözlerinizi ciddiye alsın."

"Sanırım bana kendimi davetsiz misafirlere karşı korumam konusunda güvenebilirsiniz," dedi biraz güceniklikle.

"Ben işlerin bu şekilde ayarlanmasını tercih ediyorum," diye cevap verdi soğukça. "Siz erkekleri bilirim, bir kadının saygınlığını hiç düşünmezsiniz."

Silas kızardı ve başını bir parça eğdi çünkü hayalindeki plan ahbaplarının yanında azıcık kendini beğenmişlik taslamayı da içeriyordu.

"Her şeyden önce", diye ekledi, "dışarı çıktığınız zaman kapıcı ile konuşmayın."

"Neden peki? Talimatlarınız arasında bana en önemsiz görüneni bu."

"Şimdi son derece kaçınılmaz görseniz de ilk başta bazı başkalarının bilgeliğinden şüphe etmişsinizdir. İnanın bana bunun da faydaları var, zaman içerisinde göreceksiniz. Ayrıca ilk görüşmemizde bu cilvelerimi reddederseniz sevginiz hakkında ne düşünmeliyim?" Silas utanç içinde açıklamalara ve özürlere boğuldu. Bunlar devam ederken kadın saate baktı ve bastırılmış bir çığlıkla ellerini çırptı.

"Tanrım!" diye haykırdı, "o kadar geç olmuş mu? Kaybedecek bir saniyem bile yok. Heyhat, biz zavallı kadınlar, tam birer köleyiz! Sizin için şimdiden neleri riske atmadım?" Sonra talimatlarını, okşayışlar ve pek günahkâr bakışlarla birleştirerek tekrarladıktan sonra ona veda ederek kalabalığın arasında gözden kayboldu.

Ertesi gün boyunca Silas büyük bir önem hissiyle doluydu. Şimdi onun bir kontes olduğundan emindi. Akşam olduğunda da onun emirlerini özenli bir şekilde yerine getirdi ve kararlaştırılan vakitte Lüksemburg Bahçeleri'nin köşesindeydi. Orada kimse yoktu. Bölgeden geçen veya yakınında aylakça dolaşan herkesin

yüzüne bakarak yaklaşık yarım saat bekledi. Bulvarın yakındaki köşelerini bile dolaştı ve bahçe parmaklıklarının çevresinde tam bir tur attı ama ortada kollarına atılacak güzel bir kontes yoktu. Nihayet, epey gönülsüzce de olsa, oteline doğru adımlarını geri takip etti. Yolda giderken Madam Zephyrine ile sarışın genç adam arasında geçtiğini duyduğu konuşmayı hatırladı ve bu ona belli belirsiz bir huzursuzluk verdi.

"Görünen o ki," diye düşündü, "herkesin kapıcımıza yalanlar söylemesi gerekiyor." Zili çaldı, kapı önünde açıldı ve yatak kıyafetleri içindeki kapıcı, ona ışık tutmak için geldi.

"Gitti mi?" diye sorguladı kapıcı.

"Kim? Kimi kastediyorsun?" diye sordu Silas biraz sertçe, zira hayal kırıklığı onu kızdırmıştı.

"Çıktığını fark etmedim," diye devam etti kapıcı, "ama eminim ona ödeme yapmışsınızdır. Bu meskende borçlarını ödeyemeyen kiracılar olmasından hoşlanmayız."

"Kahretsin, ne diyorsun sen?" diye zorladı Silas kabaca. "Bu ıvır zıvırdan tek kelime bile anlamadım."

"Alacağı için gelen kısa, sarışın adam," diye karşılık verdi diğeri. "Onu kastediyorum. Kimseyi bırakmamam için verdiğiniz talimatlar varken, başka kim olabilir?"

"Ah! Yüce Tanrım, elbette ki hiç gelmedi," diye sertçe cevap verdi Silas.

"Neye inanırsam inanırım," diye karşılık verdi kapıcı, dilini pek kurnaz bir havayla yanağına yaslayarak.

"Sen küstah bir hergelesin," diye haykırdı Silas ve gülünç bir kabalık gösterisi yaptığını hissederek, aynı zamanda aklı bir dolu tehlike uyarısı ile karışmış olarak döndü, merdivenlerden yukarıya doğru koşmaya başladı.

"Öyleyse ışık istemiyorsunuz?" diye bağırdı kapıcı.

Ama Silas sadece daha fazla acele etti ve yedinci kata gelene kadar durmadan kendi kapısının önünde dikildi. Kötü önsezilerin hücumuna uğramış halde ve odaya girmekten neredeyse ödü ko-

parak kısa bir an nefesini toplamak için bekledi.

En sonunda girdiğinde, odayı karanlık ve görünüşte kimse yok bulunca yüreğine su serpildi. Derin bir nefes aldı. İşte buradaydı, tekrar evinde güven içinde ve bu ilk olduğu gibi kesinlikle de son aptallığı olacaktı. Kibritler yatağın yanındaki küçük bir masanın üzerinde duruyordu ve el yordamıyla o yöne doğru yürümeye başladı. Hareket ederken korkuları içinde bir kez daha büyüdü ve ayağı bir engele takıldığında onun bir sandalyeden daha endişe verici bir şey olmadığını keşfettiğine memnun oldu. Sonunda perdelere değdi. Soluk bir şekilde görünen pencerelerin konumundan yatağın ayakucunda olması gerektiğini kestiriyordu ve söz konusu masaya ulaşması için onun boyunca el yordamıyla ilerlemesi yeterliydi.

Elini aşağı indirdi ama dokunduğu sırf bir yatak örtüsü değildi -altında bir insan bacağının kıvrımlarına benzer bir şey olan bir yatak örtüsüydü.

Silas kolunu geri çekti ve bir an taş kesilmiş olarak kaldı.

"Ne, neyin," diye düşündü, "belirtisi olabilir bu?" Dikkatlice dinledi ama hiç nefes alma sesi yoktu. Bir kez daha, büyük bir gayretle, parmağının ucunu önceden dokunduğu noktaya uzattı ama bu defa yarım metre geriye sıçrayıp korkudan titreyerek ve dehşetten donmuş halde kaldı.

Hareket edebilmesinden önce epey zaman geçti. Sonra bir içgüdünün yönlendirmesiyle doğrudan kibritlere yanaştı ve sırtını yatağa doğru dönerek bir mum yaktı. Alev parlar parlamaz yavaşça çevresinde döndü ve görmeye korktuğu şeye baktı. Hakikaten de en kötü kuruntuları gerçek olmuştu. Yatak örtüsü yukarıya, yastığın üstüne kadar dikkatle çekilmişti ama hareketsiz yatan bir insan vücudunun kıvrımlarının şeklini almıştı. İleriye doğru fırlayıp çarşafları kenara savurduğunda, bir gece önce Bullier Balo Salonu'nda gördüğü sarışın genç adamı tanıdı: Gözleri açık, yüzü şüpheye yer bırakmayacak şekilde şişmiş ve kararmış, burun deliklerinden ince bir kan sızıntısı damlıyor.

Silas uzun, titrek bir çığlık attı, mumu düşürdü ve yatağın yanında dizlerinin üstüne çöktü.

Dehşet verici keşfinin onu içine daldırdığı uyuşukluktan kapının ısrarlı ama ihtiyatlı bir şekilde tıklatılmasıyla sıyrılıp kendine geldi. Vaziyetini hatırlaması biraz zaman aldı; içeri birilerinin girmesini engellemek için acele ettiğinde çok geç olmuştu. Uzun bir yatak takkesi takmış olan Doktor Noel, uzun beyaz çehresini aydınlatan bir lamba taşıyarak, tereddütlü bir yürüyüşle, aralıktan bakarak ve kafasını bir tür kuş gibi dikerek yavaşça kapıyı açtı, odanın ortasına doğru ilerledi.

"Bir çığlık duydum gibi geldi," diye başladı doktor, "ve rahatsız olabileceğinizden kuşkulanarak bu davetsiz ziyareti sunmakta tereddüt etmedim." Silas alı al, moru mor bir surat ve dehşetle çarpan bir kalp ile doktor ve yatak arasında kaldı ama kendinde cevap verecek gücü bulamadı.

"Karanlıktasınız," diye üsteledi doktor. "Hal böyleyken uyumak için hazırlanmaya başlamamışsınız bile. Beni gözümle gördüklerimin aksine kolay kolay ikna edemezsiniz ve yüzünüz kolayca anlaşılır bir biçimde bir dosta ya da doktora ihtiyacınız olduğunu ele veriyor ki, hangisini istersiniz? Bırakın nabzınıza bakayım, zira çoğunlukla kalp için güvenilir bir bilgi kaynağıdır." Onun önünden daha da geriye çekilen Silas'a doğru ilerledi ve bileğinden tutmaya çabaladı ama genç Amerikalı'nın sinirleri tahammül edemeyeceği kadar bozulmuştu. Hummalı bir devinimle doktordan kaçtı ve kendini yere atarak gözyaşlarına boğuldu.

Doktor Noel yataktaki ölü adamın ayırdına varır varmaz yüzü kararadı, yarı aralık bıraktığı kapıya doğru aceleyle geri giderek apar topar kapadı ve iki defa kilitledi. "Kalkın!" diye bağırdı Silas'a cırtlak bir sesle hitap ederek, "zırlama zamanı değil. Ne yaptınız? Bu ceset odanıza nasıl geldi? Yardımı olabilecek biriyle açıkça konuşun. Size zarar vereceğimi mi sanıyorsunuz? Yastığınızın üzerindeki bu ölü et yığının, bende uyandırdığınız sempatiyi en ufak bir şekilde değiştirebileceğini mi düşünüyorsunuz? Saf genç; kör ve adaletsiz kanunun bir eyleme atfettiği dehşet, hiçbir zaman

onu sevenlerin gözünde failin üzerine yapışmaz. Ve samimi bir dostun elleri kana bulaşmış olarak bana geri geldiğini görürsem, ona olan muhabbetim hiçbir şekilde değişmez. Ayağa kalkın, iyi ve kötü birer yanılsamadır; hayatta kader dışında her şey bir hiçtir ve yazgınız nasıl çizilmiş olursa olsun yanınızda size sonuna kadar destek çıkacak biri olacaktır." Bu şekilde cesaretlendirilen Silas kendini topladı ve titreyen bir sesle, doktorun sorgulamalarının da yardımıyla, sonunda onu tüm olaylara hâkim kılmayı becerdi. Ama Prens ve Geraldine arasındaki konuşmayı, ne anlama geldiğini pek kavrayamadığı ve kendi talihsizliği ile herhangi bir şekilde ilişkili olduğu yönünde en ufak bir fikri olmadığı için tamamen göz ardı etmişti.

"Heyhat!" diye söylendi Doktor Noel, "fena halde suiistimal ediliyorum ya da tüm masumiyetinizle Avrupa'daki en tehlikeli ellere düşmüşsünüz. Zavallı çocuk, senin saflığından yararlanıp nasıl da kuyunu kazmışlar! Gafil ayakların nasıl da ölümcül bir tehlikeye sürüklenmiş! Şu adamı, iki defa gördüğünüz ve bence bu entrikanın düzenleyicisi olan, şu İngiliz'i tarif edebilir misiniz? Genç miydi, yaşlı mı? Uzun mu, kısa mı?" Ama tüm meraklılığma karşın iyi bir gözlemci olmayan Silas, tanımlamayı mümkün kılmayan cılız genellemeler dışında bir şey sunmayı başaramadı.

"Bunu tüm okullarda eğitimin bir parçası olarak verirdim!" diye kızgınlıkla söylendi doktor.

"Bir adam hasmının yüz hatlarını gözlemleyip anımsayamıyorsa, görme duyusunun ve hitabetin ne yararı vardır? Avrupa'nın tüm çetelerini tanıyan ben, onu teşhis edebilirdim ve size savunmanız için yeni silahlar kazandırabilirdim. Gelecekte bu hüneri ilerletin, zavallı çocuğum, önemli faydalarını görebilirsiniz."

"Gelecek!" diye tekrarladı Silas. "Benim için darağacından başka bir gelecek var mı artık?"

"Gel gör ki gençlik kaygılarla dolu bir dönemdir ve bir adamın dertleri kendisine olduğundan daha kasvetli gözükebilir. Ben yaşlıyım ve şimdiye kadar asla ümitsizliğe kapılmadım."

"Polise böyle bir hikâye anlatabilir miyim?"

"Elbette ki, hayır. Bulaştığınız bu dalavereyle ilgili şu ana kadar öğrendiklerime bakarsak, o açıdan vakanız umutsuz. At gözlüğüyle bakan yetkililer için suçlu kişi hiç tartışmasız sizsiniz. Ayrıca unutmayın ki, entrikanın sadece bir kısmını biliyoruz. Şüphesiz bu alçak komplocular bir polis soruşturmasında ortaya çıkacak ve suçu daha kesin bir şekilde sizin saflığınızın üzerinize yıkmaya yardımcı olacak birçok başka ayrıntılar da ayarlamışlardır."

"Öyleyse gerçekten kaybettim!" diye haykırdı Silas.

"Öyle söylemedim, çünkü ben tedbirli bir adamım."

"Ama şuna bakın!" diye itiraz etti Silas cesedi işaret ederek. "Kurban burada yatağımın üzerinde; açıklanamaz, başımdan atılamaz, dehşete düşmeden bakılamaz."

"Dehşet mi? Hayır. Bu tür bir saatin zembereği durduğunda, benim için neşter ile incelenecek, ustaca yapılmış bir mekanizma parçasından başka bir şey değildir. Kan artık soğuk ve akmıyorsa, bundan böyle insan kanı değildir; ten bir kere ölünce, artık sevgililerimizde arzuladığımız ve dostlarımızda takdir ettiğimiz ten değildir. Letafet, çekicilik, korku, hepsi de can veren ruhla birlikte ondan uçup gitmiştir. Kendinizi ona soğukkanlılık ile bakmaya alıştırın. Çünkü eğer benim planım uygulanabilirse, birkaç gün boyunca şimdi sizi bu kadar dehşete düşüren o şeye devamlı bir yakınlıkta yaşamanız gerekecektir."

"Sizin planınız mı?" diye haykırdı Silas. "Nedir o? Bana çabucak anlatın, doktor, zira var olmaya devam etmek için güç bela yetecek kadar cesaretim var." Doktor Noel cevap vermeden yatağa doğru döndü ve cesedi muayene etmek için ilerledi.

"Bütünüyle ölü," diye mırıldandı. "Tamam, tahmin etiğim gibi cepleri boş. Evet, gömlekten de isim kesilip çıkarılmış. İşlerini hakkını vererek ve dikkatlice yapmışlar. Neyse ki kısa boylu."

Silas bu sözleri aşırı bir endişe içerisinde dinledi. Nihayet otopsiyi bitiren doktor bir sandalye çekti ve genç Amerikalı'ya gülümseyerek seslendi.

"Odanıza geldiğimden beri," dedi, "kulaklarım ve dilim çok

meşgul olsa da gözlerimin boşta kalmasına izin vermedim. Biraz önce orada, köşede, vatandaşlarınızın dünyanın her yerine giderken yanlarında taşıdıkları o devasa ve çirkin düzeneklerden birini fark ettim -kısacası bir Saratoga sandığı. Şimdiye kadar bu imalatların faydasını kavramayı hiç başaramamıştım ama sonra bir ışık çaktı. Köle ticaretinde kolaylık olsun diye mi yoksa av bıçağının lüzumundan fazla becerikli kullanımının sonuçlarını bertaraf etmek için mi, orasına karar veremiyorum. Ama bir şeyi açıkça görebiliyorum, böyle bir sandığın amacı, bir insan vücudunu içine almaktır."

"Hakikaten," diye söylendi Silas, "hakikaten şaka yapma zamanı değil."

"Kendimi birazcık latife yaparak ifade ediyor olsam da, sözlerimin kastettikleri tamamen ciddidir. Ve yapmamız gereken ilk şey, sevgili dostum, sandığınızı içindeki her şeyden kurtarmaktır." Silas, Doktor Noel'in otoritesine itaat ederek kendisini onun ellerine bıraktı.

Saratoga sandığı, yerde hatırı sayılır bir döküntü yaratan muhteviyatından kısa sürede arındırıldı. Sonra da, Silas topuklarını kaldırır ve doktor omuzlarından desteklerken öldürülen adamın cesedi yataktan taşındı, biraz güçlükle iki büklüm yapılıp boş sandığın içine bütünüyle yerleştirildi. Her iki tarafın da çabasıyla kapak bu alışılmadık yükün üzerine bastırıldı, sonra Silas dışarı çıkarılanları dolap ve bir şifonyere düzenle yerleştirirken, sandık doktorun kendi elleriyle kilitlenerek kayışlarla bağlandı.

"Şimdi," dedi doktor, "kurtuluş yolunuzda ilk adım atılmış oldu. Yarın, ya da daha doğrusu bugün işiniz, ona olan tüm borcunuzu ödeyerek kapıcınızın şüphelerini gidermek olmalıdır. O esnada güvenli bir son için gerekli düzenlemeleri yapma konusunda bana güvenebilirsiniz. Bu arada beni odama kadar takip ederseniz size güvenli ve kuvvetli bir uyku ilacı vereyim çünkü ne yaparsanız yapın, dinlenmelisiniz." Ertesi gün Silas'ın hatıralarındaki en uzun gündü ve asla bitmeyecek gibi gözüktü. Kendini arkadaşlarından uzak tuttu ve gözleri Saratoga sandığına dikili olarak, iç

karartıcı derin düşünceler içinde bir köşede oturdu. Kendisinin önceki kabalıkları şimdi ona aynen geri iade ediliyordu. Zira gözlemevi yeniden açılmıştı ve Madam Zephyrine'in dairesinden neredeyse sürekli bir incelemenin yapıldığının farkındaydı. Bu öylesine rahatsız edici bir hal aldı ki sonunda gözetleme deliğini kendi tarafından tıkamaya mecbur kaldı ve böylelikle gözetlenmekten korununca zamanının önemli bir kısmını pişmanlık gözyaşları ve dualar ile geçirdi. Geç vakit Doktor Noel, üzerinde adres yazılı olmayan bir çift kapalı zarf taşıyarak odaya girdi. Zarflardan biri oldukça şişkindi, diğeri ise içinde bir şey yokmuş gibi gözükecek kadar inceydi.

"Silas," dedi masaya oturarak, "size kurtuluşunuz için yaptığım planı anlatmanın zamanı geldi. Yarın sabah erken bir saatte Bohemya Prensi Florizel, kendisini birkaç gün Paris Karnavalı ile eğlendirdikten sonra Londra'ya geri dönüyor. Şansıma, uzun bir süre önce onun Ahırbeyi Albay Geraldine'e, her iki tarafın da hiçbir zaman unutmadığı, benim mesleğimde pek alışıldık olan türdeki yardımlardan birinde bulunmuştum. Yüklendiği minnet borcunun niteliğini size açıklamama gerek yok. Yalnız şu kadarını söyleyeyim ki, bana yapılması mümkün olan her biçimde yardım etmeye hazır olduğunu biliyorum. Şimdi, sizin Londra'ya sandığınız açılmadan varmanız gerekiyor. Gümrük Ofisi buna kaçınılmaz olarak zorluk çıkaracak gibi görünmektedir ama kendime Prens gibi hatırı sayılır bir adamın eşyalarının, nezaket icabı Gümrük memurları tarafından kontrol edilmeden geçeceğini hatırlattım. Albay Geraldine'e müracaat ettim ve olumlu bir cevap almayı başardım. Yarın saat 06.00'dan önce Prens'in ikamet ettiği otele giderseniz eşyanız onunkilerin bir parçasıymış gibi geçirilecek ve kendiniz de onun maiyetinin bir üyesi olarak yolculuk edeceksiniz."

"Siz konuşurken bana evvelce hem Prens'i hem de Albay Geraldine'i gördüm gibi geldi. Hatta geçen akşam Bullier Balo Salonu'nda aralarında geçen bir konuşmaya kulak misafiri olmuştum."

"Oldukça mümkündür, zira Prens her tür topluluğa karışmayı sever," diye yanıtladı doktor. "Bir kere Londra'ya varınca," diye sürdürdü, "vazifeniz neredeyse bitmiş oluyor. Şu daha şişkin zarfın içerisinde size üzerine adresini yazamaya cesaret edemediğim bir mektup veriyorum ama diğerinde onu, vardığınızda sizden alınacak ve size daha fazla sorun çıkarmayacak sandığınız ile birlikte götürmeniz gereken evin tarifini bulacaksınız.

"Ah!" dedi Silas, "size inanmayı canı gönülden istiyorum ama bu nasıl mümkün olabilir? Bana parlak bir vaatte bulunuyorsunuz ama sorarım size, aklım böylesi beklenmedik bir çıkış yolunu kabul edebilir mi? Daha cömert olun ve bana maksadınızı daha iyi anlamam için yardım edin." Doktor derin şekilde etkilenmiş görünüyordu.

"Delikanlı," diye cevap verdi, "benden ne kadar zor bir şey istediğinizi bilmiyorsunuz. Ama öyle olsun. Artık kendimi küçük düşmeye alıştırdım, ayrıca size bunca lütufta bulunduktan sonra bunu esirgemem tuhaf olur. Öyleyse biliniz ki, her ne kadar artık oldukça sakin biri -kanaatkâr, münzevi, kendini çalışmaya adamış- izlenimi veriyorsam da, gençliğimde adım Londra'nın en kurnaz ve tehlikeli ruhları arasında bir slogandı ve de görünürde bir saygınlık ve nezaket timsaliyken, asıl gücüm son derece gizli, ürkütücü ve yasadışı ilişkilere dayanmaktaydı. Şimdi sizi yükünüzden kurtarmak için o zamanlar bana biat etmiş olan kişilerden birine müracaat ediyorum. Zorlayıcı bir yeminle bağlanmış ve aynı amaç için çalışan, birçok değişik milletten ve ustalıktan adamlardı. Cemiyetin zanaatı ölümdü ve sizinle konuşan bu adam, tüm masum görünüşüne karşın bu korkutucu tayfanın reisiydi."

"Nasıl?" diye haykırdı Silas. "Bir katil mi? Ve de cinayeti bir ticaret olarak gören biri? Uzattığınız eli kabul edebilir miyim? Sizin yardımlarınızı kabul etmek kadarını da yapmalı mıyım? Ahlaksız ve günahkâr yaşlı adam, gençliğimi ve felaketimi suç ortağı mı yapacaksın?" Doktor acı acı güldü.

"Memnun etmesi zor birisiniz Bay Scuddamore," dedi, "ama şimdi size öldürülen adamın ve katilin arkadaşlığı arasında bir se-

çim sunuyorum. Vicdanınız benin yardımımı kabul edemeyecek kadar hassassa bunu söyleyin ve sizden hemen ayrılayım. Ondan sonra sandığınız ve içindekilerle, namuslu vicdanınıza nasıl uygun geliyorsa o şekilde ilgilenirsiniz."

"Hatalı olduğumu kabul ediyorum. Sizi masumiyetime ikna etmeden önce bile ne kadar cömertçe beni himaye etmeyi önerdiğinizi hatırlamalıydım ve nasihatlerinizi minnettarlıkla dinlemeye devam edeceğim."

"İşte bu iyi, hayatın bazı derslerini öğrenmeye başladığınızı görüyorum."

"Bununla birlikte," diye kaldığı yerden devam etti New Englandlı, "bu korkunç meşguliyete alışkın olduğunuzu, beni yönelttiğiniz kişilerin eski ortaklarınız ve dostlarınız olduğunu itiraf ettiğinize göre sandığının nakliyesini üstlenip onun iğrenç varlığından hemen kurtulamaz mısınız?"

"İnanın bana, sizi içtenlikle takdir ediyorum. Sorunlarınıza zaten yeterince burnumu sokmadığımı düşünmüyorsanız, emin olun tüm kalbimle tam tersini düşünüyorum. Yardımlarımı önerdiğim şekilde alın veya unutun ve beni daha fazla minnettarlık sözleri ile rahatsız etmeyin, çünkü görüşlerinize zekânızdan bile daha az değer veriyorum. Eğer sağlığınızı ve şuurunuzu koruyarak yeterince yıllar geçirecek kadar şanslıysanız, bir zaman gelecek ki tüm bunları çok farklı bir gözle göreceksiniz ve bu akşamki davranışınızdan dolayı yüzünüz kızaracak."

Doktor böyle söyleyerek sandalyeden kalktı, talimatlarını kısaca ve açıkça tekrarladı, sonra Silas'a hiç karşılık verecek zaman bırakmadan odadan ayrıldı.

Ertesi sabah Silas kendini, Albay Geraldine tarafından nazikçe karşılandığı otelde takdim etti ve o andan itibaren de sandığı ve dehşet verici içeriği ile ilgili tüm mevcut endişelerinden kurtuldu. Genç adam, denizcilerin ve demiryolu hamallarının kendi aralarında Prens'in valizinin alışılmadık ağırlığından yakındıklarına kulak misafiri olarak korkuya kapılsa da yolculuk fazla bir olay olmadan geçti. Prens Florizel, Ahırbeyi ile yalnız kalmayı tercih

ettiği için Silas bir atlı arabada uşaklarla birlikte seyahat ediyordu. Yine de buharlı vapurun güvertesinde, hâlâ gelecek ile ilgili endişelerle dolu olan Silas, eşya yığınına dalgın dalgın bakarken tavırları ve duruşundaki hüzünle Ekselansları'nın dikkatini çekti.

"İşte," diye teşhis etti Prens, "kederlenmek için bazı sebepleri olan genç bir adam."

"O," diye yanıtladı Geraldine, "sizden maiyetinizle birlikte seyahat etmesi için izin aldığım Amerikalı."

"Bana nezaket konusunda ihmalkâr davrandığımı anımsattın," dedi Prens Florizel ve Silas'a yaklaşarak ona şu sözlerle son derece zarif bir azamet içinde seslendi: "Genç bayım, bana Albay Geraldine vasıtasıyla ilettiğiniz ricanızı yerine getirebilmiş olmaktan ötürü çok memnunum. Unutmayın ki, eğer isterseniz ileride dilediğiniz zaman sizi daha ciddi bir yükümlülük altına sokmaktan mutluluk duyarım." Ve sonra Amerika'nın siyasi durumu ile ilgili, Silas'ın sağduyulu ve münasip cevaplar verdiği bazı sorular yöneltti.

"Hâlâ genç bir adamsınız," dedi Prens. "Ama yaşınıza göre oldukça ağırbaşlı olduğunuzu görüyorum. Belki dikkatinizin ağır bir tahsille çok fazla meşgul olmasına izin verdiniz. Öte yandan belki de ben bir patavatsızım ve acı verici bir konuya değindim."

"İnsanların en bedbahtı olmak için gerçekten de sebebim var. Daha rezilce suiistimal edilen daha masum bir insan olmamıştır."

"Sizden sırlarınız için bana güvenmenizi istemeyeceğim," diye karşılık verdi Prens Florizel. "Ama Albay Geraldine'in tavsiyesinin süresiz bir itimatname olduğunu ve benim size yardım etmeye sadece gönüllü değil, birçok kişiden daha muktedir olduğumu da unutmayın." Silas bu önemli şahsiyetin cana yakınlığından çok memnun olmuştu ama zihni kısa süre sonra yeniden kasvetli endişelerine geri döndü. Çünkü bir Prens'in, bir cumhuriyetçiye dostça davranması bile kederli bir ruhu tasalarından arındıramaz.

Tren, Maliye memurlarının Prens Florizel'in eşyalarına her zamanki gibi ayrıcalıklı davrandığı Charing Cross'a vardı. Son dere-

ce şık kupalar bekliyordu ve Silas da diğerleri ile birlikte Prens'in ikametgâhına götürüldü. Orada Albay Geraldine onu arayıp buldu ve kendisine büyük bir saygı duyduğunu belirttiği doktorun bir dostuna yardım edebilmiş olmaktan ötürü ne kadar memnun olduğunu ifade etti.

"Umarım," diye ekledi, "porselenlerinizin hiçbirinde hasar oluşmamıştır. Prens'in kişisel eşyalarına zarar gelmeyecek şekilde davranılması için yol boyunca özel emirler verildi." Sonra albay, hizmetkârlara, atlı arabalardan birini genç beyefendinin emrine vermeleri ve Saratoga sandığını derhal sürücünün yanına yüklemeleri için talimat vererek el sıkıştı ve soylu meskendeki görevlerinden ötürü müsaade istedi.

Silas adresi içeren zarfın mührünü açtı ve heybetli uşağa, kendisini Strand'a açılan Box Sokağı'na götürmesini emretti. Mekân, adam için pek de yabancı değilmiş gibi görünüyordu çünkü irkilerek baktı ve emrin tekrarını rica etti. Silas, içi kaygılarla dolu olarak şatafatlı araca bindi ve hedefine doğru götürüldü. Box Sokağı'nın girişi bir arabanın geçemeyeceği kadar dardı. Sadece her iki ucunda da bir küpeşte olan, parmaklıklar arasında bir yaya yoluydu. Bu küpeştelerden birinde, uşak kapıyı açıp Silas'tan Saratoga sandığının indirilip indirilmeyeceği ve hangi numaraya taşınacağı hakkında bilgi alırken hemen aşağı atlayıp sürücü ile dostça işaretleşen bir adam oturuyordu.

"Mümkünse," dedi Silas, "üç numaraya."

Silas'ın yardımıyla bile nezaretçi ve küpeştede oturan adam sandığı taşımakta çok zorlandılar ve sandığın söz konusu evin kapısına dikkatlice bırakılmasından önce, genç Amerikalı, bir grup aylağın seyretmekte olduğunu keşfederek korkuya kapıldı. Yine de kapıyı toparlayabildiği kadar iyi bir yüz ifadesiyle çaldı ve diğer zarfı kapıyı açan kişiye sundu.

"Evde değil," dedi, "ama mektubunuzu bırakıp yarın geri gelirseniz, sizi kabul edip etmeyeceği ve ne zaman kabul edebileceği konusunda bilgilendirebilirim. Sandığınızı bırakmak ister misiniz?" diye ekledi.

"Hay Allah," diye haykırdı Silas, bir an sonra da tedbirsizliğinden ötürü pişman oldu ve uygun bir vurguyla sandığı yanında otele götürmesinin daha iyi olacağını ifade etti.

Kalabalık onun tereddüdünü ıslıkladı ve aşağılayıcı sözlerle onu arabaya kadar takip etti. Utanç ve korku ile dolan Silas da, hizmetkârlardan onu yakın çevredeki sakin ve rahat bir misafir evine götürmelerini rica etti.

Prens'in arabası Silas'ı, Craven Caddesi'ndeki Craven Oteli'ne indirdi ve onu hanın hizmetlileriyle baş başa bırakarak hemen uzaklaştı. Görünüşe göre tek boş oda dört kat yukarıdaki bir delikti ve arkaya bakıyordu. Bir çift iri yarı hamal çok büyük bir zahmet ve yakınmayla Saratoga sandığını bu sığınağa taşıdılar. Tırmanış süresince Silas'ın burunlarının dibinden ayrılmadığını ve her köşede kalbinin ağzına geldiğini söylemeye gerek yok. Tek bir yanlış adım, diye düşündü ve sandık korkuluğun üstünden aşıp gidebilir; vahim içeriği, giriş salonunun döşemelerinin üzerine ayan beyan ortada çakılabilirdi.

Odaya varınca, az önce katlandığı ıstıraptan kurtulmak için yatağın kenarına oturdu ama yerine tam yerleşmişti ki, sandığın yanında diz çöküp işgüzarca karmaşık bağlarını çözemeye yeltenen ayakkabı boyacısının hareketi tehlike hissini tekrar uyandırdı.

"Bırak!" diye haykırdı Silas. "Burada kaldığım sürece onun içinden hiçbir şey istemiyorum."

"Öyleyse girişte bıraksaydınız ya," diye homurdandı adam. "Bu şey bir kilise kadar büyük ve ağır. İçine ne koyduğunuzu hayal edemiyorum. Hepsi paraysa, benden daha zengin adamsınız."

"Para mı?" diye tekrarladı Silas, ani bir tedirginlikle. "Para derken ne kastediyorsun? Hiç param yok ve sen de bir budala gibi konuşuyorsun."

"Tamam, kaptan," diye cevabı yapıştırdı ayakkabı boyacısı bir göz kırpmasıyla. "Kimse Lord hazretlerinin parasına dokunmayacak. Ben banka kadar güvenilirimdir," diye ekledi. "Gel gör ki, sandık ağır olduğundan, Lord hazretlerinin sağlığına bir şeyler

içmeye itiraz etmem." Silas, bu üsteleme üzerine, bir yandan yeni gelmiş olmasını mazeret gösterip onu yabancı bir para ile zahmete sokmaya mecbur kaldığı için özür dileyerek, eline iki Napolyon sıkıştırdı. Ve daha bir hararetle homurdanıp bir süre sırayla bir elindeki paraya bir de Saratoga sandığına küçümseyerek bakan adam nihayet çekilmeye razı oldu.

Yaklaşık iki gündür ölü adam Silas'ın sandığında kapalıydı ve bahtsız New Englandlı, yalnız kalır kalmaz çatlakları ve aralıkları son derece heyecanlı bir dikkatle kokladı. Ama hava serindi ve sandık korkunç sırrını kontrol altında tutmayı hâlâ başarıyordu.

Sandığın yanma bir sandalye çekip oturdu ve yüzünü ellerinin arasına, zihnini de en derin düşüncelere gömdü. Eğer çabucak yardım bulamazsa, hiç şüphe yok ki sırrı çabucak açığa çıkardı. doktorun tavsiye mektubu onu yüzüstü bırakırsa, yabancı bir şehirde yalnız başına, dostları ve suç ortakları olmayan, kesinlikle mahvolmuş bir New Englandlı'ydı. Acınacak bir halde gelecek ile ilgili hırslı planlarını düşündü. Artık doğduğu yer olan Bangor, Maine'in kahramanı ve temsilcisi olamazdı. Hevesle öngördüğü gibi o makamdan bu makama, o payeden bu payeye ilerleyemezdi. Aynı şekilde seçkin bir Birleşik Devletler Başkanı olma ve geride Washington'daki Capitol'e renk katacak, olabilecek en kötü sanat tarzıyla yapılmış bir heykel bırakma umutlarından da tamamen mahrum kalacaktı. İşte buradaydı, bir Saratoga sandığı içinde iki büklüm duran ölü bir İngiliz adama zincirlenmiş olarak; ondan kurtulmalıydı yoksa ulusal şöhret listesinden silinip gidecekti!

Bu genç adam tarafından doktora, öldürülen adama, Madam Zephyrine'e, otelin ayakkabı boyacısına, Prens'in hizmetkârlarına ve kısacası korkunç kör talihiyle uzaktan yakından ilgisi olmuş herkese karşı kullanılan lisanı nakletmeye çekinirim.

Akşam 19.00 gibi sessiz sedasız aşağıya, yemeğe indi ama sarı kafe onu ürküttü, diğer yemek yiyenlerin gözleri şüpheyle onunkilerden ayrılmıyor gibi geldi ve aklı yukarıda Saratoga sandığında kalmıştı. Garson gelerek ona peynir ikram ettiğinde sinirleri çoktan öylesine gerilmişti ki sandalyesinden yarı yarıya fırlayarak bir

pint biranın kalanını masa örtüsünün üstüne devirdi.

Bitirdiği zaman adam ona sigara odasını göstermeyi teklif etti. Her ne kadar bir an önce korku verici hazinesinin yanma dönmeyi fazlasıyla tercih ediyor olsa da reddetmeye cesareti yoktu ve aşağıya, Craven Oteli'nin tütün ve kahve odasını oluşturmuş ve hâlâ oluşturmakta olan karanlık, gazla aydınlatılmış mahzene götürüldü.

Oldukça mahzun iki bahisçi, gözü yaşlı, veremli bir kayıtçının eşliğinde bilardo oynamaktaydı ve Silas bir an odanın sakinlerinin sadece onlar olduğunu zannetti. Ama sonraki bakışında gözleri en uzak köşede puro içmekte olan, gözleri kısılmış, oldukça saygın ve alçakgönüllü görünümlü bir adama takıldı. Bu yüzü daha önce gördüğünü hemen fark etti ve kıyafetlerin tamamen farklı olmasına rağmen, Box Sokağı'nın girişindeki küpeştede otururken rastladığı, kendisine sandığı önce arabadan ve sonra arabaya taşıması için yardımcı olan adamı tanıdı. New Englandlı sadece döndü ve koştu, kendisini yatak odasına kilitleyip sürgüleyene kadar da durmadı.

Orada, tüm gece boyunca, en korkunç kuruntuların esiri olarak sandığı dolduran belalı ölü bedenin yanında nöbet tuttu. Ayakkabı boyacısının, sandığının altınla dolu olduğu iması onda değişik türde korkular uyandırıyordu, velev ki gözlerini kapamaya cesaret edebilsin ve açıkça belli bir şekilde kılık değiştirmiş olan Box Sokağı'ndaki aylağın sigara odasındaki varlığı, onu bir kez daha en karanlık dalaverelerin hedefi olduğuna ikna ediyordu.

Kaygı verici şüphelerin harekete geçirdiği Silas, yatak odasının kapısını açıp koridora dikkatle baktığında saat gece yarısını çalalı epey bir zaman olmuştu. Koridor tek bir gaz aleviyle loş bir şekilde aydınlatılmıştı ve biraz ötede düşük seviyeli bir otel hizmetlisi gibi giyinmiş bir adamın yerde uyumakta olduğunu seçti. Silas parmak uçlarında yürüyerek adama yanaştı.

Yarı sırt üstü, yarı yan yatıyordu ve sağ kolunun önü yüzünü tanınmayacak şekilde saklıyordu. Birdenbire, Amerikalı hâlâ üzerine eğilmişken, uyuyan adam kolunu çekip gözlerini açtı ve Silas

kendini bir kez daha Box Sokağı'ndaki aylak ile karşı karşıya buldu.

"İyi geceler, bayım," dedi adam neşeyle.

Ama Silas verecek bir cevap bulamayacak kadar alt üst olmuştu ve sessizce odasına geri kaçtı.

Sabaha doğru korkudan bitkin düşmüş olarak, başı sandığın önünde, sandalyesinde uyuyakaldı. Bu kadar rahatsız bir duruşa ve böylesi tüyler ürpertici bir yastığa rağmen mışıl mışıl ve uzun uyukladı ve ancak geç bir saatte kapının şiddetli bir şekilde vurulmasıyla uyandı.

Aceleyle açtı ve dışarıda ayakkabı boyacısını gördü.

"Dün Box Sokağı'nı ziyaret eden beyefendi siz misiniz?" diye sordu.

Silas, sesi titreyerek öyle olduğunu kabul etti.

"Öyleyse bu not sizin için," diye ekledi hizmetli, mühürlü bir zarf uzatarak.

Silas yırtarak açtı ve içinde şu mesajı buldu: "Saat 12.00'de."

Zaman konusunda dakikti. Sandık birçok güçlü kuvvetli hizmetkâr tarafından önünden taşındı ve kendisine de arkası kapıya dönük bir adamın ateşin önünde kendini ısıtarak oturduğu bir odaya kadar eşlik edildi. Giren ve çıkan bir sürü insanın sesi de, sandığın çıplak döşeme üzerine bırakılırkenki gıcırtısı da içeridekinin dikkatini çekmekte aynı derecede başarısız olmuştu ve varlığının farkına varmaya tenezzül edene kadar Silas, korkuyla can çekişerek ayakta bekledi.

Adam hiç acele etmeden öbür tarafa dönüp de Bohemya Prensi Florizel'in siması ortaya çıkana kadar belki de beş dakika geçti.

"Demek ki, bayım," dedi büyük bir haşinlikle, "nezaketimi bu şekilde suiistimal ediyorsunuz. Mevkii sahibi insanlara katılmanızın sebebi, gördüğüm kadarıyla, suçlarınızın sonuçlarından kaçmaktan başka bir şey değil ve dün sizi muhatap aldığımdaki sıkıntınızı rahatlıkla anlayabiliyorum."

"Aslında," diye haykırdı Silas, "kör talih dışında hiçbir suçum

yok." Sonra telaşlı bir sesle, ayrıca büyük bir açık sözlülükle Prens'e felaketinin tüm ayrıntılarını sayıp döktü.

"Görüyorum ki yanılmışım," dedi Ekselansları, onun sorgulamayı bitirince. "Siz de bir kurbandan başka bir şey değilsiniz ve sizi cezalandırmayacağıma göre yardım etmek için elimden geleni yapacağıma emin olabilirsiniz. Ve şimdi," diye devam etti, "iş zamanı. Sandığınızı derhal açın ve bana içindekini gösterin." Silas'ın rengi değişti.

"Ona bakmaya neredeyse korkuyorum," diye inledi.

"Hayır," diye yanıtladı Prens, "zaten çoktan bakmadınız mı? Bu karşı konulması gereken türde bir duyarlılık. Hâlâ yardımcı olabileceğimiz hasta bir adamın görüntüsü, yardımdan veya zarardan, sevgiden veya nefretten eşit derecede uzak olan ölü bir adamın görüntüsünden daha fazla duygulara hitap etmelidir. Sinirlerinize hâkim olun Bay Scuddamore," ve sonra Silas'ın tereddüt ettiğini görerek, "ricama başka bir isim vermeyi arzu etmiyorum," diye ekledi.

Genç Amerikalı bir rüyadan uyanıyormuş gibi ayıktı ve bir tiksinti ürpertisiyle Saratoga sandığının kayışlarını çözmeye ve kilidini açmaya koyuldu. Prens, sakin bir ifadeyle ve ellerini arkasında kavuşturmuş olarak bekliyordu. Ceset hayli sertti ve onu bulunduğu yerinden oynatmak ve yüzünü meydana çıkarmak Silas'a hem ruhsal hem de fiziki açıdan ciddi bir gayrete mal oldu.

Prens Florizel acı dolu bir şaşkınlık nidasıyla geri çekildi.

"Eyvah!" diye haykırdı, "bana ne kadar zalim bir hediye getirdiğinizi hiç bilemezsiniz Bay Scuddamore. Bu genç adam benim maiyetimden biri, güvenilir dostumun kardeşi ve benim peygamberlik taslamamla ilgili meseleler yüzünden acımasız ve hain adamların ellerinde bu şekilde can verdi. Zavallı Geraldine," diye devam etti, kendi kendine konuşur gibi. "Sana kardeşinin yazgısını nasıl söyleyeceğim? Kendimi senin nazarında, ya da Tanrı'nın nazarında, onu bu kanlı ve doğal olmayan ölüme sürükleyen haddini bilmez planlarım için nasıl affettirebileceğim? Ah! Florizel! Florizel! Ne zaman ölümlü canlara yakışan basireti öğreneceksin

ve elinin altında olan gücün hayaliyle artık gözlerin kamaşmayacak? Güç!" diye haykırdı, "kim daha güçsüz? Feda ettiğim bu genç adama bakıyorum, Bay Scuddamore ve bir Prens olmanın ne kadar da önemsiz olduğunu görüyorum." Silas, onun kederini görünce duygulanmıştı. Teselli edici bir takım sözler mırıldanmaya çalıştı ve gözyaşlarına boğuldu. Prens, onun bu belirgin niyetinden etkilenerek yanına gitti ve elini tuttu.

"Kendinize hâkim olun," dedi. "İkimizin de öğrenmesi gereken çok şey var ve ikimiz de bugünkü görüşmeden sonra daha iyi insanlar olacağız." Silas ona sevgi dolu bir bakışla sessizce teşekkür etti. "Şu kâğıt parçasına Doktor Noel'in adresini yazın," diye devam etti Prens, onu masaya doğru yönlendirerek. "Ayrıca size bir daha Paris'e gittiğinizde bu tehlikeli adamın dostluğundan kaçınmanızı salık veririm. Bu meselede yüce gönüllülük dürtüsüyle hareket etmiş, buna inanıyorum; genç Geraldine'in ölümünün sırrına vakıf olsaydı cesedi asla gerçek suçlunun ellerine göndermezdi."

"Gerçek suçlu mu?" diye tekrarladı Silas şaşkınlıkla.

"Aynen. Yüce Yaratan'ın izniyle beklenmedik bir şekilde benim elime geçen bu mektubun yazıldığı şahıs, suçlunun ta kendisi dışında kimse değil, İntihar Kulübü'nün haysiyetsiz Başkan'ı.

Bu tehlikeli işlere daha fazla burnunuzu sokmamaya çalışın, hiç olmazsa paçanızı kurtarmış olmakla yetinin ve bu evi derhal terk edin. Yapılması gereken işlerim var ve bir zamanlar heybetli ve yakışıklı bir genç olan bu zavallı vücut için en kısa zamanda ayarlamalar yapmalıyım."

Silas minnettar ve itaatkâr bir şekilde Prens Florizel'in iznini istedi ama onun görkemli bir faytonla emniyette Albay Henderson'ı ziyaret etmek için ayrıldığını görene kadar Box Sokağı'nda oyalandı. Bir Cumhuriyetçi olsa da genç Amerikalı, neredeyse bir adanmışlık hissiyle uzaklaşan faytona şapkasını çıkardı. Ve aynı gece trene binerek Paris'e dönüş yolculuğuna başladı.

-İşte bu, diye söyler Arap yazarım, Doktor ve Saratoga

Sandığının Hikâyesi öyküsünün sonudur. Orijinalinde ziyadesiyle münasip olmakla birlikte, bizim batılı beğenilerimize pek az uyan Allah'ın gücü üzerine bir takım tefekkürleri bir kenara bırakarak, sadece Bay Scuddamore'un siyasi şöhret merdivenini şimdiden tırmanmaya başladığını ve son haberlere göre doğduğu şehrin Şerif'i olduğunu eklemeliyim.-

FAYTON ARABALARI MACERASI

Teğmen Brackenbury Rich ufak çaplı Hint tepeleri savaşlarının birinde kendisini adamakıllı göstermişti. Aşiret şefini kendi elleriyle esir alan oydu. Yiğitliği herkesçe takdir edilmişti ve çirkin bir kılıç yarası ile müzmin bir sıtma tarafından güçsüz düşürülmüş olarak eve döndüğünde, toplum onu ikinci dereceden pırıltılı bir şöhret olarak bağrına basmaya hazırdı. Ama takdire şayan yapmacıksız alçakgönüllülüğe sahip bir kişiliği vardı. Kalbi macera için çarpardı ve pohpohlanmaya aldırış etmezdi. Kahramanlıklarının şöhreti dokuz günlük ömrünü doldurup unutulmaya başlayana kadar da yurtdışındaki kaplıcalarda ve Cezayir'de bekledi. Nihayet arzu ettiği gibi dikkat çekmeden mevsimin başlarında Londra'ya vardı. Yetim olduğu ve taşrada yaşayan uzak akrabalar dışında kimsesi olmadığı için de uğruna kanını döktüğü ülkenin başşehrine neredeyse bir ecnebi gibi yerleşti.

Geldiğinin ertesi günü askeri kulüpte tek başına akşam yemeği yedi. Birkaç eski silah arkadaşıyla el sıkıştı ve onların hararetli tebriklerini kabul etti ama her birinin akşam için bir şekilde bir sözü olduğundan kendini tamamen kendi başına oyalanmaya bırakılmış buldu. Aklında bir tiyatroya uğrama fikri olduğu için smokin giymişti. Ama bu harika şehir onun için yepyeniydi. Taşra okulundan askeri akademiye gitmişti ve oradan da doğrudan Doğu İmparatorluğu'na ve bu âlemde keşfedilecek türlü türlü zevklerin beklentisi içindeydi. Bastonunu sallayarak batı yönünde yola

koyuldu. Ilık bir akşamdı, şimdiden karanlık olmuştu ve ara sıra yağmur tehdidi beliriyordu. Lamba ışıkları altında birbiri ardına geçen yüzler teğmenin hayal gücünü canlandırıyordu ve ona sanki bu kışkırtıcı şehir ortamında, dört milyon özel hayatın sırlarıyla çevrili olarak sonsuza kadar yürüyebilirmiş gibi geliyordu. Evlere göz attı ve yumuşak ışıklı pencerelerin arkasında neler geçtiğini merak etti. Bir bir yüzleri inceledi ve hepsinin meçhul bir uğraşıya, ahlaksız veya iyi niyetli, dalmış olduğunu gördü. "Savaştan bahsediyorlar," diye düşündü, "ama insanoğlunun asıl harp alanı burası." Sonra da bu karmaşık sahnede bu kadar uzun yürümesine karşın kendisinin bir macera kırıntısına bile tesadüf etmemesine şaşırdı.

"Her şeyin zamanı var," diye düşündü. "Hâlâ bir yabancıyım ve belki de tuhaf bir havam var. Ama çok geçmeden akıntıya kapılırım." Karanlığın içinden aniden soğuk bir yağmur boşanıverdiğinde gece çoktan çökmüştü. Brackenbury bir ağaç öbeğinin altında durakladı ve tam o sırada kendisine boş olduğunu işaret eden bir faytoncu gözüne ilişti. Tesadüf duruma o kadar denk düşmüştü ki, hemen yanıt olarak bastonunu kaldırdı ve az sonra Londra gondolunun için yerleşmişti.

"Nereye, bayım," diye sordu sürücü.

"Nereye istersen."

Hemen ardından fayton, şaşırtıcı bir sürüş hızıyla, yağmurun içinden bir villalar labirentine doğru yol aldı. Her villa, her birinin ön bahçesiyle, bir diğerine benziyordu ve uçar gibi giden faytonunun geçtiği ıssız, lamba ile aydınlatılmış sokakları ve dönemeçleri birbirinden ayırt etmek o kadar zordu ki, Brackenbury çok geçmeden tüm yön duygusunu kaybetti. Arabacının, onu daireler çizerek ve ufak bir bölgenin bir içine bir dışına götürerek kafasını karıştırdığı düşüncesine kapılabilirdi ama hızında onu tam tersine inandıran iş bilir bir hava vardı. Adamın bir amacı vardı, belirli bir hedefe doğru acele ediyordu ve Brackenbury adamın böylesi bir labirentte yolunu bulmasındaki ustalığa şaşarken, bir yandan da telaşının gerekçesini düşünecek kadar meraklanmıştı. Londra'da

belaya bulaşan yabancılar ile ilgili dedikodular duymuştu.

Sürücü kana susamış ve kalleş bir çeteye mi mensuptu? Ve kendisi de büyük bir hızla kanlı bir ölüme mi sürükleniyordu? Düşünce henüz belirmişti ki, araba savrularak bir köşeyi döndü ve uzun geniş bir yoldaki bir villanın bahçe kapısının önünde durdu.

Ev ışıl ışıl aydınlatılmıştı. Başka bir fayton henüz ayrılmıştı ve Brackenbury ön kapıda bir beyefendinin içeri alınarak birkaç üniformalı uşak tarafından karşılandığını görebiliyordu. Arabacının birdenbire bir törenin düzenlendiği bir evin önünde durması karşısında şaşırmıştı ama bunun bir yanlışlık eseri olduğuna şüphesi yoktu ve arabanın başının üstünden açıldığını duyana kadar purosunu içerek sakince oturdu.

"İşte burası, bayım," dedi sürücü.

"Burası mı!" diye tekrarladı Brackenbury. "Neresi?"

"Sizi nereye istersem götürmemi söylediniz, bayım," diye karşılık verdi adam bir kıkırdamayla, "ve işte buradayız." Ses tonunun alt sınıftan bir adam için şaşırtıcı ölçüde yumuşak ve kibar olduğu Brackenbury'nin dikkatini çekti. Götürülmesindeki hızı hatırladı ve şimdi faytonun umumi taşıtların alışıldık tarzına kıyasla daha lüks donatılmış olduğunu da aklından geçirdi.

"Açıklamanızı rica ederim," dedi, "beni dışarı, yağmurun içine mi atacaksınız? Dostum, bunun benim tercihim olduğundan şüpheliyim."

"Tercih kesinlikle sizin ama size her şeyi anlattığımda, sizin şahsiyetinizde bir beyefendinin neye karar vereceğini bildiğimi düşünüyorum. Bu evde bir beyefendinin partisi var. Ev sahibinin Londra'nın yabancısı ve kendi tanıdıkları olmayan biri mi, yoksa acayip fikirleri olan bir adam mı olduğunu bilemem. Ama bildiğim, istediğim kadar smokinli yalnız beyefendiyi, tercihen subayları kaçırmak için tutulduğum. Tek yapmanız gereken içeri girmek ve sizi Bay Morris'in davet ettiğini söylemek."

"Siz Bay Morris misiniz?" diye sorguladı teğmen.

"Ah! Hayır. Bay Morris, evin beyi."

"Misafir toplamak için alışılmış bir yöntem değil ama eksantrik bir adam, kaprislerine herhangi bir rencide etme niyeti olmadan düşkünlük gösterebilir. Peki, Bay Morris'in davetini geri çevirdiğimi varsayalım, o zaman ne olacak?"

"Bana verilen emirler sizi aldığım yere geri götürmem, sonra gece yarısına kadar başkalarını aramak için yola koyulmam. Böylesi bir macera için gönlü olmayanlar, dedi Bay Morris, kendisinin misafiri olamazmış." Bu sözler teğmenin derhal karar vermesini sağladı.

"Hiç değilse," diye düşündü faytondan aşağı inerken, "maceram için uzun süre beklemek zorunda kalmadım." Kaldırıma ancak ayak basmış ve daha cebinde el yordamıyla ücreti arıyordu ki, araba savrularak döndü ve geldiği yolda önceki gibi yıldırım hızıyla uzaklaştı. Brackenbury, hiç kulak asmadan sürüp gitmeye devam eden adamın arkasından bağırdı ama sesinin gürültüsüne evden kulak misafiri olmuşlardı ve kapı bahçeye bir ışık seli yayarak tekrar açıldı, sonra da şemsiye tutan bir uşak onu karşılamak için koşarak geldi.

"Arabacının ücreti ödendi," diye belirtti uşak son derece kibar bir tavırla, sonra Brackenbury'ye yol boyunca, merdivenlerden yukarı eşlik etmek için ilerledi. Giriş holünde birçok başka hizmetli onu şapkası, bastonu ve pelerininden kurtarıp bir vestiyer fişi verdiler ve tropikal çiçeklerle donatılmış bir merdivenden birinci kattaki bir dairenin kapısına nazikçe acele içinde çıkardılar. Burada vakur bir kâhya ona adını sordu, sonra "Teğmen Brackenbury Rich," diye takdim ederek onu evin salonuna buyur etti.

Narin yapılı ve fevkalade yakışıklı genç bir adam ortaya çıkarak onu hem zarif hem de sevecen bir şekilde selamladı. En kaliteli parafinden yüzlerce mum, merdivenlerdeki gibi nadide ve hoş çiçekli çalıların bolluğu ile rayiha dolmuş bir odayı aydınlatıyordu. Bir servis masasının üzeri cezbedici yemeklerle doluydu. Birçok hizmetkâr meyve ve şampanya kadehleri ile ortada dolaşıyordu. Topluluk muhtemelen on altı kişiydi, tamamı erkek, pek azı hayatının baharını geçmiş ve istisnasız bir şekilde şık ve kaliteli

görünümlü. İki gruba ayrılmışlardı: Bir tanesi bir rulet masanın etrafındaydı, diğeri de içlerinden birinin bakara kasası olduğu bir masayı çevrelemişti.

"Anladım," diye düşündü Brackenbury, "özel bir kumar salonundayım ve arabacı da bir çığırtkandı." Ev sahibi henüz elinden tutarken gözü ayrıntıları yakaladı ve zihni sonuca vardı, sonra da bakışları bu hızlı teftişten ona geri döndü. İkinci bakışında Bay Morris, onu ilkine göre bir kat daha şaşırttı. Tavırlarının doğal zarafeti, yüz hatlarında görünen seçkinlik, sevimlilik ve cesaret teğmenin bir kumarhane sahibi hakkındaki önyargılarına oldukça ters düşüyordu. Ayrıca konuşmasındaki hava onun mevki ve nüfuz sahibi bir adam olduğuna işaret ediyor gibi görünüyordu. Brackenbury ev sahibine karşı elinde olmadan sempati hissettiğini sezdi. Zafiyeti için kendini azarlasa da Bay Morris'in şahsına ve kişiliğine dostça bir sempati duymaya karşı koyamıyordu.

"Sizi duymuştum Teğmen Rich," dedi Bay Morris, ses tonunu alçaltarak. "Ve inanın bana sizinle tanıştığıma çok memnun oldum. Görünüşünüz, Hindistan'dan sizden önce gelen şöhretinize yakışıyor. Ve bir süreliğine evime takdim edilmenizdeki usulsüzlüğü unutursanız, bunu sadece bir şeref olarak değil, aynı zamanda gerçek bir zevk olarak da alacağım. Barbar kendini bilmezlere ağzının payını veren bir adam," diye ekledi gülerek "ne kadar vahim olursa olsun görgü kurallarının ihlali ile dehşete düşmez." Sonra onu servis masasına doğru götürdü ve yiyeceklerden yiyip içmesi için ısrar etti.

"Hay Allah," diye içinden geçirdi teğmen, "bu Londra'daki en hoş adamlardan biri ve şüphem yok ki en makbul topluluklardan biri." Nefis bulduğu bir şampanyadan biraz içti. Sonra grubun büyük kısmının puro içmekte olduğunu görünce o da kendi Manillalarından birini yaktı ve dolanarak rulet masasına doğru gitti; bazen bahis yatırdı bazen de başkalarının talihini gülümseyerek seyretti. Böylece zaman öldürürken, tüm misafirlerin dikkatli bir incelemeye maruz kaldığının farkına vardı. Bay Morris oradan oraya dolaşıyordu, görünürde misafirperver kaygılarla do-

luydu ama cin gibi bakışları daima iş başındaydı. Gruptaki adamların biri bile ani, keskin bakışlarından kaçmıyordu; büyük miktarda kaybedenlerin tahammüllerini değerlendiriyor, bahislerin meblağına kıymet biçiyor, aralarında derin bir konuşmaya dalmış çiftlerin arkasında duruyordu. Kısacası mevcut bulunanların yakalayamadığı ve kaydetmediği hiçbir özelliği yoktu. Brackenbury buranın gerçekten de bir kumarhane olup olmadığını merak etmeye başlamıştı: Daha çok özel bir sorgulama havası vardı. Bay Morris'in tüm hareketlerini takip etti ve her ne kadar adam hep gülümsüyor olsa da sanki bir maskenin altındaki bezgin, bitkin, kafası meşgul bir ruhu sezinliyor gibi geldi. Etrafındaki adamlar gülüyor ve oyunlarını oynuyorlardı ama Brackenbury misafirlere olan ilgisini kaybetmişti.

"Bu Morris," diye düşündü, "odada boş boş gezmiyor. Onu harekete geçiren esrarlı bir amaç var; bunun içyüzünü keşfetmek benim işim olsun." Ara sıra Bay Morris misafirlerinden birini ayrı bir yere çağırıyordu ve bir bekleme odasındaki kısa bir diyalogun ardından tek başına dönüyor, söz konusu misafir de bir daha tekrar görünmüyordu. Belirgin sayıda tekrardan sonra bu gösteri Brackenbury'nin fena halde merakını uyandırdı. En kısa zamanda bu küçük esrarın kaynağına inmeye karar verdi. Bekleme odasına süzüldüğünde, modaya uygun bir yeşilde perdeler ile gizlenmiş derin bir cumba keşfetti. Kendini buraya yerleştirdi. Ana salondan adımların ve insan seslerinin gürültüsünün yanına yaklaşmasını çok fazla beklemesi de gerekmedi. Bölmeden gizlice dışarı bakınca Bay Morris'in, daha önce masada kaba kahkahası ve görgüsüz tavırlarıyla Brackenbury'nin dikkatini çekmiş, bir parça iş gezgini havası olan, şişman ve al yanaklı bir zata eşlik ettiğini gördü. Çift tam da pencerenin önünde durakladı, böylelikle Brackenbury aşağıdaki konuşmanın bir kelimesini bile kaçırmadı: "Sizden binlerce defa özür dilerim!" diye başladı Bay Morris, son derece gönül alıcı bir tavırla. "Ve kabalık yapıyor gibiysem beni canı gönülden mazur göreceğinize eminim. Londra gibi büyük bir yerde terslikler sık sık yaşanmaktadır ve bekleyebileceğimizin en iyisi onları

mümkün olduğunca az gecikmeyle düzeltmektir. Bir yanlışlık yaptığınızdan ve fakirhanemi dikkatsizlik sonucu onurlandırdığınızdan kuşkulandığımı saklamayacağım çünkü açık konuşmam gerekirse simanızı hiç hatırlamıyorum. Lafı boş yere dolandırmadan şüphemi ifade edeyim -şerefli centilmenler arasında tek bir söz kâfidir- kimin çatısı altında olduğunuza inanıyorsunuz?"

"Bay Morris'in," diye yanıtladı diğeri, son birkaç cümle süresince görünür bir şekilde içinde büyüyen muazzam kafa karışıklığını sergileyerek.

"Bay John mu yoksa Bay James Morris mi?" diye sorguladı ev sahibi.

"Aslında size söyleyemem," diye karşılık verdi şanssız misafir. "Beyefendiyle şahsen, sizinle tanıştığımdan daha fazla tanışmıyorum."

"Anlıyorum. Sokağın daha aşağısında aynı isimde birisi daha var ve eminim polis memuru size onun numarasını verebilir. İnanın ki, bana uzun süre dostluğunuzun zevkini tattıran yanlış anlaşılmadan dolayı kendimi şanslı hissediyorum ve daha kuralına uygun şartlarda tekrar karşılaşacağımız umudunu belirtmeliyim. Bu arada hayatta sizi dostlarınızdan daha fazla mahrum edemem. John," diye ekledi sesini yükselterek, "bu beyefendinin paltosunu bulmasına yardımcı olur musun?" Sonra Bay Morris son derece nazik bir tavırla misafirini bekleme odasının kapısına kadar geçirerek orada onu kâhyanın idaresine bıraktı. Salona dönerken, pencerenin önünden geçtiği sırada, Brackenbury, onun sanki aklı büyük bir kaygıyla doluymuş ve sinirleri meşgul olduğu işten dolayı çoktan bozulmuş gibi derin bir iç çekme sesi çıkardığını duydu.

Belki de bir saat boyunca faytonlar, Bay Morris'in gönderdiği her eski misafirin yerine bir yenisini karşılamasını sağlayacak bir sıklıkta gelmeye devam ettiler ve topluluk sayısını hiç azalmadan korudu. Ama bu sürenin sonuna doğru gelişlerin sayısı azaldı ve araları uzadı, sonra tamamen kesildi, bu arada uzaklaştırma işlemi hiç azalmayan bir etkinlikte devam ediyordu. Salon boş gözükmeye başlamış, bakara, bir kasa olmaması nedeni ile sona ermişti.

Birden fazla kişi kendiliğinden iyi geceler diledi, sonra sitemlere maruz kalarak ayrıldılar ve bu esnada Bay Morris geride kalanlara karşı nazik ilgisini ikiye katladı. Şefkat dolu bakışlarla ve son derece münasip, keyif verici konuşmalarla gruptan gruba, kişiden kişiye gitti; bir ev sahibinden çok ev sahibesi gibiydi ve tavırlarında herkesin gönlünü fetheden kadınsı bir cilve ve lütuf vardı.

Misafirler seyrekleşirken, Teğmen Rich taze hava arayışıyla kısa bir süreliğine salondan giriş holüne süzüldü. Ama bekleme odasının eşiğini geçer geçmez son derece şaşırtıcı mahiyette bir keşif sonucu kalakaldı. Çiçekli çalılar merdivenlerden yok olmuştu. Bahçe kapısının önünde üç kocaman eşya arabası duruyordu. Hizmetkârlar evin her tarafını boşaltmakla meşguldüler ve bazıları çoktan paltolarını kuşanmış gitmeye hazırlanıyordu. Her şeyin bir sözleşme ile temin edildiği bir sayfiye balosunun sonu gibiydi. Doğrusu Brackenbury'nin kafasına takılan bir şeyler vardı. İlk önce, aslında gerçek birer misafir olmayan misafirler kovulmuştu ve şimdi de, hiç de gerçek hizmetkâr gibi olmayan hizmetkârlar hızlıca dağılıyordu.

"Tüm bu müessese düzmece miydi?" diye sordu kendi kendine. "Sabah olmadan kaybolacak tek gecelik bir mantar mı?" Brackenbury uygun bir fırsatı kollayarak merdivenlerden evin en üst bölgelerine doğru hızla atıldı. Tam tahmin ettiği gibiydi. Odadan odaya koştu ve ne bir eşya parçası ne de duvarlarda bir resim bile görmedi. Ev boyanmış ve kullanıma hazır olsa da sadece şu sıralar oturulmuyor gibi değil, açıkça hiçbir zaman oturulmamış gibiydi. Genç subay, geldiğindeki sahte, ayarlanmış, misafirperver havayı şaşkınlıkla hatırladı. Bu kadar büyük ölçekte bir sahtekârlık ancak fevkalade bir maliyetle gerçekleştirilebilirdi.

Peki, o zaman Bay Morris kimdi? Londra'nın uzak bir batı köşesinde böyle bir gecelik ev sahibi rolü oynamaktaki niyeti neydi? Ve misafirlerini neden sokaklardan toplamak gibi bir kumar oynuyordu? Brackenbury şimdiden çok geciktiğini anımsadı ve gruba katılmak için acele etti. Onun yokluğunda birçoğu ayrılmıştı ve teğmen ile ev sahibini de sayarsak, kısa süre önce oldukça kalaba-

lık olan salonda beşten fazla insan yoktu. Odaya tekrar girdiğinde Bay Morris onu bir gülümsemeyle selamladı ve hemen ayağa kalktı.

"Şimdi zaman, beyler," dedi, "sizleri eğlencelerinizden hile ile uzaklaştırmamın amacını açıklama zamanıdır. Akşamın sizleri sıkıntıdan çok fazla bunaltmadığını umuyorum ama itiraf ediyorum ki amacım sizi boş zamanlarınızda eğlendirmek değil, sadece kendime talihsiz bir ihtiyaç için yardım bulmaktı. Hepiniz birer centilmensiniz," diye devam etti, "görünüşünüz bunu doğruluyor ve daha fazla kefalet talep etmiyorum. Dolayısıyla hiç saklamadan söylüyorum, sizlerden bana tehlikeli ve hassas bir hizmet sunmanızı rica ediyorum. Tehlikeli çünkü hayatlarınızı riske atabilirsiniz ve de hassas çünkü tüm göreceklerinizi ve duyacaklarınız konusunda mutlak bir ağzı sıkılık talep etmeliyim. Sapına kadar yabancı birinden gelince komik derecede haddini bilmez bir rica, bunun çok iyi farkındayım ve hemen ilave edeyim, yeterince dinlediğini düşünen biri varsa, aranızda kime karşı olduğunu bilmediği tehlikeli bir güvenden ve Don Kişotça bir fedakârlıktan kaçınan biri varsa -işte elim burada ve ona kalbimin tüm içtenliğiyle iyi geceler ve yolunun açık olmasını dileyeceğim." Okkalı bir kamburu olan, oldukça uzun, siyah bir adam bu hitaba derhal karşılık verdi.

"Açık sözlülüğünüzü takdir ediyorum, bayım," dedi. "Ve kendi adıma, ben gidiyorum. Yorum yapmıyorum ama bende şüphe dolu düşünceler uyandırdığınızı inkâr edemem. Dediğim gibi gidiyorum ve muhtemelen benim, misalime sözler eklemeye hakkım olmadığını düşünmektesiniz."

"Tam aksine, tüm söylediklerinizi için size minnettarım. Teklifimin ciddiyetini abartmamak imkânsız olurdu."

"Pekâlâ, beyler, ne diyorsunuz?" dedi uzun adam, diğerlerine hitap ederek. "Akşam gülüp oynadık, artık huzur içinde evlerimize doğru gidelim mi? Sabah olduğunda önerim hakkında iyi şeyler düşüneceksiniz, güneşi yeniden masumiyet ve güvenlik içinde karşıladığınızda."

Konuşmacı son sözleri, etkilerine katkıda bulunan bir ses per-

desinde telaffuz etmişti ve yüzü, ciddiyet ve anlam dolu saygın bir ifade takınmıştı. Gruptan bir başkası aceleyle doğruldu ve biraz telaşlı bir görüntüyle iznini istemeye hazırlandı. Sadece ikisi geri adım atmamıştı, Brackenbury ve yaşlı, kırmızı burunlu, süvari binbaşısı. Yalnızca bu ikisi soğukkanlı bir tavrı korudular ve anlayış dolu hızlıca bir bakış değiş tokuşu haricinde, henüz sonlanan tartışmanın tamamen dışında kaldılar.

Bay Morris, kaçaklara hemen arkalarından kapadığı kapıya kadar rehberlik etti, sonra rahatlama ve canlanma karışımı bir yüz ifadesi sergileyerek etrafında döndü ve iki subaya şu şekilde seslendi: "Adamlarımı İncil'deki Yuşa gibi seçtim ve şimdi inanıyorum ki Londra'nın en güzidelerine sahibim. Görünüşünüz faytoncularımın hoşuna gitti, sonra beni memnun etti. Tuhaf bir topluluktaki ve oldukça alışılmadık şartlar altındaki davranışlarınızı gözledim. Nasıl oynadığınızı ve kayıplarınızı nasıl hazmettiğinizi inceledim. Son olarak sizi afallatıcı bir haber sınavına soktum ve bunu bir akşam yemeği daveti gibi karşıladınız. Yıllar boyunca," diye haykırdı, "Avrupa'daki en cesur ve akıllı hükümdarın yoldaşı ve öğrencisi olmam boşa değildi."

"Bunderchang olayında," diye düşüncesini söyledi binbaşı, "on iki gönüllü istedim ve saflardaki tüm süvariler ricama karşılık verdi. Ama bir kumarbaz grubu, ateş altındaki bir alay ile aynı değildir. İki kişi bulmuş olmaktan dolayı sanırım memnun olabilirsiniz, hem de zor bir durumda sizi yüzüstü bırakmayacak iki kişi. Kaçıp giden çifte gelince, onları, şimdiye kadar karşılaştığım en acınası namertler arasında addediyorum. Teğmen Rich," diye ekledi, Brackenbury'ye hitap ederek, "son zamanlarda hakkınızda çok şey duydum ve keza sizin de beni duyduğunuza şüphem yok. Ben Binbaşı O'Rooke." Sonra eski asker, kırmızı ve titreyen elini genç teğmene sundu.

"Kim duymamıştır ki?" diye cevap verdi Brackenbury.

"Bu küçük mesele halledildiğinde," dedi Bay Morris, "sizi yeterince ödüllendirdiğim görüşünde olacaksınız, zira ikinize de birinizi diğeri ile tanıştırmaktan daha değerli bir hizmet öneremem."

"Peki, o zaman," dedi Binbaşı O'Rooke, "bir düello mu?"

"Bir şekilde bir düello," diye yanıtladı Bay Morris, "meçhul ve tehlikeli düşmanlara karşı bir düello ve ciddi bir şekilde korkarım ki, ölümüne bir düello. Rica ederim," diye devam etti, "beni bundan sonra Morris diye çağırmayın, lütfen Hammersmith deyin. Gerçek adımı ve aynı şekilde sizi çok geçmeden takdim etmeyi umduğum bir başka kişinin adını da sormaz ve kendi başınıza keşfetmeye çalışmazsanız beni sevindirirsiniz. Üç gün önce bahsettiğim kişi aniden evinden yok oldu ve bu sabaha kadar durumu ile ilgili hiçbir ipucu bulamadım. Bir kişisel adalet işi ile meşgul olduğunu söylersem, telaşımı hayal edebilirsiniz. Hiç düşünmeden edilmiş münasebetsiz bir yeminle bağlı olduğu için, dünyayı sinsi ve kanlı bir eşkıyadan kanunun yardımı olmadan kurtarmayı gerekli buluyor. Şimdiden iki dostumuz, ki onlardan biri benim öz kardeşimdi, bu teşebbüste can verdiler. Kendisi de, fena halde yanılmıyorsam, aynı ölümcül tuzağa kapılmış durumda. Ama en azından hâlâ yaşıyor ve bu pusulanın yeterince ispatladığı gibi hâlâ umut ediyor."

Sonra, Albay Geraldine'den başkası olmayan konuşmacı, şöylece yazılmış bir mektubu uzattı:

"Binbaşı Hammersmith, çarşamba sabah 03.00'te Regent's Park'taki Rochester Malikânesi'nin bahçelerine açılan küçük kapıdan, tamamen benim nüfuzumda olan bir adam tarafından içeri alınacaksınız. Beni bir saniye bile bekletmemenizi istirham ederim. Lütfen kılıç kutumu ve bulabilirseniz, beni tanımayan, yol yordam bilen bir veya iki beyefendiyi de getirin.

Bu olayda adım kullanılmamalıdır."

T. Godall.

"Sadece bu bilgelikten dolayı, başka hiçbir payesi olmasa bile," diye sürdürdü Albay Geraldine, diğerlerinin ikisi de meraklarını giderdikten sonra, "dostum, talimatları eksiksiz olarak yerine getirilmesi gereken bir adamdır. O yüzden Rochester Malikânesi'nin

etrafını bile ziyaret etmediğimi ve dostumun içinde bulunduğu çıkmazın mahiyeti hakkında benim de henüz siz ikiniz gibi tamamen karanlıkta olduğumu söylememe gerek yok. Bu emri alır almaz bir tefrişat müteahhidinin yolunu tuttum ve birkaç saat içinde şu anda bulunduğumuz ev, yakın zamandaki şenlik havasına kavuştu. En azından planım özgündü. Ayrıca bana Binbaşı O'Rooke ve Teğmen Brackenbury'nin yardımlarını sağlayan bir eylem için pişmanlık duymaktan çok uzağım. Ama sokaktaki hizmetkârlar uyandıklarında şaşıracaklar. Bu akşam ışıklar ve konuklarla dolu olan evi, yarın sabah boş ve satılık olarak bulacaklar. Dolayısıyla en ciddi işlerin bile," diye ekledi albay, "neşeli bir tarafı vardır."

"Biz de neşeli bir son ekleyelim," dedi Brackenbury.

Albay saatine baktı.

"Saat neredeyse 02.00," dedi. "Önümüzde bir saat var ve hızlı bir araba kapıda bekliyor. Bana desteğinize güvenip güvenemeyeceğimi söyleyin."

"Uzun bir yaşam boyunca," diye yanıtladı Binbaşı O'Rooke, "uzattığım eli hiçbir zaman geri çekmedim, ne de bahsi düşürdüm." Brackenbury gayet münasip ifadelerle gönüllülüğünü belirtti ve bir iki bardak şarap içtikten sonra albay her ikisine de dolu birer tabanca verdi, sonra üçü de arabaya binerek söz konusu adrese doğru yola koyuldular.

Rochester Malikânesi, kanal kıyısında görkemli bir evdi. Geniş bahçe alanı ile etrafın vereceği rahatsızlıklardan alışılmadık bir biçimde tecrit edilmişti. Önemli bir asilzade ya da milyonere ait bir *parc aux cerfs*[7] gibi görünüyordu. Caddeden görülebildiği kadarıyla konağın sayısız pencerelerinin hiçbirinde zayıf bir ışık parıltısı bile yoktu ve mekânın, sanki sahibi evden uzaktaymış gibi bakımsız bir havası vardı.

Araba boşaldı ve çok geçmeden üç beyefendi, iki bahçe duvarı arasındaki dar yolda bir çeşit yaya girişi olan küçük kapıyı keşfettiler. Kararlaştırılan saate kadar hâlâ on, on beş dakika vardı, şid-

7 Fransız Devrimi öncesinde, Fransız aristokrasisinin avlanma alanı olarak kullandığı orman içi açıklıklara verilen ad; kelime anlamıyla "geyik parkı". (ç.n)

detli bir yağmur yağıyordu ve serüvenciler sarkan bir sarmaşığın altına sığınarak alçak sesle yaklaşan girişim hakkında konuştular.

Birden Geraldine parmağını kaldırarak sessizlik istedi ve üçü birden ellerinden geldiğince kulak kesildiler. Yağmurun kesintisiz gürültüsünün arasında, duvarın öbür tarafından gelen iki adamın adımları ve sesleri duyulur oldu ve onlar yaklaştıkça, işitme duyusu fevkalade keskin olan Brackenbury konuşmalarının bazı parçalarını bile seçebilmeye başladı.

"Mezar kazıldı mı?" diye sordu biri.

"Evet," diye yanıtladı diğeri, "defne çalısının arkasında. İş bitince bir bitki desteği yığını ile kapatabiliriz." İlk konuşan güldü ve kahkahasının sesi diğer taraftaki dinleyicilerde tiksintiye yol açtı.

"Şu andan itibaren bir saat sonra," dedi.

Sonra adımların sesinden belli olduğu üzere çift ayrıldı ve aksi istikametlere ilerledi. Neredeyse hemen sonrasında yaya girişinin kapısı dikkatlice açıldı, beyaz bir çehre dar yola doğru uzandı ve gözcüleri işaret ederek çağıran bir el görüldü. Üçü, bir ölüm sessizliği içinde, hemen arkalarından kilitlenen kapıdan geçtiler ve birçok bahçe patikasından geçerek rehberlerini evin mutfak girişine kadar takip ettiler. Alışılmış malzemelerden yoksun olan, büyük, taş döşeli mutfakta tek bir mum yanıyordu ve grup oradan yukarıya döner bir merdivenin basamaklarından çıkarken, farelerin muazzam gürültüsü evin bakımsızlığını bir kat daha kesinlikle doğruladı.

Kılavuzları mumu taşıyarak önden gidiyordu. Cılız bir adamdı, oldukça bükülmüş ama hâlâ çevik ve zaman zaman dönüp hareketleri ile sessizlik ve ihtiyat uyarısında bulunuyordu. Bir kolunun altında kılıç kutusu, diğerinde hazır durumda bir tabanca olan Albay Geraldine hemen ensesindeydi. Brackenbury'nin kalbi şiddetle çarpıyordu. Henüz vakitleri olduğunu seziyordu ama yaşlı adamın çevikliğinden eylem saatinin eli kulağında olduğunu tahmin etti ve bu maceranın koşulları öylesine muğlâk ve tehditkârdı ki, mekân en karanlık işler için öylesine uygun seçilmiş görünüyor-

du ki, döner merdivenden çıkan kafileye katılan Brackenbury'den daha yaşlı bir adamda bile bir miktar heyecan mazur görülebilirdi.

Tepede rehber bir kapıyı açtı ve üç subayı önünden, isli bir lamba ve mütevazı bir ateşin parıltısıyla aydınlatılmış küçük bir odanın içine buyur etti. Şömine köşesinde hayatının baharında, iri yarı ama zarif ve saygın görünümlü bir adam oturuyordu. Duruşu ve ifadesi son derece umursamaz bir şekilde soğukkanlıydı, büyük bir haz ve özenle açık uçlu bir puro içiyordu ve yanı başındaki masada odaya hoş bir koku yayan, bir tür köpüren bir içecek ile dolu uzun bir bardak duruyordu.

"Hoş geldiniz," dedi, elini Albay Geraldine'e uzatarak. "Sadakatinize güvenebileceğimi biliyordum."

"İçten bağlılığıma," diye yanıtladı albay başıyla selam vererek.

"Beni dostlarınıza takdim edin," diye devam etti ilki; protokol yerine getirildiğinde, "dilerdim ki, beyler," diye ekledi, oldukça seçkin bir nezaketle, "size daha keyifli bir program sunabileyim. Bir tanışıklığı ciddi meseleler ile başlatmak inceliksiz bir şey ama olayların baskısı dostluğun zorunluluklarından daha kuvvetli. Umuyorum ve inanıyorum ki, bu nahoş akşam için beni affedebileceksiniz ve sizin ayarınızda adamlar için, kayda değer bir lütuf bahşettiğinizi bilmek yeterli olacaktır."

"Ekselansları," dedi binbaşı, "açık sözlülüğümü mazur görmeli. Bildiğimi saklamayı beceremeyeceğim. Bir süredir Binbaşı Hammersmith'ten şüpheleniyordum ama Bay Godall çok bariz. Londra'da Bohemya Prensi Florizel'i tanımayan iki kişi aramak, kaderden çok fazla şey beklemektir."

"Prens Florizel!" diye haykırdı Brackenbury şaşkınlık içinde.

Sonra karşısındaki meşhur şahsiyetin yüzüne derin bir ilgi ile gözlerini dikti.

"Maskemin düşmüş olmasına hayıflanmayacağım," diye belirtti Prens, "zira size daha saygınca teşekkür etmemi mümkün kılıyor. Eminim ki Bay Godall için de, Prens Florizel için yapacağınız kadarını yapardınız ama muhtemelen ikincisi sizin için daha

fazlasını yapabilir. Kazanan benim," diye ekledi kibar bir baş hareketiyle.

Ve hemen sonra iki subayla Hint ordusu ve yerli birlikler hakkında konuşmaya başladı. Bu konuda da, tüm diğerlerinde olduğu gibi hatırı sayılır bir bilgi birikimi ve sağlam görüşleri vardı.

Ölümcül bir tehlike esnasında bu adamın tavırlarında öylesine çarpıcı bir şeyler vardı ki, Brackenbury saygı dolu bir hayranlığa yenik düştü; ne de sohbetinin cazibesine ve konuşmasının şaşılası letafetine kayıtsız kalabildi.

Her mimik, her tonlama sadece kendi başına asil olmakla kalmıyor, hedefindeki şanslı faniyi de yüceltiyor gibiydi ve Brackenbury coşkuyla, karşısındakinin cesur bir adamın uğruna hayatını seve seve ortaya koyabileceği bir hükümdar olduğunu kendi kendine itiraf etti.

Bu şekilde nice dakika geçtikten sonra onları eve alan ve o zamandan beri bir köşede elinde saatiyle oturan adam ayağa kalktı ve Prens'in kulağına bir şeyler fısıldadı.

"Tamam, Doktor Noel," diye yanıtladı Florizel yüksek sesle, sonra diğerlerine hitap etti.

"Beni affedin, beyler," diye ekledi, "sizi karanlıkta bırakmalıyım. Vakit yaklaşıyor." Doktor Noel lambayı üfledi. Şafağı haber veren soluk, gri bir ışık pencereyi aydınlattı ama odayı aydınlatmak için yeterli değildi ve Prens ayağa kalktığında yüz hatlarını seçebilmek ya da konuşurken onu açıkça etkileyen duygunun tabiatı ile ilgili bir tahmin yapabilmek mümkün değildi. Kapıya doğru ilerledi ve bir tarafına son derece ihtiyatlı bir dikkatle yerleşti.

"Lütfedip," dedi, "tam bir sessizlik sağlayın ve kendinizi en koyu gölgelere saklayın." Üç subay ve doktor aceleyle itaat ettiler ve yaklaşık on dakika boyunca Rochester Malikânesi'nde sese yol açan yalnızca doğramaların altındaki farelerin gezintileriydi. Bu sürenin sonunda bir menteşenin gürültülü gıcırtısı şaşırtıcı bir açıklıkla sessizliğin içine düştü ve kısa bir zaman sonra gözcüler, yavaş ve ihtiyatlı bir ayak sesinin mutfak merdivenlerinden yuka-

rı doğru yaklaşmakta olduğunun farkına vardılar. Her iki adımda bir davetsiz misafir duraklayıp kulak kabartıyor gibiydi ve süreleri değişken gibi görünen bu fasılalar boyunca, dinleyicilerin ruhunu derin bir kaygı ele geçiriyordu. Tehlikeli duygulara alışık olan Doktor Noel, neredeyse acıklı bir fiziksel çöküşten mustaripti; yerinde kımıldarken ciğerlerinden kesik kesik soluyor, dişlerini gıcırdatıyor, eklemlerini yüksek sesle çatırdatıyordu.

Nihayet bir el kapıya dokundu ve sürgü hafif bir çatırtıyla geri çekildi. Ardından bir başka duraklama daha oldu. Bu sırada Brackenbury, Prens'in sessizce, olağanüstü bir güç harcamaya hazırlanır gibi kendini topladığını görebiliyordu. Sonra kapı, sabah ışığının birazını daha içeri alarak açıldı ve bir adamın silueti eşikte belirerek hareketsiz durdu. Uzun boyluydu ve elinde bir bıçak taşıyordu. Ağzı atlamaya hazır bir av köpeğininki gibi açık olduğundan, alacakaranlıkta bile üst dişlerini açıkça ve pırıl pırıl görebiliyorlardı. Adamın sadece bir iki dakika öncesine kadar tepeden tırnağa suyun içinde olduğu açıktı; orada dururken bile ıslak giysilerden sular damlamaya devam ediyor ve zeminde tıpırdıyordu.

Hemen sonra eşiği geçti. Bir sıçrayış oldu, boğuk bir feryat, anlık bir boğuşma ve Albay Geraldine ona yardım için atılana kadar Prens, adamı silahsız ve savunmasız olarak omuzlarından yakalamıştı.

"Doktor Noel," dedi, "lambayı tekrar yakma nezaketini gösterir misiniz?" Sonra tutsağının idaresini Geraldine ve Brackenbury'ye bırakarak odanın öbür tarafına geçti, sırtını şömine rafına verdi. Lamba tutuşur tutuşmaz, grup Prens'in yüzünde alışılmadık bir katılığın farkına vardı. Artık Florizel değildi, o kaygısız beyefendi; Bohemya Prensi'ydi, haklı bir şekilde kızgın ve ölümcül niyetle dolu, kafasını kaldırdı ve İntihar Kulübü'nün tutsak Başkanı'na hitap etti.

"Başkan," dedi, "son tuzağınızı kurdunuz ve içine kendiniz düştünüz. Gün başlıyor; bu, sizin son sabahınız. Regent's Kanalı'nda henüz yüzdünüz; bu, sizin bu dünyadaki son deniz banyonuzdu. Eski suç ortağınız Doktor Noel, bana ihanet etmek şöyle dursun,

sizi yargılamak için benim ellerime teslim etti. Ve bu öğleden sonra benim için kazdığınız mezar, Yüce Tanrı'nın takdiriyle, sizin hak ettiğiniz kendi kötü sonunuzu insanların merakından gizlemeye yarayacak. Diz çökün ve dua edin bayım, eğer ki böyle bir niyetiniz varsa; zira zamanınız az ve Tanrı sizin günahlarınızdan usandı."

Başkan ne söz ne de işaretle karşılık vermedi ama Prens'in kesintisiz ve amansız bakışının farkındaymış gibi başını eğmeye ve asık suratla yere gözünü dikmeye devam etti.

"Geraldine," diye devam etti Florizel, konuşmasının olağan tonuna yeniden kavuşarak "bu adam beni uzun süre atlattı ama Doktor Noel'e şükürler olsun ki, artık sıkıca ensesine yapıştım. Kötülüklerinin dökümünü yapmak, şimdi ayırabileceğimizden daha fazla zaman alacaktır ama kanal başka hiçbir şey ile değil de sadece onun kurbanlarının kanıyla dolu olsaydı, eminim ki bu alçak adam şimdi gördüğünüzden daha kuru olmazdı. Bu türden bir meselede bile şeref usullerini korumayı arzularım. Sizi hakem yapıyorum beyler -bu bir düellodan çok bir infaz ve bu namussuza silahını seçme hakkı vermek görgü kurallarına aşırı özen göstermek olacaktır. Hayatımı böyle bir işte kaybetmeyi göze alamam," diye devam etti, kılıç kutusunun kilidini açarak. "Ve bir tabanca kurşunu sık sık şansın kanatlarında yol aldığı, titreyen bir nişancıda ustalık ve cesaret kaybolabildiği için, bu meseleyi kılıçların dokunuşuna bırakmaya karar verdim ve eminim siz de kararımı onaylayacaksınız." Bu lafların bilhassa yöneltildiği Brackenbury ve Binbaşı O'Rooke'un her biri onayını bildirince, "çabuk, bayım," diye ekledi Prens Florizel, Başkan'a, "bir kılıç seçin ve beni bekletmeyin, sizinle işimi sonsuza kadar bitirmek için sabırsızlık içindeyim." Başkan, ele geçirilip silahsızlandırıldığından beri ilk defa başını kaldırdı, aniden cesaretini toplamaya başladığı ortadaydı.

"Tek kişi mi olacak?" diye sordu hevesle "ve sizinle benim aramda?"

"Sizi onurlandırmak için bu kadarına niyetleniyorum," diye yanıtladı Prens.

"Ah! Hadi ama!" diye haykırdı Başkan. "Adil bir savaş alanında işlerin nasıl gelişeceğini kim bilebilir? Bunun Ekselansları açısından şık bir davranış olduğunu düşündüğümü eklemeliyim ve en kötü ihtimalle Avrupa'nın en yürekli centilmenlerinden birinin ellerinde ölmüş olacağım." Sonra kendisini zapt edenler tarafından salıverilen Başkan masaya yaklaştı ve titiz bir dikkatle kılıç seçmeye başladı. Fazlasıyla sevinçliydi ve karşılaşmadan galip olarak çıkacağına hiç kuşkusu yok gibiydi. Seyirciler, böylesi katışıksız bir güven karşısında telaşa kapıldılar ve Prens Florizel'e niyetini yeniden gözden geçirmesi için yalvardılar.

"Bu sadece bir fars," diye cevap verdi. "Ve baylar, sanırım size uzun süreli bir gösteri olmayacağı sözünü verebilirim."

"Ekselansları hile ile yenilmemek için dikkatli olmalı," dedi Albay Geraldine.

"Geraldine, bir namus borcumu ödemediğimi hiç gördün mü? Sana bu adamın ölümünü borçluyum ve bunu alacaksın." Başkan sonunda ince uzun kılıçlardan birinde karar kıldı ve saygısız bir asaletten yoksun olmayan bir hareketle hazır olduğunu işaret etti. Tehlikenin yakınlığı ve cesaret hissi, bu iğrenç eşkıyaya bile bir yiğitlik ve bir parça zarafet havası vermişti.

Prens, kılıçlardan birini rastgele aldı.

"Albay Geraldine ve Doktor Noel," dedi, "beni bu odada bekleme nezaketini gösterecekler. Bu işe hiçbir şahsi dostumun karışmasını istemiyorum. Binbaşı O'Rooke, görüp geçirmiş ve şerefi bilinen bir adamsınız, Başkan'ı sizin adabınıza havale ediyorum. Teğmen Rich bana yardımcı olma nezaketini gösterecek: Genç bir adam bu tip meselelerde çok fazla tecrübeli olamaz."

"Ekselansları," diye yanıtladı Brackenbury, "bu benim için ziyadesiyle paha biçilmez bir onurdur."

"Güzel," diye karşılık verdi Prens Florizel. "Daha önemli durumlarda dostunuz olarak kalmayı umarım." Bunları söyledikten sonra odadan dışarı, mutfak merdivenlerinden aşağıya doğru öne düştü.

Böylelikle yalnız kalan iki adam pencereyi açtılar ve gelmek üzere olan trajik olayların bir izini yakalayabilmek için tüm duyularını zorlayarak dışarı sarktılar. Yağmur artık durmuştu, gün doğmak üzereydi ve kuşlar bahçedeki çalılıklarda, orman ağaçlarında şakıyordu. Prens ve refakatçileri, iki çiçekli çalılık arasındaki bir patikayı takip ederken bir an için göründüler ama ilk köşede bir yeşillik kümesi araya girdi ve yeniden gözden kayboldular. Albay ve doktorun görme şansı bulabildiği sadece bu kadardı ve bahçe o kadar geniş, mücadele yeri evden besbelli o kadar uzaktı ki, kulaklarına kılıç şıkırtısı sesi bile gelmiyordu. "Onu mezara doğru götürdü," dedi Doktor Noel bir ürpertiyle.

"Tanrı," diye haykırdı albay, "Tanrı haklı olanın arkasındadır!" Sonra sessizlik içinde sonucu beklediler; doktor korku ile titreyerek, albay ıstırapla ter dökerek. Birçok dakika geçmiş olmalıydı, dönmekte olan ayak seslerinin gürültüsü bakışlarını yeniden kapıya çevirdiğinde gün görünür biçimde ilerlemişti ve kuşlar bahçede daha bir iştahla ötüyordu. İçeri girenler Prens ve iki Hint subayıydı. Tanrı haklı olanın arkasındaydı.

"Heyecanımdan dolayı utanıyorum," dedi Prens Florizel. "Benim mevkiimde birine yakışmayan bir zayıflık sanırım ama o cehennem köpeğinin süregelen mevcudiyeti beni bir illet gibi yiyip bitirmekteydi ve ölümü beni bir gece boyu şekerlemeden daha fazla canlandırdı. Bak, Geraldine," diye devam etti, kılıcını yere fırlatarak, "işte kardeşini öldüren adamın kanı. Hoşa giden bir görüntü olmalı. Ama gene de," diye ekledi, "biz insanlar ne kadar tuhaf yaratılmışız! İntikamımın üzerinden beş dakika bile geçmedi ama şimdiden kendime hayatın bu kaypak sahnesinde intikamın bile mümkün olup olmadığını sormaya başladım. Yaptığı kötülük, onu kim geri döndürebilir? Muazzam bir servet biriktirdiği meslek, -zira içinde bulunduğumuz ev ona aittir- o meslek artık insanoğlunun kaderinin daima bir parçası; hüküm vuruşuna kadar karşı hamleler yaparak kendimi yorabilirim ama Geraldine'in kardeşi her şeye rağmen ölmüş olacak ve bin tane başka masum adam her şeye rağmen şerefini kaybedecek ve yoldan çıkacak! Bir

adamın yaşamı alması ne kolay, vermesi ne çok kudret gerektiren bir şey! Heyhat!" diye haykırdı, "hayatta başarıdan daha göz açıcı bir şey var mı?"

"Tanrı'nın adaleti yerini buldu," diye yanıtladı doktor. "Ben bu kadarını görüyorum. Verdiğiniz ders, Ekselansları, benim için zalimceydi ve sıramı ölümcül bir korku içinde bekliyorum."

"Ben ne diyorum?" diye haykırdı Prens. "Cezalandırdım ve işte yaptığımı telafi etmeye yardımcı olabilecek adam yanımızda. Ah! Doktor Noel! İkimizin de önünde zorlu ve saygın bir zahmet için uzun yıllar var ve belki de işimiz bitmeden, geçmiş günahlarınızın bedelini fazlasıyla ödemiş olacaksınız."

"Bu arada," dedi doktor, "gidip en eski dostumu gömeyim."

-Ve işte, diye belirtir bilge Arap, hikâyenin mutlu sonu.

Prens, söylemeye gerek yok ki, bu büyük macerada kendisine yardımcı olanların hiçbirini unutmadı ve bugüne kadar gücü ve nüfuzu onların kamu kariyerlerinde ilerlemelerini desteklerken, seçkin dostluğu özel yaşamlarına keyif kattı. Prensin, Tanrı rolü oynadığı tuhaf olayları derlemek, diye devam etti yazarım, yerkürenin insan yaşayan her yerini kitaplarla dolduracaktır. Ama Raca'nın Elması'nm kaderine dair öyküler, diyor, atlanamayacak kadar ilginç anlatılardır. Şimdi bu doğulunun ayak izlerini sağgörüyle takip ederek, Şapka Kutusunun Hikâyesi diye bahsettiği seriye başlıyoruz.-

RACA'NIN ELMASI

ŞAPKA KUTUSUNUN HİKÂYESİ

On altı yaşına kadar Bay Harry Hartley, özel bir okulda ve devamında da İngiltere'nin haklı olarak ünü yayılmış o büyük kurumlarından birinde bir beyefendi için alışılagelmiş eğitimi aldı. O noktada okumaya karşı ciddi bir isteksizlik beyanında bulundu ve hayattaki tek ebeveyni hem zayıf hem de cahil olduğundan, o zamandan beri zamanını ıvır zıvır ve tamamen incelikli marifetler edinmek için geçirmesine izin verildi. İki yıl sonra kimsesiz ve neredeyse sefalet içinde kaldı. Her türlü hareketli ve gayret gerektiren meşgale için Harry, hem tabiat hem de eğitim açısından uygun değildi. Romantik türküler söyleyebilir ve piyanoda incelikle çalabilirdi, utangaç da olsa hoş bir kavalyeydi, satranca bariz bir düşkünlüğü vardı ve tabiat onu dünyaya hayal edilebilecek en alımlı dış görünüşlerden biriyle göndermişti. Sarışın ve pembe, zeytin gözlü ve tatlı gülüşlüydü, hoşa giden bir hassaslık ve melankoli havası ile son derece alçakgönüllü ve sevecen tavırlara sahipti. Sonuçta savaş birliklerine liderlik yapacak ya da bir devletin kurumlarını idare edecek bir adam değildi.

Şanslı bir tesadüf ve bir parça nüfuz Harry'nin, matem dönemindeyken C.B.[8] Tümgeneral Sör Thomas Vandeleur'ün özel sekreterliği görevini elde etmesini sağladı. Sör Thomas 60'ında, yüksek sesle konuşan, gürültücü ve dediğim dedik bir adamdı. Bir sebeple, mahiyeti sık sık fısıltıyla söylenen ve mütemadiyen

8 Bir şövalyelik rütbesi, "Companion of Bath" (ç.n)

inkâr edilen bir tür yardımdan dolayı, Kaşgar Racası, subaya dünyanın altıncı ünlü elmasını hediye etmişti. Hediye General Vandeleur'ü bir zavallıdan zengin bir adama dönüştürmüştü, silik ve gösterişsiz bir askerden Londra sosyetesinin yıldızlarından birine. Raca'nın Elması'nın sahibi, en seçkin muhitlerde kabul gördü. Sör Thomas Vandeleur ile evlenme pahasına bile elmasın kendisine ait olduğunu söylemeye hevesli, genç, güzel, soylu bir hanımefendi de buldu. O zamanlar yaygın olarak söylendiği gibi davul dengi dengine çaldığından, bir mücevher diğerini çekmişti. Sonuçta Leydi Vandeleur sadece kendi şahsında en iyi kalitede bir mücevher olmakla kalmıyor, ayrıca kendini dünyaya oldukça pahalı bir dekorda sergiliyordu ve çoğu saygın otorite tarafından İngiltere'deki en iyi giyinen üç dört kadın arasında gösteriliyordu.

Harry'nin sekreter olarak görevinin alışılmadık bir zahmeti yoktu ama her türlü sürekli işe karşı bir isteksizliği vardı. Parmaklarının mürekkebe batması ona acı veriyor, Leydi Vandeleur'ün ve kıyafetlerinin albenisi onu sık sık kütüphaneden tuvalet odasına sürüklüyordu. Kadınlar arasında hoşa giden tavırları vardı, modadan zevk alarak konuşabilirdi ve hiçbir şey onu bir kurdelenin tonunu eleştirmekten ya da şapkacıya bir siparişi götürmekten daha fazla mutlu edemezdi. Kısacası Sör Thomas'ın yazışmaları acınası bir şekilde gecikirken, Leydim bir tane daha hizmetçiye sahipti.

Sonunda, askeri komutanlar arasında en az sabırlılardan biri olan General, şiddetli bir kızgınlık nöbeti sırasında yerinden doğruldu ve sekreterine, beyefendiler arasında pek nadir kullanılan o açıklayıcı hareketlerden birinin eşliğinde, artık hizmetlerine ihtiyacı olmadığını ifade etti. Maalesef kapı açık olduğundan, Bay Hartley merdivenlerden aşağı kafa üstü düştü.

Bir parça yaralanmış ve derinden kırılmış olarak ayağa kalktı. General'in evindeki hayat ona tam olarak uyuyordu. Hayatını hemen hemen muğlâk bir mevkide ve oldukça kibar bir çevrede sürdürüyor, az iş yapıyor, en iyi şeyleri yiyor ve kalbinin derinliklerinde daha tumturaklı bir isimle seslendiği Leydi Vandeleur'ün

varlığı, ona lakayt bir tatmin veriyordu.

Askeri ayağın öfkesine maruz kaldıktan hemen sonra tuvalet odasına koşturdu ve üzüntülerini dile getirdi.

"Çok iyi biliyorsun ki, sevgili Harry," diye yanıtladı Leydi Vandeleur, zira ona bir çocuk veya ev hizmetkârı gibi ismiyle hitap ederdi, "General'in sana söylediklerini asla ve katiyen yapmıyorsun. Benim de yapmadığımı söyleyebilirsin. Ama bu farklı. Bir kadın, tek bir ustaca boyun eğişle, dolu dolu bir yıllık itaatsizlik için affını elde edebilir ve ayrıca kimse özel sekreteri ile evli değildir. Seni kaybetmek beni üzecek ama hakarete uğradığın bir evde daha fazla kalamayacağından, sana yolun açık olsun demeliyim ve söz veriyorum ki, Generali bu davranışına pişman edeceğim." Harry'nin suratı asıldı, gözleri doldu ve Leydi Vandeleur'e dokunaklı bir sitemle gözlerini dikti.

"Leydim," dedi, "bir hakaret nedir? Kendilerine yapılan haksızlığı affedemeyen herkesi geçekten de küçümserim. Ama birinin dostlarından ayrılması, sevgi bağlarının parça parça olması..." Heyecanından nefesi tıkandığından daha fazla devam edemedi ve ağlamaya başladı.

Leydi Vandeleur ona meraklı bir ifadeyle baktı.

"Bu küçük budala," diye düşündü, "bana âşık olduğunu zannediyor. Neden General yerine benim hizmetkârım olmasın? İyi huylu, yardımsever ve elbiselerden anlıyor; ayrıca bu onu haylazlıktan uzak tutar. Bekâr olmak için kesinlikle çok sevimli." O akşam bu konuyu, hararetinden dolayı çoktan bir parça mahcup olmuş olan General ile konuştu ve Harry, hayatın kendisi için cennet gibi olmaktan çok uzak olmadığı kadın bölümüne geçiş yaptı. Her zaman fevkalade bir titizlikle giyinir, düğme deliğine zarif çiçekler takar ve bir konuğu incelik ve latifelerle ağırlardı. Güzel bir kadına yaltaklanmaktan gurur duyardı. Leydi Vandeleur'ün emirlerini bir miktar yakınlık işareti olarak görürdü ve onunla alay edip onu hor gören diğer adamların önünde kendini, Leydi'nin erkek hizmetçisi ve erkek şapkacı karakterinde teşhir etmekten keyif alır; yaşam biçimi hakkında ahlaki bir bakış açısıyla yeterince düşünürdü.

Günahkârlık ona özünde bir erkek özelliği olarak görünürdü ve insanın günlerini zarif bir kadınla geçirmesi ve çoğunlukla süslemeler ile meşgul olması, hayatın fırtınaları içindeki büyülü bir adada yaşamaktı.

Güzel bir sabahta salona geldi ve piyanoda bir parça müzik çalmaya başladı. Odanın öbür ucundaki Leydi Vandeleur, ateşli bir şekilde, ununu eleyip eleğini asmış, sefahatten epey elini ayağını kesmiş, bir ayağı sakat genç bir adam olan kardeşi Charlie Pendragon ile konuşuyordu. İçeri girmesini hiç dikkate almadıkları özel sekreter, konuşmalarının bir kısmına kulak misafiri olmaktan kaçamadı.

"Bugün veya asla," dedi Leydi. "Kati olarak bugün yapılmalı."

"Bugün, eğer olması gerekiyorsa," diye yanıtladı kardeşi bir iç çekişle. "Ama bu yanlış bir adım, yıkıcı bir adım, Clara ve buna acı bir şekilde pişman olarak yaşayacağız."

Leydi Vandeleur, kardeşinin yüzüne dik dik ve bir parça tuhaf bir şekilde baktı. "Unutuyorsun," dedi, "eninde sonunda adam ölmeli."

"Aman Tanrım, Clara, bence sen İngiltere'deki en kalpsiz alçaksın."

"Siz erkekler, o kadar kaba yaratılmışsınız ki, bir amacın nüansını asla takdir edemiyorsunuz. Kendiniz zorba, zalim, utanmaz, saygınlığı umursamazsınız ama yine de bir kadında gelecek ile ilgili en ufak bir düşünce bile görmek sizi şaşırtıyor. Bu saçmalıklara sabrım yok. Bizde olmasını beklediğin ahmaklığı, tanınmış bir bankacıda olsa hor görürdün."

"Büyük ihtimalle haklısın. Her zaman benden daha akıllıydın. Ayrıca düsturumu biliyorsun: Aile her şeyden önce gelir."

"Evet, Charlie," diye karşılık verdi, elini kendininkinin içine alarak, "düsturunu, kendi bildiğinden daha iyi biliyorum. 'Ve Clara aileden de önce!' devamı da bu değil mi? Sen gerçekten de kardeşlerin en iyisisin ve seni candan seviyorum." Bay Pendragon, bu aile içi sevgi ifadelerinden biraz kafası karışmış görünerek yerinden kalktı.

"Ben görünmesem daha iyi olur," dedi. "Bir mucizedeki rolümü anlıyorum ve gözüm Evcil Kedi'nin üzerinde olacak."

"Olsun, rezil bir mahlûktur ve her şeyi mahvedebilir." Parmaklarının ucuyla ona zarifçe bir öpücük gönderdi ve kardeşi, tuvalet odası ve arka merdivenden geçerek ayrıldı.

"Harry," dedi Leydi Vandeleur, yalnız kalır kalmaz sekretere doğru dönerek, "bu sabah senin için bir görevim var. Ama bir araba tutmalısın, sekreterimin çillenmesini istemem." Son sözleri, zavallı Harry'de gönül hoşnutluğu yaratan bir vurguyla ve yarı anaç bir gururla bakarak söylemişti ve adam, kendi kendine ona hizmet etmek için bir fırsat bulduğundan ötürü memnun olduğunu itiraf etti.

"Bu bizim o büyük sırlarımızdan bir diğeri," diye devam etti cilveyle, "sekreterim ve benim dışında kimse bilmemeli. Sör Thomas acıklı bir kıyamet koparır; bu sahnelerden ne kadar bıktığımı bir bilsen! Ah! Harry, Harry, siz erkekleri neyin bu kadar zalim ve insafsız yaptığını bana açıklayabilir misin? Ama doğrusu, yapamayacağını biliyorum. Bu dünyada o utanç verici duygular hakkında hiçbir şey bilmeyen tek erkek sensin, çok iyisin Harry ve çok nazik. Sen, en azından, bir kadının dostu olabilirsin ve biliyor musun, seninle kıyaslandığında diğerleri daha da korkunç görünüyor."

"Bana karşı," dedi Harry cesurca, "nazik olan sizsiniz. Bana karşı davranışınız..."

"Bir anne gibi," diye araya girdi Leydi Vandeleur. Sana karşı bir anne gibi olmaya çalışıyorum. Ya da en azından," diye gülümseyerek düzeltti, "neredeyse bir anne gibi. Korkarım gerçekten annen olmak için çok gencim. Bir dost diyelim -aziz bir dost." Sözlerinin Harry'nin duygusal noktalarına etki etmesine yetecek kadar bir süre bekledi ama ona cevap vermesi için yetecek kadar uzun bir süre değil.

"Ama bunların hiçbirinin amacımızla ilgisi yok," diye kaldığı yerden devam etti. "Meşe gardırobun sol tarafında bir şapka kutusu göreceksin, çarşamba günü Mechlin dantelimle giydiğim pem-

be iç gömleğimin altında. Onu derhal bu adrese götüreceksin." Sonra ona bir kâğıt verdi. "Ama ne olursa olsun, benim tarafımdan yazılmış bir makbuz alana kadar onu ellerinden bırakmamalısın. Anladın mı? Cevap ver, lütfen -cevap ver. Bu son derece önemli ve senden çok dikkat etmeni istiyorum." Harry, talimatlarını kusursuz bir şekilde tekrar ederek onu yatıştırdı ve tam kadın ona daha fazla bir şeyler söyleyecekken, elinde uzun ve ayrıntılı bir şapkacı faturası tutan, öfkeden kıpkırmızı haldeki General odaya daldı.

"Şuna bir bakar mısınız, Madam?" diye haykırdı. "Bu belgeye bakma nezaketini gösterir misiniz? Benimle param için evlendiğinizi gayet iyi biliyorum ve umarım askerlikteki herhangi bir adam kadar fazla maaş kazanıyorumdur ama Tanrı şahidim olsun, bu rezilce israfa bir nokta koymaya niyetliyim."

"Bay Hartley," dedi Leydi Vandeleur, "sanırım ne yapmanız gerektiğini anladınız. Derhal ilgilenmenizi rica edebilir miyim?"

"Dur," dedi General, Harry'ye seslenerek, "gitmeden önce iki çift lafım var." Ve sonra tekrar Leydi Vandeleur'e dönerek, "bu kıymetli adamın ayak işi nedir?" diye sorguladı. "Ona, size güvendiğimden daha fazla güvenmiyorum, söyleyeyim. Bir parça namusluluk ilkesine sahip olsaydı, bu evde kalmayı küçümserdi; üstelik maaşını hak etmek için ne yaptığı da tüm dünya için bir merak konusu. Bu ayak işi nedir, Madam? Ve onu neden acele ettiriyorsunuz?"

"Bana özel olarak söyleyeceğiniz bir şey olduğunu düşünmüştüm," diye yanıtladı Leydi.

"Bir ayak işinden bahsettiniz," diye ısrar etti General. "Şu anki öfkeli halimde beni kandırmaya teşebbüs etmeyin. Kesinlikle bir ayak işinden bahsettiniz."

"Hizmetkârlarınızı utanç verici çekişmelerimize ortak etmekte ısrar ediyorsanız," diye yanıtladı Leydi Vandeleur, "belki de Bay Hartley'den oturmasını rica etmeliyim. Hayır mı?" diye devam etti. "Öyleyse gidebilirsiniz, Bay Hartley. Bu odada duyduğunuz her şeyi hatırlayacağınıza inanıyorum, sizin için faydalı olabilir." Harry duraksamadan salondan kaçtı. Merdivenlerden yukarı ko-

şarken, General'in sesinin şikâyet içinde yükseldiğini ve Leydi Vandeleur'ün naif bir tonda her fırsatta yapıştırdığı buz gibi hazır cevapları duyabiliyordu. Kadını nasıl da yürekten takdir ediyordu! Münasebetsiz bir soruyu nasıl da ustalıkla geçiştirmiş, nasıl da korkusuz bir küstahlıkla talimatlarını düşmanın silahlarının altında tekrarlamıştı! Ve öte yandan, adamdan nasıl da iğreniyordu!

Sabahki olayların alışılmadık bir tarafı yoktu, zira Leydi Vandeleur için, çoğunlukla şapkacı ile ilgili olan gizli görevler yerine getirmeye alışkındı. Dolaptaki iskeleti çok iyi biliyordu. Sınırsız müsriflik ve kadının meçhul borçları, onun kendi servetini uzun süre önce yutmuştu ve gün be gün adamınkini de içine çekme tehdidindeydi. Her yıl bir iki defa teşhir olma ve iflas kaçınılmaz gibi gözükürdü ve Harry, küçük beyaz yalanlar söyleyip, toplam tutarın küçük bir kısmını avans olarak ödeyerek türlü türlü mağazaya koşturur dururdu, ta ki başka bir vade atlatılana ve Leydi ile sadık sekreteri rahat bir nefes alana kadar. Harry'ye gelince, çifte sıfatla bu savaşta canı gönülden taraftı; Leydi Vandeleur'e tapıp kocasından korkmak ve nefret etmekle kalmıyor, tabiat itibariyle şık giyim tutkunluğuna sempati duyuyordu ve kendisinin de tek müsriflik yaptığı yer terziydi.

Şapka kutusunu tarif edilen yerde buldu, kılık kıyafetini özenle halletti ve evden ayrıldı. Güneş, parlak bir şekilde ışıldıyordu. Gitmesi gereken mesafe hayli fazlaydı ve canı sıkılarak General'in ani baskınının, Leydi Vandeleur'ün kendisine araba için para vermesine engel olduğunu hatırladı. Bu sıcak ve nemli günde cildinin ciddi bir şekilde zarar görmesi çok muhtemeldi. Ayrıca kolunun altında bir şapka kutusu ile Londra'da bu kadar çok yürümek, onun karakterindeki bir genç için neredeyse katlanılmaz bir aşağılamaydı. Durakladı ve kendi kendine muhakeme yaptı. Vandeleurler, Eaton Place'de yaşıyordu, gideceği yer Notting Hill civarındaydı. Neyse ki açıklıkta dikkatli davranarak ve kalabalık patikalardan kaçarak Park'tan geçebilirdi. Günün nispeten erken bir saati olduğunu içinden geçirerek yıldızlarına teşekkür etti.

Ağır yükünden kurtulamaya can atarak, olağan hızından bir

parça daha hızlı yürüdü ve kendini ağaçların arasındaki tenha bir noktada General ile yüz yüze bulduğunda, Kensington Bahçeleri boyunca çoktan bayağı ilerlemişti.

"Affedersiniz, Sör Thomas," dedi Harry, kibarca bir tarafa kayarak çünkü diğeri tam yolunun üstünde duruyordu.

"Nereye gidiyorsunuz, bayım?" diye sordu General.

"Ağaçlar arasında kısa bir yürüyüş yapıyorum," diye yanıtladı delikanlı.

General bastonu ile şapka kuyusuna vurdu.

"Bu şeyle mi?" diye haykırdı. "Yalan söylüyorsunuz, bayım ve yalan söylediğinizi de biliyorsunuz!"

"Gerçekten de, Sör Thomas," diye karşılık verdi Harry, "bu kadar yüksek perdeden sorgulanmaya alışık değilim."

"Konumunu anlamıyorsun. Sen benim hizmetkârımsın, hem de hakkında son derece ciddi şüpheler edindiğim bir hizmetkâr. Kutunun çay kaşıkları ile dolu olmadığını nereden bileceğim?"

"İçinde bir arkadaşıma ait ipek bir şapka var."

"Çok güzel. Öyleyse arkadaşının ipek şapkasını görmek istiyorum. Benim," diye ekledi merhametsizce, "şapkalara karşı özel bir ilgim var ve oldukça inatçı olduğumu bilirsin."

"Kusura bakmayın, Sör Thomas, son derece üzgünüm," diye özür diledi Harry. "Ama bu gerçekten de özel bir mesele."

General bir eliyle onu kabaca omzundan yakalarken, diğeriyle bastonunu oldukça tehditkâr bir tavırla kaldırdı. Harry kayba razı olmuştu ama tam o sırada Tanrı ona, ağaçların arkasından uzun adımlarla gelen Charlie Pendragon'un şahsında beklenmedik bir koruyucu ihsan etti.

"Hadi, hadi, General, elinize sahip çıkın," dedi, "bu ne terbiyeli ne de mertçe."

"Hah!" diye haykırdı General, yeni hasmma karşı dönüvererek, "Bay Pendragon! Peki, sanıyor musunuz ki, Bay Pendragon, sırf kız kardeşinizle evlenme şanssızlığına uğradım diye, sizin gibi adı

çıkmış ve iflas etmiş bir sefihin benim peşimi bırakmamasına ve bana gölge etmesine katlanırım? Leydi Vandeleur ile tanışıklığım, bayım, ailesinin geri kalan üyeleri için tüm muhabbetimi alıp götürdü."

"Peki, zannediyor musunuz ki, General Vandeleur," sertçe cevap verdi Charlie, "sırf kız kardeşim sizinle evlenme şanssızlığına uğradı diye, hemen oracıkta bir Leydi olarak haklarından ve ayrıcalıklarından mahrum kaldı? Kabul ediyorum ki, bayım, bu davranışıyla bir insanın mevkiini alçaltmak için yapabileceği kadarını yaptı ama benim için o hâlâ bir Pendragon. Onu centilmence olmayan hakaretlerden korumayı kendime görev addederim. On defa da kocası olsanız, özgürlüğünün kısıtlanmasına ya da özel ulaklarının şiddetle durdurulmasına izin vermem."

"Buna ne dersiniz, Bay Hartley?" diye sorguladı General. "Bay Pendragon da benimle aynı düşüncede gibi görünüyor. O da Leydi Vandeleur'ün, arkadaşınızın ipek şapkasıyla bir ilgisi olduğundan şüpheleniyor."

Charlie affedilmez bir gaf yaptığını fark ederek aceleyle telafi etmeye çalıştı.

"Nasıl, bayım?" diye haykırdı. "Şüphelendiğimi mi söylüyorsunuz? Hiçbir şeyden şüphelenmiyorum. Sadece gücün kötüye kullanıldığını ve bir adamın astlarına merhametsizce davrandığını gördüğümde, müdahaleye cüret ederim." Bu sözleri söylerken Harry'ye, diğerinin çok kalm kafalı ya da çok fazla tedirgin olduğundan anlamadığı bir işaret yaptı.

"Davranışınızdan nasıl bir mana çıkarmalıyım, bayım?" diye zorladı Vandeleur.

"Ah! Bayım, nasıl arzu ederseniz," diye karşılık verdi Pendragon.

General bir kez daha bastonunu kaldırdı ve Charlie'nin başına vurmaya yeltendi ama diğeri, topal ayağına ve her şeye karşın, darbeyi şemsiyesi ile savuşturdu, yakasına yapıştı ve hemen sonra zorlu rakibiyle göğüs göğse geldi.

"Kaç, Harry, kaç!" diye haykırdı. "Kaç, seni ahmak!" Harry, bir

an için iki adamın bu vahşi kucaklaşma halinde birlikte sallanmalarını seyrederek taş gibi kalakaldı, sonra döndü ve tabanları yağladı. Omzunun üstünden bir göz attığında General'in, Charlie'nin dizinin altında yere serilmiş olduğunu ama durumu tersine çevirmek için hâlâ umutsuzca çabaladığını gördü ve bahçeler, her yönden kavga yerine doğru koşan insanlarla dolmuş gibi görünüyordu. Bu görüntü sekreteri kanatlandırdı. Bayswater Yolu'na erişene kadar adımlarını yavaşlatmadı ve rastgele ıssız bir yan yola daldı.

Tanıdığı iki centilmenin birbirlerini böyle vahşice hırpaladığını görmek Harry'yi derinden sarsmıştı. Manzarayı unutmayı, en önemlisi General Vandeleur ile arasına olabildiğince fazla bir mesafe koyabilmeyi arzu ediyordu. Bu konudaki sabırsızlığı içinde, gideceği yer ile ilgili her şeyi unuttu ve paldır küldür, titreyerek onun önünden aceleyle kaçtı. Leydi Vandeleur'ün, bu gladyatörlerden birinin karısı, diğerinin de kız kardeşi olduğunu hatırladığında, hayatta böyle üzücü bir şekilde yanlış yerde olan kadın için kalbi acımayla doldu. Kendisinin General'in hanesindeki durumu bile, bu şiddet dolu eylemlerin ışığında, her zamanki gibi memnuniyet verici görünmüyordu.

Başka bir gezginle hafifçe çarpışıp kolunun altındaki şapka kutusunu hatırlamadan önce, bu derin düşüncelerle dolu olarak bayağı bir müddet yürüdü.

"Tanrım!" diye haykırdı, "aklım neredeydi? Ve nerelere saptım?" Hemen Leydi Vandeleur'ün verdiği zarfa göz attı.

Adres oradaydı ama herhangi bir isim yoktu. Harry'ye sadece Leydi Vandeleur'den bir paket bekleyen beyefendiyi sorması ve evde değilse dönmesini beklemesi emredilmişti. Beyefendi, diye ilave ediyordu notta, Leydi'nin kendi el yazısıyla yazılmış bir makbuzu göstermeliydi. Tüm bunlar fazlasıyla esrarengiz görünüyordu ve Harry, her şeyden çok ismin noksanlığına ve makbuzun resmiyetine şaşırmıştı. En son konuşma sırasında pat diye ortaya çıktığında, bunun hakkında hiç düşünmemişti ama soğukkanlılıkla okuyup diğer tuhaf ayrıntılarla birleştirdiğinde, tehlikeli işlere bulaştığına emin oldu.

Çok kısa bir an için Leydi Vandeleur'ün kendisinden şüphelendi. Bu muğlâk davranışların, bu kadar asil bir hanımefendiye pek yakışmadığını seziyordu ve kadının sırları kendisinden saklandığı için daha eleştirici olmuştu. Ama kadının, ruhu üzerindeki egemenliği fazlasıyla eksiksizdi, şüphelerini bir kenara attı ve bu kadar çok oyalandığı için kendini şiddetle kınadı.

Bir noktada, gelgelelim, görevi ve ilgisi, fedakârlığı ve korkuları örtüşüyordu -şapka kutusundan mümkün olan en hızlı sevkiyatla kurtulmak.

Gördüğü ilk polis memuruna yanaştı ve kibarca yolunu sordu. Gideceği yerden zaten çok uzakta olmadığı ortaya çıktı ve birkaç dakikalık bir yürüyüş onu bir patikadaki yeni boyanmış, titiz bir dikkatle bakılmış küçük bir eve götürdü. Kapı tokmağı ve çıngırak zinciri bir hayli parlatılmıştı, çiçekli saksı bitkileri türlü pencerelerin pervazlarını süslüyordu ve ağır bir malzemeden yapılma perdeler içeriyi meraklı gezginlerin gözlerinden gizliyordu. Mekânda bir sükûn ve gizlilik havası vardı. Harry bir parça bu havadan etkilendiğinden, kapıyı olağandan daha fazla bir incelikle çaldı ve çizmelerindeki tüm kiri temizlemede her zamankinden daha dikkatliydi.

Alımlı görünümlü bir hizmetçi kız hemen kapıyı açtı ve sekretere kaba olmayan gözlerle dikkatlice baktı.

"Bu paket Leydi Vandeleur'den," dedi Harry.

"Biliyorum," diye yanıtladı hizmetçi başını sallayarak. "Ama beyefendi evde değil. Bana bırakır mısınız?"

"Yapamam. Sadece belli bir koşulla elden çıkarmam emredildi ve korkarım, sizden beklememe izin vermenizi rica etmeliyim."

"Tamam, sanırım beklemenize izin verebilirim. Size tamamen yalnız olduğumu söyleyebilirim ve bir kızı yiyecekmiş gibi görünmüyorsunuz. Ama güvenilir olun ve beyefendinin adını sormayın, çünkü size söyleyemem."

"Öyle mi diyorsunuz?" diye haykırdı Harry. "Ah! Ne kadar garip! Aslında bir süredir sürprizler arasında dolaşıyorum. Sanırım

ki, herhalde patavatsızlık etmeden bir soru sorabilirim: Kendisi bu evin sahibi midir?"

"Bir kiracı ve sadece sekiz günlük," diye karşılık verdi hizmetçi. "Ve şimdi, soruya karşılık bir soru: Leydi Vandeleur'ü tanıyor musunuz?"

"Onun özel sekreteriyim," diye yanıtladı Harry, mütevazı bir gurur ışıltısıyla.

"Çok hoş, değil mi," diye sürdürdü hizmetkâr.

"Ah! Harikadır," diye haykırdı Harry. "Mükemmel ölçüde güzel, ayrıca iyiliği ve kibarlığı da daha az değil!"

"Siz de çok kibar görünüyorsunuz," diye cevabı yapıştırdı kadın. "Bahse girerim bir düzine Leydi Vandeleur edersiniz." Harry adamakıllı mahcup oldu.

"Ben mi?" diye haykırdı. "Ben yalnızca bir sekreterim!"

"Beni de böyle mi düşünüyorsunuz? Çünkü ben de yalnızca bir hizmetçiyim, rica ederim." Sonra Harry'nin bariz utancı karşısında yumuşayarak, "o türden bir şey demek istemediğinizi biliyorum," diye ekledi. "Ayrıca bakışlarınızdan hoşlandım ama sizin Leydi Vandeleur'ünüz hakkında hiç iyi şeyler düşünmüyorum. Ah! Şu hanımlar!" diye söylendi. "Sizin gibi gerçek bir beyefendiyi dışarı göndermek -bir şapka kutusuyla- tam günışığında!"

Bu sohbet boyunca ilk konumlarında kalmışlardı -kadın kapı eşiğinde, adam kaldırımda, kayıtsızlık hatırına şapkasız ve şapka kutusu kolunun altında. Ama bu son sözler üzerine, görünüşü ile ilgili böyle dolaysız iltifatların ya da onlara eşlik eden cesaret edici bakışların ağırlığını kaldıramayan Harry, duruşunu değiştirmeye girişti ve huzursuzlukla sağa sola baktı. Bu sırada yüzünü dar yolun aşağısına doğru çevirdi ve gözleri, orada General Vandeleur'ünkiler ile karşılaşınca tarif edilemez bir dehşete kapıldı. General, muazzam bir kızgınlık, acele ve gazap galeyanı içinde kayınbiraderini kovalayarak sokaklarda seğirtiyordu ama kabahatli sekreter gözüne ilişince, niyeti değişti, öfkesi yeni bir mecraya aktı ve gerisin geriye dönerek saldırganca işaretler ve bağırıp

çağırmalar ile patikada yukarı doğru koşturmaya başladı.

Harry, hizmetçiyi önünden sürükleyerek kendini hemen evin içine attı ve kapı takipçisinin suratına kapandı.

"Bir sürgü var mı? Kilitlenir mi?" diye sordu Harry, kapı tokmağındaki yaylım ateşi evi baştan aşağıya inletirken.

"Ama neyiniz var?" diye sordu hizmetçi. "O yaşlı beyefendi mi?"

"Beni yakalarsa," diye fısıldadı Harry, "ölü sayılırım. Tüm gün boyunca peşimdeydi, kılıçlı bir baston taşıyor ve bir Hindistan subayı."

"İşte bunlar iyi terbiye," diye haykırdı hizmetçi. "Peki, adını lütfeder misiniz?"

"O, General, benim işverenim. Şapka kutusunun peşinde."

"Size söylemedim mi?" diye zaferle haykırdı hizmetçi. "Sizin Leydi Vandeleur'ünüz hakkında hiç de iyi şeyler düşünmediğimi söylemiştim ve biraz aklınız varsa siz de onun ne olduğunu kendiniz görebilirsiniz. Nankör bir haspa, kalıbımı basarım!"

General kapı tokmağına yaptığı saldırıyı yeniledi ve hiddeti gecikmeden dolayı artarak, kapının tahtalarına tekme atıp vurmaya başladı.

"Şanslıyız ki, evde yalnızım. Sizin General, bıkıp usanana kadar kapıyı dövebilir ve ona kapıyı açacak kimse yok. Beni takip edin!" Böyle söyleyerek Harry'yi mutfağa götürdü ve orada onu oturtarak, kendisi de bir eli adamın omzunda, sevecen bir tavırla yanında dikildi.

Kapıdaki velvele, dinmek şöyle dursun, şiddetini arttırmaya başladı ve her vuruşta bahtsız sekreter iliklerine kadar titriyordu.

"Adınız nedir?"

"Harry Hartley."

"Benimki, Prudence. Beğendiniz mi?"

"Hem de çok. Ama General'in kapıya nasıl da vurduğunu bir dinleyin. Kesinlikle kapıyı kırıp girecek ve o durumda, Tanrı aşkına, ölümden başka bir seçeneğim var mı?"

"Canınızı sebepsiz yere sıkıyorsunuz."

"Bırakın sizin General kapıya vurup dursun, ellerine su toplatmaktan fazlasını yapamaz. Koruyacağıma emin olmasam, sizi burada tutar mıydım sanıyorsunuz? Ah! Hayır, beni memnun eden insanlar için iyi bir dostumdur! Ve başka bir patikaya açılan bir arka kapımız var. Ama," diye ekledi onu durdurarak, çünkü adam, bu iyi haberi duyar duymaz hemen ayağa kalmıştı, "beni öpmezseniz nerede olduğunu göstermem. Yapacak mısın, Harry?"

"Yapacağım," diye haykırdı efendiliğini hatırlayarak, "arka kapı için değil ama iyi ve sevimli olduğun için." Sonra iki, üç tane, aynı şekilde iade edilen samimi selamlama öpücüğü icra etti.

Ardından Prudence onu arka kapıya götürdü ve elini kilidin üzerine koydu. "Beni görmeye gelecek misin?" diye sordu.

"Elbette. Sana hayatımı borçlu değil miyim?"

"Ve şimdi, koşabildiğin kadar hızlı koş, çünkü General'i içeri alacağım." Harry'nin bu tavsiyeye pek ihtiyacı yoktu, korku yakasına yapışmıştı ve kendini sebatla kaçmaya adadı. Birkaç adım ve General belasından kaçıp Leydi Vandeleur'e onur ve güvenlik içinde döneceğinden emindi. Ama daha bu birkaç adımı atmamıştı ki, bir adamın sesinin bin bir lanet yağdırarak onun adını söylediğini duydu ve omzundan geri baktığında, ona iki koluyla birden dönmesi için el sallayan Charlie Pendragon'un farkına vardı. Bu hadisenin şoku o kadar ani ve derindi, Harry zaten o kadar asabi bir gerilim içine girmişti ki, adımlarını hızlandırmaktan başka bir şey düşünemedi ve koşmaya devam etti. Şüphesiz ki, Kensington Bahçeleri'ndeki sahneyi hatırlamalı; şüphesiz ki, General onun düşmanıysa, Charlie Pendragon'un bir dosttan başka bir şey olamayacağı sonucunu çıkarmalıydı. Ama zihnindeki telaş ve huzursuzluk öyle çoktu ki, bu hususların hiçbiri kafasına dank etmedi ve sadece patikadan ileriye daha hızlı koşmaya devam etti.

Charlie'nin öfkeden kendini kaybettiği sesinin tonundan ve sekreterin arkasından savurduğu çirkin tabirlerden belliydi. O da, elinden geldiğince hızlı koştu ama ne kadar çabalasa da fiziksel

avantajlar onun tarafında değildi, hem haykırışları hem de sakat ayağının şoseye vuruşları gitgide geride kalmaya başladı.

Harry'nin umutları bir kez daha artmaya başladı. Patika hem dik hem de dardı ama fazlasıyla tenhaydı. Üzerinden yeşillikler sarkan bahçe duvarları her iki tarafını da kuşatmıştı ve kaçağın görebildiği kadarıyla önünde ne hareket eden bir canlı ne de açık bir kapı vardı. Eziyetten sıkılan Yaratan, şimdi ona kaçışı için açık bir alan sunuyordu.

Heyhat! Bir kestane ağacı öbeğinin altındaki bir bahçe kapısı ile aynı hizaya geldiğinde, kapı geri çekildi ve içeride, bahçe yolunun üzerinde, kolunda tepsisiyle bir kasap çırağının endamını gördü. Durumu ancak öbür tarafın ötesine birkaç adım attıktan sonra fark etmişti. Ama çocuğun onu gözlemleme şansı olmuştu. Böyle alışılmadık bir tempoyla geçip giden bir beyefendi görmekten ötürü belli ki çok şaşırmıştı. Patikaya çıktı ve Harry'nin arkasından, alay dolu teşvik edici tezahüratlar yapmaya başladı.

Onun görünüşü Charlie Pendragon'a yeni bir fikir verdi ve acınası bir şekilde nefessiz kalmış olmasına rağmen, sesini bir kere daha yükseltti.

"Durdurun, hırsız!" diye bağırdı.

Ve kasap çırağı bu haykırışı üzerine alarak takibe katıldı.

Bu, kovalanan sekreter için acı bir andı. Korkusunun, temposunu biraz daha arttırmasını sağladığı ve her adımda takipçileriyle arasını açtığı doğruydu ama kuvvetinin son demlerinde olduğunun gayet farkındaydı ve karşı yönden gelen biriyle karşılaşırsa, dar patikadaki çıkmazı gerçekten de umutsuzca olurdu.

"Saklanacak bir yer bulmalıyım," diye düşündü, "hem de önümüzdeki birkaç saniye içinde, yoksa benim için bu dünyada her şey biter." Bu düşünce aklından henüz geçmişti ki, patika aniden kıvrıldı ve kendini düşmanlarından saklanmış buldu. Öyle durumlar vardır ki, insanoğlunun en az hareketli olanı bile gayret ve kararlılık ile davranmayı keşfedebilir ve en ihtiyatlı olanları bile sakınganlıklarını unutup gözü kara çözümleri benimser. Bu

da Harry Hartley için o durumlardan biriydi ve onu çok iyi tanıyanlar, delikanlının ataklığı karşında gerçekten çok şaşırırlardı. Aniden durdu, şapka kutusunu bir bahçe duvarının üzerinden fırlattı ve inanılmaz bir çeviklikle yukarı doğru sıçrayıp saçak taşını elleriyle yakalayarak tepetaklak bahçeye yuvarlandı.

Bundan kısa bir süre sonra, bir küçük gül ağaçları tarhında oturmuş olarak kendine geldi. Elleri, dizleri kesilmişti ve kanıyordu, çünkü duvar böylesi bir aşma saldırısına karşı, bolca tedarik edilmiş eski şişeler ile korumaya alınmıştı. Ayrıca başında genel bir alt üst olma ve acı verici bir dönme hissetti. Hayranlık uyandıran bir düzende olan ve son derece hoş rayihalı çiçeklerle bezeli bahçenin öbür ucundan ona bakan bir evin arka tarafının görüntüsünü yakaladı. Hatırı sayılı bir büyüklüğü vardı ve belli ki oturulabilir durumdaydı ama arazi ile garip bir tezat oluşturacak şekilde kırık dökük, bakımsız ve kaba görünümlüydü. Diğer yönlerin hepsinde, bahçe duvarının kenarları kesintisiz gibi görünüyordu.

Manzaranın bu özelliklerini içgüdüsel bakışlarla kavradı ama zihni hâlâ parçaları bir araya getirmekten veya gördüklerinden mantıklı sonuçlar çıkarmaktan acizdi.

Ve çakıl taşları üzerinde yaklaşan ayak seslerini duyduğunda, gözlerini o yöne çevirse de, bunu ne savunma ne de kavga düşüncesiyle yapmamıştı.

Yeni gelen bahçıvan kıyafetleri giymiş ve sol elinde bir sulama kabı olan, iri, kaba saba ve çok kılıksız bir şahıstı. Daha az şaşkın biri, adamın devasa boyutlarını ve siyah, tehditkâr gözlerini görünce dehşete kapılabilirdi. Ama Harry düşüşünden dolayı bu kadar çok korkamayacak kadar ciddi sarsılmıştı ve bakışlarını bahçıvandan alamasa da, tamamen hareketsiz kalarak adamın yanına gelmesine, onu omzundan yakalamasına ve kaba bir şekilde ayaklarının üstüne dikmesine hiçbir direnme kıpırtısı olmadan göz yumdu.

Bir süre ikisi birbirlerinin gözlerinin içine dik dik baktılar; Harry ağzı açık kalmış, adam gazap dolu ve nemrut, küçümseyen bir ruh hali içinde.

"Sen kimsin?" diye sorguladı adam en sonunda. "Duvarımın üzerinden geçerek gelip de benim 'Gloire de Dijons'larımı parçalayan kimdir? Adın ne?" diye ekledi, onu sarsarak "ve burada ne işin var?" Harry açıklama için tek bir söz bile sarf edemedi. Ama tam o sırada Pendragon ve kasap çırağı ağır adımlarla geçerek gittiler ve ayaklarının, boğuk haykırışlarının sesi dar patikada yüksek sesle yankılandı.

Bahçıvan cevabını almıştı ve pis bir sırıtışla Harry'nin yüzüne küçük görerek baktı.

"Bir hırsız!" dedi. "Vay canına ve bu işten iyi kâr ediyor olmalısın çünkü görüyorum ki, tepeden tırnağa bir beyefendi gibi giyinmişsin. Etrafta böyle bir kılıkta dolaşmaya utanmıyor musun, namuslu insanlarla birlikte, diyebilirim ki, döküntü süslü kıyafetlerini elden düşme almaktan memnun? Konuş, seni aşağılık herif," diye devam etti adam. "İngilizce biliyorsun sanırım ve seni karakola götürmeden önce bir parça sohbet etmeye niyetliyim."

"Aslında, bayım, bunların hepsi korkunç bir yanlış anlaşılma ve benimle birlikte Eaton Place'deki Sör Thomas Vandeleur'ün evine gelirseniz, her şeyin açıklığa kavuşacağına söz veririm. Şimdi anlıyorum ki, en dürüst insan bile şüpheli durumlara düşürülebilir."

"Küçük adam," diye yanıtladı bahçıvan, "seninle yan sokaktaki polis merkezinden daha uzağa gitmeyeceğim. Şüphesiz ki müfettiş, seninle birlikte Eaton Place'e uzanan bir tur atmaktan ve önemli ahbaplarınla bir parça öğleden sonra çayı içmekten memnun olur. Yoksa doğrudan İçişleri Bakanı'na mı gitmeyi tercih edersin? Sör Thomas Vandeleur, öyle mi! Herhalde gerçek bir beyefendi gördüğümde, onu senin gibi adi bir çit hırsızından ayırt edemeyeceğimi sanıyorsun? Kıyafetli veya kıyafetsiz, senin ciğerini okurum. İşte belki de benim pazar şapkam kadar eden bir gömlek; ayrıca şu ceket, sanıyorum, bitpazarınm içini hiç görmemiştir ve sonra çizmelerin..." Bakışları yere doğru dönen adam, aşağılayıcı yorumlarını aniden kesti ve bir an ayağının dibindeki bir şeye dikkatle bakakaldı.

"Tanrı aşkına nedir," dedi, "tüm bu?" Adamın bakışlarının yö-

nünü takip eden Harry, korku ve şaşkınlıktan dilinin tutulmasına yol açan bir görüntü yakaladı. Düşerken dik bir şekilde şapka kutusunun üstüne inmiş ve onu uçtan uca patlatıp açmıştı. Oradan dışarıya doğru büyük bir elmas hazinesi taşmıştı ve şimdi kısmen toprağa gömülmüş, kısmen krallara layık ve göz alıcı bir bollukta yüzeye dağılmış olarak ortalığa yayılmıştı. Leydi Vandeleur'de sık sık gördüğü ihtişamlı bir taç, yüzükler ve broşlar, küpeler ve bilezikler, hatta gül ağaçlarının arasında sabah çiyi damlaları gibi oraya buraya yuvarlanan tek pırlantalar vardı. Yerde, iki adamın arasında şahane bir servet yatıyordu: Son derece davetkâr, som ve dayanıklı yapıda, bir önlükte taşınabilir, kendi başına güzel ve güneş ışığını milyonlarca gökkuşağı ışıltısıyla dağıtan bir servet.

"Aman yarabbi!" dedi Harry, "diyecek bir şey bulamıyorum!" Zihni sınırsız bir düşünce hızıyla geçmişe doğru geri seğirtti ve günün olaylarını anlamaya, onları bir bütün olarak kavramaya ve şahsının ve kaderinin bulaştığı acıklı karışıklığı fark etmeye başladı. Yardım ister gibi etrafına bakındı ama bahçede yalnızdı, dağılmış elmasları ve korkutucu muhatabı ile birlikte; kulak verdiğinde, yaprakların hışırtısı, kalbinin telaşlı atışı dışında bir ses yoktu. Genç adamın cesaretinin uçup gittiğini hissetmesi şaşırtıcı değildi ve kırık bir sesle son feryadını tekrarladı "diyecek bir şey bulamıyorum!"

Bahçıvan her yöne doğru, suçlu bir edayla dikkatlice baktı ama pencerelerin hiçbirinde tek bir yüz bile görünmüyordu ve tekrar nefes almaya başlamış gibi göründü.

"Cesaretini topla," dedi, "seni sersem! En kötüsü geçti. İki kişiye yetecek kadar olduğunu en başta söyleyemez miydin? İki mi?" diye tekrarladı, "muhakkak ve iki yüze de! Ama buradan ayrılıp gidelim, gözetlenebiliriz. Ayrıca, bilgelik aşkına, şapkanı düzelt ve elbiselerini fırçala. Şu göründüğün gülünç halinle iki adım bile yol alamazsın."

Harry düşünmeden bu tavsiyeleri hayata geçirirken, dizlerinin üstüne çöken bahçıvan dağılmış mücevherleri aceleyle toparladı ve şapka kutusuna geri koydu. Bu değerli kristallerin dokunuşu

adamın gürbüz bedenine bir heyecan ürpertisi bahşetti, yüzü başkalaştı ve gözleri şehvetle parladı. Aslında sanki zevk içinde işini uzatıyor ve dokunduğu her elmas ile oynaşıyor gibiydi. Yine de eninde sonunda bitti, sonra bahçıvan şapka kutusunu iş önlüğüne saklayarak Harry'ye el etti ve eve doğru onun önünde ilerledi.

Kapının yanında besbelli ilahi görevde, esmer ve çarpıcı bir şekilde yakışıklı, zayıflık ve azim karışımı bir görüntüsü olan ve sınıfının usulüne göre gayet düzgünce giyinip kuşanmış bir adamla karşılaştılar. Bahçıvan bu tesadüften dolayı açıkça rahatsız olmuştu ama yapabildiği kadar iyi bir ifade takındı, sonra papaza yaltaklanan ve gülümseyen bir havayla yaklaşıp seslendi.

"Güzel bir öğleden sonra, Bay Rolles," dedi. "Güzel bir öğleden sonra, şüphe götürmez! Ve burada gül fidelerime bakmaya hevesli bir genç arkadaşım var. İzin istemeden onu getirme cüretini gösterdim, çünkü kiracılardan hiçbirinin itiraz etmeyeceğini düşündüm."

"Kendi adıma, ben etmem; ne de geri kalanlarımızdan birinin böyle basit bir meselede sorun çıkaracağını sanırım. Bahçe size ait, Bay Raeburn, bunu hiçbirimiz unutmamalıyız ve bize burada dolaşma izni verdiğinizden, dostlarınızın rahatlığına karışacak kadar nezaketinizi suiistimal etmek gerçekten de nahoş olur. Ama daha iyi düşününce, bu beyefendi ve ben sanırım daha önce tanışmıştık. Bay Hartley, galiba. Üzülerek görüyorum ki, düşmüşsünüz." Sonra elini uzattı.

Bir tür mahcup vakar ve açıklama ihtiyacını mümkün olduğunca geciktirme arzusu, Harry'yi bu yardım şansını elinin tersiyle itmeye ve kendi kimliğini inkâr etmeye itti. Bir tanışığın merakı ve muhtemelen şüpheleri yerine, en azından kendisine yabancı olan bahçıvanın dokunaklı merhametini tercih etti.

"Korkarım bir yanlışlık var," dedi. "Adım Thomlinson ve Bay Raeburn'ün bir arkadaşıyım."

"Gerçekten mi? Benzerlik şaşırtıcı." Bu diyalog boyunca diken üstünde olan Bay Raeburn, artık sohbete nokta koymanın tam zamanı olduğunu düşündü.

"Size hoş bir avarelik dilerim, bayım," dedi.

Bunun ardından Harry'yi arkasından eve ve sonra da bahçenin kenarında bir odaya sürükledi. İlk işi panjurları aşağı çekmek oldu, zira Bay Rolles, tereddütlü ve düşünceli bir tavırla bıraktıkları yerde kalmıştı.

Sonra kırılmış şapka kutusunu masanın üzerine boşalttı ve böylelikle tamamen göz önüne serilen hazinenin önünde, kendinden geçmiş bir açgözlülük ifadesiyle ve ellerini kalçalarına sürterek dikildi. Bu adi duygunun etkisi altındaki adamın yüzünün görünüşü, Harry'yi kıvrandıran sancılara bir yenisini ekledi. Lekesiz ve kibar ırır zırvırla dolu bir hayatı varken, göz açıp kapayana kadar aşağılık ve suç dolu ilişkilere dalmış olması inanılmaz görünüyordu. Vicdanına serzenişte bulunabileceği hiçbir hareketi yoktu. Yine de şu anda en keskin ve insafsız şekillerde günahın cezasını çekiyordu -ceza korkusu, iyilerin şüphesi, rezil ve acımasız mizaçların yoldaşlığı ve kirletmesi. Odadan ve Bay Raeburn'ün arkadaşlığından kaçmak için hayatından seve seve vazgeçebileceğini hissetti.

"Ve şimdi," dedi ikincisi, mücevherleri hemen hemen eşit iki parçaya ayırdıktan ve birini kendine doğru yaklaştırdıktan sonra. "Ve şimdi, bu dünyada her şeyin bir bedeli vardır ve bazılarınınki güzellikle olur. Bilmelisiniz ki, Bay Hartley, eğer adınız buysa, son derece mülayim yapıda bir adamımdır ve iyi kalplilik baştan beri ayak bağım olmuştur. İsteseydim bu çekici çakılların hepsini cebime atabilirdim ve tek bir kelime bile söylemeye cüret etmenizi görmek isterdim ama sanırım size kanım ısındı. Çünkü sizi soyup soğana çevirmeye gönlümün elvermediğini itiraf ediyorum. Böylece, görüyorsunuz ki, tamamen merhametli duygularla paylaşmamızı öneriyorum ve bunlar," iki yığını işaret ederek, "bana adil ve uygun hisseler olarak gözüküyor. Bir itirazınız olup olmadığını sorabilir miyim, Bay Hartley? Bir broşa takılıp kalacak bir adam değilim."

"Ama bayım," diye haykırdı Harry, "bana teklif ettiğiniz şey mümkün olamaz. Mücevherler benim değil ve başkasının olanı

hiç kimseyle veya hiçbir nispette paylaşamam."

"Onlar sizin değil, öyle mi? Ve onları kimse ile paylaşamazsınız, demek ki? Pekâlâ, o zaman yazık derim, çünkü sizi karakola götürmeye mecburum. Polis! -bunu bir düşünün," diye devam etti. "Saygıdeğer ebeveynlerinizin utancını düşünün, düşünün," diye sürdürdü, Harry'yi bileğinden yakalayarak. "Kolonileri ve Mahşer Günü'nü düşünün."

"Elimde değil," diye inledi Harry. "Bu benim hatam değil. Benimle Eaton Place'e gelmeyecek misiniz?"

"Hayır, gelmeyeceğim kesin. Ve bu oyuncakları burada seninle bölüşmeye niyetliyim." Bunu söyledikten sonra delikanlının bileğini ani ve şiddetli bir şekilde büktü.

Harry çığlığını bastıramadı ve yüzünden ter boşandı. Belki acı ve korku zekâsını canlandırmıştı ama tam da o sırada tüm meseleler gözüne tamamen farklı bir ışıkta göründü. Bu külhanbeyinin teklifine razı olup sonradan evi bulmayı ummak ve onu daha lehte koşullarda ve kendisi zan altında kalmaktan uzakken zorla geri vermeye mecbur etmek dışında bir seçenek olmadığını fark etti.

"Kabul ediyorum," dedi.

"İşte bir kuzu," diyerek dudak büktü bahçıvan. "Eninde sonunda çıkarlarının farkına varacağınızı düşünmüştüm. Bu şapka kutusunu," diye devam etti, "çöplerimle birlikte yakacağım. Meraklı ahalinin tanıyabileceği bir şey ve size gelince, eğlenceliklerinizi toparlayıp cebinize koyun."

Raeburn onu seyrederken Harry itaat etmek için davrandı, adamın açgözlülüğü arada bir parlak bir ışıldamayla alevlenince, sekreterin payından bir başka mücevher çalarak kendininkine ekliyordu.

Bu iş bitince, ikisi birden, Raeburn'ün sokağı gözetlemek için dikkatlice açtığı ön kapıya doğru ilerlediler. Anlaşılan gelip geçen kimse yoktu ki, adam birden Harry'yi ensesinden yakaladı, sonra yol ve evin eşiği dışında bir şeyi göremeyecek şekilde yüzünü aşağıda tutarak onu, belki de bir buçuk dakika boyunca meydanda bir

sokaktan diğerine doğru önünde şiddetle iteledi. Kabadayı pençesini gevşetip, "şimdi seninle işim bitti!" diye bağırarak delikanlıyı isabetli ve atletik bir tekmeyle kafa önde ileri fırlatana kadar Harry üç köşe saydı.

Harry, yarı sersemlemiş ve burnu bolca kanar halde kendini toparladığında, Bay Raeburn tamamen ortadan kaybolmuştu. İlk defa olarak öfke ve acı delikanlının cesaretini öylesine kırdı ki, bir ağlama nöbetine tutuldu ve yolun ortasında hıçkıra hıçkıra ağlayarak kalakaldı.

Bu şekilde duygularını bir parça bastırdıktan sonra, etrafına bakınmaya başladı ve kesiştikleri yerde bahçıvan tarafından terk edildiği sokakların adlarını okudu. Hâlâ Batı Londra'nın tenha bir kesimindeydi, villalar ve geniş bahçeler arasında ama bir pencerede besbelli kötü kaderine tanık olmuş birilerini gördü. Neredeyse hemen sonra evden koşarak bir hizmetkâr geldi ve ona bir bardak su verdi. Aynı anda, civarda bir yerlerde yaslanmış duran kirli bir serseri, öbür yanından ona doğru yanaştı.

"Zavallı adam," dedi hizmetçi, "nasıl da alçakça muamele gördünüz, olur şey değil! Bakın, dizleriniz hep kesilmiş ve kıyafetleriniz berbat olmuş! Size böyle davranan alçağı tanıyor musunuz?"

"Evet, tanıyorum!" diye haykırdı suyu içince bir parça kendine gelmiş olan Harry ve uyarılarına rağmen onu evinde avlayacağım. Bu gün yaptıklarını pahalıya ödeyecek, sana söyleyeyim."

"Eve girip yıkansanız ve temizlenseniz iyi olur," diye devam etti hizmetçi. "Hanımım sizi nezaketle karşılayacaktır, hiç çekinmeyin. Ve bakın, şapkanızı düzeltiyorum. Ama Allah aşkına!" diye çığlık attı, "keşke elmasları tüm sokağa serpmeseydiniz!" Gerçekten de öyleydi. Bay Raeburn'ün yağmasından kendine kalanların neredeyse yarısı takla atarken ceplerinden dışarıya silkelenmişti ve bir kez daha yerde parıldayarak yatıyorlardı. Hizmetçinin bu kadar açıkgöz olmasından dolayı talihine şükretti. "Hiçbir şey daha da beter olamayacak kadar kötü değil," diye düşündü ve bu birkaç parçanın kurtarılması, ona geri kalanın kaybı kadar büyük bir mesele gibi gözüktü. Ama heyhat, hazinesini yerden toplamak için

öne eğildiğinde, aylak adam ani bir hamle yaptı, hem Harry'yi hem de hizmetçiyi kollarının bir hareketiyle devirdi, iki avuç dolusu elması süpürüp aldı ve yol boyunca şaşırtıcı bir çabuklukla sıvıştı.

Harry, ayağa kalkar kalkmaz bu imansızı, bir dolu feryatla kovalamaya başladı ama öteki pek ayağına çabuktu ve muhtemelen semti pek iyi tanıyordu. Takipçi köşeyi döndüğünde, serseriden eser yoktu.

Derin bir umutsuzluk içindeki Harry, hâlâ orada bekleyen hizmetçinin kendisine dürüstçe şapkasını ve düşen elmasların geri kalanını iade ettiği felaket yerine geri döndü. Harry ona tüm kalbiyle teşekkür etti, sonra artık tutumluluk için hiç de hali kalmadığından, en yakın araba durağına ilerlerdi ve Eaton Place'e doğru bir araba ile yola koyuldu.

Vardığı zaman ev, sanki bir aile faciası yaşanmışçasına bir parça keşmekeş içinde gibi görünüyordu. Hizmetkârlar girişte bir araya toplanmıştı ve sekreterin pejmürde görünüşü karşısında kahkahalarını bastıramadılar, belki de buna büsbütün hevesli değillerdi. Onların yanından, takınabildiği kadar vakur bir havayla geçip gitti ve doğrudan tuvalet odasına ilerledi. Kapıyı açınca, gözlerinin önüne hayret verici ve hatta tehdit edici bir manzara serildi. Zira odaya kapanmış, önemli bir konu üzerinde ciddiyet ve önemle konuşan General'e, karısına ve o kadar insan arasından, Charlie Pendragon'a bakakaldı.

Harry, kendisine açıklayacak pek bir şey kalmadığını hemen fark etti. Belli ki parasına karşı planlanan sahtekârlık ve bu tertibin talihsizce suya düşmesi hakkında General'e eksiksiz bir itiraf, ortak bir tehlikeye karşı da işbirliği yapılmıştı.

"Çok şükür," diye haykırdı Leydi Vandeleur, "işte geldi! Şapka kutusu, Harry -şapka kutusu!" Ama Harry önlerinde sessiz ve gözleri yerde bir şekilde dikildi.

"Konuş!" diye bağırdı. "Konuş! Şapka kutusu nerede?" Adamlar da tehditkâr hareketlerle soruyu tekrarladılar.

Harry cebinden bir avuç elmas çıkardı. Bembeyaz olmuştu.

"Geriye kalanın hepsi bu," dedi. "Tanrı şahidim olsun ki, benim kabahatim yok ve sabrınız varsa, her ne kadar bir kısmı korkarım ebediyen kaybolmuş olsa da, eminim ki geri kalan hâlâ kurtarılabilir."

"Eyvah!" diye haykırdı Leydi Vandeleur, "tüm elmaslarımız gitti ve kıyafetler için doksan bin pound borcum var!"

"Madam," dedi General, "hendeği kendi döküntülerinizle kaplayabilir, bahsettiğiniz meblağın elli katı borç yapabilir, benden annemim tacını ve yüzüğünü çalabilirdiniz; yine de terbiye daha baskın çıkıp eninde sonunda sizi affedebilirdim. Fakat Madam, Raca'nın Elması'nı aldınız -Işığın Gözü, doğuluların taktığı şiirsel adla: Kaşgar'ın gururu! Benden Raca'nın Elması'nı çaldınız," diye haykırdı, elini kaldırarak. "Ve her şey, Madam, aramızdaki her şey bitti!"

"İnanın bana, General Vandeleur, bu, ağzınızdan döküldüğünü duyduğum en makbul konuşmalardan biri ve nasılsa iflas ettiğimize göre, beni sizden kurtaracak bir değişikliği son derece memnuniyetle karşılarım. Bana sizinle paranız için evlendiğimi çok defa söylediniz, ben de size bu alışverişten oldum olası acı bir şekilde pişmanlık duyduğumu söylemeliyim. Ayrıca hâlâ evlenme çağında olsaydınız ve kafanızdan daha büyük bir elmasınız olsaydı bile, hizmetçime dahi böylesi itici ve feci bir evliliğe karşı tavsiyede bulunurdum. Size gelince, Bay Hartley," diye devam etti, sekretere dönerek, "bu evde değerli niteliklerinizi yeterince sergilediniz. Şimdi de erkeklik, sağduyu ve özsaygıdan aynı derecede yoksun olduğunuza kanaat getirdik. Sizin için açık tek bir yol görebiliyorum -derhal uzaklaşmak ve mümkünse, geri dönmemek. Aylıklarımız için eski kocamın iflasında alacaklı kuyruğuna girebilirsiniz." Harry bu aşağılayıcı söylevi ancak idrak etmişti ki, General bir başkasıyla üzerine geldi.

"Ve bu arada," dedi öteki zat, "peşimden en yakın polis müfettişinin huzuruna geliyorsun. Kendi halinde bir askeri aldatabilirsiniz, bayım ama sizin rezil sırrınız adaletin gözünden kaçmaz.

Yaşlılığımı, karım ile sinsice düzenlediğiniz entrikalar yüzünden yoksulluk içinde geçireceksem, sizin de neden olduğunuz acılar için cezasız kalmamanızı sağlamaya niyetliyim ve bugünden öldüğünüz güne kadar kalafat çekmezseniz, Tanrı benden hatırı sayılır bir tatmini esirgiyor demektir." Bunu söyleyen General, Harry'yi odadan dışarı sürükledi, sonra merdivenlerden aşağıya ve cadde boyunca bölge karakoluna doğru çekiştirdi.

-İşte, der Arap yazarım, acıklı şapka kutusu meselesinin sonu.

Talihsiz Sekreter için tüm bu olay yeni ve daha mert bir yaşamın başlangıcı oldu. Polis onun masumiyetine kolayca ikna oldu. Ayrıca takip eden soruşturma sırasında elinden gelen tüm yardımı yaptıktan sonra, hafiye bölümü şeflerinden biri, dürüst ve saf davranışından ötürü onu tebrik bile etti. Birçok insan, böylesi talihsiz bir adamla alakadar oldu ve kısa bir süre sonra Worcestershire'daki evlenmemiş bir teyzeden bir miktar para miras kaldı. Bu sayede Prudence ile evlendi ve Bendigo'ya veya başka bir rivayete göre, Trincomalee'ye doğru denize açıldı, halinden son derece hoşnut ve en iyi umutlarla dolu olarak.-

İLAHİ GÖREVDEKİ GENÇ ADAMIN HİKÂYESİ

Muhterem Bay Simon Rolles, Ahlak Bilimi alanında kendini göstermişti ve İlahiyat çalışmalarında olağandan daha yetkindi. "Hıristiyan Toplumsal Yükümlülükler Doktrini Hakkında" adlı makalesi, yayımlandığı zamanda ona Oxford Üniversitesi'nde belli başlı bir ün kazandırmıştı. Ayrıca ruhani ve akademik çevrelerde genç Bay Rolles'un önemli bir esere niyetli olduğu bilinmekteydi bir derleme- deniyordu, Kilisenin Babaları'nın[9] hükümleri hakkında. Ne var ki bu başarıların, bu hırslı planların onun görevlendirilmesine hiç de yardımı yoktu ve Londra'nın o kısmındaki tesadüfî bir dolaşma, bahçenin huzur dolu ve canlı görünümü, yalnızlık ve çalışma arzusu, pansiyonun ucuzluğu onu Stockdove Yolu bahçıvanı Bay Raeburn'ün yanında bir yuva bulmaya sürüklediğinde, hâlâ ilk papaz yardımcılığı işinin peşindeydi.

Her öğleden sonra, Aziz Ambrose veya Aziz Chrysostom üzerine yedi sekiz saat çalıştıktan sonra, derin düşüncelere dalarak güller arasında dolaşma alışkanlığı edinmişti. Ve bu, genellikle günün en verimli zamanlarından olurdu. Ama tefekküre karşı içten iştah ve çözüm bekleyen ciddi meselelerin coşkusu bile filozofun zihnini, hayatın ufak şoklarına ve karşılaşmalarına karşı korumak için her zaman yeterli gelmez. Ve Bay Rolles, ev sahibinin yanında

9 Erken dönem, etkisi yüksek olmuş ilahiyatçılar. Akademik çalışmaları birçok yüzyıl boyunca emsal alınmıştır. Terim, sadece azizler için değil yazarlar ve öğretmenler için de kullanılmaktadır. (ç.n)

General Vandeleur'ün üstü başı yırtık pırtık ve kan içindeki sekreterine rast geldiğinde; her ikisinin de renginin attığını ve sorularından kaçmaya çabaladığını fark ettiğinde; hele de ilki, kimliğini gayet lakayt bir yüzsüzlükle inkâr ettiğinde; uygunsuz bir merak heyecanıyla Azizleri ve Babaları çabucak unuttu.

"Yanılmış olamam," diye düşündü. "Bu, hiç şüphe yok ki Bay Hartley'di. Böylesi bir belaya nasıl bulaşmış? Neden adını inkâr ediyor? Ev sahibim olan bu uğursuz külhanbeyi ile ne işi olabilir?" İçinden bunları geçirirken, başka bir tuhaf durum dikkatini çekti. Bay Raeburn'ün yüzü, kapının yanındaki alt pencerelerden birinde belirdi. Sonra şans eseri gözleri Bay Rolles'unkiler ile karşılaştı. Bahçıvan, canı sıkılmış, hatta paniğe kapılmış gibi göründü ve hemen ardından odanın panjuru şiddetle aşağı çekildi.

"Her şey yolunda olabilir," diye geçirdi içinden Bay Rolles, "her şey son derece yolunda olabilir ama samimi olarak itiraf ediyorum ki, bence öyle değil. Şüpheci, sinsi, yalancı, gözlenmekten korkan -tüm kalbimle inanıyorum ki," diye düşündü, "bu çift, yüz kızartıcı bir iş çeviriyorlar." Hepimizin içinde var olan hafiye uyandı ve Bay Rolles'un bağrına ısrarla yapıştı. Sonra her zamanki yürüyüşüne hiç benzemeyen çevik, canlı bir adımla bahçede bir tur atmak için ilerlerdi. Harry'nin duvar üzerinden aştığı olay yerine geldiğinde, bakışları hemen kırılmış bir gül ağacını ve gübrelenmiş toprağın üzerindeki çiğnenme izlerini yakaladı. Yukarı baktı ve tuğla üzerindeki çizikleri ve kırık bir şişede dalgalanan bir pantolon parçasını gördü. Demek ki, Bay Raeburn'ün özel dostu tarafından tercih edilen giriş şekli buydu! General Vandeleur'ün sekreteri, bir çiçek bahçesini takdir etmek için bu şekilde geliyordu! Genç rahip, toprağı incelemek için çömelirken, kendi kendine hafifçe ıslık çaldı. Harry'nin tehlikeli sıçrayışından sonra indiği yeri kestirebiliyordu. Bay Raeburn'ün, Sekreter'i yakasından yakalayıp kaldırdığında toprağa derinlemesine batan yassı ayağının farkına vardı. Dahası, daha yakından inceleyince, sanki bir şeyler ortalığa saçılmış ve şevkle toplanmış gibi parmakla ellenme izlerini seçebiliyor gibi geldi.

"Aman Tanrım," diye düşündü, "bu iş gitgide ilginçleşiyor." Ve tam o sırada tamamen toprağın içine gömülmüş bir şey gözüne takıldı.

Göz açıp kapayana kadar toprağı eşeleyerek yaldızla süslenmiş ve tutturulmuş, zarif bir maroken kutuyu çıkardı. Fena halde ayaklar altında ezilmişti ve bu yüzden Bay Raeburn'ün acele içindeki arayışından kurtulmuştu. Bay Rolles kutuyu açtı ve neredeyse dehşet içerisinde bir şaşkınlıkla derin bir nefes aldı. Zira karşısında, yeşil kadife bir yastıkta, muazzam büyüklükte ve en iyi kalitede bir elmas duruyordu. Bir ördek yumurtası büyüklüğündeydi. Güzelce şekillendirilmiş ve kusursuz. Güneş üzerinde parıldadığında, elektriğinkine benzer bir parıltı yaydı ve sanki içinde binlerce ateş varmış gibi elinde kızardı.

Değerli taşlardan çok anlamazdı ama Raca'nın Elması, kendi adına konuşan bir mucizeydi. Bir köylü çocuk onu bulsa, çığlık atarak en yakın kulübeye kaçardı; bir vahşi böylesi görkemli bir fetiş karşısında tapınmayla secdeye varırdı. Taşın güzelliği genç rahibin gözlerini kamaştırdı, paha biçilmez değerinin düşüncesi aklını başından aldı. Elinde tuttuğunun bir başpiskoposluk makamının uzun yıllarda getireceği gelirden çok daha fazla ettiğinin, Ely ya da Köln'den daha heybetli katedraller inşa edebileceğinin, ona sahip olan kişinin ilk günahtan ebediyen azat edileceğinin ve kendi heveslerinin peşinden kaygı ve acele olmadan, hiçbir engelle karşılaşmadan gidebileceğinin farkındaydı. Onu aniden çevirdiğinde, ışık huzmeleri yenilenmiş bir parlaklıkla tekrar ileri sıçradı ve sanki tam kalbini delip geçti.

Hayati kararlar genellikle bir anda ve insanın akılcı taraflarının bilinçli bir katkısı olmadan alınır. Bay Rolles için de tam böyle oldu. Aceleyle etrafına bakındı, tıpkı kendinden önceki Bay Raeburn gibi. Gözleri güneşli çiçek bahçesi, yüksek ağaç tepeleri ve pencereleri panjurla kapatılmış ev dışında bir şey yakalamadı. Sonra kaşla göz arasında kutuyu kapadı, cebine sokuşturdu ve suçluluğun verdiği hızla çalışmasına doğru aceleyle ilerledi.

Muhterem Simon Rolles, Raca'nın Elması'nı çalmıştı.

Öğleden sonranın erken saatlerinde polis, Harry Hartley ile birlikte geldi. Korkudan kendini kaybeden bahçıvan, zulasını hemen anında ortaya çıkardı ve mücevherler Sekreter'in huzurunda tanımlanarak dökümleri yapıldı. Bay Rolles'a gelince, son derece yardımsever bir tavır gösterdi, bildiklerini açık sözlülükle anlattı ve memurlara görevlerinde daha fazla yardımcı olamadığı için üzüntüsünü dile getirdi.

"Yine de," diye ekledi, "sanırım işiniz neredeyse bitmek üzere."

"Hiç de değil," diye yanıtladı Scotland Yard'dan gelen adam. Sonra Harry'nin aniden kurbanı olduğu ikinci soygunu anlattı ve genç rahibe henüz bulunmamış olan daha önemli mücevherleri tarif etti, özellikle de Raca'nın Elması üzerinde durdu.

"Bir servet ediyor olmalı," diye gözlemde bulundu Bay Rolles.

"On servet -yirmi servet."

"Değeri ne kadar artarsa," diye kurnazca düşüncesini söyledi Simon, "satması da o kadar zor olacaktır. Böyle bir şeyin gizlenemeyecek bir dış görünüşü vardır ve sanırsam St. Paul Katedrali için de aynı kolaylıkla pazarlık edebilir."

"Ah! Gerçekten de! Ama hırsız akıllı bir adamsa, onu üçe, dörde böler ve bu bile yine de kendisini zengin edecek kadar olur."

"Teşekkür ederim, sohbetinizin ne kadar ilgimi çektiğini tahmin edemezsiniz." Bunun üzerine görevli mesleklerinde bir dolu acayip şey gördüklerini kabul etti ve hemen ardından veda etti.

Bay Rolles tekrar odasına geçti. Her zamankinden daha küçük ve çıplak görünüyordu. Büyük eseri ile ilgili malzemeler hiç bu kadar az ilgisini çekmemişti ve kütüphanesine küçümseyen bir ifadeyle baktı. Ciltlerce değişik Kilise Babası'nı aşağı indirdi ve hızla göz attı ama amacına göre hiçbir şey içermiyorlardı.

"Bu eski beyefendiler," diye düşündü, "şüphesiz ki oldukça değerleri yazarlar ama bana hayat hakkında bariz şekilde cahiller gibi geliyor. İşte ben, bir piskopos olmaya yetecek kadar bilgim var ama çalıntı bir elması nasıl elden çıkaracağımı kesinlikle bilmiyorum. İpucu için basit bir polisin ağzını arıyorum ve tüm eserlerime

karşın onu yine de uygulamaya koyamıyorum. Bu, bende üniversite eğitimi hakkında karamsar görüşler uyandırıyor." Sonuç olarak kitap rafını tekmeledi ve şapkasını takarak evden çıkıp aceleyle üyesi olduğu kulübe gitti. Böylesi dünyevi bir mekânda iyi tavsiye verebilecek ve hayatla ilgili derin tecrübeleri olan bir adam bulmayı umuyordu.

Okuma odasında çok sayıda taşra rahibi ve bir başdiyakoz gördü. Bilardo oynayan üç muhabir ve bir Yüksek Metafizik yazarı vardı. Yemekte de sadece her zamanki kulüp müdavimleri gürühunun sıradan ve kişiliksiz çehreleri görünüyordu. Bunların hiçbirinin, tehlikeli bahisleri kendisinden daha fazla bilmeyeceğini düşündü Bay Rolles, hiçbiri ona içinde bulunduğu müşkül durumda akıl vermeye uygun değildi. En nihayet bir sürü yorucu basamakla çıktığı sigara odasında, bir parça iri yapılı ve dikkat çekici bir sadelikle giyinmiş bir beyefendiye rastladı. Puro içiyor ve *Fortnightly Review* okuyordu. Yüzü bariz bir şekilde herhangi bir zihin meşguliyeti ya da bıkkınlıktan uzak görünüyordu, ayrıca güven telkin eden ve uyum bekleyen bir havası var gibiydi. Genç rahip onun yüz hatlarını dikkatle daha fazla inceledikçe, ona yerinde tavsiyeler verebilecek birine denk geldiğinde daha fazla ikna oluyordu.

"Bayım," dedi "kabalığımı bağışlayın ama görünüşünüzden, fazlasıyla görmüş geçirmiş bir adam olduğunuzu tahmin ediyorum."

"Gerçekten de bu payeyi ciddi bir şekilde hak ediyorum," diye yanıtladı yabancı, eğlenme ve şaşkınlık karışımı bir bakışla dergisini bir kenara bırakarak.

"Ben, bayım," diye devam etti Papaz Adayı, "bir münzeviyim, bir öğrenci, hokka ve erken dönem kilise yazarları derlemelerinin insanıyım. Yakın zamanlı bir olay budalalığımı tüm açıklığıyla gözlerimin önüne serdi ve kendimi hayat hakkında eğitmek istiyorum. Hayat derken," diye ekledi, "Thackeray'in romanlarını değil, toplumumuzun suçlarını, gizli olasılıklarını ve sıra dışı olaylar karşısında akıllıca davranmanın esaslarını kastediyorum. Sabırlı bir okurumdur. Bu, kitaplardan öğrenilebilecek bir şey midir?"

"Beni zor bir duruma sokuyorsunuz. İtiraf etmeliyim ki, bir tren yolculuğunda oyalanmanın ötesinde kitaplardan faydalanmak gibi iyi bir eğilimim yok. Gerçi eminim ki astronomi, haritaların kullanımı, tarım ve kâğıttan çiçek yapma sanatı ile ilgili bazı titiz bilimsel eserler vardır. Hayatın daha az açıkta olan sahneleri hakkında ise korkarım gerçeğe uygun hiçbir şey bulamazsınız. Yine de durun," diye ekledi, "Gaboriau'yu okudunuz mu?" Bay Rolles bu adı hiç duymadığını itiraf etti.

"Gaboriau'dan bazı fikirler edinebilirsiniz," diye sürdürdü yabancı. "En azından ilham vericidir ve Prens Bismarck tarafından da oldukça incelenmiş bir yazar olduğundan, en kötü ihtimalle zamanınızı iyi bir arkadaşlıkla kaybetmiş olursunuz."

"Bayım, nezaketiniz için son derece müteşekkirim."

"Benimle çoktan fazlasıyla ödeştiniz."

"Nasıl?" diye sorguladı Simon.

"Ricanızın ilginçliği ile," diye yanıtladı beyefendi, sonra izin ister gibi kibar bir hareketle *Fortnightly Review*'ı incelemeye geri döndü.

Eve dönüş yolunda Bay Rolles değerli taşlar hakkında bir eser ve Gaboriau'nun romanlarından birkaçını satın aldı. Bu sonuncular, sabahın ilerleyen saatlerine kadar büyük bir hevesle göz gezdirdi. Ama kendisine bir dolu yeni fikir sunsalar da, hiçbir yerinde çalıntı elmaslarla ne yapılacağı konusunda bir şeye rast gelmedi. Üstelik bilgiyi, bir el kitabı üslubunda ciddiyetle ortaya konmak yerine, romantik hikâyelerin aralarına serpiştirilmiş olarak bulmaktan ötürü de kızmıştı. Yazarın bu konular hakkında oldukça fazla düşünmüş olmakla birlikte, eğitim yöntemi açısından yetersiz olduğu sonucuna vardı. Buna rağmen Lecoq'nun karakterini ve başarılarını takdir edemeden de yapamadı.

"Gerçekten de büyük bir insanmış," diye dalıp gitti Bay Rolles. "Hayatı, benim Paley'in Kanıtları'nı bildiğim kadar iyi biliyor. Kendi başına sonuca bağlayamadığı hiçbir şey yok, en büyük güçlüklerde bile. Tanrım!" diye ansızın patladı, "işte ders bu değil mi?

Elmasları kendim kesmeyi öğrenmemeli miyim?" Kafa karışıklığı birden uzaklara gitmiş gibiydi. Bir kuyumcu tanıdığını hatırladı, kendisine gerekli eğitimi vermekten memnun olacak Edinburghlu B. Macculloch adında biri. Paragöz bir zahmetle geçecek birkaç ay, belki de birkaç yıl ve sonra Raca'nın Elması'nı kesmek için yeterince usta ve kazançla elden çıkarmak için yeterince kaşarlanmış olacaktı. Bunu yaptıktan sonra, araştırmalarını keyfi bir şekilde devam ettirmeye dönebilirdi, zengin ve refah içinde bir öğrenci, herkes tarafından gıpta edilen ve saygı duyulan. Şekerlemesi süresince harika düşler ona eşlik etti ve sabah güneşiyle birlikte canlanmış ve içi hafiflemiş olarak uyandı.

O gün Bay Raeburn'ün evi polis tarafından kapatılacaktı ve bu da ayrılması için bahane sağladı. Eşyalarını neşeyle topladı, King's Cross'a götürerek emanet dolabına bıraktı ve öğleden sonrayı geçirip akşam yemeği yemek için kulübe döndü.

"Bu akşam burada yemek yersen, Rolles," diye belirtti bir tanıdığı, "İngiltere'deki en hatırı sayılır adamlardan ikisini görebilirsin -Bohemya Prensi Florizel ve ihtiyar Jack Vandeleur."

"Prensi duymuştum ve General Vandeleur ile sosyetede karşılaşmıştım da."

"General Vandeleur dangalağın tekidir. Bu kardeşi John, büyük maceraperest, en iyi değerli taş uzmanı ve Avrupa'daki en zeki diplomatlardan biri. Dük Val d'Orge ile yaptığı düelloyu hiç duymadın mı? Paraguay diktatörü olduğu zamanlardaki kahramanlıklarını ve gaddarlığını? Sör Samuel Levi'nin mücevherlerini kurtarmadaki maharetini? Ya da Hint İsyanındaki hizmetlerini -hükümetin faydalandığı ama kabul etmeye cüret edemediği hizmetlerini? Şöhretle veya kötü şöhretle ne kastettiğimizi merak etmeme neden oluyorsun, zira Jack Vandeleur için her ikisi de fazlasıyla iddia edilebilir. Aşağıya koş," diye devam etti, "yakınlarında bir masa kap ve kulaklarını açık tut. Tuhaf bir sohbet duyacaksın, yoksa oldukça kandırılmışım demektir."

"Ama onları nasıl tanıyacağım?" diye sorguladı rahip.

"Onları tanımak mı!" diye haykırdı arkadaşı. "Ah! Prens, Avrupa'daki en kaliteli adamdır, bir Kral'a benzeyen tek yaşayan canlı. Jack Vandeleur'e gelince, Odysseus'u yetmiş yaşında ve yüzünde bir kılıç yarasıyla hayal edebiliyorsan, işte adam karşında! Onları tanıyabilir miymiş, demek! İkisinden birini bir Derbi gününden çıkarırsın!" Rolles hevesle yemek salonuna koşturdu. Arkadaşının ileri sürdüğü gibi söz konusu çifti karıştırmak mümkün değildi. İhtiyar John Vandeleur dikkat çekici bir beden gücüne sahipti ve besbelli en zorlayıcı talimlerle yetişmişti. Onda ne bir kılıç ustasının ne de bir denizcinin, hatta eyerle içli dışlı birinin duruşu vardı. Ama tüm bunlardan oluşmuş, birçok değişik alışkanlık ve becerinin sonucu ve dışavurumu olan bir şeylere sahipti. Yüz hatları atılgan ve kartal gibiydi. İfadesi küstah ve yırtıcı, tüm görünüşü atik, zorlu, vicdansız bir eylem adamını yansıtıyordu. Ayrıca gür beyaz saçı ve burnundan şakağına uzanan derin kılıç yarası, zaten dikkat çekici ve tehditkâr olan bir kafaya, bir vahşilik alameti katıyordu.

Bay Rolles şaşkınlıkla, arkadaşı Bohemya Prensi Florizel'in, kendisine Gaboriau'yu incelemesini salık veren beyefendi olduğunun farkına vardı. Herhalde, birçok diğeri gibi onur üyesi olduğu bu kulübe nadiren uğrayan Prens Florizel, önceki akşam Simon ona yanaştığında John Vandeleur'ü bekliyordu.

Diğer akşam yemeği yiyenler, alçakgönüllü bir şekilde odanın köşelerine çekilmişti ve seçkin çifti belli ki yalnız bırakmıştı ama herhangi bir huşu hissi genç rahibi zapt etmemişti ve cesurca ileri yürüyerek en yakın masaya yerleşti. Sohbet gerçekten de öğrencinin kulakları için şaşırtıcıydı. Paraguay'ın eski diktatörü, dünyanın değişik bölgelerindeki bir dolu olağanüstü deneyimden söz etti ve Prens, bir fikir adamı için, olayların kendisinden bile daha ilginç olan yorumlarda bulundu. Böylelikle iki deneyim şekli bir araya gelerek genç rahibin önüne serilmişti. Hangisine daha çok hayranlık duyduğundan emin değildi. Gözü kara faile mi yoksa hayatla ilgili becerikli uzmana mı; kendi işleri ve maruz kaldığı tehlikeler hakkında küstahça konuşan adama mı; yoksa bir tanrı

gibi her şeyi biliyormuş ve hiçbir şeyden zarar görmemiş görünen adama mı? Her ikisinin de tavrı, konuşmadaki rollerine tam anlamıyla uyuyordu. Diktatörün konuşma tarzı ve beden dili aynı ölçüde gaddarlığa eğilimliydi. Eli açılıp kapanıyor ve masanın üstüne sertçe iniyordu, sesi de yüksek ve sertti. Öte yandan Prens, terbiyeli bir uysallık ve sükûnete sahip biri gibi görünüyordu. En az seviyede hareket, en az seviyede ses tonu değişimi, ona arkadaşının tüm bağırışlarından ve pandomiminden daha ciddi bir ağırlık veriyordu. Eğer, sık sık olduğu gibi kendi kişisel deneyimlerini anlatıyorsa, bu, geri kalanlar ile birlikte, üstü örtülü olarak fark edilmeden araya girecek şekilde bir yerindelikle oluyordu.

Nihayet konuşma son soygunlara ve Raca'nın Elması'na kaydı.

"O elmas denizin dibinde olsa daha iyi olurdu," diye belirtti Prens Florizel.

"Bir Vandeleur olarak," diye yanıtladı diktatör, "Ekselansları hemfikir olmadığımı tahmin edebilir."

"Kamu ilkeleri açısından konuşuyorum," diye sürdürdü Prens. "Bu kadar kıymetli mücevherler bir prensin koleksiyonunda ya da büyük bir ulusun hazinesinden tutulmalıdır.

Onları sıradan insanların arasına göndermek, Namus'un başına ödül koymaktır ve eğer ileri derecede aydınlanmış Kaşgar Racası -bir Prens, anladığım kadarıyla, Avrupalı insanlardan intikam almayı arzuladıysa, amacında işe koyulmak için bize bu nifak tohumunu göndermekten daha etkin bir yöntem zor bulurdu. Böylesi bir sınamaya yeterince dayanıklı olacak bir dürüstlük yoktur. Ben kendim, kendi bir sürü sorumluluğu ve ayrıcalığı olan ben kendim, Bay Vandeleur, sarhoş edici kristale nadir el sürerim ve güvende olurum. Elmas avcılığı hem zevki hem de mesleği olan size gelince, dünya yüzünde işleyemeyeceğiniz bir suç olduğunu, memnuniyetle ihanet etmeyeceğiniz bir dost olduğunu sanmıyorum. Çocuklarınız var mı bilmiyorum ama eğer varsa, kendi çocuklarınızı feda edeceğinizi iddia ediyorum. Peki, tüm bunlar ne için? Daha zengin olmak için değil ya da daha fazla refaha ve saygıya sahip olmak için, sadece ve sadece ölene kadarki bir iki yıl

boyunca bu elmasın sizin olduğunu söyleyebilmek ve arada sırada bir kasayı açıp ona bir resme bakar gibi bakmak için."

"Doğru. Erkek ve kadınlardan sivrisineklere kadar pek çok şey avladım. Mercan için daldım, hem balinaları hem de kaplanları kovaladım ama hepsi bir kenara; bir elmas, en kendinden geçirici avdı. Güzelliğe ve kıymete sahiptir, bir kovalamacanın gayretini tek başına yeterince ödüllendirir. Şu aralar, Ekselansları'nın da tahmin edeceği gibi iz üzerindeyim; epey hünerim, engin bir tecrübem var. Kardeşimin koleksiyonundaki paha sahibi her taşı, bir çobanın koyunlarını tanıdığı gibi tanıyorum ve her birini kurtaramazsam, umarım ölürüm!"

"Sör Thomas Vandeleur'ün size teşekkür etmek için iyi bir sebebi var," dedi Prens.

"Ben o kadar emin değilim," diye karşılık verdi diktatör, gülerek. "Vandeleurler'den biri edecektir. Thomas veya John -Peter veya Paul- hepimiz havariyiz."

"Yorumunuzu kavrayamadım," dedi Prens, bir parça tiksintiyle.

Ve tam o sırada garson, Bay Vandeleur'e arabasının kapıda hazır olduğunu haber verdi.

Bay Rolles saate baktı ve kendisinin de hareket etmesi gerektiğini fark etti. Tesadüf ona ağır ve nahoş bir darbe oldu, çünkü elmas avcısını daha fazla görmek istemiyordu.

Fazla araştırma genç adamın sinirlerini bir parça yıpratmıştı, en konforlu bir şekilde seyahat etme alışkanlığındaydı ve şimdiki yolculuğu için de yataklı vagon içindeki bir kanepeyi almıştı.

"Çok rahat edeceksiniz," dedi kondüktör. "Kompartımanınızda kimse yok ve diğer uçta da sadece yaşlı bir beyefendi var." Bay Rolles, bir sürü hamal tarafından eşlik edilen diğer yolculuk arkadaşını gördüğünde, zaman gelmek üzereydi ve biletler kontrol ediliyordu. Şüphesiz ki dünya üzerinde tercih etmeyeceği başka bir insan olamazdı -çünkü gelen John Vandeleur'dü, eski diktatör.

Büyük Kuzey hattındaki yataklı vagonlar, üç kompartımana bölünmüştü -her iki uçta yolcular için bir tane ve ortada da tuvalet

donanımı içeren bir tane. Sürgülü bir kapı diğerlerinin her birini tuvaletten ayırıyordu ama ne sürgü ne de kilit olmadığından, fiiliyatta tüm süit ortak bir alandı.

Bay Rolles konumunu irdelediğinde, savunmasız olduğunu kavradı. Diktatörün gecenin bir vakti onu ziyaret etmeye karar vermesi halinde içeri almaktan başka bir şey yapamazdı. İstihkâm yapma şansı yoktu ve arazinin ortasında yatıyormuşçasma saldırıya açıktı. Bu durum içini ıstırapla doldurdu. Yemek masasının karşısındaki yolculuk arkadaşının kibirli laflarını ve iğrenmiş Prens'in beğenisine sunduğunu duyduğu ahlaksız uğraşılarını korku içinde anımsadı. Bazı insanlara, diye okuduğunu hatırladı, değerli metallerin yakınlığını algılamakta olağandışı bir hız bahşedilmişti; duvarların ötesinden ve hatta hatırı sayılır uzaklıklardan altının varlığını sezebildikleri söyleniyordu. "Elmaslar için de aynısı olamaz mı?" diye merak etti. Eğer öyleyse, Elmas Avcısı olarak nam salmış bu adamdan daha fazla bu doğaüstü algıya nail olması muhtemel biri var mıydı? Böyle bir adamdan korkması için her türlü sebebinin olduğunun farkına vardı ve günün doğmasını heyecanla bekledi.

Bu arada hiçbir önlemi ihmal etmedi, elmasını bir paltolar ağının en içteki cebine sakladı ve kendini sofuca Tanrı'nın inayetine teslim etti.

Tren her zamanki değişmez ve hızlı seyrini devam ettirdi ve uyku, Bay Rolles'un içindeki tedirginliği yenmeye başladığında yolculuğun neredeyse yarısı tamamlanmıştı. Bir süre etkisine karşı koymaya çalıştı ama uyku arttıkça arttı ve York'a varmadan az önce kanepelerden birine uzanıp gözlerinin kapanmasına izin vermeye mecbur kaldı, genç rahip neredeyse aynı anda kendinden geçti. Son düşüncesi korkutucu komşusu oldu.

Uyandığında, üstü kapalı lambanın titrek alevi dışında, hâlâ zifiri karanlıktı. Aralıksız uğultu ve salınım trenin rahatsız süratini doğruluyordu. Telaş içinde doğruldu, zira son derece rahatsız edici rüyaların azabına uğramıştı. Kendine hâkim olana kadar birkaç saniye geçti. Yeniden yatar duruma geçtikten sonra bile uyku on-

dan kaçmaya devam etti ve kafasının içinde şiddetli bir huzursuzluk hali, gözleri tuvalet kapısına sabitlenmiş olarak gözüne uyku girmeden kaldı. Kendini ışıktan korumak için fötr papaz şapkasını kaşlarının üstüne iyice çekti. Sonra tecrübeli hastaların uykuya dalmak için desteğini almaya alışık oldukları klasik çareleri uyguladı, bine kadar saymak ya da düşünceleri kafasından atmak gibi. Bay Rolles'un durumunda her biri boşa çıktı. Bir dolu değişik kuruntu ile canından bezdi -vagonun öbür ucundaki yaşlı adam, en korkutucu şekillerde gözünün önüne geliyordu- ve hangi konumda yatarsa yatsın, cebindeki elmas onda hissedilir bir fiziksel sıkıntıya yol açıyordu. Yanıyordu, çok büyüktü, kaburgalarını eziyordu ve saniyenin sonsuz derecede küçük parçaları süresince onu pencereden atası geliyordu.

Bu şekilde uzanırken, tuhaf bir olay gerçekleşti.

Tuvalete açılan sürgülü kapı bir parça kımıldadı, sonra bir parça daha ve sonunda yaklaşık yirmi inç bir açıklık oluşana kadar çekildi. Tuvaletteki lamba çıplaktı ve böylelikle ortaya çıkan aydınlık aralıkta Bay Rolles, Bay Vandeleur'ün yoğun bir ilgi içinde duran başını görebiliyordu. Diktatörün bakışlarının dikkatle kendi yüzüne dikildiğini fark etti. Kendini koruma içgüdüsü onu nefesini tutmaya, en ufak hareketten kaçınmaya itti ve gözlerini inik tutarak ziyaretçisini kirpiklerinin altından izledi. Kısa bir an sonra kafa geri çekildi ve tuvaletin kapısı eski halini aldı.

Diktatör saldırmak için değil gözlemlemek için gelmişti. Hareketi bir başkasını tehdit eden bir adamın değil, aksine kendisi tehdit edilen bir adamınkiydi. Eğer Bay Rolles ondan korkuyorduysa, görünen o ki, buna karşılık o da Bay Rolles konusunda pek rahat değildi. Tek yolculuk arkadaşının uyumakta olduğundan emin olmak için gelmiş gibi görünüyordu ve bu konuda tatmin olunca, derhal geri çekilmişti.

Rahip ayağa fırladı. Had safhada korku yerini gözü kara bir cürete bırakmıştı. İçinden trenin tıkırtısının tüm diğer sesleri bastırdığını geçirdi ve ne olacak olursa olsun, az önceki ziyareti iade etmeye azmetti. Hareket etme özgürlüğünü engelleyebilecek olan

pelerininden kurtularak tuvalete girdi ve dinlemek için durakladı. Beklediği gibi trenin ilerleyişinin uğultusu dışından duyulan bir şey yoktu. Elini öbür taraftaki kapıya uzatarak, dikkatlice altı inç kadar çekmeye girişti. Sonra durdu ve bir hayret nidasını zapt edemedi.

John Vandeleur, kulaklarını korumak için sarkık parçaları olan kürkten bir seyahat şapkası takmıştı ve bu da ekspresin gürültüsü ile birleşerek onu olup bitenden habersiz bırakmış olabilirdi. Kesin olan, en azından, şuydu ki kafasını kaldırmamıştı, aksine ara vermeden tuhaf uğraşısını sürdürmeye devam etmişti. Ayaklarının arasında açık bir şapka kutusu duruyordu. Bir elinde fok derisi paltosunun kolunu tutuyordu. Diğerinde ise, az önce kolun astarını yarmak için kullandığı ürkütücü bir bıçak vardı. Bay Rolles kemerlerinin içinde para taşıyan insanlar hakkında okumuştu ama kendisinin zincir kemerler dışında hiçbiriyle aşinalığı olmadığından, bunun nasıl becerildiğine tam olarak akıl erdirmeyi hiç becerememişti. Ancak burada gözlerinin önünde daha tuhaf bir şey vardı çünkü John Vandeleur, göründüğü kadarıyla, kolunun astarının içinde elmaslar taşıyordu ve genç rahip gözlerini dikmiş bakarken de, ışıldayan pırlantaların birbiri ardına şapka kutusuna düşmesini görebiliyordu.

Gözleriyle bu alışılmadık işi takip ederek olduğu yerde çakılı kaldı.

Elmasların büyük kısmı küçüktü ve ne şekil ne de parlaklık açısından ayırt edilebilirdi. Aniden diktatör bir pürüzle karşılaşmış gibi göründü. İki elini birden kullanarak işine doğru eğildi ama astarın içinden elmas bir tacı, ancak epey bir manevradan sonra çıkarabildi ve diğerleriyle birlikte şapka kutusuna koymadan önce bir süreliğine incelemek için yukarıda tuttu. Taç, Bay Rolles'un kafasında bir ışık yaktı. Serseri tarafından Harry Hartley'den çalınan hazinenin bir parçası olduğunu hemen fark etti. Hataya yer yoktu, tam da hafiyenin tarif ettiği gibiydi. Yakut yıldızlar ve en ortada büyük bir zümrüt, iç içe geçmiş hilaller vardı. Ayrıca Leydi Vandeleur'ün tacına özel bir değer katan, her biri tek başına bir

taş olan, armut şekilli sallantılı süsler vardı.

Bay Rolles oldukça rahatlamıştı. Diktatör de kendisi kadar işin içine batmıştı, ikisi de diğerine masal anlatamazdı. Mutluluğun ilk andaki coşkusuyla rahip, ağzından derin bir iç çekişin kaçmasına izin verdi ve önceki endişeli bekleyişi sırasında göğsü tıkanıp boğazı kuruduğu için, bu iç çekişi bir öksürük takip etti.

Bay Vandeleur yukarı baktı, yüzü son derece karanlık ve ölümcül bir öfkeyle kasıldı, gözleri genişledi ve alt çenesi gazabın eşiğinde bir şaşkınlıkla aşağı sarktı. İçgüdüsel bir hareketle şapka kutusunu paltoyla örttü. Yarım dakika boyunca iki adam sessizlik içinde bakıştılar. Uzun bir zaman değildi ama Bay Rolles için yeterli oldu. Tehlikeli durumlarda hızlı düşünen insanlardandı. Dikkat çekici derecede cüretkâr bir hareket biçiminde karar kıldı ve her ne kadar hayatını tehlikeye attığını hissetse de, sessizliği ilk bozan o oldu.

"Affedersiniz," dedi.

Diktatör hafifçe titredi ve konuştuğu zaman sesi boğuktu.

"Burada ne yapıyorsunuz?" diye sordu.

"Elmaslara özel bir ilgim vardır," diye yanıtladı Bay Rolles, kusursuz bir soğukkanlılık edasıyla. "İki uzman tanışmalı. Buradaki ufak değersiz süsüm, belki takdim için işe yarar."

Böyle söyleyerek sakince cebinden kutuyu çıkardı, Raca'nın Elması'nı bir an için diktatöre gösterdi ve tekrar korumaya aldı.

"Bir zamanlar kardeşinize aitti," diye ekledi.

John Vandeleur, ona neredeyse acı dolu bir hayret ifadesiyle dikkatle bakmaya devam etti ama ne konuştu ne de hareket etti.

"Memnuniyetle görüyorum ki," diye kaldığı yerden sürdürdü genç adam, "aynı koleksiyona ait mücevherlere sahibiz." Diktatörün şaşkınlığı onu zararsız hale getirmişti.

"Affedersiniz," dedi. "Yaşlanmaya başladığımı seziyorum! Bunun gibi önemsiz tesadüflere şüphesiz hazırlıklı değilim. Ama bir konuda beni rahatlatın: Gözlerim beni yanıltıyor mu yoksa gerçekten de bir rahip misiniz?"

"İlahi görevdeyim," diye cevap verdi Bay Rolles.

"Pekâlâ, yaşadığım sürece bir daha asla din adamlığına karşı bir söze kulak vermeyeceğim."

"Beni şımartıyorsunuz."

"Özür dilerim, özür dilerim, genç adam. Bir korkak değilsiniz ama ahmakların en kötüsü olup olmadığınız hâlâ belirsizliğini koruyor. Belki," diye devam etti, oturduğu yerde geriye yaslanarak, "belki bana birkaç ayrıntı lütfedersiniz. Davranışınızın afallatıcı küstahlığının bir amacı olduğunu farz ediyorum ve bunu öğrenme merakı içinde olduğumu itiraf etmeliyim."

"Çok basit, hayata dair engin tecrübesizliğimden kaynaklanıyor."

"İkna edilmekten memnun olurum."

Bunun üzerine Bay Rolles, ona Raca'nın Elması'yla ilişkisinin tüm hikâyesini anlattı, onu Raeburn'ün bahçesinde bulduğu andan Uçan İskoçyalı ile Londra'dan ayrıldığı ana kadar. Seyahat süresindeki duygularının ve düşüncelerinin kısa ve öz bir izahatını ekledi ve şu sözlerle sonuca bağladı: "Tacı tanıdığımda, topluma karşı aynı tutumda olduğumuzu anladım ve bu bende, asılsız olduğunu söylemeyeceğinize inandığım bir umut uyandırdı; durumumun zorlukları ve tabii ki kazançları için, bazı bakımlardan ortağım olabileceğiniz yönünde. Benim için imkânsız bir meseleyken, sizin gibi olağanüstü bilgi ve besbelli muazzam tecrübeye sahip biri için elması paraya çevirmek pek sorun olmayacaktır. Öte yandan elması keserek, neredeyse size yardımınız için münasip bir cömertlikle ödeme yapmamı mümkün kılacak kadarını kaybedebileceğime hükmettim, ki acemi bir elle bu hiç de olasılık dışı değil. Bu açmak için nazik bir konu ve belki de nezakette geri kaldım. Ama sizden bu durumun benim için alışılmadık olduğunu ve geçerli görgü kurallarına tamamen yabancı olduğumu hatırlamanızı rica ederim. Sizi uygun bir şekilde evlendirebileceğime ya da vaftiz edebileceğime burnu büyüklük etmeden inanırım ama her adamın kendi kabiliyetleri vardır ve bu tür bir alışveriş benim hünerlerimin dizini içinde değil."

"Sizi şımartmak istemem ama inanın bana, suç dünyası için fevkalade bir mizacınız var. Düşündüğünüzden daha fazla hünere sahipsiniz ve dünyanın değişik bölgelerinde çok sayıda düzenbazla karşılaşmama rağmen, sizin kadar yüzsüz birine hiç denk gelmemiştim. Neşelenin, Bay Rolles, nihayet doğru meslektesiniz! Size yardım etmeye gelince, bana istediğiniz gibi buyurabilirsiniz. Edinburgh'da kardeşim için yapmam gereken, sadece bir günlük ufak bir iş var ve o biter bitmez, genellikle ikamet ettiğim Paris'e döneceğim. İsterseniz, oraya kadar bana eşlik edebilirsiniz. Ve bir ay geçmeden önemsiz işinizi tatmin edici bir sonuca ulaştırabileceğime inanıyorum."

-Bu noktada, sanatının tüm kaidelerinin aksine Arap yazarımız, İlahi Görevdeki Genç Adamın Hikâyesi'ni aniden kesiyor. Böyle eylemleri esefle ve esefle karşılıyorum ve kınıyorum ama kaynağımızı takip etmeliyim ve Bay Rolles'un maceralarının sonucu için okuyucuyu serinin bir sonraki sayısına sevk etmeliyim: Yeşil Panjurlu Evin Hikâyesi.-

YEŞİL PANJURLU EVİN HİKÂYESİ

Francis Scrymgeour, Edinburgh'daki İskoç Bankası'nda bir memurdu, 25 yaşına kadar sakin, itibarlı ve evcimen bir hayat ortamında gelmişti. Annesi o daha gençken ölmüştü ama akıllı ve namuslu bir adam olan babası, okulda ona mükemmel bir eğitim sağlamış, evde de mazbut ve alçakgönüllü huyda yetiştirmişti. Uysal ve sevecen bir yaradılışı olan Francis, bu avantajlardan gayretle istifade etmiş ve kendini tüm kalbiyle işine adamıştı. Cumartesi öğleden sonraları bir gezinti, ara sıra aile üyeleriyle yenen bir yemek ve yılda bir defa on beş günlük bir Highlands ya da kıta Avrupası seyahati belli başlı eğlenceleriydi. Ayrıca, kısa zamanda üstlerinin takdirini kazanmıştı ve şimdiden yılda neredeyse iki yüz pound maaşa sahipti, bu miktarı hemen hemen ikiye katlayacak nihai bir terfi beklentisindeydi. Francis Scrymgeour kadar kanaatkâr, onun kadar hevesli ve çalışkan bir genç adam az bulunurdu. Bazen akşamları, günlük gazetesini okuduktan sonra, meziyetleri için büyük saygı beslediği babasını eğlendirmek amacıyla flüt çalardı.

Bir gün tanınmış bir Mührün Kâtipleri[10] şirketinden, kendisiyle acilen görüşme lütfunu talep eden bir pusula aldı. Mektup "Özel ve Gizli" olarak damgalanmıştı ve ev yerine banka adresine gönderilmişti -çağrıya daha da bir şevkle uymasına yol açan iki

10 İskoç hukukunda bir çeşit dava vekili. İsimleri, kökenlerinin İçişleri Bakanlığında çalışan ve ilamlarını kraliyet mührü ile onaylayan kâtiplerden gelmesinden kaynaklanmaktadır. (ç.n)

olağandışı durum. Şirketin emektar üyesi, haşin tavırlı bir adam, onu ciddiyetle selamladı, oturmasını rica etti ve kıdemli bir işadamının seçilmiş ifadeleriyle mevcut konuyu anlatmaya girişti. İsmi açıklanmaması gereken ama avukatın hakkında iyi düşünmek için yeterli sebebi olduğu bir şahıs -kısacası ülkede önemli bir mevkii sahibi olan bir adam- Francis'e yıllık beş yüz pound harçlık sağlamayı istiyordu. Para, avukatın şirketinin ve kimliği aynı şekilde gizli kalacak iki vasinin kontrolü altında yatırılacaktı. Bu imtiyaz, bazı şartlarla ilişkilendirilecekti ama yeni müşterisinin koşullarda aşırı ya da onur kırıcı hiçbir şey bulamayacağına emindi. Sanki ne düşündüğünü daha fazla söylemek istemiyormuş gibi bu iki kelimeyi vurguyla tekrarladı.

Francis mahiyetlerini sordu.

"Şartlar," dedi Mührün Kâtibi, "iki kere belirttiğim gibi ne onur kırıcı ne de aşırı. Ama aynı zamanda son derece alışılmadık olduklarını da sizden saklayamam. Aslında tüm vaka, bizim iş alanımızın oldukça dışında. Bu işi benim sorumluluğuma emanet eden beyefendinin adı olmasa, kesinlikle reddederdim ve bir de, eklemeliyim ki Bay Scrymgeour, sizinle ilgili birçok övgü dolu ve eminim, tamamen hak edilmiş raporun bende size karşı yarattığı ilgi olmasa..."

"Benim bu şartlara karşı tedirginliğimi hayal edemezsiniz."

"İki taneler," diye yanıtladı avukat. "Sadece iki tane ve miktar, hatırlayacağınız gibi yılda beş yüz -ve karşılıksız, eklemeyi unuttum, karşılıksız." Sonra avukat ağırbaşlı bir hazla kaşlarını kaldırdı. "İlki," diye kaldığı yerden devam etti, "şaşırtıcı bir basitlikte. Ayın 15'inde pazar öğleden sonra Paris'te olmanız gerekiyor. Orada Comedie Francaise'in gişesinde sizin adınıza alınmış ve sizi bekleyen bir giriş bileti bulacaksınız. Tüm gösteri boyunca alman yerde oturmanız talep ediliyor ve hepsi bu."

"Şüphesiz hafta içi bir günü tercih ederdim ama yine de, bir defalık..."

"Ve Paris'te, sevgili bayım," diye ekledi avukat, yatıştırıcı bir şekilde. "Sanırım ben de bir çeşit mükemmeliyetçiyim ama böyle bir

sebep karşısında, hem de Paris'te, bir an bile tereddüt etmezdim." Sonra çift karşılıklı neşeyle gülüştü.

"Diğeri daha ciddi," diye devam etti Mührün Kâtibi. "Evliliğinizi ilgilendiriyor. Müşterim, sizin esenliğinize içten bir alaka göstererek, size bir eş seçiminde tavsiyede bulunmayı kesinlikle arzuluyor. Kesinlikle, anlarsınız," diye tekrarladı.

"Rica ederim daha açık olalım," diye karşılık verdi Francis. "Kim olursa olsun, genç kız veya dul, siyah veya beyaz, bu görünmez zatın teklif etmeyi seçtiğiyle mi evlenmeliyim?"

"Yaş ve konumun uygunluğunun, velinimetinizin bir prensibi olacağını size temin ederim. Irk konusuna gelince, bu sorunun hiç aklıma gelmediğini ve sormayı atladığımı itiraf etmeliyim ama isterseniz derhal bir pusula gönderirim ve size ilk fırsatta bilgi veririm."

"Bayım, hâlâ tüm bu işin alçakça bir sahtekârlık olup olmadığı belirsizliğini koruyor. Koşullar anlaşılır gibi değil -neredeyse akıl almaz diyebilirim ve biraz daha açıklık ve makul bir gerekçe göremezsem, üzülerek bu alışverişe bir son vereceğimi itiraf etmeliyim. Bu sorunla ilgili bilgi için size başvuruyorum. Tüm bunların altında ne yattığını öğrenmeliyim. Bilmiyorsanız, tahmin edemiyorsanız ya da bana anlatmaya izniniz yoksa şapkamı alıp geldiğim gibi bankama geri dönerim."

"Bilmiyorum ama çok iyi bir tahminim var. Babanız, başka kimse değil, bu görünürde tuhaf işin perde arkasındaki kişidir."

"Babam mı!" diye haykırdı Francis, had safhada bir alaycılıkla. "Muhterem bayım, onun kafasındaki her düşünceyi, servetindeki her kuruşu bilirim!"

"Söylediklerimi yanlış anladınız. Bay Scrymgeour'dan, yaşlı olan, bahsetmiyordum çünkü o, sizin babanız değil. O ve karısı Edinburgh'a geldiklerinde, siz zaten neredeyse bir yaşındaydınız ve bakımınızı üstleneli daha üç ay olmamıştı. Bu sır çok iyi saklandı ama gerçek böyle. Babanızın kimliği bilinmiyor ama tekrar söylüyorum, size iletmekle görevlendirildiğim tekliflerin kaynağının o olduğuna inanıyorum."

Bu beklenmedik bilgi karşısında Francis Scrymgeour'un şaşırmaması mümkün değildi. Bu kafa karışıklığını avukata beyan etti.

"Bayım," dedi, "bu kadar şaşırtıcı bilgiden sonra, bana düşünmem için birkaç saat vermelisiniz. Bu akşam vardığım sonucu öğreneceksiniz." Avukat, basiretini övdü. Sonra Francis, bankadan bir bahaneyle izin isteyip şehir dışında uzun bir yürüyüş yaptı ve vakanın değişik aşamalarını ve taraflarını etraflıca düşündü. Kendi önemine dair hoş bir duygu, onu daha temkinli yapmıştı ama sonuç en baştan beri şüphe götürmezdi. Tüm dünyevi varlığı, yılda beş yüze ve bu paranın yüklediği tuhaf şartlara karşı konulmaz bir şekilde meylediyordu. İçinde, şimdiye kadar asla beğenmezlik yapmadığı Scrymgeour adına karşı bastıramadığı bir hoşnutsuzluğun farkına vardı. Önceki yaşamının kısıtlı, romantik olmayan uğraşlarını küçümsemeye başladı. Bir kere tam kararını verince, taze bir güç ve özgürlük hissiyle yürümeye başladı, kendini en neşeli beklentiler ile doldurdu.

Avukata tek bir söz söyledi ve derhal altı aylık gecikme için bir çek aldı. Zira harçlığın başlangıç tarihi 1 Ocak'tı. Cebinde bununla eve yürüdü. Scotland Caddesi'ndeki daire gözüne yoksul görünüyordu. Burun delikleri, ilk kez, et suyu kokusuna isyan etti ve onu evlat edinmiş babasının tavırlarında, kendisini şaşkınlık ve nerdeyse tiksintiyle dolduran küçük kusurların ayırdına vardı. Ertesi gün, diye karar verdi, Paris'e gitmek için yola koyulmalıydı.

Kararlaştırılan tarihten çok önce vardığı bu şehirde, İngiliz ve İtalyanların tercih ettiği mütevazı bir otelde konakladı ve kendini Fransız lisanını geliştirmeye verdi. Bu amaçla haftada iki defalığına bir öğretmen tuttu, Champs Elysees'deki aylaklara sohbete girişti ve her gece tiyatroya uğradı. Tüm giyim kuşamını modaya uygun şekilde yeniledi ve her sabah yan sokaktaki bir berberde tıraş olup saçına şekil verdirdi. Bu ona bir parça ecnebi havası verdi ve sanki geçmiş yıllarının ayıplarını silip attı.

Nihayet cumartesi öğleden sonra, Richelieu Caddesi'ndeki tiyatronun gişesinin yolunu tuttu. Adını söyler söylemez, memur, adresi ancak kurumuş bir zarf içinde siparişini verdi.

"Henüz alınmış," dedi memur.

"Gerçekten mi! Beyefendinin nasıl göründüğünü sorabilir miyim?"

"Arkadaşınızı tarif etmek çok kolay. Yaşlı, güçlü ve hoş, beyaz saçlı ve yüzünde boylu boyunca bir kılıç yarası var. Bu kadar dikkat çekici bir adamı fark etmemeniz mümkün değil."

"Değil, gerçekten de," diye karşılık verdi Francis. "Nezaketiniz için teşekkür ederim."

"Çok fazla uzaklaşmış olamaz," diye ekledi memur. "Acele ederseniz hâlâ ona yetişebilirsiniz." Francis bu sözleri ikiletmedi. Apar topar tiyatrodan sokağın ortasına koşturdu ve her yöne bakındı. Görünürde birden çok beyaz saçlı adam vardı ama sırayla her birine yetişse de, hepsinde kılıç yarası eksikti. Sonunda süregelen arayışının aptallığını fark edene kadar, yaklaşık yarım saat boyunca civardaki sokakları ardı ardına araştırdı, kabarmış duygularını yatıştırmak için yürümeye başladı. Hiç şüphesiz bugününü borçlu olduğu adamla karşılaşmaya bu kadar yakın olmak genç adamı derinden etkilemişti.

Şans eseri yolu Drouot Caddesi'ne, ondan sonra da Martyrs Caddesi'ne saptı ve şans, bu sefer, ona dünya üzerindeki tüm önsezinin yapabileceğinden daha fazla yardımcı oldu. Çünkü bulvarın üzerinde, ciddi bir diyalogu sürdürerek oturan iki adam gördü. Biri esmer, genç ve yakışıklıydı, sivil giyinmişti ama üstünde papazlığın silinmez belirtileri vardı. Diğeri her ayrıntıda, memurun kendisine verdiği tarife birebir uyuyordu. Francis kalbinin göğsünün içinde deli gibi çarptığını hissetti. Babasının sesini duymak üzere olduğunun farkındaydı. Geniş bir çember çizerek, sessizce, başka bir şeyi fark edemeyecek kadar kendi sohbetlerine dalmış olan söz konusu çiftin arkasında yerini aldı. Francis'in beklediği gibi konuşma İngiliz dilinde sürdürülüyordu.

"Şüphelerin beni kızdırmaya başladı, Rolles," dedi yaşlı olan adam. "Sana elimden geleni yaptığımı söylüyorum; bir adam milyonları bir anda elde edemez. Seninle, benim için tam bir yaban-

cıyla, sadece iyi niyetten ilgilenmiyor muyum? Benim cömertliğimi kullanarak rahatça yaşamıyor musun?"

"Avanslarınızı kullanarak, Bay Vandeleur," diye düzeltti diğeri.

"Avanslar, öyle diyorsan; iyi niyet yerine de çıkar, öyle tercih edersen," diye karşılık verdi Vandeleur kızgınlıkla. "Kelimelerle oynamak için burada değilim. İş, iştir ve senin işin, hatırlatayım, bu çalımlar için fazlasıyla kirli. Bana güven ya da beni rahat bırak ve bir başkasını bul ama Tanrı aşkına, şu yakınmalarına bir son ver."

"Hayatı tanımaya başlıyorum ve beni aldatmak için her türlü sebebiniz olduğunun ama dürüst davranmak için bir tane bile olmadığının farkındayım. Ben de kelimelerle oynamak için burada değilim. Elması kendiniz için istiyorsunuz, öyle olduğunu biliyorsunuz, bunu inkâr etmeye kalkışmayın. Çoktan ismimi taklit ederek yokluğumda pansiyonumu karıştırmadınız mı? Gecikmenizin sebebini anlıyorum, pusuda bekliyorsunuz. Siz elmas avcısısınız, gerçekten de, eninde sonunda, adil yöntemlerle veya hilekârlıkla, ellerinizi ona uzatacaksınız. Size söylüyorum, bu bitmeli. Beni biraz daha zorlayın ve söz veririm size bir sürprizim olsun."

"Tehdit etmek size yakışmıyor. Bu oyunu iki kişi oynayabilir. Kardeşim burada, Paris'te. Polis tetikte ve kızışmış bir kedi gibi miyavlayarak beni bıktırmakta ısrar ederseniz, sizin için ufak bir şaşırtmaca düzenlerim, Bay Rolles. Ama benimki ilk ve son olur. Anlıyor musunuz yoksa size İbranice mi anlatmamı tercih edersiniz? Her şeyin bir sonu vardır ve siz sabrımı taşırmak üzeresiniz. Salı, 19.00'da. Ne bir gün, ne bir saat önce, hayatınızı bile kurtaracak olsa, bir saniyenin en ufak parçası kadar bile önce değil. Eğer beklemeyi istemezseniz, cehennemin dibine gidebilirsiniz ve hoş karşılanırsınız."

Böyle söyleyerek diktatör banktan doğruldu ve Montmarte yönünde uygun adım yürümeye başladı, son derece öfkeli bir havayla başını sallayarak ve bastonunu savurarak. Bu arada arkadaşı, büyük bir çöküntü içinde olduğu yerde kaldı.

Francis şaşkınlık ve dehşetin zirvesindeydi, duyguları alabil-

diğince sarsılmıştı. Banka yerleşirken içinde olan umut dolu hassasiyet, tiksinti ve kedere dönüşmüştü. Yaşlı Bay Scrymgeour'un, bu tehlikeli ve acımasız düzenbazdan çok daha nazik ve şerefli bir ebeveyn olduğunu aklından geçirdi ama soğukkanlılığını korudu ve diktatörün peşine düşmeden önce bir an bile geçmesine izin vermedi.

Söz konusu centilmenin kızgınlığı, onu çevik bir hızla ilerletiyordu ve öfkeli düşüncelerine öylesine gömülmüştü ki, kendi kapısına ulaşana kadar bir kere bile dönüp de arkasına bakmadı.

Evi, Lepic Caddesi'nde yüksekte dikiliyordu, tüm Paris'e hâkim bir manzarası vardı ve yükseklerdeki temiz havanın tadını çıkarıyordu. İki katlıydı, yeşil panjurları ve kepenkleri vardı, caddeye bakan tüm pencereleri hava almayacak şekilde kapatılmıştı. Yüksek bahçe duvarının ötesinde ağaçların tepesi görünüyordu ve duvar *chevaux-de-frise*[11] ile korunuyordu. Diktatör, cebinde anahtarını ararken bir süre durakladı ve sonra bir kapıyı açarak duvarın içinde gözden kayboldu.

Francis etrafına bakındı. Muhit oldukça ıssızdı, ev, bahçesinin içinde tecrit edilmişti. Gözetlemesi aniden sona ermiş gibi gözüküyordu. Ancak bir daha baktığında, bitişikteki yüksek evin bahçeye bir yan duvarı olduğunu ve bu yan duvarda tek bir pencere olduğunu gördü. Ön tarafa geçti ve aylık olarak möblesiz kiralık odalar sunan bir afiş gördü. Sorduğunda, diktatörün bahçesine bakan odanın da kiralanacaklardan bir olduğu ortaya çıktı.

Francis bir an bile tereddüt etmedi. Odayı tuttu, kira için bir avans ödedi ve eşyalarını almak için otele döndü.

Kılıç yarası olan yaşlı adam babası olabilirdi veya olmayabilirdi; doğru iz üzerinde olabilirdi veya olmayabilirdi ama kesinlikle heyecan verici bir sırrın eşiğindeydi ve bu sırra vakıf olana kadar araştırmasını bırakmamaya kendi kendine söz verdi.

Francis Scrymgeour, yeni odasının penceresinden, yeşil panjurlu evin bahçesinin tüm manzarasına hâkimdi. Hemen altında,

11 Ortaçağ'dan kalma, taşınabilir bir iskelete tutturulmuş çok sayıda sivri uçlu demir veya tahtadan oluşan bir savunma engeli; kelime anlamıyla "Frizya atları". (ç.n)

geniş dalları insanların yazın sıcağında yemek yiyebileceği bir çift rüstik masayı gölgeleyen oldukça hoş bir kestane ağacı vardı. Her tarafta yoğun bir bitki örtüsünün toprağı gizlediği görülüyordu ama ileride, masalar ve ev arasında, verandadan bahçe kapısına uzanan bir çakıllı yol parçasını fark etti. Francis, dikkat çekme korkusuyla açmaya cesaret edemediği Venedik jaluzilerinin tahtaları arasından mekânı incelediğinde, sakinlerinin âdetlerini gösterecek pek az şey gözlemleyebildi, ki o da yalnızlık için sıkı bir ihtiyat ve istek dışında bir şeye işaret etmiyordu. Bahçe, manastır bahçesi gibiydi, evde bir hapishane havası vardı. Dış cephenin tamamında yeşil panjurlar yere kadar çekili, verandaya açılan kapı kapalıydı. Bahçe, görebildiği kadarıyla, akşam güneşinde kendi haline terk edilmişti. Yaşayan insanların varlığına, yalnızca tek bir bacadan yükselen hafif bir duman bulutu delalet ediyordu.

Francis, tamamen boş durmamak ve yaşam tarzına biraz renk katmak için Öklid'in Geometrisi'nin Fransızcasını almıştı, ne sandalyesi ne de masası olduğundan, bavulun üstünde ve sırtı duvara yaslanmış olarak yerde oturup onu kopya etmeye ve çevirmeye koyuldu. Zaman zaman yerinden kalkıp yeşil panjurlu evin duvarlarına bir göz atıyordu ama pencereler inatla kapalı, bahçe de boş kaldı.

Sadece akşamın geç saatlerinde aralıksız dikkatini ödüllendirecek bir şeyler meydana geldi.

Saat 21.00-22.00 arasında bir zilin tiz çınlaması, onu bir uyuklama nöbetinden uyandırdı. Açılmakta olan kilitlerin ve çekilen sürgülerin okkalı sesini duymak, siyah kadifeden dökümlü bir robdöşambr giymiş ve ona uyan bir takke takmış Bay Vandeleur'ün bir fener taşıyarak verandanın altından çıktığını ve bahçe kapısına doğru acele etmeden ilerlediğini görmek için tam zamanında gözetleme yerine doğru yay gibi fırladı. Sonra kilitlerin ve sürgülerin gürültüsü tekrarlandı. Kısa bir an sonra Francis, fenerin seyyar ışığında, diktatörün ahlaksız ve son derece adi görünümlü bir kişiye eve kadar eşlik ettiğini fark etti.

Yarım saat sonra ziyaretçi tekrar sokağa geçirildi ve Bay

Vandeleur, ışığını rüstik masalardan birinin üzerine koyarak, kestane ağacının yaprakları altında, derin düşünceler içinde bir puro tüketti. Yaprakların arasındaki boş bir alandan hayal meyal görüntüye bakan Francis, onun külü dökerkenki veya derin bir içine çekişin tadına varırkenki mimiklerini takip edebiliyordu. Derin ve muhtemelen acı verici bir düşünce selinin ispatı olarak, yaşlı adamın kırışan alnını ve dudaklarının sinirli hareketini yakaladı. Puro bitmek üzereydi ki, aniden evin içinden seslenen genç bir kızın sesi duyuldu.

"Bir saniye," diye yanıtladı John Vandeleur.

Bunun ardından izmariti fırlatıp attı ve feneri alarak, verandanın altından karanlığa doğru süzüldü. Kapı kapanır kapanmaz, evin üstüne mutlak bir karanlık çöktü. Francis görme duyusunu ne kadar zorlasa da, panjurların altında tek bir ışık yarığı bile bulamıyordu ve büyük bir sağduyuyla, yatak odalarının hepsinin öbür tarafta olduğu sonucuna vardı.

Ertesi sabahın erken saatlerinde -çünkü yerde geçirdiği rahatız bir gecenin ardından erkenden uyanmıştı-, farklı bir açıklamayı destekleyecek bir sebep gördü. Panjurlar, iç taraftaki zemberekler aracılığıyla, birbiri ardına kalktı ve dükkânların önünde gördüğümüz türde çelik kepenkleri ortaya çıkardı. Bunlar da benzer bir düzenekle sırasıyla toplandı, sonra yaklaşık bir saatlik bir süre boyunca odalar, sabah havasını almaya bırakıldı. Bu sürenin sonunda Bay Vandeleur, kendi elleriyle, bir kez daha kepenkleri kapattı ve panjurları içerden yerleştirdi.

Francis bu önlemlere şaşarken, kapı açıldı ve genç bir kız ortaya çıkarak bahçede etrafına bakındı. Tekrar eve girmeden önce iki dakika bile geçmemişti ama o kısa sürede bile kızın olağanüstü bir çekiciliği olduğuna kanaat getirecek kadarını görmüştü. Bu hadise sadece hayli merakını uyandırmakla kalmadı, keyfini de belirgin ölçüde arttırdı. Babasının korkutucu ve fazlasıyla şüpheli tavırları o andan itibaren içini yiyip bitirmeyi kesti, yeni ailesini şevkle benimsedi. Genç hanım ister kız kardeşi olsun ister karısı, onun kılık değiştirmiş bir melek olduğuna inanmıştı. Durum bu haldeyken,

aklından aslında ne kadar az şey bildiğini ve Bay Vandeleur'ü takip ederken, yanlış insanı takip etmiş olabileceğini geçirince, ani bir korkuya kapıldı.

Müracaat ettiği kapıcı, ona çok az bilgi sunabildi ama bu kadarının bile gizemli ve şüphe uyandırıcı bir etkisi vardı. Yan evdeki kişi olağanüstü zenginlikte, aynı ölçüde de eksantrik zevklere ve alışkanlıklara sahip İngiliz bir beyefendiydi. Evde, yanında sakladığı müthiş koleksiyonlara sahipti ve mekânı çelik kepenkler, ayrıntılı kilitler ve bahçe duvarı boyunca *chevaux-de frise* ile donatması, bunları korumak içindi. Birlikte iş gördüğü belli olan bazı tuhaf ziyaretçileri olmakla beraber, hemen hemen yalnız yaşıyordu. Evde, Matmazel ve yaşlı bir kadın hizmetkâr dışında kimse yoktu.

"Matmazel kızı mı?" diye sorguladı Francis.

"Elbette. Matmazel evin kızı ama nasıl çalıştırıldığını görmek şaşırtıcı. Adamın tüm zenginliğine rağmen pazara kız gider ve haftanın her günü onu, kolunda bir sepetle geçerken görebilirsiniz."

"Peki, koleksiyonlar?"

"Bayım," dedi adam, "gayet kıymetliler. Daha fazlasını bilemem. M. de Vandeleur'ün gelişinden beri bu civardaki hiç kimse o kapıdan geçmedi."

"Sanmam. Bu meşhur galerilerin ne içerdiği hakkında eminim bir fikrin vardır. Resim, ipek, heykel, mücevher veya ne?"

"Doğrusu, bayım," dedi adam omzunu silkerek, "havuç olabilir ve yine de bilemem. Nasıl bilebilirim ki? Ev, görüyorsunuz ki bir garnizon gibi korunuyor." Sonra tam Francis hayal kırıklığı içinde odasına dönerken, kapıcı onu geri çağırdı.

"Şimdi hatırladım, bayım. M. de Vandeleur dünyanın her yerini dolaşmış ve bir keresinde yaşlı kadının, yanında çok sayıda elmas getirdiğini söylediğini duymuştum. Bu doğruysa, o kepenklerin ardında iyi bir gösteri olmalı."

Francis, pazar günü erken bir saatte tiyatrodaki yerini aldı. Onun için ayrılmış yer, sol taraftan sadece iki üç koltuk içerdeydi

ve alttaki localardan birinin tam karşısındaydı. Koltuk özel olarak seçildiğinden, şüphesiz konumundan öğrenilecek bir şeyler vardı ve sezgileriyle, sağ tarafındaki locanın, öyle veya böyle, ne olduğunu bilmeden bir rol oynadığı bu dramla ilişkili olduğuna hükmetti. Gerçekten de yerleşimi öyleydi ki, içinde oturanlar, böyle bir niyetleri varsa, eserin başından sonuna kadar onu güvenli bir şekilde gözetleyebilirdi. Bu arada derinlikten faydalanarak, kendilerini onun tarafından yapılacak bir karşı incelemeden yeterince iyi saklayabilirlerdi. Kendi kendine orayı bir saniye bile gözden kaçırmamaya söz verdi ve tiyatronun geri kalanına göz gezdirirken veya oyuncuların mimiklerine bakıyormuş gibi yaparken, gözünün bir ucu da hep boş locadaydı.

İkinci perde bayağıdır devam ediyor ve hatta neredeyse sona geliyordu ki, kapı açıldı ve iki kişi içeri girerek koyu gölgelerin içine yerleştiler. Francis, heyecanını güçlükle bastırabildi.

Bay Vandeleur ve kızıydı. Kan, sersemletici bir etkiyle damarlarına ve nabzına hücum etti, kulakları uğuldadı, başı döndü. Kuşku uyandırmaktan korktuğu için bakmaya cesaret edemiyordu. Baştan sona ve tekrar tekrar okuduğu oyun programı, gözlerinin önünde beyazdan kırmızıya dönüştü. Sahneye bir göz attığında, ölçülemez bir uzaklıkta gözüktü ve oyuncuların ses ve mimiklerini fazlasıyla münasebetsiz ve saçma buldu.

Zaman zaman onu asıl ilgilendiren yöne doğru anlık bir bakışı göze alıyordu ve en az bir defa gözlerinin genç kızınkiler ile karşılaştığına emin oldu. Tüm vücudundan bir titreme geçti ve gökkuşağının tüm renklerini gördü. Vandeleurlerin arasında ne geçtiğine kulak misafiri olmak için neleri vermezdi? Opera dürbününü takıp davranışlarını ve ifadelerini sürekli inceleme cesareti için nelerden vazgeçmezdi? Orada, bildiği kadarıyla, tüm hayatına karar veriliyordu ve o müdahale edemeden, görüşmeyi takip bile edemeden aciz bir endişe içinde oturup acı çekmeye mahkûm edilmişti.

Nihayet oyun sona erdi. Perde indi ve etrafındaki insanlar antrakta gitmek için yerlerinden kalkmaya başladılar. Onların yap-

tığını yapması doğaldı ve bunu yaptığında da, söz konusu locanın tam önünden geçmesi sadece doğal değil gerekliydi de. Tüm cesaretini toplayarak ama bakışlarını yerde tutarak, Francis noktaya yaklaştı. Hareketi yavaştı, çünkü önündeki yaşlı beyefendi, yürürken hırıltıyla soluyarak, inanılmaz bir temkinle hareket ediyordu. Ne yapmalıydı? Geçerken Vandeleurlere adları ile seslenmeli miydi? İliğindeki çiçeği çıkarıp locaya mı atmalıydı? Başını kaldırıp ya kız kardeşi ya da nişanlısı olan hanımefendiye uzun ve sevgi dolu bir bakış mı yöneltmeliydi? Kendini bu kadar çok seçenek arasında çırpınırken bulunca, bankadaki eski, değişmez yaşantısı gözünün önüne geldi ve geçmişe yönelik bir esef düşüncesinin hücumuna uğradı.

Bu arada locanın tam karşısına varmıştı ve her ne kadar ne yapacağına ya da bir şey yapıp yapmamaya karar vermemiş olsa da başını çevirdi ve gözlerini kaldırdı. Bunu yapmasıyla ağzından bir hayal kırıklığı feryadının dökülmesi bir oldu ve olduğu yerde çakılıp kaldı. Loca boştu. Yavaş ilerleyişi sırasında Bay Vandeleur ve kızı dikkat çekmeden sessizce gitmişlerdi.

Arkasındaki nazik bir insan ona yolu kapattığını hatırlattı, sonra mekanik adımlarla tekrar hareket etmeye başladı ve kalabalığın onu tiyatronun dışına sürüklemesine karşı koymadan izin verdi. Bir kere caddeye çıkınca, tazyik kesildiği için durakladı ve soğuk gece havası hızla duyularının hâkimiyetini yeniden elde etmesini sağladı. Şaşkınlık içinde başının şiddetle ağrıdığını ve izlediği iki perdenin de tek bir kelimesini bile hatırlamadığını fark etti. Heyecanı zayıflayınca, arkasından uykuya karşı ısrarcı bir arzu geldi ve bir arabaya el ederek, had safhada bir tükenmişlik hali ve hayata karşı bir parça tiksinti içinde pansiyonuna doğru gitti.

Ertesi sabah Miss Vandeleur'ü pazara giderken yakalamak için pusuya yattı ve saat 08.00'de onun bir patikadan aşağıya yürüdüğünü gördü. Sade, hatta basit giyimliydi ama başının ve vücudunun duruşunda öylesine yumuşak ve soylu bir hava vardı ki, en ucuz elbiseye bile bir ayrıcalık katardı. Sepeti bile o kadar uygun bir şekilde taşıyordu ki, ona bir ziynet gibi yakışmıştı. Bir kapı ara-

lığına sızan Francis'e, o yürürken güneş ışığı peşinden gidiyor ve gölgeler önünden kaçıyor gibi geldi ve ilk defa patikanın üst tarafında bir kafesin içinde öten kuşun farkına vardı.

Kapı aralığını geçmesine izin verdi ve sonra bir kere daha ileri çıkarak arkasından ona ismi ile seslendi: "Miss Vandeleur."

Kız döndü ve onun kim olduğunu gördüğünde beti benzi attı.

"Beni affedin," diye devam etti. "Tanrı biliyor ya sizi ürkütmeyi hiç istemezdim ve aslında benim kadar iyiliğinizi isteyen birinin varlığında sizi ürkütecek hiçbir şey olamaz. İnanın bana tercihten çok mecburiyet ile hareket ediyorum. Pek çok ortak noktamız var ve ben ne yazık ki karanlıktayım. Yapmam gereken çok şey var ama ellerim bağlı. Ne hissedeceğimi veya düşmanlarımın ve dostlarımın kimler olduğunu bile bilmiyorum." Kız, sesine kavuşabilmek için çabaladı.

"Kim olduğunuzu bilmiyorum."

"Ah! Evet! Miss Vandeleur, biliyorsunuz," diye karşılık verdi Francis. "Benim kendi bildiğimden daha iyi. Aslında, her şeyden çok bunda bir ışık arıyorum. Bana ne bildiğiniz anlatın," diye yalvardı. "Bana kim olduğumu, kim olduğunuzu ve kaderlerimizin nasıl birbirine karıştığını anlatın. Bana hayatım ile ilgili bir parça yardımda bulunun, Miss Vandeleur, -bana yol gösterecek bir veya iki söz, sadece babamın adı, yapabilirseniz- minnettar ve tatmin olmuş olacağım."

"Sizi kandırmaya çalışmayacağım. Kim olduğunuzu biliyorum ama size söylemeye iznim yok."

"Bana en azından haddini bilmezliğimi bağışladığınızı söyleyin ve sahip olduğum tüm sabırla bekleyeyim. Bilmemeliysem, bunsuz yapabilirim. Zalimce ama daha fazla zorlamaya dayanamam. Sadece sıkıntılarıma, sizi kendime düşman ettiğim düşüncesini de eklemeyin."

"Siz doğal olanı yaptınız ve bağışlayacak hiçbir şey yok. Elveda."

"Veda olmak zorunda mı?"

"Yok, onu kendim de bilmiyorum," diye cevap verdi. "Şimdilik

elveda, hoşunuza giderse." Bunları söyledikten sonra gitti.

Francis ciddi bir kafa karışıklığı içinde pansiyonuna döndü.

O öğleden önce Öklid'iyle olabildiğince az ilerleme katetti ve uyduruk çalışma masasından çok penceredeydi. Miss Vandeleur'ün döndüğünü ve verandada Trichinopoli purosu içen babasıyla karşılaşmasını görmenin ötesinde, öğle yemeği saatinden önce yeşil panjurlu evin civarında dikkate değer bir şey olmadı. Genç adam, yakınlardaki bir restoranda aceleyle açlığını bastırdı ve bastırılmamış bir merakın hızıyla Lepic Caddesi'ndeki eve döndü. Atlı bir uşak, bahçe duvarının önünde bir binek atını ileri geri yürütüyordu ve Francis'in pansiyonunun kapıcısı, kapı pervazına yaslanmış bir pipo içerken, üniformayı ve küheylanı dikkatle izlemeye dalmıştı.

"Bakın!" diye seslendi genç adama, "ne kaliteli bir mal! Ne şık bir kıyafet! Şu anda onları ziyaret etmekte olan M. de Vandeleur'ün erkek kardeşine ait. Büyük bir adam, sizin ülkenizde bir general ve emimin onun namını duymuşsunuzdur."

"İtiraf etmeliyim ki," diye karşılık verdi Francis, "daha önce General Vandeleur'ü hiç duymamıştım. O rütbede pek çok subayımız var ve benim uğraşılarım yalnızca sivil alandaydı."

"Bu o," diye yanıtladı kapıcı, "muhteşem Hint elmasını kaybeden adam. En azından bunu gazetelerde sık sık okumuş olmalısınız."

Francis kendini kapıcıdan kurtarır kurtarmaz yukarı koştu ve aceleyle pencereye gitti. Kestane ağacının hemen altındaki açıklık alanda, iki centilmen puro içerek sohbete koyulmuşlardı. General, kırmızı, askeri görünüşlü bir adam, kardeşiyle ailevi bir benzerliğin izlerini taşıyordu. Benzer yüz hatları vardı, çok az da olsa benzer bir özgür ve güçlü duruşa sahipti ama daha yaşlı, daha ufak tefek ve daha sıradan havalıydı. Benzerliği bir karikatürünki gibiydi ve diktatörün yanında büsbütün zavallı ve dermansız bir insan gibi görünüyordu. Bütünüyle dikkat kesilmiş halde masaya eğilmiş olarak o kadar alçak sesle konuşuyorlardı ki, şans eseri bir iki

kelimeden fazlasını yakalayamadı. Ne kadar az duymuş olsa da, sohbetin ona ve kariyerine bağlandığından emindi. Scrymgeour adı defalarca kulağına çalınmıştı, çünkü ayırt etmesi kolaydı ve daha da sık olarak Francis adını seçtiğini sanmıştı.

En sonunda General, şiddetli bir öfke içindeymiş gibi bir dolu sert haykırışla yaygarayı bastı.

"Francis Vandeleur!" diye haykırdı, son kelimeyi vurgulayarak. "Francis Vandeleur, sana söylüyorum." Diktatör tüm vücuduyla bir hareket yaptı, yarı doğrulayıcı, yarı küçümseyici, ama genç adam cevabını işitemedi.

Söz konusu Francis Vandeleur kendisi miydi, diye merak etti. Hangi isim altında evleneceğini mi tartışıyorlardı? Yoksa tüm bu mesele bir rüya, kendi kibir ve aşırı güveninin yarattığı bir hayal miydi?

Bir başka duyulamayan konuşma süresinin ardından, kestane ağacının altındaki çiftin arasında tekrar anlaşmazlık çıkmış gibi göründü ve General tekrar sesini kızgınlıkla, Francis'in duyulabileceği kadar yükseltti.

"Karım mı?" diye haykırdı. "Karımla işim temelli bitti. Adını bir daha duymayacağım. Adından bıktım." Sonra yüksek sesle küfretti ve yumruğuyla masaya vurdu.

Diktatör, hareketlerinden anlaşıldığı kadarıyla, onu babacan bir biçimde yatıştırıyor gibi görünüyordu ve bir süre sonra onu bahçe kapısına doğru götürdü. Çift, yeterince sevgi dolu bir şekilde el sıkıştı ama kapı ziyaretçinin ardından kapanır kapanmaz, John Vandeleur, Francis Scrymgeour'un kulaklarına acımasız ve hatta şeytanca gelen bir kahkaha nöbetine tutuldu.

Böylece bir gün daha geçmiş ve çok az şey öğrenilmişti. Ama genç adam yarının Salı olduğunu hatırladı ve kendi kendine ilginç keşifler yapmaya söz verdi. Belki hepsi iyi, belki hepsi kötü; en azından bir parça ilginç malumat derleyebileceğinden ve belki de, şansın yardımıyla, babasını ve ailesini çevreleyen esrarın özüne inebileceğinden emindi.

Akşam yemeği saati yaklaştıkça, yeşil panjurlu evin bahçesinde birçok hazırlık yapıldı. Kestane ağacının yaprakları arasından Francis tarafından kısmen görülebilir olan masa, bir servis masası olarak görev görecekti ve üzerinde yedek tabaklar, salata malzemeleri bulunuyordu. Neredeyse tamamen gizlenmiş olan diğeri, yemek yiyenler için ayrılmıştı ve Francis beyaz örtüyle gümüş tabakların görüntüsünü yakalayabiliyordu.

Bay Rolles geldi, tam zamanında, tetikte bir adam gibi gözüküyor, az ve öz konuşuyordu. Öte yandan diktatör, olağandışı bir taşkın havaya sahip gibiydi; dinç ve kulağa hoş gelen kahkahası, sık sık bahçeden yükseliyordu. Sesinin iniş-çıkışlarından ve değişiminden, bir sürü eğlenceli hikâye anlattığı ve birçok değişik milletin aksanım taklit ettiği belli oluyordu. O ve genç rahip vermutlarını bitirmeden, tüm tiksinti duygusu bitmişti ve iki okul arkadaşı gibi sohbet ediyorlardı.

En nihayet Miss Vandeleur, çorba kâsesini taşıyarak sahneye çıktı. Bay Rolles ona yardım etmek için koşturdu ama kız gülerek reddetti ve üçlü arasında, grup içinden birinin bu modası geçmiş refakat tavrına atıfta bulunuyor görünen karşılıklı latifeler yapıldı.

"İnsan biraz daha rahatına bakmalı," diye fikrini belirttiği duyuldu Bay Vandeleur'ün.

Bir an sonra üçü de yerlerindeydi ve Francis, olup biteni ne kadar az duyabiliyorsa, o kadar da az görebiliyordu. Ama akşam yemeği neşe içinde sürüyor gibiydi. Kestane ağacının altında aralıksız bir konuşma sesi uğultusu ve çatal bıçak sesi vardı. Kemirecek bir somun dışında bir şeyi olmayan Francis, yemeğin hoşluğu ve özenilmişliğinden dolayı kıskançlığa kapıldı. Grup, birbiri ardına yemeklerle, sonra diktatörün kendi elleriyle dikkatlice tapasını açtığı eski bir şarabın eşliğinde leziz bir tatlıyla vakit geçirdi. Karanlık çökmeye başladığından, masaya bir lamba ve yan masaya da bir çift mum yerleştirilmişti çünkü gece mükemmel derecede açık, yıldızlı ve esintisizdi. Işık, verandadaki kapı ve pencerenin yanlarından taşıyor, böylece bahçe aydınlanıyor ve yapraklar ka-

ranlıkta parıldıyordu.

Miss Vandeleur belki de onuncu kez eve girdi ve bu defa, servis masasının üzerine yerleştirdiği kahve tepsisiyle döndü. Tam o anda babası yerinden doğruldu.

"Kahve benim uzmanlığım," dediğini duydu Francis.

Ve bir an sonra babası olduğunu düşündüğü adamın, mumların ışığında servis masasının yanında dikildiğini gördü.

Bay Vandeleur, bir yandan omzunun üzerinden konuşarak, kahverengi canlandırıcıdan iki fincan doldurdu ve sonra seri bir el çabukluğu hareketiyle, küçücük bir şişenin içindekileri küçük olana boşalttı. O kadar çabuk yapılmıştı ki, doğrudan yüzüne bakan Francis bile, hareketi tamamlanmadan önce zorlukla kavrayabilmişti. Ve hemen sonra Bay Vandeleur, hâlâ gülerek, her iki elinde bir fincanla tekrar masaya doğru döndü.

"Bunu bitirmeden önce," dedi, "meşhur Yahudi'miz gelmiş olabilir." Francis Scrymgeour'un şaşkınlığını ve sıkıntısını tasvir etmek mümkün değildi. Gözlerinin önünde pis bir oyun oynanıyordu ve müdahale etmesi gerektiğini hissediyordu ama nasıl yapacağını bilmiyordu. Sadece bir şaka olabilirdi ve öyleyse, gereksiz bir uyarıda bulunduğu için nasıl görünecekti? Ya da öte yandan, gerçekse, suçlu kendi öz babası olabilirdi ve bu durumda varlığını borçlu olduğu adama zarar verdiği için acı çekmez miydi? İlk defa bir casus olarak konumunun bilincine vardı. Böylesi önemli bir anda hareketsiz ve içinde böyle bir duygu çatışmasıyla kalmak, en şiddetli işkenceye göğüs germekti. Panjurun çubuklarına asıldı, kalbi hızlı ve düzensiz çarpıyordu, vücudundan ağır bir terin boşandığını hissetti.

Dakikalar geçti.

Sohbetin tükenmekte olduğunu, canlılığının ve sesinin gittikçe azaldığını fark ediyor gibiydi ama hâlâ endişe verici, hatta dikkate değer bir olayın belirtisi yoktu.

Aniden kırılan bir camın çınlamasını belirsiz ve cansız bir ses takip etti, sanki bir insanın başı masanın üstüne düşmüş gibi.

Aynı anda bahçeden tiz bir çığlık yükseldi.

"Ne yaptın?" diye haykırdı Miss Vandeleur. "Öldü!" Diktatör sert bir fısıltıyla cevap verdi, o kadar güçlü ve ıslık gibiydi ki, penceredeki gözcü her kelimesini duyabildi.

"Sessiz ol!" dedi Bay Vandeleur, "adam benim kadar sağlam. Ben omuzlarından taşırken, sen de topuklarından tut." Francis, Miss Vandeleur'ün bir gözyaşı seline kapıldığını duydu.

"Ne dediğimi duyuyor musun?" diye kaldığı yerden devam etti diktatör, aynı tonda. "Yoksa benimle tartışmak mı istiyorsun? Seçim sizin, Miss Vandeleur."

Bir sessizlik daha oldu, sonra diktatör tekrar konuştu.

"Adamı topuklarından tut, onu eve götürmeliyim. Biraz daha genç olsaydım, kimseye ihtiyacım olmadan kendi işimi görebilirdim. Ama üzerimde yılların ve atlatılmış vartaların etkisi var ve ellerim zayıfladı, yardım için sana başvurmalıyım."

"Bu bir suç," diye yanıtladı kız.

"Ben senin babanım," dedi Bay Vandeleur.

Bu söylem sonuç yaratmış gibiydi. Ardından çakıl üzerinde bir ayak sürüme sesi geldi, bir sandalye devrildi ve sonra Francis, baba ve kızın, Bay Rolles'un cansız vücudunu dizlerinin ve omzunun etrafından yakalamış olarak yol boyunca yalpalayarak gittiklerini ve verandanın altında gözden kaybolduklarını gördü. Genç rahip gevşek ve donuktu, her adımda başı omuzlarının üzerinde sallanıyordu.

Canlı mıydı, ölü mü? Francis, diktatörün söylediklerine rağmen, ikinci görünüşe eğilimliydi. Büyük bir suç işlenmiş, yeşil panjurlu evin sakinlerine büyük bir bela musallat olmuştu. Şaşırtıcı bir şekilde Francis, bu eylemden duyduğu tüm dehşetin, bir kız ve tehlikenin göbeğinde olduğuna hükmettiği yaşlı bir adam için duyduğu üzüntünün içinde eriyip gittiğini fark etti. Kalbi asil bir duygu akıntısı ile doldu taştı; kendisi de babasına, adama ve insanlara karşı, kadere ve adalete karşı yardım edecekti. Sonra panjurları iyice açıp gözlerini kapadı ve kollarını ileri uzatarak kendini

kestane ağacının yapraklarının içine attı.

Dallar birbiri ardına ellerinin arasından kaydı veya ağırlığının altında kırıldı. Sonra koltuk altında sağlam bir büyük dal yakaladı ve kısa bir an asılı kaldı, ardından kendini bırakarak sert bir şekilde masanın üstüne düştü. Evden gelen bir korku çığlığı, girişinin gözden kaçmayı başaramadığı konusunda onu uyardı. Sendeleyerek kendini toparladı ve üç sıçrayışta aradaki mesafeyi aşarak verandadaki kapının önünde durdu.

Bay Vandeleur, hasır bir halıyla kaplanmış ve nadir, değerli ilginçliklerle dolu camlı dolaplarla çevrilmiş küçük bir odada Bay Rolles'un üzerine eğilmişti. Francis girdiği sırada doğruldu ve anında birkaç söz söylendi. Anlık bir işti, göz açıp kapayana kadar her şey bitmişti. Genç adamın emin olacak kadar zamanı olmamıştı ama ona, diktatör papaz adayının göğsünden bir şey almış, elinde tutarken ona çok kısa bir süre göz atmış ve sonra aniden ve hızla kızına vermiş gibi geldi.

Tüm bunlar Francis henüz ayaklarından birini eşikten atmış, diğer ayağı havadayken olup bitmişti. Bir an sonra Bay Vandeleur'ün karşısında dizlerinin üstündeydi.

"Baba!" diye haykırdı. "Bırakın ben de size yardım edeyim. Ne isterseniz yaparım ve hiç soru sormam, size hayatım pahasına itaat ederim. Bana bir oğul gibi davranın ve göreceksiniz ki, bende bir oğlun sadakati var." Diktatörün ilk cevabı acı dolu bir küfür patlamasıydı.

"Oğul ve baba mı?" diye haykırdı. "Baba ve oğul mu? Nasıl da kahrolası, acayip bir komedi bu? Bahçeme nasıl geldin? Ne istiyorsun? Ve Tanrı aşkına sen kimsin?" Francis, afallamış ve mahcup bir yüzle tekrar ayağa kalktı ve sessizlik içinde dikildi.

Sonra Bay Vandeleur'ün kafasında bir ışık çakmış gibi oldu ve yüksek sesle güldü.

"Anlıyorum," diye söylendi. "Bu Scrymgeour. Pekâlâ, Bay Scrymgeour. Nasıl bir durumda olduğunuzu birkaç kelimeyle anlatayım. Özel mülküme zorla ya da belki hileyle girdiniz ama

benim iznim olmadan olduğu kesin ve beni iddialarınızla sıkıştırmak için tam bir sıkıntı anında geldiniz, masamdaki bir misafir bayılmışken. Benim oğlum değilsiniz. Erkek kardeşimin bir balıkçı kadından olan piçisiniz, bilmek istiyorsanız. Size karşı, tiksinti sınırında gezinen bir ilgisizlik duyuyorum ve şu an tavrınızdan gördüğüm kadarıyla, aklınızın görünüşünüze denk olduğuna hükmediyorum. Bu küçük düşürücü fikirleri, size boş vakitleriniz için salık veriyorum ve bu arada bizi varlığınızdan kurtarmanızı rica ederim. Meşgul olmasaydım," diye ekledi diktatör, korkutucu bir küfürle, "gitmeden önce size fena bir sopa çekerdim!" Francis, içine işleyen bir aşağılanmayla dinledi. Mümkün olsa kaçardı ama bu kadar talihsiz bir şekilde sızdığı evi terk etmek için hiçbir yolu olmadığından, olduğu yerde aptalca dikilmekten daha fazlasını yapamadı.

Sessizliği bozan Miss Vandeleur oldu.

"Baba," dedi, "kızgınlıkla konuşuyorsun. Bay Scrymgeour hata yapmış olabilir ama iyi niyetli ve içtendi."

"Bahsettiğin için teşekkür ederim," diye karşılık verdi diktatör. "Bana, Bay Scrymgeour'a belirtmemin bir onur borcu olduğu bazı diğer gözlemleri hatırlattın. Erkek kardeşim," diye devam etti genç adama hitap ederek, "size bir maaş bağlayacak kadar budalaydı, sizinle bu genç hanım arasında bir evlilik önerecek kadar budala ve haddini bilmezdi. Ona iki gece önce gösterildiniz ve size, onun bu fikri tiksintiyle reddettiğini söylemekten keyif alıyorum. Babanız üzerinde kayda değer bir etkim olduğunu da eklemeliyim. Maaşınızdan mahrum edilmez ve hafta sona ermeden daktilonuza geri gönderilmezseniz, bu benim hatam değildir." Yaşlı adamın sesinin tonu, böyle bir şey mümkünse, kullandığı dilden daha yaralayıcıydı. Francis kendisini olabildiğince zalim, yıkıcı, katlanılmaz bir hor görmeye maruz kalmış hissetti ve gözlerini elleri ile örterken, aynı anda ağzından, gözyaşı olmadan bir ıstırap hıçkırığı çıktı. Ama Miss Vandeleur bir kere daha onun adına müdahale etti.

"Bay Scrymgeour," dedi, duru ve sakin bir tonda konuşarak,

"babamın kaba laflarından dolayı endişelenmemelisiniz. Size karşı tiksinti hissetmiyorum, tam tersine sizi daha iyi tanımak için bir fırsat istedim. Bu akşam olup bitenlere gelince, beni acıma ve takdir ile doldurdu." Tam o sırada Bay Rolles koluyla bir çırpınma hareketi yaptı ki, bu da Francis'i sadece ilaçla uyutulduğuna ve uyuşturucunun etkisini atlatmakta olduğuna ikna etti. Bay Vandeleur üzerine eğildi ve bir süre yüzünü inceledi.

"Hadi, hadi!" diye söylendi, kafasını kaldırarak. "Artık buna bir son verelim. Onun tavrından bu kadar hoşnut olduğunuza göre, Miss Vandeleur, bir mum alın ve bu piçi uğurlayın." Genç hanım denileni yapmak için acele etti.

"Teşekkür ederim," dedi Francis, kızla bahçede yalnız kalır kalmaz. "Size tüm kalbimle teşekkür ederim. Bu, hayatımın en acı akşamıydı ama aynı zamanda en hoş hatıralarından birini de içerecek."

"Hissettiklerimi söyledim ve hak ettiğinizi düşündüklerimi. Bu kadar sertçe muamele görmeniz kalbimi acıttı." Bu arada bahçe kapısına varmışlardı ve mumu yere koyan Miss Vandeleur, sürgüleri açmaya çoktan başlamıştı.

"Tek bir söz daha," dedi Francis. "Bu son değil, sizi tekrar göreceğim, öyle değil mi?"

"Heyhat! Babamı duydunuz. İtaat etmekten başka ne yapabilirim?"

"En azından bunun kendi rızanızla olmadığını söyleyin, beni bir daha görmemek gibi bir isteğiniz olmadığını söyleyin."

"Aslında," diye yanıtladı kız, "hiç yok. Bana hem cesur hem de dürüst gözüküyorsunuz."

"Öyleyse, bana bir yadigâr verin."

Kız, bir an durakladı, eli anahtarın üzerindeydi, çünkü bir dolu demir çubuk ve sürgü açılmıştı ve geriye sadece kilidi açmak kalmıştı.

"Kabul edersem, harfi harfine dediğimi yapmaya söz verir misiniz?"

"Soruyor musunuz? Sadece vaadinizle seve seve yaparım." Kız anahtarı çevirdi ve kapıyı açtı.

"Öyle olsun," dedi. "Ne istediğinizi bilmiyorsunuz ama öyle olsun. Ne duyarsanız duyun," diye devam etti, "ne olursa olsun, bu eve geri dönmeyin. Şehrin aydınlık ve kalabalık kesimlerine ulaşana kadar hızla koşun, orada bile tetikte olun. Zannettiğinizden daha büyük bir tehlike içindesiniz. Güvenli bir yerde olana kadar, yadigârıma bir göz bile atmayacağınıza söz verin."

"Söz veriyorum."

Kız, genç adamın eline, bir mendile gevşekçe sarılmış bir şey koydu ve aynı anda, adamın bekleyebileceğinden daha fazla bir güçle, onu sokağa itti.

"Şimdi, kaçın!" diye haykırdı.

Kapının arkasından kapandığını ve yerine yerleştirilen sürgülerin sesini duydu.

"Aslında," dedi, "madem söz verdim!" Sonra dar yoldan aşağı Ravignan Sokağı'na doğru tabanları yağladı.

Gecenin sessizliğinde aniden şeytani bir feryat yükseldiğinde, yeşil panjurlu evden daha elli adım uzağa gitmemişti. İstemeden hareketsiz kaldı. Bir başka gezgin de onun gibi yaptı. Civardaki binalarda insanların pencerelere doluştuğunu gördü. Bu ıssız bölgede bir yangın felaketinin yaratacağı kargaşa daha fazla olamazdı. Üstelik tek bir adamın marifeti gibi görünüyordu, yavruları elinden alınmış bir dişi aslanınki gibi acı ve öfke arası bir kükreyişle; sonra Francis, kendi adının İngilizce beddualar eşliğinde rüzgâra karşı haykırıldığını duyarak şaşırdı ve korkuya kapıldı.

İlk eğilimi eve geri dönmek oldu. İkincisi, Miss Vandeleur'ün tavsiyesini hatırlayınca, kaçışına öncekinden daha büyük bir aceleyle devam etmekti. Tam düşüncelerini eyleme geçirme aşamasındaydı ki, şapkasız ve avazı çıktığı kadar bağıran diktatör, beyaz saçları başının arkasında uçuşarak, topun ağzından fırlayan bir gülle gibi yanından yıldırım hızıyla geçti ve sokaktan aşağıya koşarak gitti.

"Kıl payı kurtuldum," diye içinden geçirdi Francis. "Benden ne istiyor ve niye bu kadar altüst olmuş olabilir, anlayamıyorum. Ama açıkça şu anda makbul bir arkadaş değil ve en iyisi Miss Vandeleur'ün tavsiyesini dinlemek." Böyle söyleyerek adımlarını gerisin geriye izlemek için döndü, takipçisi onu sokağın diğer hattında kovalamaya devam ederken, onu atlatıp bizzat Lepic Sokağı yoluyla inmeyi düşünüyordu. Düşüncesizce yapılmış bir plandı. Doğrusu, en yakın kafeye oturmalı ve takibin ilk hararet geçene kadar orada beklemeliydi. Ama Francis, özel hayatın ufak mücadeleleri için hiç deneyimi olmaması ve çok az doğal yatkınlığı olmasının ötesinde, kendisiyle ilgili herhangi bir musibetin de o kadar farkında değildi ki, asabi bir görüşmeden fazlasından korkmuyordu. Ve asabi görüşmeler için çıraklık eğitimini o akşam zaten yaptığını düşünüyor; ne de Miss Vandeleur'ün söylemediği bir şey olduğunu tahmin edebiliyordu. Doğrusu genç adamım hem vücudu hem de ruhu yaralıydı -biri tamamen çürük içinde, diğeri yakıcı oklarla dolu ve kendi kendine Bay Vandeleur'ün zehirli söz ustası olduğunu itiraf etti.

Çürüklerinin düşüncesi ona sadece şapkasız olarak çıktığını değil, ayrıca giysilerinin de kestane ağacından inişi sırasında ciddi şekilde hasar gördüğünü hatırlattı. İlk mağazadan ucuz bir fötr satın aldı ve kıyafetinin dağınıklığını hızlıca giderdi. Hâlâ mendile sarılı olan yadigârı, bu arada pantolonunun cebine soktu.

Dükkândan fazla uzaklaşmadan ani bir darbeyle karşılaştı, boğazında bir el, burnunun dibinde kızgın bir yüz ve kulağına bas bas küfürler haykıran açık bir ağız. Avından hiç iz bulamayan diktatör, öbür yoldan geri dönüyordu. Francis, sağlam yapılı bir genç adamdı ama hasmına ne güç ne de yetenek olarak denkti ve nafile birkaç çabadan sonra kendisini yakalayan adama tamamen teslim oldu.

"Benden ne istiyorsunuz?"

"Bunu evde konuşacağız," diye karşılık verdi diktatör vahşice.

Sonra genç adamı, yeşil panjurlu evin yönünde tepeden yukarıya doğru ilerletmeye devam etti.

Ama Francis, her ne kadar artık mücadele etmiyorsa da, sadece serbest kalmak için cesur bir hamle yapabilme fırsatını bekliyordu. Ani bir silkinişle ceketinin yakasını Bay Vandeleur'ün ellerinde bıraktı ve bir kere daha elinden geldiğince hızla Bulvarlar yönünde kaçarak uzaklaştı.

Şimdi rüzgâr tersine dönmüştü. Diktatör daha güçlüyse de, gençliğinin baharındaki Francis daha hızlıydı ve kısa sürede kalabalığın içinde kaçıp kurtulmayı başardı. Bir an için rahatlamış olarak ama içinde artmakta olan bir telaş ve merak duygusuyla, elektrik lambalarıyla gündüz gibi aydınlatılmış Opera Meydanı'na çıkana kadar hızlı adımlarla yürüdü.

"Bu, nihayet," diye düşündü, "Miss Vandeleur'ü tatmin edecektir." Sonra bulvarlar boyunca sağına dönerek Cafe American'a girdi ve bir bira ısmarladı. Hem geç hem de işletmenin müdavimlerinin çoğunluğu için erkendi. Sadece hepsi de erkek olan iki üç kişi, salonda orada buradaki ayrı masalara tünemişti ve Francis, onların varlığına dikkat etmeyecek kadar kendi düşünceleri ile meşguldü.

Cebinden mendili çıkardı. İçine sarılmış olan nesne, maroken bir kutu çıktı, yaldızla süslenmiş ve tutturulmuştu. Bir yay yardımıyla açıldığında, dehşet içindeki genç adamının gözlerinin önüne devasa büyüklükte ve olağanüstü parlaklıkta bir elmas serildi. Durum o kadar anlaşılmaz, taşın kıymeti besbelli o kadar müthişti ki, Francis açık mücevher kutusuna kıpırdamadan, bilinçli düşünemeden, aniden aptallığa tutulan bir adam gibi bakakaldı.

Omzuna bir el kondu, hafifçe ama sıkıca ve sakin ama gene de emir tonu içeren bir ses kulağına şu sözleri söyledi: "Mücevher kutusunu kapatın ve yüz ifadenizi toparlayın." Yukarı bakınca, hâlâ genç, kibar ve sakin görünüşlü, zengin bir sadelikte giyinmiş bir adamla karşılaştı. Bu şahıs, yandaki masalardan birinden kalkmış ve bardağını da yanında getirerek Francis'in yanına oturmuştu.

"Mücevher kutusunu kapatın," diye tekrarladı yabancı "ve sessizce tekrar, orada hiç olmaması gerektiğine inandığım cebinize koyun. Lütfen, sersemlemiş halinizden kurtulmaya çalışın ve tesadüfen karşılaştığınız ahbaplarınızdan biriymişim gibi davranın.

İşte böyle! Benimle kadeh tokuşturun. Bu daha iyi. Korkarım, bayım, siz bir amatörsünüz." Yabancı bu son sözleri özel bir anlam taşıyan bir tebessüm ile söyledikten sonra sandalyesinde geriye yaslandı ve tütünden derin bir nefes çekti.

"Tanrı aşkına," dedi Francis, "bana kim olduğunuzu söyleyin ve bu ne anlama geliyor? Sizin garip tavsiyelerinize neden uymam gerekiyor, hiç bilmiyorum ama işin gerçeği, bu akşam o kadar çok kafa karıştırıcı maceraya bulaştım ve karşılaştığım herkes o kadar tuhaf davrandı ki, ya delirmiş olmalıyım ya da başka bir gezegene düştüm. Yüzünüz bende güven uyandırıyor; akıllı, iyi ve tecrübeli görünüyorsunuz. Söyleyin bana Allah aşkına, neden bana o kadar acayip bir şekilde yaklaştınız?"

"Hepsinin zamanı gelecek. Ama önce sıra benim ve bana Raca'nın Elması'nın nasıl sizin elinize geçtiğini anlatarak başlamalısınız."

"Raca'nın Elması!" diye yankıladı Francis.

"Yerinizde olsam o kadar yüksek sesle konuşmazdım ama kesinlikle cebinizde Raca'nın Elması var. Onu Sör Thomas Vandeleur'ün koleksiyonunda birçok defalar gördüm ve elime aldım."

"Sör Thomas Vandeleur! General! Benim babam!" diye haykırdı Francis.

"Babanız mı? General'in çocuğu olduğunu hiç bilmiyordum."

"Ben meşru değilim, bayım," diye yanıtladı Francis, yüzü kızararak.

Diğeri vakarla başını eğdi. Saygılı bir baş eğişti, bir denginden sessizce özür dileyen bir adamınki gibiydi. Francis, neden olduğunu anlamasa da, içinin ferahladığını ve rahatladığını hissetti. Bu adamın arkadaşlığı ona iyi geliyordu, ayakları yere sağlam basıyor gibiydi, kalbinde güçlü bir saygı hissi büyüdü ve farkına varmadan fötrünü, sanki bir amirinin karşısındaymış gibi çıkardı.

"Görüyorum ki, maceralarınız pek de barışçıl değilmiş. Yakanız yırtılmış, yüzünüz çizilmiş, şakağınızda bir kesik var. Bu yaraları nasıl edindiğinizi ve nasıl olup da müthiş derecede kıymetli bir

çalınmış malın cebinizde olduğunu açıklamanızı istesem, sanırım merakımı mazur görürsünüz."

"Sizinle aynı fikirde değilim!" diye karşılık verdi Francis kızgınca. "Hiçbir çalıntı mala sahip değilim. Eğer elması kastediyorsanız, bana Lepic Sokağı'ndaki Miss Vandeleur tarafından verileli bir saat bile olmadı."

"Lepic Sokağı'ndaki Miss Vandeleur tarafından demek!" diye tekrarladı diğeri. "Tahmin ettiğinizden daha fazla ilgili çekiyorsunuz. Lütfen devam edin."

"Aman yarabbi!" diye haykırdı Francis.

Hafızası ani bir sıçrayış yapmıştı. Bay Vandeleur'ün, uyutulmuş ziyaretçisinin göğsünden bir eşya aldığını görmüştü ve şimdi o eşyanın maroken bir kutu olduğuna ikna olmuştu.

"Bir şey mi idrak ettiniz?"

"Dinleyin," diye yanıtladı Francis. "Kim olduğunuzu bilmiyorum ama sizin güvenmeye değer ve yardımsever olduğunuza inanıyorum. Kendimi tehlikeli sularda buldum, nasihate ve desteğe ihtiyacım var ve beni cesaretlendirdiğinize göre, size her şeyi anlatacağım." Sonra avukatı tarafından bankadan çağrıldığı günden beri yaşadıklarını kısaca toparladı.

"Sizinki gerçekten de olağanüstü bir öykü," dedi yabancı, genç adam hikâyesine bir son verince, "ve konumunuz zorluk ve tehlikelerle dolu. Çoğu insan babanızı arayıp bulmanızı ve elması ona vermenizi nasihat edecektir ama benim başka görüşlerim var. Garson!"

Garson yaklaştı.

"Müdürden benimle bir dakika konuşmasını rica eder misin?" dedi ve Francis, bir kez daha hem sesinin tonunda hem de tavırlarında emretme alışkanlığının izlerini fark etti.

Garson çekildi ve kısa sürede, dalkavukça bir saygıyla eğilen müdür ile birlikte geri döndü.

"Size," dedi, "hizmet etmek için ne yapabilirim?"

"Bu beyefendiye," diye yanıtladı yabancı, Francis'i işaret ede-

rek, "adımı söyleme nezaketini gösterin."

"Onur duymalısınız ki, bayım," dedi görevli, genç Scrymgeour'a hitap ederek, "Ekselansları Bohemya Prensi Florizel ile aynı masayı paylaşıyorsunuz." Francis telaşla doğruldu ve kendisini tekrar yerine oturmaya çağıran Prens'e minnet dolu bir reverans yaptı.

"Size müteşekkirim," dedi Florizel, görevliye bir kere daha hitap ederek. "Sizi bu kadar basit bir meseleden ötürü rahatsız ettiğim için özür dilerim." Sonra onu elinin bir hareketiyle gönderdi.

"Ve şimdi," diye ekledi Prens, Francis'e dönerek, "bana elması verin." Tek bir söz bile edilmeden mücevher kutusu el değiştirdi.

"Doğru olanı yaptınız," dedi Florizel, "hisleriniz sizi uygun şekilde yönlendirdi ve hayatınızın geri kalanında bu gecenin talihsizlikleri için minnettar olacaksınız. Bir adam, Bay Scrymgeour, çok kez zor durumlara düşebilir ama kalbi temiz ve zihni açıksa, hepsinden alnının akıyla sıyrılır. İçiniz rahat olsun. Sizin meseleleriniz artık benim ellerimde ve Tanrı'nın yardımıyla onları iyi bir sona ulaştıracak kadar güçlüyüm. Lütfen beni arabama kadar takip edin." Prens böyle söyleyerek ayağa kalktı ve garson için bir altın bırakarak, genç adamı kafeden alıp bulvar boyunca, gösterişsiz bir kupanın ve üniformalı bir çift uşağın onun gelişini beklediği yere yürüttü.

"Bu araba," dedi, "emrinize amadedir. Eşyalarınızı elverdiği ölçüde hızla toplayın, sonra uşaklarım sizi, durumunuzla ilgili ayarlamaları yapacak zamanım olana kadar bir parça konfor içinde bekleyebileceğiniz, Paris yakınlarında bir villaya götürecekler. Orada, size salık vereceğim hoş bir bahçe, iyi yazarlarla dolu bir kütüphane, bir aşçı, bir mahzen ve iyi purolar bulacaksınız. Jerome," diye ekledi, uşaklardan birine dönerek, "ne dediğimi duydun. Bay Scrymgeour'u senin ellerine bırakıyorum, eminim dostuma göz kulak olacaksın." Francis'in ağzından birkaç kırık dökük minnet ifadesi döküldü.

"Bana teşekkür etmek için yeterince vaktiniz olacak," dedi Prens, "babanız tarafından tanınıp Miss Vandeleur ile evlendiğinizde."

Bunları söyleyen Prens dönüp gitti ve Montmarte yönünde acele etmeden gezinmeye başladı. Geçen ilk arabaya el etti, bir adres verdi ve bir çeyrek saat sonrasında, arabacıyı biraz aşağısına göndermiş; Bay Vandeleur'ün bahçe kapısını çalıyordu.

Kapı, olağandışı bir ihtiyatla bizzat diktatör tarafından açıldı.

"Kimsiniz?" diye sordu.

"Bu geç saatteki ziyaretim için beni affedin, Bay Vandeleur," diye yanıtladı Prens.

"Ekselansları'nın her zaman için başımın üstünde yeri vardır," diye karşılık verdi Bay Vandeleur, geriye doğru adım atarak.

Prens açık aradan faydalandı, sonra ev sahibini beklemeden doğrudan eve yürüdü ve salonun kapısını açtı. Orada iki kişi oturuyordu. Biri, gözlerinde ağlama izleri taşıyan Miss Vandeleur'dü ve hâlâ ara sıra bir hıçkırıkla sarsılıyordu. Prens diğerinin, yaklaşık bir ay önce bir kulübün sigara odasında kendisine edebi konular hakkında danışan genç adam olduğunun farkına vardı.

"İyi akşamlar, Miss Vandeleur," dedi Florizel. "Yorgun görünüyorsunuz. Bay Rolles, sanıyorum. Umarım Gaboriau'yu incelemenin faydası dokunmuştur, Bay Rolles." Ama genç rahip konuşamayacak kadar hayata küsmüş bir ruh hali içindeydi. Sertçe başını eğmekle yetindi ve dudağını kemirmeye devam etti.

"Ekselansları'nın varlığının şerefini," dedi Bay Vandeleur, misafirini takip ederek, "hangi şanslı rüzgâra borçluyum?"

"İş için geldim," diye karşılık verdi Prens. "Sizinle bir iş... Bu halledilir halledilmez, Bay Rolles'tan bana bir yürüyüş için eşlik etmesini rica edeceğim. Bay Rolles," diye ekledi haşince, "size henüz oturmadığımı hatırlatayım." Rahip özür dileyerek ayağa fırladı. Bundan sonra Prens masanın yanında bir koltuğa oturdu, şapkasını Bay Vandeleur'e, bastonunu Bay Rolles'a verdi ve onları ayakta bırakıp böylelikle emrindeki birer hizmetkâr gibi tutarak şunları söyledi: "Dediğim gibi buraya iş için geldim ama zevk için gelseydim de karşılanma şeklimden daha çok gücenemezdim ya da beraberimdekilerden daha çok hoşnutsuz olamazdım. Siz, ba-

yım," dedi Bay Rolles'a hitap ederek, "mevkice üstünüzde olan birine saygısızca davrandınız. Siz, Bay Vandeleur, beni bir gülümsemeyle karşıladınız ama çok iyi biliyorsunuz ki elleriniz henüz suiistimalden arınmış değil. Sözümün kesilmesinden haz etmem, bayım," diye ekledi, amirane bir şekilde. "Konuşmak için buradayım, dinlemek için değil ve beni saygıyla dinlemenizi, titizlikle itaat etmenizi talep ediyorum. Mümkün olan en erken tarihte kızınız Elçilik'te, dostum Francis Scrymgeour ile evlenecek, kardeşinizin meşru oğluyla. On bin pounddan daha az olmayan bir çeyiz vererek beni memnun edeceksiniz. Sizin için, sorumluluğunuza vereceğim Siyam'daki itibarlı bir görevi yazıyla bildireceğim. Ve şimdi, bayım, bana bu koşulları kabul edip etmediğiniz hakkında iki kelimeyle cevap vereceksiniz."

"Ekselansları kusuruma bakmayıp, bana, tüm saygımla, iki soru yöneltme izni verirler mi?"

"İzin verilmiştir," diye yanıtladı Prens.

"Ekselansları," diye kaldığı yerden devam etti diktatör. "Bay Scrymgeour'un dostu olduğunu söyledi. İnanın bana, onun bu şerefe nail olduğunu bilmiş olsam, kendisine ona göre saygıyla davranırdım."

"Ustaca sorguluyorsunuz ama bu kıvırmanıza yardımcı olmayacak. Emirlerimi anladınız; o beyefendiyi bu geceden önce hiç görmemiş de olsam, bu onları daha az kesin kılmazdı."

"Ekselansları maksadımı her zamanki kurnazlığıyla yorumluyor. Bir kere daha: Ne yazık ki, polisi, hırsızlık suçlamasıyla Bay Scrymgeour'un peşine saldım. Suçlamayı geri mi çekeyim yoksa sürdüreyim mi?"

"Siz bilirsiniz. Mesele vicdanınızla bu memleketin yasaları arasında. Bana şapkamı verin. Siz de Bay Rolles, bastonumu verin ve beni takip edin. Miss Vandeleur, size iyi akşamlar dilerim. Tahmin ediyorum ki," diye ekledi Vandeleur'e, "sessizliğiniz mutlak bir tasdik anlamına geliyor."

"Daha iyisini yapamıyorsam," diye yanıtladı yaşlı adam, "tes-

lim olurum ama sizi açıkça uyarıyorum ki, bu mücadele etmeden olmayacak."

"Yaşlısınız ama yıllar, günahkârlara kötü davranır. Yaşlılığınız, başkalarının gençliğinden daha akılsız. Beni tahrik etmeyin, yoksa hayal ettiğinizden daha sert olduğumu görürsünüz. Bu, yolunuzun üstüne öfke içinde ilk çıkışım, son olmasına özen gösterin."

Bu sözlerle, rahibe takip etmesi için eliyle işaret ederek, Florizel odadan ayrıldı ve bahçe kapısına doğru yöneldi. Bir mumla peşlerinden giden diktatör, onlara ışık tuttu ve bir kez daha kendisini davetsiz misafirlerden korumasını amaçladığı karmaşık sürgüleri çözdü.

"Artık kızınız yok," dedi Prens, eşikte dönerek. "Tehditlerinizi anladığımı söylemeliyim ve başınıza ani, onarılmaz bir yıkım açmak için sadece elinizi kaldırmanız yeter." Diktatör cevap vermedi ama Prens lambanın ışığında sırtını ona döner dönmez, tehdit ve çılgınca bir öfkeyle dolu bir hareket yaptı. Bir an sonra bir köşeden dönüp kaçarak, son hızla en yakın araba durağına koşuyordu.

-Burada, der benim Arap, olaylar silsilesi Yeşil Panjurlu Ev'den başka yöne çevriliyor. Bir macera daha, diye ilave eder, Raca'nın Elması'yla işimiz bitiyor. Zincirdeki son halka, Bağdat'm sakinleri arasında Prens Florizel ve Bir Hafiyenin Macerası adıyla bilinir.-

PRENS FLORIZEL ve BİR HAFİYENİN MACERASI

Prens Florizel, Bay Rolles ile birlikte diğerinin ikamet ettiği ufak bir otelin kapısına kadar yürüdü. Birlikte hayli konuştular ve rahip, Florizel'in şiddeti ve şefkati karışmış sitemleri ile bir kereden fazla gözyaşlarına boğuldu.

"Hayatımı mahvettim," dedi en sonunda. "Bana yardım edin, ne yapmam gerektiğini söyleyin. Bende yazık ki ne bir rahibin erdemleri ne de bir düzenbazın mahareti var."

"Artık burnunuz sürtüldüğüne göre, daha fazla emir vermiyorum, tövbekâr işini Tanrı ile görmeli, prensler ile değil. Ama size öğüt vermeme izin verirseniz, bir kolonici olarak Avustralya'ya gidin, açık havada vasıfsız iş peşinde koşun ve bir zamanlar rahip olmuş olduğunuzu ya da o lanetli taşa göz dikmiş olduğunuzu unutmaya çalışın."

"Lanetli, gerçekten de! Nerede şimdi? İnsanoğlu üzerinde etkili olmamış daha başka ne zararı var?"

"Daha fazla kötülük yapamayacak. Burada, cebimde. Ve bu," diye ekledi nazikçe, "yeni olsa da, pişmanlığınıza itimat beslediğimi gösterecektir."

"Elinize dokunmama izin verin," diye yalvardı Bay Rolles.

"Hayır, daha değil." Bu son sözleri telaffuz ederkenki ses tonu, genç rahibin kulaklarına dokunaklı gelmişti ve Prens dönüp gittikten sonra bir süre, uzaklaşan silueti takip ederek ve bu kadar mükemmel bir basirete sahip bir adam için Tanrı'dan hayır dua

dileyerek eşikte dikildi.

Prens saatler boyunca ıssız sokaklarda tek başına yürüdü. Zihni kaygılarla doluydu. Elmasla ne yapacaktı, bu nadir mala layık olmadığına hükmettiği sahibine geri mi vermesi yoksa radikal ve cesurca bir önlem alarak onu insanoğlunun elinin altından derhal ve sonsuza kadar uzaklaştırması mı gerektiği, bir anda karar verilemeyecek kadar ciddi bir sorundu. Elmasın kendi eline geçme şekli, açıkça Tanrı'nın takdiri gibi görünüyordu ve mücevheri çıkarıp da sokak lambalarının altında ona baktıkça, büyüklüğü ve şaşılası parlaklığı kendisini, onu dünya için halis ve tehlikeli bir kötülük olarak görmeye daha fazla yöneltiyordu.

"Tanrım bana yardım et!" diye düşündü. "Ona daha sık bakarsam, kendim de açgözlülüğe kapılacağım." Sonunda, zihni hâlâ kararsızlık içinde olsa da, adımlarını, yüzyıllardır soylu ailesine ait olan nehir kıyısındaki ufak ama şık malikâneye çevirdi. Bohemya armaları kapının üzerine ve uzun bacalara derinlemesine kazınmıştı. Yoldan geçenler, son derece pahalı çiçeklerle donatılmış yeşil iç bahçeye ve tüm gün boyunca yan duvara tüneyen ve evin önünde bir kalabalığı alıkoyan Paris'teki tek leyleğe bir göz atarlardı. Ağırbaşlı hizmetkârların içeride bir ileri bir geri gittiği görülürdü ve zaman zaman büyük kapı açılarak kemerin altından bir araba sallana sallana giderdi. Pek çok sebepten dolayı bu konağın, Prens Florizel'in kalbinde özel bir yeri vardı; büyük insanların hayatında oldukça nadir rastlanan bir eve dönüş hissine kapılmadan yanına yaklaştığı olmazdı. Bu akşam da yüksek tavanı ve yumuşakça aydınlatılmış pencereleri, içten bir rahatlama ve memnuniyet yaratarak gözüne ilişti.

Yalnız olduğu zamanlarda girmek için hep kullandığı arka kapıya yaklaşırken, karanlığın içinden bir adam ileri çıktı ve hürmetli bir reveransla Prens'in yolu üzerinde kendisini takdim etti.

"Bohemya Prensi Florizel'e hitap etme şerefine mi nail oluyorum?"

"Unvanım öyle," diye yanıtladı Prens. "Benden ne istiyorsunuz?"

"Ben, bir hafiyeyim ve Ekselansları'na Polis Şefi'nden gelen bu pusulayı sunmalıyım." Prens yazıyı aldı ve sokak lambasının ışığında ona bir göz attı. Ziyadesiyle özür diler havadaydı ama ulak ile birlikte gecikmeden Polis Merkezi'ne gelmesini istirham ediyordu.

"Kısacası," dedi Florizel, "tutuklandım."

"Ekselansları, eminim ki, Şef'in amacında bundan daha uzak bir şey olamaz. Bir tutuklama emri vermediğinin farkındasınızdır. Bu sadece bir formalite, ya da isterseniz, Ekselansları'nın, yetkililere yüklediği bir minnet borcu olarak da adlandırabilirsiniz."

"Mamafih, sizi takip etmeyi reddedersem ne olacak?"

"Ekselansları'ndan bana bolca seçenek verilmiş olduğunu saklamayacağım," diye yanıtladı hafiye eğilerek.

"Aman Tanrım," diye haykırdı Florizel. "Küstahlığınız beni hayretler içerisinde bırakıyor! Sizi, bir aracı olarak, affetmeliyim ama üstleriniz bu uygunsuz hareketlerini pahalıya ödeyecekler. Bu münasebetsiz ve kanunlara aykırı hareketin sebebi hakkında hiçbir fikriniz var mı? Fark etmişsinizdir ki, henüz ne reddettim ne de razı oldum ve her şey sizin çabuk ve yaratıcı cevabınıza bağlı. Bunun son derece ciddi bir mesele olduğunu size hatırlatayım, memur bey."

"Ekselansları," dedi hafiye alçakgönüllülükle, "General Vandeleur ve erkek kardeşi, inanılmaz bir haddini bilmezlikle sizi hırsızlıkla suçladılar. Meşhur elmasın sizin elinizde olduğunu iddia ediyorlar. Sizden gelecek bir tekzip sözü, Şef'i fazlasıyla tatmin edecektir; yok, daha ileri gidiyorum: Ekselansları, sadece benim gibi bir astı bile, bu konudan habersiz olduğunu beyan etmekle onurlandırırsa, bu yerden çekilme iznini rica ederim." Florizel, son ana kadar macerasına bir oyun gözüyle bakmıştı, sadece uluslararası hususlar konusunda ciddiydi. Vandeleur adını duyunca korkunç gerçek bir anda üstüne çullandı. Sadece tutuklanmamıştı, suçluydu da. Bu yalnızca can sıkıcı bir vaka değildi -şerefi için de bir tehlikeydi. Ne söylemeliydi, ne yapmalıydı? Raca'nın Elması

gerçekten de lanetli bir taştı ve etkisinin son kurbanı da kendisiymiş gibi görünüyordu.

Kesin olan bir tek şey vardı. Hafiyeye istediği güvenceyi veremezdi. Zaman kazanmalıydı.

Tereddüdü bir saniye bile sürmedi.

"Öyle olsun," dedi, "hadi birlikte Polis Merkezi'ne yürüyelim." Adam bir kez daha eğildi ve saygılı bir uzaklıkta Florizel'in ardından gitmeye başladı.

"Yaklaşın," dedi Prens. "Sohbet havasındayım. Ayrıca yanılmıyorsam, şimdi size tekrar bakıyorum da, bu ilk karşılaşmamız değil."

"Ekselansları'nın yüzümü hatırlamasını, bir şeref addederim. Sizinle görüşme zevkine varalı sekiz yıl oldu."

"Yüzleri hatırlamak, sizin mesleğinizin olduğu kadar benimkinin de bir parçasıdır. Aslında, doğru açıdan bakıldığında, bir Prens ve hafiye aynı saflarda savaşır. Her ikimiz de suçun karşısındaki savaşçılarız; sadece benimki daha kazançlı ve sizinki de daha tehlikeli bir rütbe ve iyi bir adam için her ikisinin de eşit derecede saygınlık taşımasında mantık vardır. Belki size tuhaf gelecek ama zayıf ve soysuz bir hükümdar olacağıma, kişilik ve yetenek sahibi bir hafiye olmayı tercih ederim." Memur mahcup olmuştu.

"Ekselansları kötülüğe iyilikle karşılık veriyor. Bir haddini bilmezlik hareketini, olabildiğince dostça bir tenezzülle mukabele ediyor."

"Size rüşvet vermeye çalışmadığımı nereden biliyorsunuz?"

"Tanrı beni şeytana uymaktan korusun!" diye haykırdı hafiye.

"Cevabınız takdir ediyorum: Akıllı ve dürüst bir adamınki. Dünya çok büyük bir yer, zenginlik ve güzelliklerle dolu ve sunulabilecek ödüllerin bir sınırı yok. Öyle ki, bir milyonu reddedecek bir adam, onurunu bir imparatorluk ya da bir kadının aşkı uğruna satabilir ve şu anda sizinle konuşan ben bizzat, insani erdemin gücüne karşı öylesi baştan çıkarıcı fırsatlar, öylesi karşı konulmaz tahrikler gördüm ki, izinizden yürüdüğüm ve kendimi Tanrı'nın

inayetine teslim ettiğim için memnunum. Böylelikle, sadece o namuslu ve münasip huyun sayesinde," diye ekledi, "siz ve ben bu şehirde lekesiz kalplerle yürüyebiliyoruz."

"Cesur olduğunuzu her zaman duymuştum ama akıllı ve dindar olduğunuzun farkında değildim. Gerçekleri söylüyorsunuz ve bunu kalbime işleyecek bir vurguyla yapıyorsunuz. Dünya gerçekten de bir sınav yeri."

"Şimdi, köprünün ortasındayız. Dirseklerinizi korkuluğa yaslayın ve üzerinden bakın. Aşağıda su nasıl hızla akıyorsa, hayatın tutkuları ve güçlükleri de zayıf insanların dürüstlüğünü aynı şekilde alıp götürür. Size bir hikâye anlatayım."

"Ekselansları'nm emirlerini kabul ediyorum," diye yanıtladı adam.

Sonra, Prens'i taklit ederek, korkuluğa yaslandı ve kendini dinlemeye bıraktı. Şehir çoktan uykuya dalmıştı. Yıldızlı gökyüzündeki ışıkların sonsuzluğu ve binaların siluetleri olmasa, bir taşra nehrinin yanında yalnız oldukları düşünülebilirdi.

"Bir memur," diye başladı Prens Florizel, "çoktan liyakatle yüksek bir rütbeye yükselmiş ve sadece takdir değil saygı da kazanmış olan cesaret ve ahlak sahibi bir adam, iç huzuru için talihsiz bir zamanda, bir Hint Prensi'nin koleksiyonunu ziyaret etti. Burada büyüklüğü ve güzelliği öylesine olağanüstü olan bir elmas ile karşılaştı ki, o andan itibaren hayatta tek bir arzusu oldu: Onur, saygınlık, dostluk, memleket sevgisi, tüm hepsini bu ışıl ışıl kristal parçası için feda etmeye hazırdı. Üç yıl boyunca bu yarı barbar hükümdara, Yakup'un Lavan'a hizmet ettiği gibi hizmet etti: Sınırları tahrif etti, cinayetlere göz yumdu, dürüst açıksözlülüğüyle Raca'yı kızdırma talihsizliğinde bulunan bir dost subayı haksız yere suçladı ve infaz etti. Son olarak, kendi memleketine karşı büyük bir tehlike varken, bir grup silah arkadaşına ihanet etti ve onların yenilmesine ve binlercesinin katledilmesine izin verdi. Sonuçta, olağanüstü bir servet topladı ve eve dönerken yanında gıpta ile bakılan elması da getirdi."

"Yıllar geçti," diye devam etti Prens, "ve nihayet elmas kazara

kayboldu. Kendi halinde ve çalışkan bir gencin eline geçti, bir öğrenci, Tanrı'nın bir elçisi, hayırlı ve de saygın bir meslek hayatına adım atmak üzere olan biri. Büyü ona da nüfuz etti: Her şeyi yüzüstü bıraktı, ilahi çağrısını, çalışmalarını ve değerli taş ile birlikte yabancı bir ülkeye kaçtı. Subayın, rahibin sırrını öğrenen bir erkek kardeşi vardı, kurnaz, cüretkâr, ahlaksız bir adam. Ne yaptı? Kardeşine mi anlattı, polise mi haber verdi? Hayır, şeytani sihir bu adamı da etkisi altına almıştı; taşa kendisi sahip olmalıydı. Cinayeti göze alarak genç rahibi uyuşturdu ve avını yakaladı. Ve sonra, benim değerlerime göre önemli olmayan bir kaza sonucu, mücevher onun vesayetinden, gördüğü karşısında dehşete kapılan ve onu yüksek rütbeli ve suçlanamayacak bir adamın himayesine veren bir başkasına geçti.

"Subayın adı Thomas Vandeleur," diye devam etti Florizel. "Taş Raca'nın Elması diye bilinir. Ve" -aniden elini açarak- "burada gözlerinizin önünde duruyor." Memur bir haykırışla ürküp geri çekildi.

"Rüşvetten konuştuk," dedi Prens. "Benim için bu parlak kristal külçesi, ölümün solucanları ile kaynıyormuş gibi iğrenç, masumların kanından sıkıştırılmış gibi tiksindirici. Onu burada ellerimin içinde görüyorum ve cehennem ateşi ile parladığını biliyorum. Size hikâyesinin sadece yüzde birini anlattım. Geçmiş çağlarda neler olup bittiğini, eski zaman insanlarını ne gibi suçlara ve ihanetlere teşvik ettiğini tasavvur etmeye hayal gücü çekinir. Yıllar boyunca cehennemin güçlerine sadakatle hizmet etti ve söylemeliyim ki, yeterince kan, yeterince rezalet, yeterince parçalanmış hayat ve dostluk var. Her şeyin bir sonu vardır, iyilik gibi kötülüğün de, hoş müziğin olduğu kadar vebanın da ve bu elmasa gelince, suç işliyorsam Tanrı beni bağışlasın ama imparatorluğu bu akşam bitiyor." Prens eliyle ani bir hareket yaptı ve mücevher, bir ışık kıvılcımını resmederek, akmakta olan nehre bir şapırtıyla daldı.

"Âmin," dedi Florizel ağırbaşlılıkla. "Bir basiliski[12] katlettim!"

"Tanrım beni koru!" diye haykırdı hafiye. "Ne yaptınız? Ben

12 Efsanevi horoz başlı yılan (ç.n)

mahvolmuş bir adamım."

"Sanırım," diye karşılık verdi Prens bir gülümsemeyle, "bu şehirdeki pek çok varlıklı insan sizin yıkımınıza gıpta edebilir."

"Ah! Ekselansları! Her şeye rağmen bana rüşvet mi teklif ediyorsunuz?"

"Bundan kurtuluş yok gibi görünüyor. Hadi şimdi Polis Merkezi'ne doğru gidelim."

Çok geçmeden Francis Scrymgeour ve Miss Vandeleur'ün evlilikleri büyük bir gizlilik içinde kutlandı ve Prens bu önemli günde sağdıç olarak yer aldı. İki Vandeleur, elmasa ne olduğu ile ilgili söylentilerden şaşkınlığa düştüler. Sen Nehri'ndeki geniş çaplı dalış çalışmaları, aylaklar için merak ve eğlence konusu oldu. Bir parça yanlış hesaplama sonucu nehrin yanlış kolunu seçtikleri doğrudur. Prens'e gelince, o yüce insan, artık sırasını savdığına göre, Arap yazar ile birlikte boşlukta tarumar olmaya gidebilir. Ama okuyucu daha kesin malumat konusunda ısrar ederse, süregelen yokluğunun ve kamu işlerini ihmalinin bir sonucu olarak yakın zamanlı bir devrimin onu Bohemya tahtından uzaklaştırdığını ve Ekselansları'nın şimdi Rupert Caddesi'nde, yabancı mültecilerin uğrak yeri olan bir tütün dükkânı işlettiğini söylemekten memnun olurum. Zaman zaman oraya tütün içmek ve sohbet etmek için giderim ve onu, ikbal günlerindeki kadar muhteşem bir varlık olarak bulurum. Tezgâhın arkasında, Olimpos'tan gelmiş gibi bir havayla durur ve her ne kadar hareketsiz bir hayatın izleri yeleğinde etkisini göstermeye başlamış olsa da, kendisinin muhtemelen, hepsinin içinde, Londra'daki en yakışıklı tütün satıcısı olduğu kabul edilmelidir.

BAĞLANTIDAKİ KÖŞK

GRADEN DENİZ-KORUSU'NDA NASIL KAMP YAPTIĞIMIN ve KÖŞKTE BİR IŞIK GÖRDÜĞÜMÜN ÖYKÜSÜ

Gençliğimde büyük bir münzeviydim. Uzak durmaktan ve kendimi eğlendirmeye yetmekten gurur duyuyordum ve diyebilirim ki ileride karım ve çocuklarımın annesi olacak o dostla karşılaşana kadar, ne arkadaşım ne de ahbabım oldu. Sadece tek bir adamla kişisel yakınlığım vardı, o da İskoçya'da Graden Easter'dan saygıdeğer R. Northmour'du. Üniversitede tanışmıştık ve her ne kadar aramızda çok fazla sempati ya da samimiyet olmasa da, o kadar benzer tabiattaydık ki, ikimizin de rahatına gelecek bir işbirliği yapıyorduk. İnsanları sevmeyen kimseler olduğumuza inanıyorduk ama bunca zaman sonra sadece huysuz delikanlılar olduğumuzu düşünüyorum. Bunun bir dostluk olduğunu söylemek zordu, daha çok insanlardan uzakta bir arada yaşamaydı. Northmour'un mizacının fevkalade şiddeti, benim dışımda birileriyle uzlaşmasını kolay bir iş haline getirmiyordu. Benim suskun tavırlarıma saygı duyduğu ve istediğim gibi gelip gitmeme izin verdiği için de, ben de onun varlığına sorun etmeden katlanabiliyordum. Sanırım birbirimizi dost olarak nitelendiriyorduk.

Northmour diplomasını aldığında ve ben buna gerek duymadan üniversiteden ayrılmaya karar verdiğimde, beni Graden Easter'a uzun bir ziyaret için davet etti ve böylelikle maceramın sahnesiyle ilk defa tanıştım. Graden'ın büyük malikânesi, Alman

Okyanusu kıyılarından yaklaşık üç mil içeride, arazinin rüzgârlı bir alanında bulunuyordu. Bir kışla kadar genişti ve sert deniz havasında çürümeye eğilimli dayanıksız bir taştan yapıldığından, içi rutubetli ve esintili, dışı da yarı yarıya haraptı. İki genç adamın böyle bir meskende konfor içinde konaklaması mümkün değildi. Ama mülkün kuzey kısmında, bağlantılar ve uçuşan kum tepelerinin ıssızlığında, bir tarla ile denizin arasında, modern tasarımlı ve ihtiyaçlarımıza tam olarak uyan küçük bir köşk ya da Belvidere yer alıyordu. Northmour ve ben, bu inziva yerinde az konuşup çok okuyarak ve yemekler dışında çok nadir arkadaşlık ederek çalkantılı dört kış ayı geçirdik. Daha uzun kalabilirdim ama bir Mart akşamı aramızda ayrılmamı gerekli kılan bir münakaşa patlak verdi. Northmour öfkeyle konuşmuştu, hatırladığım kadarıyla, sanırım ben de iğneleyici sert cevaplar vermiştim. Sandalyesinden fırlayıp beni yakalamıştı. Hiç abartmıyorum, canımı kurtarmak için kavga etmem gerekmişti. Onu ancak büyük bir çabayla alt edebilmiştim çünkü benim kadar güçlü bir cüssesi vardı ve şeytan tarafından ele geçirilmiş gibiydi. Ertesi sabah her zamanki halimizle bir araya geldik ama ben uzaklaşmanın daha düşünceli olacağına karar verdim, o da beni caydırmaya çalışmadı.

Yöreyi tekrar ziyaret edene kadar dokuz yıl geçti. O sıralarda tenteli bir araba, bir çadır ve kuzine ile tüm gün arabanın yanında ağır adımlarla yürüyerek ve geceleri, mümkün olursa, tepelerdeki bir kovukta veya bir ağaçlığın yanında Çingeneler gibi konaklayarak seyahat ediyordum. Sanıyorum bu şekilde hem İngiltere'nin hem de İskoçya'nın pek çok vahşi ve ıssız bölgesini gezdim ve ne dostum ne de akrabam olduğundan, haberleşme için hiç zahmet etmedim ve yılda iki defa gelirimi çektiğim, hukuk müşavirlerimin ofisi dışında, merkez niteliğinde bir yerim olmadı. Keyif aldığım bir hayattı ve yürüyüş yaparak yaşlanmayı ve sonunda bir çukurda ölmeyi ciddi bir şekilde düşünüyordum.

Bütün işim, rahatsız edilme korkusu olmadan kamp yapabileceğim ıssız köşeler bulmaktı ve bu yüzden aynı eyaletin başka bir kesimindeyken, birden bağlantıdaki köşkü hatırladım. Üç mil

çevresinde bir ana yol yoktu. En yakın kasaba, o da sadece bir balıkçı köyüydü, altı ya da yedi mil uzaklıktaydı. Bu kıraç arazi kuşağı, on mil uzunluğunda ve üç milden yarım mile kadar değişen genişlikte, deniz boyunca uzanıyordu. Asıl giriş yeri olan kumsal, bataklıklarla doluydu. Aslında Birleşik Krallık'ta daha iyi bir saklanma yeri olamayacağını söyleyebilirim. Graden Easter'ın Deniz-Korusu'nda bir hafta geçirmeye karar verdim ve uzun bir etap kat ederek, fırtınalı bir Eylül günü neredeyse günbatımında oraya vardım.

Arazi, dediğim gibi kum tepeleri ve bağlantıların bir karışımıydı. Bağlantı[13], İskoççada sürüklenmeyi kesmiş ve az ya da çok çimenle kaplanarak katılaşmış kuma verilen addır. Köşk, düz bir alanda duruyordu. Biraz arkasında, rüzgâr tarafından bir araya toplanmış bir mürver çitiyle koru başlıyor, önünde birkaç darmadağınık kum tepesi denizle arasında dikiliyordu. Bir kaya çıkıntısı, kum için bir kale burcu oluşturduğundan, burada, iki sığ koy arasında bir dağlık burun vardı ve gelgitlerin tam ötesinde kaya tekrar çıkıntı yaparak küçük boyutlu ama dikkat çekici biçimde şekillenmiş bir adacık oluşturmuştu. Alçak sularda muazzam genişlikte bataklıklar vardı ve yörede kötü bir şöhrete sahiplerdi. Sahilde birbirine yakınlardı, ada ve dağlık burun arasında, bir adamı dört buçuk dakika içerisinde yutabildikleri söylenirdi ama bu dakikliğin pek fazla dayanağı olmayabilirdi de. Bölge, tavşanlarla kaynıyordu ve köşkün civarında aralıksız tiz sesler çıkaran martılar buraya dadanmıştı. Yaz günleri manzara ışıltılı ve hatta keyif vericiydi ama Eylül'de günbatımında, sert bir rüzgâr ve bağlantı boyunca gürleyen şiddetli köpüklü dalgalarla, mekân sadece ölü denizcileri ve deniz facialarını anımsatıyordu. Ufukta rüzgâra karşı seyreden bir gemi ve ayaklarımın altında kuma gömülü devasa bir enkaz gövdesi sahnenin çağrıştırdıklarını tamamlıyordu.

Köşk -önceki mülk sahibi, akılsız ve hovarda bir virtüöz olan Northmour'un amcası, tarafından yaptırılmıştı- çok az eskime

13 Orijinal metinde "links". Eski İngilizcede "ridge–dalgalar tarafından şekillendirilen kumsal bağlantısı" sözcüğünden gelmektedir. Deniz ile ekilebilir tarlayı bağlayan (İngilizcede "linking") arazidir. (ç.n)

belirtisi gösteriyordu. İki katlı, İtalyan tarzındaydı, içinde birkaç kaba çiçek dışında bir şey gelişmeyen bir bahçe parçasıyla çevriliydi ve kepenkleri kapalı pencereleriyle, terk edilmiş bir ev gibi değil de, hiçbir zaman bir insan tarafından oturulmamış bir yer gibi görünüyordu. Besbelli Northmour evden uzaktaydı. Her zamanki gibi yatının kamarasında somurtuyor mudur yoksa sosyetedeki hercai ve mirasyedi tezahürlerinden birinde midir, elbette ki bilme şansım yoktu. Mekânda benim gibi bir münzevinin bile gözünü korkutacak bir ıssızlık havası vardı. Rüzgâr bacalarda tuhaf, inleyen bir nağmeyle çığlık atıyordu ve sanki bir evin içine giriyormuşum gibi bir kaçış hissiyle başka yöne döndüm, arabamı önümden sürerek korunun eteklerine girdim.

Graden'ın Deniz-Korusu, gerisindeki ekili arazilere siper olsun ve uçuşan kumların tecavüzünü kontrol etsin diye dikilmişti. Ona doğru sahil tarafından ilerlediğinizde, mürverlerin ardından diğer arsız ağaççıklar geliyordu ama ağaçlık tamamen bodurdu ve çalılarla kaplıydı. Bir mücadele hayatı sürdürüyordu. Ağaçlar, gece boyunca vahşi kış fırtınalarında sallanmaya alışıktı. İlkbaharın erken zamanlarında bile bu korunmasız koruda çoktan yapraklar uçmaya ve sonbahar gelmeye başlamış olurdu. İç kesimlerde zemin, ada ile birlikte gemiciler için bir denizcilik işareti olan ufak bir tepeye doğru yükseliyordu. Tepe adanın kuzeyinde belirdiğinde, teknelerin Graden Burnu ve Graden Kaynağı'nı aşmak için tam doğuya dönmeleri gerekiyordu. Daha aşağıdaki topraklarda, ağaçların arasında bir çay akıyordu; ölü yapraklar ve kendi taşıdığı çamurla saldırıya uğramış halde her köşe bucağa yayılarak durgun havuzlar oluşturmuştu. Bir iki yıkık kulübe korunun yakınında serpiştirilmişti. Northmour'a göre bunlar dini müesseselerdi ve zamanında dindar keşişlere barınak sağlamışlardı.

Temiz su kaynağı olan bir yerde bir sığınak ya da küçük bir kovuk buldum. Orada böğürtlen çalılarını temizleyerek çadırı kurdum ve akşam yemeğimi pişirmek için ateş yaktım. Atımı, ağaçlığın ötesinde, bir çimenlik parçası olan bir yere bağladım.

Sığınağın kum tepeleri sadece ateşimin ışığını saklamakla kal-

mıyor, aynı zamanda beni sert olduğu kadar soğuk da olan rüzgârdan koruyordu.

Sürdürdüğüm hayat beni hem dirençli hem de kanaatkâr yapmıştı. Su dışında bir şey içmezdim ve nadiren yulaf ezmesinden daha pahalı bir şey yerdim. Ayrıca çok az uyku ile yetinirdim, öyle ki, sabahın ilk ışıklarıyla uyanmama rağmen, genellikle geceleri karanlığı veya yıldızları gözleyerek uzun süre uyanık yatardım. Dolayısıyla Graden Deniz-Korusu'nda, minnettar bir şekilde akşamın 20.00'sinde uykuya dalmış olsam da, 23.00 olmadan tüm duyularım tamamen açık bir şekilde tekrar uyanmıştım, hiçbir uyuşukluk veya yorgunluk hissi yoktu. Doğruldum ve ateşin yanında ağaçları ve yukarıda gürültülü bir şekilde kıpırdayan ve gözden kaybolan bulutları seyrederek, rüzgâra ve sahile çarpan dalgalara kulak vererek oturdum; ta ki, sonunda hareketsizlikten bıkıp da sığınağı terk edene, korunun sınırlarına doğru süzülene kadar. Sislerin içine gömülmüş yeni ay, adımlarımı soluk bir şekilde aydınlatıyordu ve bağlantıya doğru yürüdükçe ışık daha parlak bir hal aldı. Tam o anda rüzgâr, açık deniz tuzu kokarak ve kum taneciklerini taşıyarak, tüm şiddetiyle bana çarptı, öyle ki başımı eğmek zorunda kaldım.

Etrafıma bakmak için başımı tekrar kaldırdığımda, köşkte bir ışık olduğunu fark ettim.

Sabit değildi. Aksine, sanki birisi değişik odalara bir lamba veya mumla göz atıyormuş gibi bir pencereden diğerine geçip duruyordu. Bir süre büyük bir şaşkınlıkla seyrettim. Öğleden sonra vardığımda, ev açıkça terk edilmiş durumdaydı; şimdi de açıkça doluydu. İlk düşüncem bir hırsız çetesinin içeri girdiği ve şu anda Northmour'un çok sayıdaki ve hiç de zayıf donanımlı olmayan dolaplarını yağmalamakta oldukları oldu. Ama hırsızları Graden Easter'a ne getirmiş olabilirdi? Ve ayrıca tüm kepenkler açılmıştı ki, bu eşrafın karakterine daha uygun olan, onları kapamak olurdu. Bu fikri bir kenara attım ve bir başkasının peşine düştüm. Northmour'un kendisi dönmüş olmalıydı ve şimdi de köşkü havalandırıp kontrol ediyordu.

Bu adamla aramızda gerçek bir muhabbet olmadığını söylemiştim ama onu bir kardeş gibi sevmiş bile olsam, o zamanlar yalnızlığa çok daha fazla sevgi duyduğumdan, onun arkadaşlığından yine de uzak dururdum. Bu yüzden geri döndüm ve uçarcasına kaçtım. Kendimi güvenli bir şekilde tekrar ateşin yanında bulduğumda içten bir memnuniyet duydum. Bir tanıştan kaçmıştım, bir gece daha huzur içinde kalabilirdim. Sabah olunca ya Northmour dışarı çıkmadan sıvışmaya ya da ona kısa bir ziyarette bulunmaya karar verebilirdim.

Sabah olduğunda durumun çok eğlenceli olduğunu düşünüp utangaçlığımı unuttum. Northmour benim insafıma kalmıştı. Güzel bir eşek şakası planladım, her ne kadar komşumun korkusuzca şaka yapılacak bir adam olmadığını bilsem de, sonra sonucuna peşinen kıs kıs gülerek, köşkün kapısına hâkim olabileceğim, korunun kenarındaki mürverlerin arasında yerimi aldım. Kepenklerin hepsi yine kapalıydı ki bunu tuhaf bulduğumu hatırlıyorum. Ayrıca ev, beyaz duvarları ve yeşil panjurları ile sabah ışığında şık ve yaşanabilir gözüküyordu. Saatler ardı ardına geçti, hâlâ Northmour'dan hiç iz yoktu. Onun sabahları bir miskin olduğunu biliyordum ama vakit öğlene yaklaştıkça, sabrımı kaybettim. Doğruyu söylemek gerekirse, kendime perhizimi köşkte bozma sözü vermiştim ve açlık keskin bir şekilde canımı acıtmaya başlamıştı. Fırsatın, bir neşe kaynağı olmadan geçip gitmesine izin vermek üzücüydü ama bariz iştah baskın geldi ve şakamdan hayıflanarak vazgeçtim, sonra korudan dışarı fırladım.

Yaklaştıkça, evin görünümü bende huzursuzluk yarattı. Geçen akşamdan beri değişmemiş gibi görünüyordu ve neden bilmem, içinde oturulduğuna dair görünür işaretler taşımasını bekliyordum. Ama hayır: Tüm pencereler sıkıca kapatılmıştı, bacalardan hiç duman tütmüyordu ve ön kapının kendisi de asma kilitle sıkıca kilitlenmişti. Demek ki Northmour arkadan girmişti. Doğal ve doğrusu kaçınılmaz sonuç buydu ve evin çevresini dönüp arka kapıyı da aynı şekilde iyice kapanmış bulduğumdaki şaşkınlığımı tahmin edebilirsiniz.

Zihnim derhal ilk baştaki hırsızlık teorisine dönüş yaptı ve önceki akşamki eylemsizliğim için kendimi ağır biçimde suçladım. Alt kattaki tüm pencereleri inceledim ama hiçbiri kurcalanmamıştı. Asma kilitleri denedim, ikisi de sağlamdı. Böylelikle hırsızların, eğer hırsızlarsa, eve girmeyi nasıl başardıkları bir muammaya döndü. Northmour'un fotoğrafçılık takımlarını saklamak için kullandığı müştemilatın çatısına çıkmış olmaları gerektiği sonucunu çıkardım. Sonra oradan ya çalışma odasının ya da eski yatak odamın penceresinden soygun için girişlerini tamamlamışlardı.

Onların izlediğini düşündüğüm yolu takip ettim ve çatının üzerine çıkarak her odanın kepenklerini denedim. İkisi de sağlamdı ama pes etmeyecektim ve biraz zorlamayla içlerinden biri, o sırada elimin arkasını sıyırarak açılıverdi. Yaramı ağzıma götürdüğümü, sonra neredeyse yarım dakika boyunca bir köpek gibi yalayarak ve arkamdaki çorak bağlantılara ve denize düşünmeden gözümü dikip bakarak durduğumu hatırlıyorum. O zaman aralığında gözüme, kuzeydoğu tarafında, birkaç mil uzakta bir gulet ilişti. Pencereyi kaldırıverdim ve içeri tırmandım.

Tüm evi dolaştım ve hayretimi hiçbir şey dile getiremez. Hiçbir dağınıklık belirtisi yoktu, hatta aksine odalar alışılmadık ölçüde temiz ve hoştu. Yanmaya hazır bir şekilde bekleyen şömineler, Northmour'un alışkanlıklarına oldukça yabancı bir konforla ve ibrik içerisinde suyla donatılmış üç yatak odası, yemek odasında hazırlanmış üç kişilik bir masa ve kiler raflarında bol bol yetecek kadar soğuk et, av eti ve sebze stoku gördüm. Misafirler bekleniyordu, bu açıktı ama Northmour topluluktan nefret ederken ne misafiri? Ve hepsinden önemlisi, ev neden böyle gecenin köründe gizlice hazırlanmıştı? Ve neden tüm kepenkler kapalı, kapılar asma kilitliydi? Ziyaretimin tüm izlerini sildim ve kendimi ayılmış, endişeli hissederek pencereden dışarı çıktım.

Gulet hâlâ aynı yerdeydi, bir anda kafamın içinde bunun köşkün sahibini ve misafirlerini getiren Kızıl Dük olabileceği düşüncesi şimşek gibi çaktı. Ama teknenin burnu öbür yöne çevrilmişti.

GECE VAKTİ YATTAN KARAYA ÇIKIŞIN ÖYKÜSÜ

Kendime yemek pişirmek için olduğu kadar, ki buna ciddi bir ihtiyaç duyuyordum, sabah oldukça ihmal ettiğim atımla ilgilenmek için de sığınağa geri döndüm. Zaman zaman korunun kenarına iniyordum ama köşkte bir değişiklik yoktu ve tüm gün boyunca bağlantıda tek bir insan varlığı bile görülmedi. Enginlerdeki gulet, görüş alanım içindeki tek hayat belirtisiydi. O da görünürde hiçbir belirli amacı olmadan sahil boyu seyrediyor veya saatlerce faça ederek duruyordu ama akşam koyulaştıkça, boyuna yaklaşmaya başladı. Northmour ve arkadaşlarını taşıdığına, muhtemelen karanlık bastıktan sonra kıyıya çıkacaklarına gittikçe daha fazla ikna oluyordum. Sadece bu durum hazırlıkların gizliliğine benzer olacağı için değil, aynı zamanda 23.00'ten önce gelgit, Graden Buz Tabakası ve sahilde istilacılara karşı tahkimat oluşturan diğer deniz bataklıklarını kaplamaya yetecek kadar yükselmeyeceği için de...

Rüzgârın şiddeti gün boyu azalmıştı, onunla birlikte denizinki de ama güneş batarken bir önceki günün sert havasına bir dönüş oldu. Gece çöktüğünde zifiri karanlıktı. Rüzgâr, denizden kasırga halinde kopup geliyordu, tıpkı bir dizi top ateşleniyor gibiydi. Ara sıra rüzgârlı bir yağmur oluyordu ve köpüklü dalgalar, yükselen gelgitte daha şiddetli gümbürdüyordu. Guletin direk ucuna bir ışık çekildiğinde ve solmakta olan gün ışığında onu en son gördüğümden bu yana daha yakına geldiğini belli ettiğinde,

aşağıda mürverlerin arasındaki gözlem yerimdeydim. Bunun Northmour'un kıyıdaki yardımcıları için bir işaret olduğuna karar kıldım ve bağlantıya doğru yürüyerek verilen karşılığı görmek için etrafıma bakındım.

Korunun sınırı boyunca küçük bir keçiyolu uzanıyordu ve köşk ile malikâne arasındaki en kısa ulaşımı sağlıyordu. Bakışlarımı o tarafa çevirince, çeyrek milden daha uzakta olmayan ve hızla yaklaşan bir ışık kıvılcımı gördüm. Düzensiz seyrinden, patikanın dönemeçlerini takip eden ve sık sık kasırga tarafından sendeletilip yolundan çıkarılan biri tarafından taşman bir fenerin ışığı olduğu belli oluyordu. Kendimi bir kez daha mürverlerin arasına sakladım, yeni gelenin yaklaşmasını heyecanla bekledim. Bir kadın olduğu ortaya çıktı ve pusuda beklediğim yere teğet geçerken yüzünü tanımayı başardım. Çocukluğunda Northmour'a dadılık yapmış olan sağır ve dilsiz yaşlı kadındı, gizli işteki yardımcısı.

Karanlığın sakladığı sayısız yükselti ve çukurdan faydalanarak, sadece dadının sağırlığından değil, rüzgârın ve köpüklü dalgaların şamatasından da yardım alarak, onu biraz geriden takip ettim. Köşke girdi ve hemen üst kata çıkarak, denize bakan pencerelerden birini açıp içerisine bir ışık yerleştirdi. Hemen ardından guletin direk ucundaki ışık aşağı çekildi ve söndürüldü. Amacına ulaşmış, güvertedekiler beklendiklerine emin olmuşlardı. Yaşlı kadın hazırlıklarına yeniden başladı. Diğer kepenkler kapalı kalsa da, evin içinde titrek bir ışığın bir o yana bir bu yana gittiğini görebiliyordum ve az sonra ardı ardına bacalardan fırlayan kıvılcımlar, bana ateşlerin tutuşturulduğunu gösterdi.

Şimdi Northmour ve misafirlerinin, buz tabakasının üzeri suyla kaplanır kaplanmaz karaya çıkacaklarına emin olmuştum. Kayık kullanmak için fazla delişmen bir akşamdı ve karaya çıkmanın tehlikesini düşündüğümde, merakıma bir parça korkunun karıştığını hissettim. Eski ahbabım, doğru, son derece eksantrik bir adamdı ama şimdiki eksantrikliği için hem endişe verici hem de kasvetli denebilirdi. Böylece bu karışık duygular beni, köşke giden yolun altı fit yakınındaki bir kovukta yüzüstü uzandığım

sahile sürükledi. Dolayısıyla gelenleri fark etme ve tanıdık oldukları ortaya çıkarsa, karaya ayak basar basmaz selam verme şansım olacaktı.

23.00'ten biraz önce, gelgit henüz tehlikeli bir şekilde alçakken, kıyının yakınında bir kayığın feneri gözüktü ve böylece dikkatim canlandığında, deniz tarafında hâlâ çok uzakta olan bir başkasını seçebildim. Şiddetli bir şekilde sallanıyor ve ara sıra dev dalgalarca saklanıyordu. Gece ilerledikçe daha da bozulan hava ve yatın rüzgâr altı bir kıyıdaki tehlikeli durumu, muhtemelen onları mümkün olan en yakın zamanda karaya çıkma girişiminde bulunmaya sevk etmişti.

Kısa bir süre sonra oldukça ağır bir sandık taşıyan dört denizci ve onlara kılavuzluk yapan fenerli bir beşincisi, yattığım yerde hemen önümden geçtiler ve dadı tarafından köşke alındılar. Sahile geri döndüler ve yanımdan ikinci kez bir başka sandıkla geçtiler, daha büyük ama belli ki ilki kadar ağır değil. Üçüncü bir defa geçtiler; bu sefer denizcilerden biri deri bir bavul, diğerleri de bir kadın sandığı ile nakliye çantası taşıyordu.

Merakım fazlasıyla uyanmıştı. Northmour'un misafirleri arasında bir kadın varsa, bu, muhtemelen beni şaşkınlıkla dolduracak ölçüde tabiatındaki bir değişimi ve hayatla ilgili gözde teorilerinden döndüğünü gösterirdi. O ve ben burada birlikte yaşarken, köşk bir kadın düşmanlığı mabediydi. Ve şimdi tiksinilen cinsiyetten biri çatısının altına yerleşecekti. Önceki gün evdeki hazırlıklara göz gezdirirken dikkatimi çekmiş olan bir iki ayrıntıyı, birkaç zarafet ve neredeyse cilve belirtisini hatırladım amaçları şimdi açıklığa kavuşmuştu ve en baştan idrak etmediğim için kendimi sersem gibi hissettim.

İçimden bunları geçirirken, ikinci bir fener sahilden bana doğru yaklaştı. Başka iki kişiye köşkün yolunu gösteren, daha önce görmediğim bir denizci tarafından taşınıyordu. Tartışmasız bir şekilde bu iki kişi evin kendileri için hazırlandığı misafirlerdi ve gözümü ve kulağımı dört açarak, geçerlerken onları gözlemeye koyuldum. Bir tanesi, gözlerinin üstüne çekilmiş bir seyahat şapkası

takmış, sıkıca düğmelenip yüzünü saklayacak şekilde yakası kaldırılmış bir dağlık arazi pelerini giymiş olan fevkalade uzun boylu bir adamdı. Onunla ilgili olarak, dediğim gibi, fevkalade uzun boylu olduğundan ve kuvvetsizce ciddi bir kamburla yürüdüğünden daha fazla bir şeyin ayırdına varamazdınız. Yanında, ya ona sıkıca sarılmış ya da ona destek olan -hangisi olduğunu çıkaramıyordum- genç, uzun, narin yapılı bir kadın vardı. Fazlasıyla solgundu ama fenerin ışığında yüzü keskin ve değişen gölgelerle öylesine çarpıtılmıştı ki, bir günah kadar çirkin ya da sonradan keşfettiğim gibi güzel olma ihtimali eşitti.

Benimle aynı hizaya geldiklerinde, kız, rüzgârın sesi tarafından bastırılan birkaç söz söyledi.

"Sus!" dedi yoldaşı. Bu sözün telaffuz edilme üslubundaki bir şey beni korkuttu ve içimi epey ürpertti. En amansız korkuların pençesinde kıvranan bir sineden fısıldanmış gibiydi. Bu kadar etkileyici başka bir hece hiç duymamıştım. Hâlâ ateşim olduğunda geceleri onu tekrar duyarım ve zihnim eski günlere kayar. Adam konuşurken kıza doğru döndü, bir an için gözüme kırmızı bir sakal ve gençliğinde kırılmış gibi gözüken bir burun ilişti. Ayrıca açık renk gözleri, yüzüne güçlü ve nahoş bir duyguyu yansıtıyordu.

Ama o ikisi geçip gitti ve sırayla köşkün içine alındılar.

Birer birer veya grup halinde denizciler sahile döndüler. Rüzgâr, bağıran kaba bir sesi bana taşıdı: "Toz ol!" Sonra, bir duraklamanın ardından, bir başka fener yaklaştı. Tek başına olan Northmour'du.

Karım ve ben, bir adam ve bir kadın, bir insanın nasıl Northmour gibi aynı anda bu denli yakışıklı, bu denli itici olabileceğine hayret etmek konusunda sık sık aynı fikirde olurduk. Görgülü bir beyefendinin görünümüne sahipti, yüzünde her türlü zekâ ve cesaret belirtisini taşırdı ama en sevimli anında bile, köle taciri bir kaptanın mizacına sahip olduğunu anlamak için ona bir kere bakmak yeterdi. Aynı derecede hem patlamaya hazır hem de kindar olan bir başka şahıs hiç tanımadım. Güneyin ateşliliğini, kuzeyin uzun süreli ve ölümcül nefreti ile birleştirmişti ve bir çeşit tehlike işareti olan her iki özellik de yüzünden açıkça okunuyordu.

Bedeni uzun, güçlü ve çevikti; saçı ve teni oldukça koyuydu, yüz hatları hoş çizgilere sahipti ama tehditkâr bir ifadeyle bozulmuştu.

O sırada doğuştan olduğundan biraz daha solgundu, kaşları sert bir şekilde çatılmıştı, dudakları seğiriyordu ve yürürken, kuruntularla kuşatılmış bir adam gibi keskince etrafına bakınıyordu. Yine de tüm bunların altında bir zafer bakışı yattığını düşündüm, sanki şimdiden çok şey yapmış ve hedefine ulaşmanın eşiğindeymiş gibiydi.

Kısmen nazik olma endişesi ile -sanırım çok geç ortaya çıktığını itiraf etmeliyim- kısmen de bir ahbabı şaşırtmanın keyfi için, vakit kaybetmeden varlığımın farkına varmasını arzuladım.

Aniden ayağa kalktım ve ileri çıktım.

"Northmour!" dedim.

Tüm hayatım boyunca hiç bu kadar korkunç bir sürprizle karşılamamıştım. Tek bir söz söylemeden üstüme atıldı, elinde bir şey parlıyordu ve bir hançerle kalbime saldırdı. Mamafih onu tepetaklak devirdim. Benim çabukluğumdan mı yoksa onun kendi kararsızlığından mı, bilmiyorum ama bıçak sadece omzumu sıyırdı, ancak kabzası ve adamın yumruğu ağzıma şiddetle çarptı.

Kaçtım ama çok uzağa değil. Sık sık kum tepelerinin uzun süreli pusular veya sinsice ilerlemeler ve geri çekilmeler için imkânlarını incelemiştim ve itişme yerinden on yarda gitmeden, tekrar küt diye çimenlerin üstüne düştüm. Fener düşmüş, sönmüştü. Ama ya Northmour'un bir hamlede köşke kaçtığını gördüğümde ve kapıyı arkasından bir demir tıngırtısıyla sürgülediğini duyduğumdaki şaşkınlığım!

Beni kovalamamıştı. Kaçmıştı. Northmour, tanıdığım en amansız ve pervasız adam, kaçmıştı! Aklım almıyordu ama yine de her şeyin inanılmaz olduğu bu tuhaf işte, tek bir inanılmazlıkta öyle ya da böyle büyütecek bir şey yoktu. Köşk neden gizlice hazırlanmıştı? Neden Northmour, misafirleri ile birlikte gecenin köründe, şiddetli bir fırtınanın ortasında ve buz tabakası ancak

kaplanmışken karaya çıkmıştı? Neden beni öldürmeye çalışmıştı? Sesimi tanımamış mıydı? Şüpheliydim. Ve hepsinden önemlisi, nasıl oluyordu da elinde bir hançer hazır bekliyordu? Bir hançer, hatta keskin bir bıçak bile, yaşadığımız çağa uygun değil gibi gözüküyordu ve kendi mülkünün kıyısında yatından karaya çıkan bir beyefendi, bu iş gece ve esrarengiz koşullar altında bile olsa, doğrusunu söylemek gerekirse, genellikle ölümcül bir hamleye hazırlıklı olarak yürümezdi. Ne kadar çok düşünürsem, kafamın o kadar karıştığını hissettim. Parmaklarımla sayarak esrar unsurlarını yeniden özetledim: Misafirler için gizlice hazırlanmış köşk, hayatları pahasına ve yatın muhtemel tehlikesine rağmen karaya çıkan misafirler, gizlenmemiş ve sebepsiz gibi görünen bir korku içindeki misafirler, -en azından biri öyleydi- çıplak bir silah taşıyan Northmour, en yakın ahbabını hemen bıçaklayan Northmour, son olarak ama hiç de daha az tuhaf olmayarak, öldürmeye çalıştığı adamdan kaçan ve kendine, avlanan bir canlıymış gibi köşkün kapısının ardında barikat kuran Northmour. Ortada had safhada şaşkınlık için en az altı değişik sebep vardı, her birini diğerlerini tamamlıyordu ve hep birlikte tutarlı bir hikâye oluşturuyorlardı. Kendi hislerime inanmaktan neredeyse utanıyordum.

Meraktan afallamış halde öylece dikilirken, itişme sırasında aldığım yaraların acısını gittikçe daha fazla hissetmeye başladım. Kum tepelerinin arasından bir hırsız gibi dolandım ve dolambaçlı bir yoldan tekrar korunun sığınmasına kavuştum. Yolda, hâlâ fenerini taşıyan yaşlı dadı, Graden malikânesine dönüş yolunda, tekrar birkaç yarda ötemden geçti. Bu, vakadaki yedinci kuşku verici özelliği ortaya çıkarmıştı. Görünen o ki, Northmour ve misafirleri, yaşlı kadın ıslah edilmiş arazilerin arasındaki büyük boş kışlada oturmaya devam ederken, kendi kendilerine yemek pişirecek ve temizlik yapacaklardı. Gizlilik için kesinlikle çok önemli bir sebep olmalıydı ki, onu korumak için bu kadar çok zahmete göğüs geriliyordu.

Bunları düşünerek mağaraya doğru yol aldım. Daha fazla güvenlik için ateşin közlerini ayağımla ezdim ve omzumdaki yarayı

incelemek için fenerimi yaktım. Bolca kanıyor olsa da önemsiz bir hasardı, bir parça bez ve kaynaktan aldığım soğuk su ile elimden geldiğince -çünkü yeri, erişmeyi zorlaştırıyordu- temizledim. Bu şekilde meşgulken, Northmour ve sırrına karşı kafamda savaş ilan ettim. Tabiat itibariyle öfkeli bir adam değilimdir ve kalbimde gücenmeden çok merak olduğuna inanıyorum. Ama kesinlikle savaş ilan etmiştim ve hazırlanma mahiyetinde tabancamı çıkardım, şarjörü açarak temizleyip özenli bir dikkatle yeniden doldurdum. Sonra atımla ilgili kaygılara kapıldım.

İpinden boşanıp ya da kişnemeye kalkıp Deniz-Korusu'ndaki kampımı ele verebilirdi.

Onun komşuluğundan kurtulmaya karar verdim ve şafak sökmeden çok önce, onu balıkçı köyü yönündeki bağlantıya doğru götürüyordum.

KARIMLA NASIL TANIŞTIĞIMIN ÖYKÜSÜ

İki gün boyunca, bağlantının engebeli yüzeyinden faydalanarak, köşkün etrafında gizlice dolandım. Gerekli taktikler konusunda uzmanlaştım. Birbirine karışmış bu alçak tepecikler ve sığ vadiler, benim sürükleyici ama muhtemelen yüz kızartıcı uğraşım için bir çeşit gizlilik paravanı olmuştu. Yine de bu avantaja rağmen, Northmour veya misafirleri hakkında çok az şey öğrenebilmiştim.

Yaşlı kadın tarafından, karanlığın örtüsü altında malikâneden taze erzak getiriliyordu. Northmour ve genç hanım, bazen birlikte ama daha çok yalnız olarak, her seferinde bir veya iki saat sahilde, bataklığın yanında yürüyorlardı. Fakat bu gezinti yerinin gizlilik amacıyla seçildiği sonucuna varamıyordum çünkü nokta deniz tarafına açıktı. Ama bana da mükemmel bir şekilde uygun düşmüyor değildi; kum tepelerinin en yüksek ve engebeli olanları hemen bitişiğindeydi ve bir çukurda düz yatarak, Northmour veya genç hanım dolaşırken, onları yukarıdan seyrediyordum.

Uzun boylu adam ortadan kaybolmuş gibiydi. Eşiği hiç geçmemesi bir yana, pencerede yüzünü bile hiç göstermedi ya da en azından ben görmedim. Çünkü gündüz vakti, üst kat bağlantının eteklerine hâkim olduğundan, belli bir uzaklıktan öteye sokulmaya cesaret edemiyordum. Daha ileri gitmeyi göze aldığım akşam vaktinde ise, alttaki pencerelere bir kuşatmaya direniyor gibi barikat kurulmuş oluyordu. Yürüyüşündeki takatsizliği hatır-

layınca, bazen uzun boylu adamın yataktan kalkamadığını düşünüyordum, bazen de çekip gitmiş olması gerektiğini; Northmour ve genç hanımın köşkte yalnız başlarına kaldığını düşünüyordum. Bu fikir, o zaman bile, keyfimi kaçırıyordu.

Bu çift karı koca olsun veya olmasın, ilişkilerinin samimiyetinden şüphelenmek için çok sebep fark etmiştim. Söyledikleri hiçbir şeyi duyamasam ve her ikisinin de yüzünde çok nadir olarak anlaşılır bir ifade yakalayabilsem de, ilişkilerinde ya yabancı ya da arası açık olduklarını gösteren bir uzaklık, neredeyse resmiyet vardı. Kız, Northmour ile birlikte olduğunda, yalnız olduğu zamanlardakinden daha hızlı yürürdü ve bir kadın ile erkeğin birbirine gönlü varsa, bunun adımları hızlandırmak yerine yavaşlatacağını düşünüyordum. Ayrıca ondan bir kol boyu uzak duruyordu ve şemsiyesini, bir engelmiş gibi onun tarafında aralarında sürüklüyordu. Northmour, daha yakına sokulmayı sürdürüyordu. Kız, onun girişiminden kaçtığından, sahil boyundaki yürüyüşleri bir çeşit çapraz rota izliyordu ve yeterince uzun devam etse, köpüklü dalgaların içini boylayabilirlerdi. Ama bu an meselesi olunca, kız, dikkat çekmeden yer değiştirip Northmour'u kendisi ile denizin arasına alıyordu. Bu manevraları, kendi adıma, yüksek bir keyif ve takdirle seyrediyordum ve her hamlede kendi kendime kıkırdıyordum.

Üçüncü günün sabahında, kız bir süre kendi başına yürüdü ve bir kereden çok gözyaşları içinde olduğunu, kaygılanarak, fark ettim. Kalbimin şimdiden, sandığımdan daha fazla ilgi dolu olduğunu anlayabilirsiniz. Bedeninin hareketleri sert ama canlıydı ve başını akıl almaz bir zarafetle taşıyordu. Her adımı kendine baktırıyordu ve gözüme şirinlik, seçkinlik yayıyor gibi görünüyordu.

Gün çok güzeldi, esintisiz ve güneşli; deniz sakindi ve hatta havada sağlıklı bir canlılık ve zindelik vardı, öyle ki, kız, alışılmışın aksine, ikinci defa dışarı çıkıp yürümeyi istemişti. Bu sefer ona Northmour da eşlik ediyordu ve onlar sahile geleli çok az bir zaman olmuştu ki, adamın zorla kızın elini tutmaya çalıştığını gördüm. Kız çırpındı ve ağzından neredeyse çığlığa benzeyen bir haykırış döküldü. Tuhaf durumumu unutarak ayağa fırladım

ama daha bir adım atmadan, Northmour'un şapkasız olduğunu ve özür dilermiş gibi yerlere kadar eğildiğini gördüm; kendimi derhal pusu yerime tekrar bıraktım. Karşılıklı birkaç kelime daha ettiler ve sonra, bir kez daha eğilerek, adam köşke dönmek üzere sahilden ayrıldı.

Çok uzağımdan geçmedi, yüzünün kızarmış ve suratının asık olduğunu, bastonuyla çimenlerin arasında vahşice yolunu açtığını gördüm. Bir tatmin hissiyle sağ gözünün altında benim eserim olan büyük bir kesiği ve göz çukurunun etrafındaki hatırı sayılır lekeyi fark ettim.

Kız bir süre için adacığın ilerisine ve pırıl pırıl denizden öteye bakarak adamın onu bıraktığı yerde kaldı. Sonra tasaları üstünden atıp cesaretini yeniden toplayan biri gibi harekete geçerek, birden hızlı ve kararlı bir yürüyüşe başladı. Üstelik olan bitenden dolayı fazlasıyla çileden çıkmıştı. Nerede olduğunu unutmuştu. Doğruca bataklığın en tutarsız ve tehlikeli yerinin sınırlarına yürümekte olduğunun ayrımına vardım. Kum tepesinin, orada dik olan cephesinden aşağıya kayıp yarım yamalak ileri koşarak ona durması için seslendiğimde, hayatı ciddi bir şekilde tehlikeye düşmekten iki üç adım uzaktı.

Durdu ve etrafında döndü. Tavrında en ufak bir korkudan sarsılma belirtisi yoktu ve bir kraliçe havasıyla doğrudan üzerime ilerledi. Çıplak ayaklıydım ve belimin çevresindeki bir Mısır eşarbı hariç, kaba saba bir denizci gibi giyinmiştim ve muhtemelen ilk başta beni yem peşinde dolanan, balıkçı köyünden biri sanmıştı. Ona gelince, böylelikle onunla yüz yüze geldiğimde, gözleri dik ve amirane bir şekilde benimkilerin üzerindeyken, takdir ve şaşkınlıkla doldum ve onun, bulmayı beklediğimden daha bile güzel olduğunu düşündüm. Ne de tamamen bu kadar cesaretle hareket eden, yine de hem çekici hem de hoş bir genç kız havasını koruyan birini biliyorum; zira karım, hayranlık uyandıran tüm hayatı boyunca, eski usul bir davranış hassasiyeti sergilemiştir -bir kadında mükemmel bir özellik, çünkü onun sevimli alışkanlıklarının üstüne bir kıymet daha ekler.

"Bu da ne demek oluyor?" diye sordu.

"Yürüdüğünüz yol", diye söyledim, "doğrudan Graden Buz Tabakası'na gidiyor."

"Buralardan değilsiniz," dedi tekrar. "Eğitimli bir adam gibi konuşuyorsunuz."

"O şekilde adlandırılmaya hakkım var sanırım, her ne kadar bu kılıkta olsam da." Ama onun kadın gözleri, çoktan kuşağımı keşfetmişti.

"Ah!" diye haykırdı. "Kuşağınız sizi ele veriyor."

"Ele vermek ifadesini kullandınız," diye kaldığım yerden devam ettim. "Beni ele vermemenizi rica edebilir miyim? İyiliğiniz için kendimi açığa vurmaya zorunlu kaldım ama Northmour varlığımı öğrenirse, bu benim için can sıkıcıdan daha kötü olabilir."

"Kiminle," diye sordu, "konuştuğunuzu biliyor musunuz?"

"Bay Northmour'un karısıyla değil?" diye sordum, cevap verir gibi.

Başını salladı. Tüm bu süre boyunca, utandırıcı bir dikkatle yüzümü inceliyordu. Sonra birden patladı: "Dürüst bir yüzünüz var. Yüzünüz gibi dürüst olun, bayım ve bana ne istediğinizi ve neyden korktuğunuzu söyleyin. Size zarar verebileceğimi mi düşünüyorsunuz? Sanırım sizin beni incitmek için çok daha fazla gücünüz var! Ama yine de düşmanca görünmüyorsunuz. Niyetiniz nedir -sizin, bir beyefendinin- bu ıssız yerde bir casus gibi sinsice dolaşırken? Söyleyin bana," dedi, "kimden nefret ediyorsunuz?"

"Kimseden nefret etmiyorum ve yüz yüze olduğumda kimseden korkmuyorum. Adım Cassilis, Frank Cassilis. Keyfi olarak bir serseri hayatı sürdürüyorum. Northmour'un en eski dostlarından biriyim ama üç gece önce, ona bu bağlantıda seslendiğimde, omzuma bir bıçak sapladı."

"O, sizdiniz!" dedi.

"Niye öyle yaptığını," diye devam ettim, sözümü kesmesini dikkate almayarak, "tahmin edemiyorum ve bilmeyi de umursamıyorum. Pek fazla dostum yoktur ve de dostluğa çok yatkın değ-

limdir ama hiçbir insanoğlu beni bir yerden korkutarak kovamaz. Graden Deniz-Korusu'nda o gelmeden önce kamp kurdum, hâlâ orada kamp yapıyorum. Size veya sizinkine zarar vermeye niyetli olduğumu düşünüyorsanız, hanımefendi, çözüm sizin elinizde. Ona kampımın Hemlock Kovuğu'nda olduğunu söyleyin ki bu gece uyurken, beni güven içinde bıçaklayabilsin."

Bunun ardından ona şapkamı çıkardım ve bir kere daha kum tepelerinin arasına tırmandım. Niye olduğunu bilmiyordum ama müthiş bir haksızlık duygusu içindeydim ve bir kahraman, bir şehit gibi hissediyordum. Doğrusunu söylemek gerekirse, kendimi savunmak için söyleyebileceğim tek bir söz bile yoktu, ayrıca davranışım için öne sürebileceğim tek bir tane bile mantıklı sebep. Graden'da yeterince doğal olarak merak yüzünden kalmıştım ama haysiyetsizceydi ve her ne kadar ilkinin yanı sıra büyüyen başka bir güdü daha olsa da, bu, o sırada, kalbimin sahibi olan kadına gerektiği gibi açıklayabileceğim bir şey değildi.

Tabii ki o akşam başka hiç kimseyi düşünemedim, onun tüm davranışları ve konumu şüpheli görünse de, dürüstlüğü hakkında kuşkuya kapılmaya gönlüm elvermiyordu. Hiç günahı olmadığı konusunda ve her ne kadar şu anda her şey karanlıkta olsa da, esrarın açıklamasının, bu olaylardaki rolünün hem dürüst hem de mecburi olduğunu göstereceğine hayatımı ortaya koyardım. Doğru, hayal gücümü ne kadar zorlasam da, onun Northmour ile ilişkisine yönelik hiçbir teori geliştiremiyordum ama vardığım sonuçtan gene de şüphe etmiyordum çünkü mantık yerine içgüdüye dayalıydı ve diyebilirim ki, o gece yastığımın altında onun düşüncesi ile uykuya daldım.

Ertesi gün hemen hemen aynı saatte tek başına çıkıp geldi ve kum tepeleri onu köşkten gizler gizlemez kenara yaklaştı, temkinli bir tonda bana adımla seslendi. Feci derecede solgun olduğunu ve güçlü duyguların etkisi altındaymış gibi göründüğünü fark ederek şaşırdım.

"Bay Cassilis!" diye bağırdı. "Bay Cassilis!"

Derhal ortaya çıktım ve zıplayarak aşağı sahile indim. Beni gö-

rür görmez yüzüne dikkate değer bir rahatlama yayıldı.

"Ah!" diye haykırdı boğuk bir sesle, tıpkı kalbinin üstünden bir ağırlık kalkmış biri gibi. Ve sonra, "Tanrı'ya şükürler olsun ki hâlâ güvendesiniz!" diye ekledi. "Öyle olmanız durumunda, burada olacağınızı biliyordum." -Bu tuhaf değil miydi? Tabiat, bir ömür boyu sürecek yakınlıklar için kalplerimizi öyle çabuk ve akıllıca hazırlar ki, hem karıma hem de bana tanışıklığımızın bu ikinci gününde bir önsezi bahşedilmişti. O zaman bile ben, onun beni arayacağını umut etmiştim; onun, beni bulacağına hiç şüphesi yoktu-. "Burada," diye devam etti hızla, "burada kalmayın. O korulukta daha fazla kalmayacağınıza bana söz verin. Nasıl acı çektiğimi bilemezsiniz; dün tüm gece boyunca sizin içinde bulunduğunuz tehlikeyi düşünmekten uyuyamadım."

"Tehlike?" diye tekrarladım. "Kimden gelecek tehlike? Northmour mu?"

"Öyle değil. Söylediklerinizden sonra ona anlatacağımı düşündünüz mü?"

"Northmour'dan değil mi? Öyleyse nasıl? Kimden? Korkacak kimseyi göremiyorum."

"Bana sormamalısınız," oldu cevabı, "çünkü size anlatamam. Sadece bana inanın ve buradan gidin -bana inanın ve çabucak uzaklara gidin, çabucak, hayatınız için!" Korkusuna müracaat etmek, kendini heyecanlı bir genç adamdan kurtarmak için hiç de iyi bir plan değildir. Söyledikleri sadece inatçılığımı arttırmıştı ve kalmayı bir onur meselesi yaptım. Ayrıca güvenliğimle ilgili kaygıları, azmimi daha da pekiştirdi.

"Başkalarının işine burnuna sokan biri olduğumu düşünmenizi istemem, hanımefendi ama Graden bu kadar tehlikeli bir yerse, belki siz kendiniz de burada bir parça risk altındasınız." Bana sadece sitemli bir şekilde baktı.

"Siz ve babanız," diye kaldığım yerden devam ettim ama neredeyse nefesini tutarak sözümü kesti.

"Babam mı! Bunu nereden biliyorsunuz?" diye haykırdı.

"Karaya çıktığınızda sizi birlikte gördüm," oldu cevabım ve

neden bilmem, bu ikimize de yeterli göründü, doğrusu gerçek de buydu. "Ama," diye devam ettim, "benden korkmanıza gerek yok. Gizli kalmak için bir sebebiniz olduğunu anlayabiliyorum ve sırrınızın, sanki ben Graden Buz Tabakası'na batmışım gibi güvende olacağına emin olabilirsiniz. Yıllardır seyrek olarak biriyle konuştum; tek yoldaşım atım ve o bile, zavallı hayvan, yanımda değil. Görüyorsunuz, öyleyse, sessiz kalacağıma güvenebilirsiniz. O yüzden bana gerçeği söyleyin, sevgili genç bayan, tehlikede değil misiniz?"

"Bay Northmour sizin şerefli bir adam olduğunuzu söylüyor ve sizi görünce buna inandım. Size şu kadarını söyleyeceğim: Haklısınız. Korkunç, korkunç bir tehlike içindeyiz ve bulunduğunuz yerde kalmakla siz de onu paylaşıyorsunuz."

"Ah! Northmour'dan benimle ilgili bir şeyler mi duydunuz? Ve benim için iyi şeyler mi söylüyor?"

"Geçen akşam ona sizi sordum," oldu cevabı. "Sanki," diye duraksadı, "sanki sizinle uzun zaman önce tanışmışım ve sizinle onun hakkında konuşmuşum gibi yaptım. Doğru değildi ama kendimi engelleyemedim, sizi ele veremezdim, beni zor bir durumda bıraktınız. Sizi ziyadesiyle övdü."

"Peki, -bana bir soru sorma izni verirseniz- bu tehlike Northmour'dan mı geliyor?"

"Bay Northmour'dan mı?" diye haykırdı. "Ah! Hayır. O, bizimle tehlikeyi paylaşmak için kalıyor."

"Bana kaçmam gerektiğini tavsiye ederken mi? Bana pek de asil bir insanmışım gözüyle bakmıyorsunuz."

"Neden kalasınız? Bizim dostumuz değilsiniz."

Bana ne haller olduğunu bilmiyorum, zira çocukluğumdan bu yana benzer bir zayıflık hissetmemiştim ama bu sert cevaptan öyle bozuldum ki, yüzüne dik dik bakmaya devam ederken, gözlerime sanki iğneler battı ve gözyaşları doldu.

"Hayır, hayır," dedi, değişen bir sesle, "sizi incitecek bir söz söylemek istemedim."

"Kabahat benim," dedim ve onu bir şekilde duygulandıran bir rica bakışıyla elimi uzattım, karşılığında o da derhal, hatta istekle, kendisininkini verdi. Bir süre için elini, elimde tuttum ve gözlerinin içine baktım. Elini ilk çeken o oldu, sonra talebi ve zorla almaya çalıştığı söz ile ilgili her şeyi unutarak, tüm hızıyla ve arkasına dönmeden, gözden kaybolana kadar koştu. Ve o zaman onu sevdiğimi anladım, sevinç dolu kalbimde onun da -kendisinin de benim kur yapmama karşı kayıtsız olmadığını düşündüm. Sonraki günlerde bunu defalarca inkâr etti ama her zaman gülerek ve hiçbiri de ciddi bir inkâr değildi.

Bana kalırsa, gönlü bana çoktan meyletmiş olmasa, ellerimizin o kadar sıkıca birbirini tutmamış olacağına eminim. Ayrıca aslına bakarsanız, pek tartışacak bir şey de yok, çünkü kendi itirafına göre de beni sevmeye ertesi gün başlamış.

Yine de ertesi gün çok az şey gelişti. Geldi ve önceki günkü gibi beni aşağıya çağırdı, Graden'da oyalandığım için beni azarladı, hâlâ inat ettiğimi anlayınca da, gelişim hakkında bana daha ayrıntılı sorular sormaya başladı. Ona nasıl bir tesadüfler zinciri sonucu karaya çıkışlarına şahit olduğumu anlattım; kalmaya nasıl karar verdiğimi, kısmen Northmour'un misafirlerinin bende uyandırdığı meraktan ve kısmen de onun öldürücü saldırısı yüzünden. İlki hakkında, korkarım, ikiyüzlülük yaptım ve onu bağlantıda ilk gördüğüm andan itibaren çekiciliğine kapıldığımı düşünmesine yol açtım. Şimdi bile bu itirafı yapmak beni rahatlatıyor, karım Tanrı'nın yanındayken ve zaten her şeyi biliyorken, hatta bundaki amacımın iyi niyetini de. Çünkü yaşadığı sürece, bu sık sık vicdanımı rahatsız etse de, hiçbir zaman onu aldatacak cesarete sahip olmadım. Küçücük bir sır bile, bizimki gibi bir evlilik hayatında, Prenses'i uykusundan eden bezelye tanesine benzerdi.

Sohbet buradan başka konulara kaydı, ona yalnız ve amaçsızca dolaşan varlığımla ilgili bir hayli şey anlattım. O, kendi payına, can kulağıyla dinledi ve çok az konuştu. Oldukça rahat bir şekilde konuşmuş olsak, sonradan konuşma önemsiz görünecek mevzulara kaymış olsa da, her ikimiz de hoş bir heyecana kapılmıştık.

Çok geçmeden gitme zamanı geldi ve ayrıldık, sanki karşılıklı anlaşmış gibi el sıkışmadan, çünkü ikimiz de aramızda böyle gereksiz merasimlere yer olmadığını biliyorduk.

Ertesi gün, ki bu tanışmamızın dördüncü günüydü, aynı noktada buluştuk ama sabahın erken saatlerinde, hayli samimiyet ama yine de her ikimiz de hayli utangaçlık içinde. İçinde bulunduğum tehlikeden bir kere daha bahsettiğinde -ki anladığım kadarıyla, bu gelmek için bahanesiydi- gece boyunca bir dolu laf hazırlamış olan ben, onun nazik ilgisine nasıl ziyadesiyle önem verdiğimi ve dünden önce hiç kimsenin hayatım hakkında bir şeyler duymayı umursamadığını, benim de onun hakkında bir şeyler anlatmayı umursadığımı anlatmaya başladım. Hararetle şunları söyleyerek aniden sözümü kesti: "Ancak kim olduğumu bilseydiniz, benimle bu kadar bile konuşmazdınız!" Ona bu düşüncenin budalalık olduğunu ve henüz tanışalı çok az olmuş olsa da, onu şimdiden aziz bir dost olarak saydığımı söyledim ama itirazlarım sadece onu daha da umutsuzluğa sürüklemiş gibi göründü.

"Babam bir kaçak!" diye haykırdı.

"Sevgilim," dedim, ilk defa "genç hanım" diye eklemeyi unutarak, "bu umurumda mı? Yirmi defa daha kaçak olsa, bu sende tek bir düşünce değişikliği yaratır mı?"

"Ah! Ama sebebi!" diye haykırdı. " Sebebi..." bir an bocaladı, "hepimiz için yüz kızartıcı!"

GRADEN DENİZ-KORUSU'NDA YALNIZ OLMADIĞIMI NASIL ŞAŞIRTICI BİR ŞEKİLDE ÖĞRENDİĞİMİN ÖYKÜSÜ

İşte karımın, ağzından gözyaşları ve hıçkırıklar içinde aldığım hikâyesi: Adı Clara Huddlestone'du.

Kulağıma çok hoş gelmişti ama daha uzun süre ve Tanrı'ya şükürler olsun, hayatının daha mutlu bir kısmında taşıdığı diğer ad, Clara Cassilis, kadar hoş değil. Babası, Bernard Huddlestone, oldukça geniş bir iş alanında çalışan özel bir bankerdi. Yıllar önce, işleri bozulunca, kendini iflastan kurtarmak için tehlikeli ve nihayetinde yasadışı yollara sürüklenmişti. Hepsi boşunaydı; gitgide daha kirli işlere bulaştı ve şerefini, servetiyle aynı zamanda kaybetti. Bu süre boyunca Northmour, kızına büyük bir gayretle kur yapıyordu, her ne kadar pek fazla cesaret bulmasa da ve böylelikle onun kendisini himaye etmeye istekli olduğunu bilerek, Bernard Huddlestone, bu krizde yardım için ona yöneldi. Talihsiz adamın başına açtığı dert sadece iflas ve şerefine leke sürülmesi ya da sadece yasal bir mahkûmiyet değildi. Umursamaz bir cesaretle hapse gidermiş gibi gözüküyordu. Onun korktuğu, onu geceleri uyanık tutan veya uykudan çılgınlığa çağıran, hayatına kastedecek gizli, ani ve kanunsuz bir saldırıydı. Bu yüzden varlığını örtbas etmeyi ve Güney Pasifik'teki adalardan birine kaçmayı arzuluyordu ve Northmour'un yatı Kızıl Dük ile gitmeyi tasarlamıştı. Yat, onları gizlice Galler sahilinden almıştı ve daha uzun bir yolculuk için

yeniden donatılıp erzak temin edilene kadar kalacağı Graden'da tekrar karaya bırakmıştı. Clara'nın, seyahatin bedeli olarak kendisinin izdivacının şart koşulduğundan hiç şüphesi yoktu. Çünkü her ne kadar Northmour kaba ve saygısız olmasa da, pek çok defa konuşmalarında, tavırlarında bir parça sırnaşık olduğunu göstermişti.

Söylemeye gerek yok, soluksuz bir dikkatle dinledim ve daha esrarlı olan kısımla ilgili birçok soru sordum. Boşunaydı. Darbenin ne olduğu ya da nasıl ineceğinin beklendiği hakkında kesin bir fikri yoktu. Babasının korkusu hakiki ve fiziksel olarak tüketiciydi, birden fazla kez polise koşulsuz teslim olmayı düşünmüştü. Ama bu plan sonunda bir kenara bırakılmıştı, çünkü bizim İngiliz hapishanelerimizin gücünün bile onu takipçilerinden koruyamayacağına inanmıştı. İş hayatının sonraki yıllarında İtalya'yla ve Londra'da yaşayan İtalyanlarla birçok iş yapmıştı ve Clara, onların bir şekilde babasını tehdit eden kötü son ile ilişkileri olduğunu zannediyordu. Kızıl Dük'ün güvertesindeki bir İtalyan denizcinin varlığından ötürü büyük bir dehşete kapılmış, bu nedenle Northmour'u defalarca suçlamıştı. Diğeri Beppo'nun -denizcinin adı buydu- mükemmel bir adam olduğunu ve hayatını emanet edebileceğini söyleyerek itiraz etmişti ama Bay Huddlestone, o zamandan beri her şeyin bittiğini belirtmeye devam etmişti, sadece an meselesi olduğunu, Beppo'nun nihayet onun yıkımı olacağını...

Tüm bu hikâyeyi, felâket ile sarsılmış bir zihnin sanrıları olarak kabul ettim.

İtalya ile yaptığı ticari işlerden dolayı ağır bir kayba uğramıştı. Bu yüzden de bir İtalyan'ın görüntüsü onun için nefret vericiydi ve kâbuslarındaki başrolün o milletten biri tarafından oynanması yeterince doğaldı.

"Babanın ihtiyacı olan," dedim, "iyi bir doktor ve bir parça yatıştırıcı ilaç."

"Peki, Bay Northmour?" diye itiraz etti annen. "Onun kayıplardan şikâyeti yok ama yine de bu korkuyu paylaşıyor." Onun saflığı gözünden baktığım bu duruma gülmeye engel olamadım.

"Sevgilim," dedim, "alacağı ödülün ne olduğunu bana sen kendin söylemiştin. Aşkta her şey mubahtır, bunu hatırlamalısın ve Northmour, babanın korkularını kışkırtıyorsa, bu hiç de herhangi bir İtalyan adamdan korktuğu için değil, sadece büyüleyici bir İngiliz kadın aklını başından aldığı içindir." Karaya çıktıkları gece onun bana yaptığı saldırıyı hatırlattı ve ben, bunu açıklayamadım. Uzun lafın kısası, daldan dala konarak, bir an önce balıkçı kasabasına doğru yola koyulmam gerektiği konusunda uzlaştık. Graden Wester'da, adı buydu, bulabildiğim tüm gazetelere bakacak ve bu süregelen korkuların temelinde bir gerçek yatıp yatmadığını kendim anlamaya çalışacaktım. Ertesi sabah aynı saatte ve yerde raporumu Clara'ya sunacaktım. Bunun üzerine ayrılışım ile ilgili daha fazla bir şey söylemedi. Doğrusu, benim yakınında olduğum düşüncesine faydalı ve hoş bir şey olarak tutunduğunu sır gibi sakladı. Ben de, kendi adıma, dizlerinin üstüne çöküp yalvarsaydı bile, onu terk etmezdim.

Graden Wester'a öğleden önce saat 10.00 olmadan ulaşmıştım. O zamanlarda birinci sınıf bir piyadeydim ve mesafe, sanırım söylemiş olduğum gibi yedi milden biraz fazlaydı. Yol boyunca yumuşak çimenlik üzerinde rahat bir yürüyüş... Köy, o kıyılardakilerin en kasvetli olanlarından biriydi, az bile söylüyorum: Çukurda bir kilise vardı; kayalıklarda, balık avından dönerken birçok teknenin elden gittiği sefil bir liman; sahil boyunca sıralanmış iki veya üç tane taş ev öbeği, biri limandan başlıyordu ve bir diğeri, ona dik açı yapan yeni bir yol izliyordu ve bu ikisinin köşesinde, esas otel niyetine oldukça izbe ve iç karatıcı bir meyhane.

Hayattaki konumuma daha uygun bir şekilde giyinmiştim ve derhal mezarlığın yanındaki küçük papaz evindeki vaize bir ziyarette bulundum. Tanışmamızın üzerinden dokuz yıl geçmiş olmasına rağmen beni tanıdı ve ona uzun zamandır bir yürüyüş turunda olduğumu, haberlerden uzak kaldığımı söylediğimde, bana seve seve bir kucak dolusu, bir ay öncesinden düne uzanan tarihli gazete verdi.

Bunlarla meyhaneyi buldum ve bir parça kahvaltı sipariş ve-

rip "Huddlestone İflası"nı araştırmaya koyuldum. Oldukça rezil bir olay olduğu görülüyordu. Binlerce insan parasız kalmıştı. İçlerinden biri, ödemeler askıya alınır alınmaz beynini havaya uçurmuştu. Benim için tuhaf olan, bu ayrıntıları okurken, kurbanlarından çok Bay Huddlestone'a acımaya devam etmemdi. Karıma duyduğum aşk çoktan üzerimde mutlak egemenliğini kurmuştu. Doğal olarak bankerin başına bir ödül konmuştu. Olay hoş görülemez olduğu ve kamuda adamakıllı infial yarattığı için, yakalanması karşılığında 750 pound gibi olağandışı bir meblağ öneriliyordu. Elinde yüklü miktarda para olduğu bildiriliyordu. Bir gün İspanya'da olduğu duyuluyordu, ertesi gün hâlâ Manchester ile Liverpool arasında ya da Galler sınırı boyunca bir yerlerde gizlendiği ile ilgili kesin bir istihbarat alınıyordu ve bir sonraki gün de bir telgraf onun Küba veya Yucatan'a ulaştığını haber veriyordu. Ama bunların hiçbirinde bir İtalyan'ın ya da bir esrar belirtisinin lafı geçmiyordu.

Ancak sonuncu gazetede çok açık olmayan bir haber vardı. Görünüşe göre iflası sorgulamakla görevlendirilen muhasebeciler, Huddlestone ticarethanesinin işlemlerinde bir süre için görünen, fakat nereden geldiği belli olmayan ve aynı şekilde esrarengiz olarak ortadan kaybolan, oldukça fazla sayıda binliğin izine rastlamışlardı. Sadece bir defa isim verilmiş ve ondan sonra "X.X." baş harfleri kullanılmıştı ama belli ki, ilk defa yaklaşık altı yıl önceki büyük bir buhran sırasında işe sermaye koymuştu. Seçkin bir asil şahsın, bu meblağın arkasında olduğu rivayet ediliyordu. "Tabansız haydudun" -hatırlıyorum ki, başyazıdaki ifade böyleydi- hâlâ elinde olan bu esrarengiz sermayenin büyük kısmıyla birlikte kaçtığına inanılıyordu.

Hâlâ bu gerçek üzerinde kara kara düşünüyor ve onu Bay Huddlestone'un başındaki tehlike ile bağlantısı olacak bir kalıba sıkıştırmaya çalışıyordum ki, meyhaneye bir adam girerek belirgin bir yabancı aksanla ekmek ve peynir istedi.

"Siete Italiano?" dedim.

"Si, signor," oldu cevabı.

Yurttaşlarından birine rastlamak için alışılmadık ölçüde kuzeyde olduğumuzu söyledim. Buna karşılık olarak omzunu silkti ve bir adamın iş bulmak için her yere gideceği cevabını verdi.

Graden Wester'da nasıl bir iş bulmayı umduğuna hiçbir şekilde akıl erdiremiyordum ve bu tesadüf aklıma o kadar nahoş bir şekilde dank etti ki, hancıya, bana para üstünü verirken, köyde daha önce hiç İtalyan görüp görmediğini sordum. Bir keresinde, Graden Burnu'nun öbür tarafında gemileri kaza yapan ve Cauldhaven'dan gelen cankurtaran tekneleri tarafından kurtarılan birkaç Norveçli gördüğünü söyledi.

"Hayır!" dedim. "Bir İtalyan, az önce ekmek ve peynir alan adam gibi."

"Nasıl?" diye haykırdı, "nah şu esmer yüzlü, takma dişli herif mi? O bir İ-talyan mıydı? Eh, oradaki şimdiye kadar ilk gördüğüm, hem de herhalde sonuncusu olacaktır." Daha o konuşurken, bakışlarımı kaldırdım ve sokağa bir göz attığımda, otuz yardadan daha uzak olmayan üç adamın birlikte ciddi bir sohbet içerisinde olduklarını fark ettim. İçlerinden biri, meyhanenin salonundaki az önceki yoldaşımdı. Diğer ikisi, yakışıklı ve soluk simaları ile ince şapkalarının açıkça belli ettiği gibi aynı milletten olmalıydılar. Taklit eden el kol hareketleri yapıp anlaşılmaz sözler söyleyen köyün çocukları etraflarında dikiliyordu. Üçlü, üzerinde dikildikleri kasvetli, kirli sokağa ve üstlerini kaplayan karanlık, gri gökyüzüne dikkate değer bir şekilde yabancı görünüyorlardı ve itiraf etmeliyim ki, kuşkuculuğum o anda, bir daha hiç kurtulamadığı bir sarsıntı yaşadı. Kendimi istediğim kadar ikna etmeyé çalışayım, gene de gördüğümün etkisini azaltamıyordum, ben de İtalyan korkusunu paylaşmaya başlamıştım.

Gazeteleri tekrar papaz evine götürüp sığınağımın yolundaki bağlantıda epey ileri gidene kadar neredeyse günün sonu gelmişti. O yürüyüşü asla unutamam. Hava oldukça soğuk ve fırtınalı bir hal aldı, rüzgâr ayaklarımın altındaki kısa çimenlerde ıslık çalıyordu, ani rüzgârların peşinden zayıf yağmur sağanakları geliyordu ve denizin bağrından yoğun bir pus dağı silsilesi yükselmeye

başlamıştı. Daha iç karartıcı bir akşam hayal edilemezdi ve bu dış etkiler yüzünden mi yoksa sinirlerim zaten duyduklarım ve gördüklerimden dolayı bozulduğu için mi bilmem, düşüncelerim de hava kadar kasvetliydi.

Köşkün üst pencereleri, Graden Wester yönünde bağlantıdaki büyük bir açıklığa hâkimdi. Gözetlenmekten kaçınmak için, boşluklardan çaprazlamasına korunun kenarına ilerleyebileceğim küçük dağlık burundaki daha yüksek kum tepelerinin korumasına erişine kadar, sahilin kıyısından gitmem gerekti.

Güneş batmak üzereydi. Gelgit alçalmıştı ve tüm bataklıklar su üstüne çıkmıştı. Nahoş düşünceler içinde kaybolmuş bir halde ileriye doğru yürüyordum ki, bir insana ait ayak izlerini fark ederek yıldırım çarpmışa döndüm. Benim rotama paralel ilerliyorlardı ama çimenliğin sınırı boyunca olmak yerine az aşağıda sahil üzerindeydiler. Onları incelediğimde, izin büyüklüğü ve kabalığından, bu yola yabancı birine ait olduğunu hemen anladım. Yalnız bu da değil ama izlediği rotanın dikkatsizliğinden, kumun en zorlu kısımlarının yanında seyretmesinden yöreye ve Graden sahilinin kötü şöhretine yabancı olduğu açıkça belliydi.

Çeyrek mil ileride, Graden Buz Tabakası'nın güneydoğu sınırında yitip gittiklerini görene kadar adım adım izleri takip ettim. Orada talihsiz adam, her kimse, yok olmuştu. Belki de onun ortadan kaybolduğunu gören bir iki martı, mezarı üzerinde her zamanki hüzünlü, tiz uğultularıyla daireler çizmişti. Güneş son bir çabayla bulutların arasından kendini gösterdi ve bataklıklarda geniş bir düzlüğü oldukça koyu bir mor renge boyadı. Bir süre o noktaya gözlerimi dikerek durdum, kendi hayallerimden ürperip cesaretim kırılarak ve güçlü, hükmedici bir ölüm farkındalığıyla... Trajedinin ne kadar sürdüğünü merak ettiğimi hatırlıyorum ve adamın çığlıklarının köşkten duyulup duyulmadığını. Kuvvetli bir metanet göstererek ayrılıyordum ki, sahilin bu kısmına olağandan daha şiddetli bir ani rüzgâr vurdu ve bir havada fırıl fırıl dönen, bir kumların yüzeyi üstünde hafifçe seken, ince, siyah bir fötr şapka gördüm, tıpkı evvelden İtalyanların başında dikkatimi çekenler

gibi bir parça konik şekilliydi.

Emin değilim ama sanırım, bir çığlık koyuverdim. Rüzgâr şapkayı kıyıya doğru sürüklüyordu ve gelişine karşı hazır olmak için buz tabakasının sınırı etrafında koştum.

Ani rüzgâr kesilerek, şapkayı bir süreliğine bataklığın üstüne düşürdü ve sonra bir kere daha canlanarak şapkayı durduğum yerin birkaç yarda ilerisine indirdi. Onu, tahmin edeceğiniz gibi merakla yakaladım. Bayağı iş görmüştü; doğrusu, o gün sokakta görmüş olduklarımın hepsinden daha fazla solmuştu. Astarı kırmızıydı, üzerindeki etikette şimdi unuttuğum imalatçının adı ve üretim yeri, Venedig, vardı. Bu -henüz unutulmuş değil-, Avusturyalılar tarafından, o zamanlar ve sonrasında uzun süre, sömürgelerinin bir parçası olan güzel Venedik şehrine verilen isimdir.

Şok, dört başı mamurdu. Her yerde hayali İtalyanlar görüyordum ve hayatımda ilk ve diyebilirim ki son defa panikatak denen şeye boyun eğmiştim. Yani, korkacak hiçbir şey bilmiyordum ama yine de tüm kalbimle korktuğumu itiraf ediyorum. Deniz-Korusu'ndaki korunmasız ve ıssız kampıma hissedilir bir gönülsüzlükle geri döndüm.

Orada bir önceki akşamdan kalan bir parça soğuk yulaf lapasını yedim, çünkü ateş yakmaya korkuyordum. Sonra kendimi gücünü toplamış ve güveni tazelenmiş hissederek, tüm bu hayal ürünü korkuları zihnimden kovdum ve huzur içinde uyumak için uzandım.

Ne kadar uyumuş olabileceğimi tahmin etmem zor ama en sonunda, yüzümde çakan ani, kör edici bir ışıkla gözümü açtım. Beni bir darbe gibi uyandırdı. Bir saniye içinde dizlerimin üstündeydim. Ama ışık, geldiği gibi aniden gitmişti. Karanlık kopkoyuydu. Ve denizden tüm gücüyle eserken, şiddetli bir yağmur yağdırırken, fırtınanın sesi, tüm diğerlerini tesirli bir şekilde bastırıyordu.

Soğukkanlılığımı tekrar kazanmam, zannedersem, bir yarım dakikamı aldı. Eğer iki ayrıntı olmasaydı, yeni ve canlı bir kâbus

tarafından uyandırıldığımı düşünürdüm. Birincisi, uyumaya gittiğimde dikkatlice kapadığım çadırımın kapağı şimdi açılmıştı ve ikincisi, her türlü sanrı teorisini çürütecek bir keskinlikte sıcak metal ve yanan yağ kokusunu hâlâ alabiliyordum. Sonuç ortadaydı. Yüzüme bir polis feneriyle ışık tutan biri tarafından uyandırılmıştım. Sadece anlık bir ışıktı ve uzaklaşmıştı. Yüzümü görmüştü ve sonra gitmişti. Kendi kendime böyle tuhaf bir davranışın amacını sordum ve cevap hazırdı. Adam, her kimse, beni tanıyacağını düşünmüştü ve tanımamıştı. Yine de henüz çözülmemiş bir soru vardı ve buna, sanırım, bir cevap vermeye korkuyordum: Beni tanımış olsaydı, ne yapacaktı? Korkularım anında kendimden başka bir yöne çevrildi, çünkü bir yanlışlık sonucu ziyaret edildiğimi fark etmiştim ve korkunç bir tehlikenin köşkü tehdit ettiğine emin oldum. Sığınağı çevreleyen ve üzerinden sarkan karanlık, karmaşık çalılığa çıkmak epey cesaret gerektirdi ama bağlantıya doğru el yordamıyla ilerledim, yağmurdan sırılsıklam, fırtına tarafından hırpalanmış ve sağırlaşmış, her adımda, elimi gizlenmiş bir hasmın üstüne koymaktan korkarak... Karanlık o kadar mutlaktı ki, bir orduyla çevrili de olsam, bundan bihaber olurdum ve sağanağın gürültüsü o kadar yüksekti ki, işitme duyum da görüş mesafem kadar faydasızdı.

Sonu gelmeyecekmiş gibi görünen o gecenin geri kalanında, köşkün civarında, tek bir canlı yaratık görmeden ya da rüzgârın, denizin ve yağmurun konseri dışında hiçbir ses duymadan devriye gezdim. Bir kepenkteki yarıktan sızan üst kattaki bir ışık, şafak sökene kadar bana arkadaşlık etti.

NORTHMOUR, CLARA ve BENİM ARAMDA GEÇEN BİR GÖRÜŞMENİN ÖYKÜSÜ

Günün ilk ışıklarıyla, açıklıktan kum tepeleri arasındaki eski barınağıma geri çekildim, orada karımın gelmesini bekledim. Sabah sıkıntılı, fırtınalı ve hüzünlüydü; rüzgâr güneş doğmadan önce yumuşamıştı, sonra yön değiştirdi ve kıyıdan hafifçe esti. Deniz yatışmaya başladı ama yağmur hâlâ acımasızca yağıyordu. Yaban bağlantının bütününde tek bir canlı bile görünmüyordu. Yine de etrafın fırsat kollayan düşmanlar ile kaynadığına emindim. Uzanmış uyurken öylesine ani ve şaşırtıcı bir şekilde yüzüme tutulan ışık ve rüzgârın Graden Buz Tabakası üzerinden kıyıya uçurduğu şapka, Clara'yı ve köşkteki grubu kuşatan tehlikenin iki canlı işaretiydi.

Kapının açıldığını ve o canım çehrenin yağmurda bana doğru geldiğini görmemden önce, saat muhtemelen 07.30 veya neredeyse 08.00 olmuştu. O, kum tepelerini geçmeden önce, sahilde onu bekliyordum.

"Gelmekte çok sıkıntı yaşadım!" diye haykırdı. "Yağmurda yürüyüşe gitmemi istemediler."

"Clara," dedim, "korkmuyorsun!"

"Hayır," dedi, kalbimi güvenle dolduran bir sadelikle. Karım, kadınların en iyisi olduğu kadar en cesuruydu da. Bu ikisinin birlikte olması her zaman ele geçmez ama onun için öyleydi; had saf-

hada bir metaneti, en sevecen ve tatlı meziyetlerle birleştirmişti.

Ona olanları anlattım ve yanakları fark edilir şekilde solsa da, duygularını mükemmel bir şekilde kontrol altında tuttu.

"Görüyorsun şimdi güvendeyim," dedim en nihayet. "Bana zarar vermek niyetinde değillerdi, çünkü isteselerdi, dün akşam ölü bir adam olurdum." Elini koluma koydu.

"Ama içime hiç öyle doğmadı!" diye haykırdı.

Vurgusu beni zevkten titretti. Kolumla onu sardım ve yanıma çektim. İkimiz de yaptığımızın farkına varmadan önce, onun elleri benim omzumda ve dudaklarım da onun ağzındaydı. Yine de o ana kadar aramızda tek bir aşk sözü söylenmemişti. Yağmurdan ıslanmış ve üşümüş olan yanağının dokunuşunu bugün bile hatırlıyorum ve o zamandan beri birçok defa, yüzünü yıkarken, sahildeki o sabahın anısı için onu tekrar öptüm. Artık benden alındığı ve haccımı tek başıma tamamladığım için, eski aşk dolu sevecenliklerimizi, bizi birleştiren içten dürüstlüğü ve sevgiyi anımsıyorum; şimdiki kaybım, bunlarla kıyaslandığında çok önemsiz görünüyor.

Bu şekilde bayağı bir süre durmuş olmalıydık ki -zira âşıklar için zaman çabucak geçer- oldukça yakından gelen bir kahkaha gürlemesi ile irkildik. Doğal bir neşe değildi, aksine daha kızgın bir hissi saklamak için yalancıktan yapılmış gibi görünüyordu. İkimiz de döndük, yine de sol kolum hâlâ Clara'nın belindeydi, o da kendini geri çekmeye çalışmadı ve orada, sahilde birkaç adım ötede, Northmour duruyordu, başı öne eğilmiş, elleri arkasında, burun delikleri öfkeden bembeyaz.

"Ah! Cassilis!" dedi, ben yüzümü açığa çıkarınca.

"Ta kendisi," dedim, çünkü pek de kızmamıştım.

"Demek ki, Miss Huddlestone," diye devam etti yavaşça ama vahşice, "babanıza ve bana olan vaadinizi böyle tutuyorsunuz? Babanızın hayatına biçtiğiniz değer bu mu? Bu genç beyefendi o kadar mı aklınızı başınızdan aldı da, yıkıma, iffete ve yaygın insani basirete meydan okumalısınız..."

"Miss Huddlestone..." sözünü kesmeye girişmiştim ki, karşılık olarak vahşice araya girdi.

"Çeneni tut," dedi, "o kızla konuşuyorum."

"O kız dediğin, benim karım," dedim ve karım sadece biraz daha yakınıma yaslandı, böylece onun sözlerimi onayladığını anladım.

"Senin reyin?" diye haykırdı. "Yalan söylüyorsun!"

"Northmour," dedim, "hepimiz şiddetli bir asabiyetin olduğunu biliyoruz ve ben de sözlerle tahrik olacak en son adamım. Buna karşın sana daha alçak sesle konuşmanı öneririm, çünkü yalnız olmadığımıza eminim." Etrafına bakındı ve sözlerimin hiddetini bir parça dizginlediği açıktı. "Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

Tek bir söz söyledim: "İtalyanlar."

Okkalı bir küfür savurdu ve bize baktı, bir ona bir bana.

"Bay Cassilis benim bildiğim her şeyi biliyor," dedi karım.

"Bilmek istediğim," diye patladı, "Bay Cassilis'in hangi cehennemden geldiği ve burada ne halt ettiği. Evlendiğinizi söylüyorsunuz, buna inanmıyorum. Eğer öyleyse, Graden Buz Tabakası sizi yakında boşar; dört buçuk dakika Cassilis. Özel mezarlığımı dostlarım için saklıyorum."

"Daha uzun sürdü," dedim, "o İtalyan için." Bana bir an için kısmen gözü korkmuş şekilde baktı ve sonra, neredeyse nezaketle, hikâyemi anlatmamı istedi. "Bana karşı çok fazla avantajın var, Cassilis," diye ekledi. Elbette boyun eğdim. Graden'a nasıl döndüğümü anlatırken, o da birçok ünlemle dinledi: Karaya çıktıkları gece öldürmeye çalıştığının ben olduğumu, İtalyanlarla ilgili olarak sonradan ne gördüğümü ve duyduğumu.

"Pekâlâ," dedi, ben bitirince, "en sonunda burada, yanılgıya yer yok. Peki, ne yapmayı önerdiğini sorabilir miyim?"

"Sizinle kalmayı ve size yardım eli uzatmayı öneriyorum," dedim.

"Cesur bir adamsın," diye karşılık verdi, özel bir tonlamayla.

"Korkmuyorum," dedim.

"Peki, öyleyse, ikinizin evlendiğini mi anlamalı mıyım? Ve benim yüzüme karşı bunu savunuyor musunuz, Miss Huddlestone?"

"Henüz evli değiliz" dedi Clara. "Ama yapabildiğimiz en kısa süre içinde olacağız."

"Bravo!" diye haykırdı Northmour. "Peki, pazarlık? Kahretsin, budala değilsiniz, genç bayan, size dobra dobra söyleyebilirim. Peki, pazarlık ne olacak? Siz de benim kadar babanızın hayatının neye bağlı olduğunu biliyorsunuz. Tek yapmam gereken ellerimi smokinimin altına koyup yürüyüp gitmek ve akşam olmadan boğazı kesilmiş olur."

"Evet, Bay Northmour," diye karşılık verdi Clara, büyük bir cesaretle. "Ama işte bunu asla yapmayacaksınız. Bir beyefendiye yakışmayan bir pazarlık yaptınız ama her şeye karşın bir beyefendisiniz ve yardım etmeye başladığınız bir adamı terk edemezsiniz."

"Aha! Yatımı bir hiç için vereceğimi mi düşünüyorsunuz? Hayatımı ve özgürlüğümü yaşlı beyefendinin aşkına tehlikeye atacağımı mı düşünüyorsunuz? Ve sonra da, sanırım, düğünde sağdıç olacağım, hesabı kapamak için? Pekâlâ," diye ekledi, tuhaf bir gülümsemeyle, "belki de büsbütün yanılmıyorsunuz. Ama işte Cassilis'e sorun. Beni tanır. Ben güvenilecek bir adam mıyım? Güvenilir ve vicdanlı mıyım? İyi kalpli miyim?"

"Çok fazla konuştuğunuzu biliyorum ve bazen, sanırım, oldukça aptalca," diye yanıtladı, "ama bir beyefendi olduğunuzu biliyorum ve bir parça bile korkmuyorum." Adam, ona belirgin bir beğenme ve takdir ile baktı, sonra bana dönerek, "onu mücadele etmeden bırakacağımı düşünüyor musun, Frank!" dedi. "Sana açıkça söylüyorum, dikkatli ol. Bir daha yumruk yumruğa geldiğimizde..."

"Üç edecek," diye sözünü kestim, gülümseyerek.

"Evet, doğru, öyle olacak. Unutmuştum. Pekâlâ, Tanrı'nın hakkı üçtür."

"Üçüncüde, demek istediğin, Kızıl Dük'ün tayfası yardım için yanında olacak."

"Onu duyuyor musunuz?" diye sordu, karıma dönerek.

"Korkaklar gibi konuşan iki adam duyuyorum. Ben bu şekilde düşünmeye ya da konuşmaya tenezzül etmem. Ve ikiniz de söylediğiniz tek bir kelimeye bile inanmıyorsunuz, bu da hepsini çok daha bayağı ve aptalca yapıyor."

"O bir mücevher!" diye haykırdı Northmour. "Ama henüz Bayan Cassilis değil. Daha fazla konuşmuyorum. Şimdi benim zamanım değil." Sonra karım beni şaşırttı.

"Sizi burada bırakıyorum," dedi aniden. "Babam uzun süredir yalnız. Ama şunu hatırlayın: Siz ikiniz dost olmalısınız, çünkü benim için ikiniz de iyi dostlar oldunuz." Sonradan bana bu hamlesinin sebebini anlattı. Kaldığı sürece, diye ifade etti, tartışmaya devam edecektik. Sanırım haklıydı da çünkü o gider gitmez, hemen bir çeşit sırdaşlığa giriştik.

Northmour, o kum tepelerinin üzerinden uzaklaşırken, arkasından uzun uzun baktı.

"Dünya üzerindeki en eşsiz kadın o!" diye bağırdı bir yeminle. "Şu hareketine bir bak." Kendi adıma, bu fırsata bir parça daha anlayış için atladım.

"İşte görüyorsun, Northmour," dedim, "hepimiz zor durumdayız, değil mi?"

"Sana inanıyorum, oğlum," diye cevap verdi, gözlerimin içine bakarak ve büyük bir vurguyla. "Hepimizin boynu tehlikede, gerçek bu. Bana ister inan ister inanma ama hayatımdan endişe ediyorum."

"Bana tek bir şey söyle, neyin peşindeler, şu İtalyanlar? Bay Huddlestone'dan ne istiyorlar?"

"Bilmiyor musun?" diye haykırdı. "Uğursuz yaşlı yezidin, bir mevduatta carbonaro[14] parası vardı -iki yüz seksen bin ve tabii ki hepsini hisse senetlerinde kaybetti. Tridento ya da Parma'da bir devrim olacaktı ama devrim olamadı ve tüm arı kovanı

14 19. yüzyılda İtalya'da, yönetimi cumhuriyete çevirmeye çalışan gizli bir siyasi kuruluşun üyesi. (ç.n)

Huddlestone'un peşinde. Postumuzu kurtarırsak çok şanslı sayılırız."

"Carbonari!" diye haykırdım. "Tanrı gerçekten de yardımcısı olsun!"

"Âmin! Pekâlâ, şimdi, buraya bak: Zor bir durumda olduğumuzu söyledim ve açıkçası yardım etmene memnun olurum. Huddlestone'u kurtaramasam bile, kızı kurtarmak istiyorum. Gel ve köşkte kal; işte elim, söz veriyorum, yaşlı adam kurtulana ya da ölene kadar dostun olarak davranacağım. Ama," diye ekledi, "bu iş bir kere sona erince, yeniden rakibim olacaksın ve seni uyarıyorum, kendini kolla."

"Anlaştık!" dedim ve el sıkıştık.

"Öyleyse şimdi derhal kaleye gidelim," dedi Northmour ve yağmurun içinden öne düştü.

UZUN BOYLU ADAMLA TANIŞMAMIN ÖYKÜSÜ

Köşke Clara tarafından alındık ve korunmaların eksiksizliği ve güvenliği beni şaşırttı. Muazzam sağlamlıkta ama yine de yerinden çıkarması kolay bir barikat, kapıyı dışarıdan gelecek herhangi bir zorlamaya karşı destekliyordu. Hemen götürüldüğüm ve bir lambayla zayıf bir şekilde aydınlatılmış yemek odasının kepenkleri bile daha özenli sağlamlaştırılmıştı. Paneller çubuklarla ve çapraz kollarla kuvvetlendirilmişti ve bunlar da, sonrasında, bazısı yere, bazısı tavana, bazısı da, velhasıl, odanın karşı duvarına dayanan bir mesnet ve payanda sistemiyle yerlerine tutturulmuştu. Sağlam ve iyi tasarlanmış bir marangozluk eseriydi, hayranlığımı gizlemeye çalışmadım.

"Mühendis benim," dedi Northmour. "Bahçedeki kalasları hatırlıyor musun? Onları fark ettin mi?"

"Bu kadar yetenekli olduğunu bilmiyordum," dedim.

"Silahlı mısın?" diye devam etti, hepsi de takdir edilecek bir düzen içinde duvara dayalı olarak bir hizada duran veya büfede sergilenen bir tabanca ve tüfek dizisine işaret ederek.

"Sağ ol," diye karşılık verdim. "Son karşılaşmamızdan sonra silahlandım. Ama doğruyu söylemek gerekirse, dün akşamın erken saatlerinden beri hiçbir şey yemedim."

Northmour, iştahla giriştiğim bir parça soğuk et ve çakırkeyif olana kadar tereddütsüz istifade ettiğim bir şişe kaliteli Burgundy

çıkardı. İlke olarak her zaman son derece içki karşıtı bir adam olmuşumdur ama ilkeleri aşırı zorlamak faydasızdır ve sanırım bu seferlik şişenin dörtte üçünü bitirmiştim. Yemek yerken, savunma hazırlıklarını takdir etmeye devam ettim.

"Bir kuşatmaya direnebiliriz," dedim en sonunda.

"E-evet," diye uzatarak konuştu Northmour. "Küçük bir tanesine bel-ki. Köşkün dayanıklılığı beni o kadar da korkutmuyor, beni mahveden çifte tehlike. Çatışmaya girersek, arazi ıssız olsa da, birileri mutlaka duyacaktır, o zaman da -o zaman ikisi de aynı şey, sadece, başka türlü, dedikleri gibi: Kanun tarafından kafeslenmek ya da carbonari tarafından öldürülmek. Tercih senin. Bu dünyada kanunun sana karşı olması berbat derecede kötü bir şey, yukarıdaki yaşlı beyefendiye de öyle söylüyorum. Benimle aynı kafada biri."

"Ondan bahsetmişken, nasıl biri?"

"Ah! O! Kokuşmuş bir adam, aslında. İtalya'daki tekmil şeytanlar tarafından yarın boynunun kırılması hoşuma giderdi. Bu işe onun için bulaşmadım. Beni anlıyor musun? Küçük Hanım'ın eli için pazarlık yaptım ve onu almaya niyetliyim."

"Onu, yeri gelmişken, anlıyorum. Ama Bay Huddlestone benim işin içine izinsiz girmemi nasıl karşılayacak?"

"Onu Clara'ya bırak."

Bu kaba teklifsizlik yüzünden suratının ortasına vurabilirdim ama ateşkese saygı gösterdim, tıpkı, söylemek boynumun borcu, Northmour gibi ve tehlike devam ettiği sürece ilişkimizin üstünde tek bir bulut bile dolaşmadı. Ona bu konuda en içten memnuniyetle şahitlik ederim ve geriye dönüp kendi davranışıma baktığımda da gurur duymadığımı söyleyemem. Çünkü şüphesiz ki hiçbir iki adam böylesi kıskandırıcı ve sinir bozucu bir durumda kalmamıştır.

Yemek yemem biter bitmez, alt katı gözden geçirmeye davrandık. Tek tek tüm pencerelerdeki farklı destekleri denedik, ara sıra önemsiz bir değişiklik yaptık ve çekicin darbeleri evin her yerin-

de irkiltici bir gürültü ile yankılandı. Gözetleme delikleri yapmayı önerdiğimi hatırlıyorum ama bana zaten üst katın pencerelerinde yapılmış olduklarını söyledi. Bu gözden geçirme işi huzursuzluk vericiydi ve moralimi bozdu. Korunması gereken iki kapı, beş pencere vardı ve Clara'yı da sayarsak, onları, sayısını bilmediğimiz düşmanlara karşı savunmak için dört kişiydik. Kuşkularımı Northmour'a aktardım, o da duygusuz bir dinginlikle bana, onları tamamen paylaştığı konusunda güvence verdi.

"Sabah olmadan," dedi, "hepimiz boğazlanmış ve Graden Buz Tabakası'na gömülmüş olacağız. Bence alnımızda yazılı olan bu." Bataklığın bahsi geçince ürpermeme engel olamadım ama Northmour'a, düşmanlarımızın koruda benim canımı bağışlamış olduğunu hatırlattım.

"Kendini kandırma," dedi. "O sırada yaşlı beyefendi ile aynı gemide değildin, şimdi öylesin. Hepimizin sonu o buz tabakası, işte şuraya yazıyorum."

Clara için korkuyla titredim. Tam o sırada onun sevgili sesinin yukarı gelmemiz için bize seslendiğini duyduk. Northmour bana yolu gösterdi ve sahanlığa ulaşınca, Amcamın Yatak Odası olarak adlandırılan yerin kapısını çaldı, burası köşkün kurucusu tarafından özellikle kendisi için düzenlenmişti.

"Gelin, Northmour, gelin sevgili Bay Cassilis," dedi içeriden bir ses.

Northmour, kapıyı ardına kadar açarak beni önünden odaya aldı. İçeri girerken, kızın yan kapıdan, kendi yatak odası olarak hazırlanmış olan çalışma odasına süzüldüğünü gördüm. Duvarın yanına çekilmiş olan yatakta Bernard Huddlestone, kaçak banker, son gördüğümde olduğu gibi küstahça dikilmek yerine oturuyordu. Bağlantıdayken fenerin hareketli ışığında onu çok az görmüş olsam da, aynı kişi olduğunu anlamakta hiç zorlanmadım. Uzun ve solgun bir çehresi vardı, uzun, kırmızı bir sakal ve favorilerle çevriliydi. Kırık burnu ve çıkık elmacık kemikleri ona bir Kalmuk havası veriyordu ve açık renk gözleri yüksek ateşin heyecanıyla parlıyordu. Siyah ipekten bir takke takmıştı. Yatakta önünde

kocaman bir İncil açık duruyordu, altın çerçeveli bir gözlük yerindeydi ve başka kitaplardan bir yığın da yanındaki sehpadaydı. Yeşil perdeler yanaklarına bir kadavra tonu veriyordu. Yastıklara dayanmış olarak otururken, azametli endamı acınası bir şekilde kamburlaşmıştı ve kafası, dizlerinin üstüne sarkacak kadar çıkıntı yapmıştı. Sanırım başka türlü ölmezse de, en geç birkaç hafta içinde zafiyete kurban gidecekti.

Bana elini uzattı, büyük, ince ve itici derecede kıllı.

"Gelin, gelin, Bay Cassilis," dedi. "Bir başka koruyucu -ehembir başka koruyucu. Kızımın bir arkadaşı olarak her zaman başımın üstünde yeriniz var, Bay Cassilis. Benim için nasıl da seferber oluyorlar, kızımın arkadaşları! Göklerdeki Tanrı bunun için onları kutsasın ve ödüllendirsin!" Ona elimi uzattım, elbette, çünkü başka yapacak bir şey yoktu ama Clara'nın babası için hissetmeye hazırlandığım acıma, onun görünüşü ve konuşmasının yaltaklanan, sahte havası ile anında hayal kırıklığına dönüşmüştü.

"Cassilis iyi bir adamdır," dedi Northmour, "dört dörtlük."

"Ben de öyle duydum," diye haykırdı Bay Huddlestone hemen, "kızım da bana öyle söyledi. Ah! Bay Cassilis, işlediğim günah beni suçüstü yakaladı, görüyorsunuz! Çok aşağılığım, çok aşağılık ama aynı ölçüde de tövbekârım umarım. Hepimiz eninde sonunda Tanrı'nın huzuruna döneceğiz, Bay Cassilis. Kendi adıma, gerçekten de geç kaldım ama inanıyorum ki, samimi bir tevazu ile geldim."

"Zırva!" dedi Northmour kabaca.

"Hayır, hayır, sevgili Northmour!" diye haykırdı banker. "Öyle söylememelisiniz, beni üzmeye kalkışmamalısınız. Unutuyorsunuz, sevgili, iyi kalpli oğlum, bu gece bile Yaratıcım'ın önüne çağrılabileceğimi unutuyorsunuz." Heyecanını seyretmek acıklıydı ve kâfirce düşüncelerini iyi bildiğim, içtenlikle alay eden Northmour'a, o, zavallı günahkârı tövbe eden ruh halinden dolayı iğnelemeye devam ederken, içerlemeye başladığımı hissettim.

"Pöh, sevgili Huddlestone!" dedi. "Kendinize haksızlık ediyor-

sunuz. Siz kaçın kurasısınız ve daha ben doğmadan önce her türlü fesada bulaşmışsınızdır. Vicdanınız Güney Amerika köselesi gibi kayışlaşmıştır -sadece karaciğerinizi kayışlaştırmayı unutmuşsunuz ve bana kalırsa, sıkıntının kaynağı da o."

"Seni köftehor, köftehor! Yaramaz çocuk!" dedi Bay Huddlestone, parmağını sallayarak. "Bir püriten değilim, lafı oraya getirmek istiyorsanız, bir püritenden her zaman nefret etmişimdir ama tüm bunlar boyunca hiçbir zaman daha iyi bir şeyin umudunu kaybetmedim. Kötü bir çocuk oldum, Bay Cassilis, bunu inkâr etmeye kalkışmıyorum ama karımın ölümünden sonraydı ve bilirsiniz ki, dul bir adam için her şey farklıdır; günahkâr, -buna hayır demeyeceğim ama umut ediyorum ki, dereceleri vardır."

Ve bundan bahsederken "dinle!" diye aniden doğruldu, eli yukarı kalkmış, parmakları uzanmış, yüzü merak ve korkuyla gerilmiş. "Sadece yağmur, Tanrı'ya şükür!" diye ekledi, bir duraklamadan sonra ve tarif edilmez bir rahatlamayla.

Bir süreliğine yastıkların arasında bayılmak üzere olan bir adam gibi uzandı, sonra kendini toplayarak ve bir parça gergin bir tonda, korunmasında pay sahibi olmaya hazır olduğum için bana bir kez daha teşekkür etmeye başladı.

"Bir sorum var, bayım," dedim, o duraklayınca. "Yanınızda para olduğu doğru mu?" Soru onu kızdırmış gibiydi ama gönülsüzce bir miktar olduğunu kabul etti.

"Pekâlâ," diye devam ettim, "peşinde oldukları paraları, değil mi? Neden onlara vermiyorsunuz?"

"Ah!" diye yanıtladı, başını sallayarak, "bunu çoktan denedim, Bay Cassilis, ne yazık ki öyle olmalıydı! Ama onlar kan istiyorlar."

"Huddlestone, bu gerçeklerden bir parça uzak," dedi Northmour. "Onlara önerdiğinin, gerekenden iki yüz binden daha fazla eksik olduğundan da bahsetmelisin. Aradaki açık söz etmeye değer; cillop gibi bir meblağ dediklerinden, Frank. Sonuç olarak, gördüğün gibi adamlar kendi bariz İtalyan yöntemleriyle mantık yürütüyorlar ve onlara öyle görünüyor ki, tıpkı bana da göründü-

ğü gibi hazır etrafındayken her ikisini de alabilirler -parayı ve kanı birlikte, vallahi, fazladan keyif için artık sorun yok."

"Köşkte mi?" diye sordum.

"Evet ama onun yerine denizin dibinde olmasını isterdim," dedi Northmour. Sonra birden "karşımda neden yüzünüzü gözünüzü buruşturuyorsunuz?" diye bağırdı, benim farkına varmadan arkamı dönmüş olduğum Bay Huddlestone'a. "Cassilis'in sizi satacağını mı düşünüyorsunuz?" Bay Huddlestone, bunu aklının ucundan bile geçirmediğini söyleyerek itiraz etti.

"İşte bu iyi." Sertçe cevabı yapıştırdı Northmour en çirkin tavrıyla. "Sonunda bizi bıktırabilirsiniz. Sen ne diyecektin?" diye ekledi, bana dönerek.

"Öğleden sonra için bir meşgale önerecektim," dedim. "Parayı dışarıya taşıyalım, parça parça ve köşkün kapısının önüne koyalım. Carbonari gelirse, eh, ne de olsa zaten onların."

"Hayır, hayır," diye haykırdı Bay Huddlestone. "Onların değil, onlara ait olamaz! Alacaklılarım arasında oransal olarak dağıtılmalıdır."

"Amma yaptın, Huddlestone," dedi Northmour. "Yeter artık."

"İyi de, ya kızım?" diye inledi bitkin adam.

"Kızınız yeterince iyi olacak. İşte iki talibi, Cassilis ve ben, ikimiz de dilenci değiliz, aramızda seçim yapacak. Ayrıca bana kalırsa, tartışmalara bir son vermek için, bir çeyrek peniye bile hakkınız yok ve fena halde yanılmıyorsam, öleceksiniz." Şüphesiz çok acımasızca söylenmişti ama Bay Huddlestone da çok az acıma uyandıran bir adamdı ve her ne kadar irkildiğini, ürperdiğini görsem de, içimden bu azarlamayı tasdik ettim, hatta kendim de katkıda bulundum.

"Northmour ve ben," dedim, "hayatınızı kurtarmak için yardım etmeye razıyız ama çalıntı malla kaçmaya değil." Sanki öfkesine kapılmak üzereymiş gibi bir süre kendi kendisiyle mücadele ettiyse de çekişmede sağduyu galip geldi.

"Sevgili çocuklarım," dedi, "benimle veya paramla istediğinizi

yapın. Tamamen sizin ellerinize bırakıyorum. Bırakın kendimi toparlayayım." Ve böylece yanından ayrıldık, oldukça memnuniyetle eminim. Son gördüğüm, koca İncil'ini tekrar almıştı ve titreyen elleriyle, okumak için gözlüğünü düzeltiyordu.

KÖŞKÜN PENCERESİNE DOĞRU BİR KELİMENİN NASIL HAYKIRILDIĞININ ÖYKÜSÜ

O öğleden sonranın hatırası her zaman beynime kazılı kalacak. Northmour ve ben bir saldırının eli kulağında olduğuna inanıyorduk ve olayların sırasını bir şekilde değiştirme gücüne sahip olsaydık, o gücü kritik anın gelişini geciktirmek için değil, hızlandırmak için kullanırdık. En kötüsünü bekliyor, yine de katlandığımız belirsizlikten daha berbat bir üzüntü tasavvur edemiyorduk. Çok okuyan bir insan olsam da, hiçbir zaman hevesli bir okuyucu sayılmazdım ama kitapların hiçbir zaman o öğleden sonra köşkte elime alıp da bir kenara bıraktıklarım kadar tatsız tuzsuz geldiğini hatırlamıyorum. Saatler geçtikçe konuşmak bile imkânsız olmuştu. Her zaman biri veya diğeri bir ses olup olmadığına kulak veriyordu ya da yukarıdaki pencerelerin birinden bağlantıya dikkatle bakıyordu. Ama düşmanlarımızın varlığını gösterecek tek bir işaret bile yoktu.

Parayla ilgili önerim üzerinde defalarca tartıştık ve aklımız tam olarak başımızda olsaydı, eminim akılsızca olduğu sonucuna varabilirdik ama korkudan iki ayağımız bir pabuca girmişti, uçan kuştan medet umuyorduk ve her ne kadar bu Bay Huddlestone'un köşkteki varlığını ilan etmek gibi olacaksa da, önerimi hayata geçirmeye karar verdik.

Meblağ kısmen nakit, kısmen banka bonosu ve kısmen de James Gregory adına ödemeli kredi mektupları şeklindeydi.

Çıkardık, saydık, sonra tekrar Northmour'a ait bir evrak çantasına koyduk ve sapına bağladığımız İtalyanca bir mektup yazdık. İkimiz tarafından da yemin ederek imzalanmıştı ve Huddlestone ticarethanesinin iflasından kurtulan paranın tamamının bu olduğunu beyan ediyordu. Bu, belki de, aklı başında olduğunu iddia eden iki insan tarafından yerine getirilmiş en çılgınca eylemdir. Evrak çantası hedeflenenler dışındaki ellere geçseydi, kendi yazılı ifademizle suçlu konumuna düşerdik ama söylediğim gibi ikimiz de aklı başında olarak karara varacak durumda değildik ve harekete geçmek için, bizi, bekleme ıstırabına tahammül etmektense, doğru veya yanlış, bir şeyler yapmaya iten şiddetli bir istek içindeydik. Ayrıca her ikimiz de bağlantıdaki kovukların hareketlerimizi gözleyen gizlenmiş casuslarla kaynadığına emin olduğumuz için, çantayla ortaya çıkmamızın bir müzakereye ve belki de bir uzlaşmaya yol açabileceğini umuyorduk.

Köşkten dışarı çıktığımızda saat neredeyse 15.00'ti. Yağmur kesilmişti, güneş oldukça neşeli bir şekilde parlıyordu, martıların evin etrafının bu kadar yakınında uçtuklarını ya da insanlara bu kadar korkusuzca yaklaştıklarını hiç görmemiştim. Hemen kapı eşiğinde bir tanesi başlarımızın üzerinde kuvvetlice kanat çırptı ve vahşi çığlığını kulağımın dibinde attı.

"İşte sana bir alamet," dedi, tüm ateistler gibi batıl inançların fazlasıyla etkisinde olan Northmour. "Şimdiden ölü olduğumuzu düşünüyorlar." İyimser bir cevap verdim ama yarım ağızla; zira vaziyet beni etkilemişti.

Kapının bir iki yarda önüne, yumuşak bir çimen parçasının üstüne, evrak çantasını koyduk. Sonra Northmour başının üstünde beyaz bir mendil salladı. Hiçbir cevap gelmedi. Seslerimizi yükselttik ve İtalyanca olarak tartışmayı ayarlayacak elçiler olduğumuzu haykırdık ama sessizlik, martılar ve köpüklü dalgalar dışında bozulmadan kaldı. Pes ettiğimizde kalbime bir ağırlık çökmüştü ve Northmour'un bile alışılmadık ölçüde solgun olduğunu gördüm. Sanki birinin kendisi ile köşkün kapısının arasına sızmasından korkuyormuş gibi omzundan geriye asabiyetle bakıyordu.

"Vay canına," dedi bir fısıltıyla, "bu benim için çok fazla!"

Aynı tonda yanıtladım: "Farz edelim ki, her şeye rağmen, hiç yoklardı!"

"Şuraya bak," diye karşılık verdi, işaret etmeye korkuyormuş gibi kafasını eğerek.

Gösterilen yöne göz attım ve orada, Deniz-Korusu'nun kuzey kesiminde, şimdi bulutsuz olan gökyüzüne aralıksız olarak yükselen ince bir duman sütununun ayırdına vardım.

"Northmour," dedim -hâlâ fısıltıyla konuşmaya devam ediyorduk-, "bu belirsizliğe tahammül etmek mümkün değil. Elli defa ölmeyi tercih ederim. Sen burada kalıp köşkü gözle, ben de ileriye gidip emin olayım, kamplarına dalmam gerekse de." Bir kere daha kısılmış gözlerle etrafına baktı ve sonra önerimi onaylar şekilde başını salladı.

Dumanın olduğu yönde hızla yürümeye koyulduğumda kalbim güm güm atıyordu. O ana kadar buz gibiymişim ve titriyorum gibi gelse de, birden tüm vücudumu ateş bastığını fark ettim. Bu taraftaki zemin oldukça engebeliydi; yolumun etrafındaki nice alanda yüz tane adam saklanmış yatıyor olabilirdi. Ama bu işte boş yere talim yapmış değildim, dört dörtlük saklanma sağlayan rotalar seçtim ve en elverişli bayırlar boyunca ilerleyerek birçok çukura aynı anda hâkim oldum. Temkinliliğimin ödülünü çok geçmeden aldım. Aniden etraftaki tümseklerden bir parça daha yüksek bir tepeciğe çıktığımda, otuz yardadan uzak olmayan, neredeyse ikiye katlanmış ve duruşunun izin verdiği kadar hızla dere yatağının tabanında koşan bir adam gördüm. Casuslardan birini pusu yerinden çıkarmıştım. Gözüme ilişir ilişmez hem İngilizce hem İtalyanca olarak yüksek sesle bağırdım. O da, saklanmanın daha fazla mümkün olmadığını anlayarak doğruldu, dere yatağından atladı ve korunun sınırlarına doğru bir ok gibi fırladı.

Peşine düşmekle ilgilenmiyordum, istediğimi öğrenmiştim -köşkte kuşatılmıştık ve gözleniyorduk. Sonra derhal ve mümkün olduğunca önceki ayak izlerime basarak, Northmour'un beni evrak çantasının yanında beklediği yere geri döndüm. Onu bıraktı-

ğım zamankinden daha bile solgundu ve sesi biraz titriyordu.

"Neye benzediğini görebildin mi?"

"Arkası dönüktü."

"Hadi eve girelim, Frank. Bir korkak olduğumu sanmıyorum ama buna daha fazla dayanamayacağım," diye fısıldadı.

Tekrar girmek için döndüğümüze, köşkün çevresi tamamen sakin ve güneşliydi, martılar bile daha geniş daireler çizerek uçuyordu, sahil ve kum tepeleri boyunca titreştikleri görülüyordu ve bu tenhalık, beni silahlarını kuşanmış bir bölükten daha fazla korkutuyordu.

Ancak kapı emniyete alındıktan sonra derin bir nefes alabildim, kalbime çöken ağırlıktan kurtuldum. Northmour ve ben metanetle bakıştık. Sanırım ikimiz de, diğerinin bembeyaz ve ürkmüş yüzünde kendi düşüncelerimizi gördük.

"Haklıydın," dedim. "Her şey bitti. El sıkışalım, eski dostum, son kez."

"Evet, el sıkışacağım, çünkü burada olduğuma göre şüphesiz hiç kin gütmüyorum. Ama unutma, imkânsız bir tesadüf sonucu bu hergeleleri atlatırsak, ne pahasına olursa olsun kontrolü ele alacağım."

"Of!" dedim, "beni bıktırıyorsun!" İncinmiş göründü ve sessizlik içinde merdivenlerin ucuna kadar yürüdü, orada durakladı.

"Anlamıyorsun," dedi. "Ben bir üçkâğıtçı değilim ve kendimi koruyorum, hepsi bu. Sizi bıktırıyor olabilirim veya olmayabilirim Bay Cassilis, düşmanca bir saldırı umurumda değil, kendi keyfim için konuşuyorum, sizin eğlenceniz için değil. En iyisi yukarı çıkıp kıza kur yap, kendi adıma ben burada kalıyorum."

"Ben de seninle burada kalıyorum. Senin müsaadenle bile olsa, erken davranıp bir adım öne geçeceğimi düşünüyor musun?"

"Frank," dedi gülümseyerek, "bir eşek olman çok acı, çünkü bir insanın niteliklerine sahipsin. Bugün ölümün eşiğindeyim sanırım, ne kadar denesen de beni kızdırmazsın. Biliyor musun," diye devam etti yumuşakça, "sanırım biz İngiltere'deki en bedbaht

adamlarız, sen ve ben? Bir karımız ve çocuklarımız olmadan ya da bir baltaya sap olmadan otuzuna geldik -zavallı, acınası, yitik şeytanlar- ikimiz de! Ve şimdi aynı kız için mücadele ediyoruz! Sanki Birleşik Krallık'ta milyonlarca başkası yokmuş gibi! Ah! Frank, Frank, bu atışı kaçıracak olana, hangimiz olursak olalım, acıyorum! Onun için daha iyisi -İncil ne diyordu?- boynuna bir değirmen taşı bağlanıp denizin derinliklerine atılmak olurdu. Hadi bir şeyler içelim," diye aniden kesti, sesinde hiç ciddiyetsizlik olmadan.

Sözleri beni duygulandırmıştı ve razı oldum. Yemek odasındaki masaya oturdu ve şeri bardağını gözlerinin hizasına kaldırdı.

"Beni yenersen, Frank," dedi, "içkiye sığınacağım. Öbür türlü olursa, sen ne yapacaksın?"

"Tanrı bilir."

"Pekâlâ, o zamana kadar şerefine: 'Italia irredanta!'[15] Günün geri kalanı aynı berbat can sıkıntısı ve bekleyişle geçti. Northmour ve Clara mutfakta birlikte yiyecek hazırlarken, akşam yemeği için masayı kurdum. İleri geri giderken konuşmalarını duyabiliyordum ve şaşkınlıkla tüm bu süre boyunca hep benim hakkımda sürdüğünü keşfettim. Northmour gene bizi birbirimize yakıştırmıştı ve bir koca seçimi konusunda Clara'nın üstüne gidiyordu ama benim hakkımda duygusal bir şekilde konuşmaya devam etti ve kendini de kınamaya dâhil etmedikçe, ağzından benim hakkımda önyargıya neden olacak hiçbir şey çıkmadı. Bu da, içinde bulunduğumuz tehlikenin yakınlığıyla birleşince kalbimde bir minnet duygusu uyandırdı, gözlerimi yaşla doldurdu. Neticede, diye düşündüm -belki de bu düşünce gülünç derecede kibirliydi- burada biz üçümüz, hırsızlık yapan bir bankeri korumak için can veren asil yürekli insanlardık.

Masaya oturmamızdan önce, üst kattaki pencerelerden birinden dışarıya baktım. Gün kararmaya başlamıştı, bağlantı bütünüyle ıssızdı, evrak çantası saatler önce bıraktığımız yerde hiç ellenmeden yatıyordu.

15 Bir ülkenin kaybettiği toprakları isteme hakkı. (ç.n)

Uzun, sarı bir sabahlık giymiş olan Bay Huddlestone, masanın bir başına oturdu, Clara da diğerine. Northmour ve ben ise yan taraflarda karşı karşıyaydık. Lamba parlak bir kısıklıktaydı, şarap güzeldi, yiyecekler, çoğunlukla soğuk olsa da, türlerinin en kalitelisiydi. Hiç konuşmadan fikir birliğine varmış gibiydik. Kapıya dayanmış tehlikeden herhangi bir şekilde bahsetmekten dikkatle kaçınıyorduk ve içinde bulunduğumuz trajik koşullar göz önüne alındığında, beklenenden daha neşeli bir gruptuk. Zaman zaman, gerçi, Northmour veya ben masadan kalkıp savunmaları bir bir dolaşıyorduk ve her seferinde Bay Huddlestone başındaki trajik badireyi hatırlayıp sapsarı gözlerle kafasını kaldırıp bakıyor, yüzünden bir an için dehşetin gölgesi geçiyordu. Aceleyle bardağını boşaltıyor, mendiliyle alnını siliyor, yeniden sohbete katılıyordu.

Sergilediği ince zekâ ve bilgi birikimi beni şaşırtmıştı. Bay Huddlestone'unki, kesinlikle sıradan bir kişilik değildi. Okumuş ve kendisi de gözlemler yapmıştı, esaslı yetenekleri vardı, kendisini sevmeyi hiç öğrenemesem de, işteki başarısını ve iflasından önce gördüğü büyük saygıyı anlamaya başlamıştım. Her şeyden önce, bir salon adamıydı ve her ne kadar bu tek ve son derece olumsuz vesile dışında konuştuğunu hiç duymasam da, kendisini tanıdığım en parlak hoşsohbet adamlar arasına koyuyorum.

Büyük bir keyifle, görünüşe göre hiç ayıplamadan, gençliğinde tanıdığı ve çalıştığı alçak bir komisyoncunun çevirdiği dolapları anlatıyordu. Hepimiz de tuhaf bir neşe ve mahcubiyet karışımı içinde dinliyorduk ki, küçük partimiz son derece irkiltici bir şekilde aniden sona erdirildi.

Pencere çerçevesinden gelen ıslak bir parmağınkine benzer sesler Bay Huddlestone'un öyküsünü yarıda kesti. Bir anda dördümüz de kâğıt gibi bembeyaz olmuştuk ve masanın çevresinde nutku tutulmuş, hareketsiz olarak oturduk.

"Bir sümüklüböcek," dedim sonunda, zira bu hayvanların da oldukça benzer nitelikte bir ses çıkardığını duymuştum.

"Sümüklüböceklerin canı cehenneme," dedi Northmour. "Sus!" Aynı ses düzenli aralıklara iki defa daha tekrarlandı, sonra tüyler

ürpertici bir ses kepenklerin arasından İtalyanca bir sözcük haykırdı: "Traditore!"[16] Bay Huddlestone başını havaya uzattı, göz kapakları titredi, bir an sonra baygın bir şekilde masanın altına düştü. Northmour ve ben cephaneliğe koşup birer tabanca kaptık. Clara, eli boğazında, ayağa kalkmıştı.

Böylece bekleyerek dikildik, çünkü saldırı saatinin geldiğine emindik ama saniyeler ardı ardına geçti ve dalgaların sesi dışında köşkün civarı sessiz kaldı.

"Çabuk," dedi Northmour, "onlar gelmeden yaşlı adamla birlikte yukarı."

16 Hain. (ç.n)

UZUN BOYLU ADAMIN SONUNUN ÖYKÜSÜ

Öyle veya böyle, allem edip kallem edip, üçümüzün kucağında, Huddlestone'u yukarıya palas pandıras çıkardık ve Amcamın Odası'ndaki yatağa yatırdık.

Tüm bu süreç boyunca, ki yeterince hoyrattı, hiçbir bilinç belirtisi göstermedi ve onu attığımız şekilde, bir parmağının bile konumunu değiştirmeden olduğu gibi kaldı. Kızı, gömleğini açtı ve başı ile göğsünü ıslatmaya başladı, bu arada Northmour ve ben pencereye koştuk. Hava açık olmaya devam ediyordu, artık dolunay şeklinde olan ay yükselmişti ve bağlantının üzerine oldukça parlak bir ışık yayıyordu. Yine de gözlerimizi ne kadar zorlasak da, hareket eden hiçbir şey seçemiyorduk.

Engebeli geniş alandaki, aşağı yukarı birkaç karanlık noktanın ne olduğu çıkarılamıyordu. Çömelen adamlar olabilirdi, gölgeler olabilirdi; emin olmak imkânsızdı.

"Tanrı'ya şükür," dedi Northmour, "Aggie bu akşam gelmiyor." Aggie, yaşlı dadının adıydı. Şimdiye kadar hiç onu düşünmemişti ama bir şekilde onu düşünmüş olması, bu adamda beni şaşırtan bir özellik oldu.

Tekrar beklemeye koyulmuştuk. Northmour şömineye gitti ve ellerini, sanki üşümüşler gibi kızıl korların önüne uzattı. Farkına varmadan onu gözlerimle takip ettim, bunu yaparken sırtımı pencereye döndüm. Tam o anda dışarıdan çok hafif bir patlama sesi

duyuldu, bir mermi pencere camını parçalayıp kafamın iki inç üzerinden kepenge saplandı. Clara'nın çığlık attığını duydum ve dakikasında menzilden çıkıp bir köşeye gitsem de, adeta benden önce oradaydı ve yaralanıp yaralanmadığımı öğrenmek için yalvarıyordu. Ödül olarak böylesi ilgi belirtileri varsa, her gün, sürekli vurulmaya dayanabileceğimi hissettim ve onu, en şefkatli okşayışlarla, durumumuzu tamamen unutarak rahatlatmaya devam ettim, ta ki Northmour'un sesi beni kendime getirene kadar.

"Bir havalı tabanca," dedi. "Gürültü yapmak istemiyorlar." Clara'yı bir kenara çektim ve ona göz attım. Sırtı ateşe dönük, elleri arkasında kenetlenmiş olarak duruyordu ve yüzündeki karanlık bakıştan içinde öfkenin kabardığını anlıyordum. O Mart akşamında, bitişik odada bana saldırmasından hemen önce de böyle bir bakış görmüştüm ve kızgınlığına tamamen anlayış gösterebiliyor olmama rağmen, olabilecek sonuçların beni ürperttiğini itiraf etmeliyim. Gözlerini önüne dikmişti ama göz ucuyla bizi görebiliyordu, siniri şiddetli bir rüzgâr gibi artmaya devam etti. Dışarıda bizi bekleyen gerçek bir savaş varken, duvarların içinde, olabilecek öldürücü bir bozuşma ihtimali gözümü korkutmaya başlamıştı.

Aniden, onun yüz ifadesini böyle yakından izlerken ve en kötüsüne karşı hazırlanırken, yüzünde bir değişim gördüm, bir ışıltı, bir rahatlama bakışı. Yanındaki masanın üzerinde duran lambayı aldı ve bize heyecan dolu bir havayla döndü.

"Anlamamız gereken bir husus var," dedi. "Hepimizi mi boğazlayacaklar yoksa sadece Huddlestone'u mu? Senin o olduğunu mu zannettiler yoksa sana güzel gözlerinin hatırına mı ateş ettiler?"

"Beni o zannettiler, şüphesiz," diye yanıtladım. "Aynı boyda sayılırım ve saçlarım açık renk."

"Emin olacağım," diye karşılık verdi Northmour, sonra lambayı başının üstünde tutarak pencereye yaklaştı ve orada, ölüme sessizce meydan okuyarak, yarım dakika dikildi.

Clara ileri atılıp onu tehlike noktasından çekmeye davrandı ama ben mazur görülebilecek bir bencillikle onu zorla durdurdum.

"Evet," dedi Northmour, pencereden sakince dönerek, "istedik-

leri sadece Huddlestone."

"Ah! Bay Northmour!" diye haykırdı Clara ama ekleyecek başka bir şey bulamadı. Az önce şahit olduğu gözüpeklik, sözcüklerle anlatılamayacak gibiydi.

O, kendisi, bana başını bir horoz gibi kaldırıp, gözlerinde bir zafer ateşiyle baktı ve hayatını bu şekilde tehlikeye atmasının, sadece Clara'nın dikkatini çekmek ve beni günün kahramanı konumumdan indirmek için olduğunu derhal anladım. Parmaklarını kütürdetti.

"Yangın yeni başlıyor," dedi. "İşlerine ısınınca, bu kadar müşkülpesent olmayacaklardır." Şimdi girişten bize seslenen bir ses duyuluyordu. Pencereden bir adamın ay ışığındaki siluetini görebiliyorduk. Hareketsiz duruyordu, yüzü bizimkilere doğru kaldırılmıştı, uzatılmış kolunda beyaz bir bez parçası vardı ve yukarıdan ona baktığımızda, bağlantıdan bayağı bir yarda uzakta olmasına rağmen, ay ışığının gözlerinde parıldadığını görebiliyorduk.

Dudakları tekrar aralandı ve birkaç dakika boyunca aralıksız olarak öyle yüksek bir tonda konuştu ki, köşkün her köşesinde, hatta korunun sınırları kadar uzakta bile duyulmuş olmalıydı. Evvelce yemek odasının kepenkleri arasından "Traditore!" diye bağıran sesin aynısıydı. Bu sefer tam ve açık bir beyanatta bulundu. Eğer hain "Oddlestone" teslim edilirse, diğerlerinin canı bağışlanacaktı, yoksa geride hikâyeyi anlatabilecek kimse kalmayacaktı.

"Pekâlâ, Huddlestone, buna ne diyorsun?" diye sordu Northmour, yatağa dönerek.

O ana kadar banker hiçbir hayat belirtisi göstermemişti, en azından ben, hâlâ baygın halde yattığını zannediyordum ama derhal yanıtladı ve sayıklayan bir hasta dışında başka hiçbir yerde duymadığım türde bir ses tonuyla kendisini yüzüstü bırakmamamız için yalvarıp yakardı. Aklıma hayalime gelebilecek en berbat ve alçaltıcı gösteriydi.

"Yeter," diye bağırdı Northmour. Sonra pencereyi sonuna kadar açtı, gecenin içine eğildi, bir iftihar havası içinde ve bir ha-

nımefendinin varlığında neyin münasip olduğunu tamamen unutarak, elçiye hem İngilizce hem de İtalyanca en berbatından bir sataşma zinciri yağdırdı ve ona nereden geldiyse oraya gitmesini söyledi. Sanırım o anda Northmour'a, gece sona ermeden hepimizin tartışmasız can vereceği düşüncesinden daha fazla keyif veren bir şey yoktu.

Bu arada İtalyan ateşkes bayrağını cebine koydu ve acelesiz bir yürüyüşle kum tepelerinin arasında gözden kayboldu.

"Şerefli bir şekilde savaşıyorlar," dedi Northmour. "Hepsi birer centilmen ve asker. İşin saygınlığı açısından taraf değiştirebilmemizi isterdim -sen ve ben, Frank, siz de Küçük Hanım, hayatım- ve yataktaki şu mahlûku başka birine bırakmayı. Of! Öyle dehşete düşmüş gibi bakmayın! Hepimiz sonsuzluk dedikleri yere görev için gidiyoruz ve zaman varken dürüst olabiliriz. Bana gelince, önce Huddlestone'u gırtlaklayıp sonra da Clara'yı kollarıma alabilirsem, epey gurur ve tatmin içinde ölebilirim. Bu durumda, alimallah, bir öpücük alacağım!" Ben müdahale etmek için hiçbir şey yapamadan, karşı koyan kızı kabaca kucakladı ve defalarca öptü. Hemen sonra onu hiddetle geri çektim ve duvara doğru şiddetle savurdum. Yüksek sesle, uzunca güldü ve baskıdan dolayı aklını kaçırdığından korktum, çünkü en iyi gününde bile kahkahası tutumlu ve sessiz olmuştur.

"Şimdi, Frank," dedi, neşesi bir parça dinince, "senin sıran. İşte elim. Güle güle, elveda!" Sonra benim kaskatı, öfkeli bir şekilde, Clara'yı yanımda tutarak dikildiğimi görerek "be adam!" diye patladı, "kızgın mısın? Toplumun tüm fiyakaları ve nezaketi ile mi öleceğimizi düşünüyordun? Bir öpücük aldım, aldığıma memnunum ve şimdi istersen sen de bir tane alırsın ve ödeşiriz." Gizlemeye çalışmadığım bir hor görme duygusuyla başka tarafa döndüm.

"Nasıl istersen," dedi. "Hayatın boyunca bir ukala oldun, bir ukala olarak öleceksin." Bunları söyledikten sonra, dizlerinin üstünde bir tüfekle bir sandalyeye oturdu, kendini silahın çakmağını çatırdatarak oyaladı ama o umursamaz neşe coşkunluğu -ki

ilk kez böyle bir şey gösterdiğini görmüştüm- sona ermişti ve ardından somurtkan, çatık kaşlı bir ruh hali gelmişti. Tüm bu süre boyunca saldırganımız eve giriyor olabilirdi, ruhumuz duymazdı. Yaşamlarımızı tehdit eden eli kulağında tehlikeyi gerçekten de neredeyse unutmuştuk. Tam o sırada Bay Huddlestone bir çığlık kopardı ve yataktan atladı.

Ona, sorunun ne olduğunu sordum.

"Yangın!" diye haykırdı. "Evi ateşe verdiler." Northmour saniyesinde ayağa kalkmıştı, o ve ben çalışma odası ile bağlantı kapısına doğru koştuk. Oda kızıl ve öfkeli bir ışıkla aydınlanmıştı. Neredeyse içeri girdiğimiz anda pencerenin önünde ateşten bir kule yükseldi ve çınlayan bir patlama sesiyle camlardan biri içeriye halının üstüne dağıldı. Northmour'un negatiflerini korumak için kullandığı, eve dayalı müştemilatı ateşe vermişlerdi.

"Sıcak iş," dedi Northmour. "Hadi senin eski odanı deneyelim." Bir solukta oraya koştuk, pencerenin kanadını kaldırıp ileriye baktık. Köşkün tüm arka duvarı boyunca yakacak yığınları madeni yağ ile ıslatılmıştı, çünkü sabahki yağmura rağmen cüretkârca yanıyorlardı. Yangın şimdiden alevlerin daha da yükseldiği müştemilatı iyice sarmıştı. Arka kapı kıpkızıl bir şenlik ateşinin tam ortasındaydı. Yukarıya doğru baktığımızda görebildiğimiz kadarıyla çatı saçakları çoktan için için yanmaya başlamıştı, çünkü çatı epey sayıda ahşap kiriş üzerinde duruyor ve onlarca desteklenıyordu. Bu sırada sıcak, keskin kokulu, boğucu duman yığınları evi doldurmaya başladı. Ne sağda ne solda tek bir insanoğlu bile görünmüyordu.

"Ah! Tamam!" dedi Northmour, "işte son, Tanrı'ya şükür." Sonra Amcamın Odası'na geri döndük. Bay Huddlestone çizmelerini giyiyordu, hâlâ şiddetle titriyordu ama şimdiye kadar görmediğim bir metanet havası içindeydi. Clara hemen yanında duruyordu, pelerini her an omuzlarına atılmaya hazır halde ellerindeydi ve gözlerinde, babası hakkında yarı umut yarı şüphe doluymuş gibi tuhaf bir bakış vardı.

"Tamam, erkekler ve kızlar," dedi Northmour, "bir gezintiye ne

dersiniz? Fırın ısınıyor, burada kalıp kavrulmak hiç de iyi olmaz. Ayrıca kendi adıma, onlarla karşı karşıya gelmek ve bitirmek istiyorum."

"Yapacak başka bir şey kalmadı," diye yanıtladım.

Hem Clara hem de Bay Huddlestone, oldukça farklı bir perdeden de olsa eklediler, "hiçbir şey." Biz aşağıya inerken ısı aşırıydı, yangının uğultusu kulaklarımıza doluyordu. Merdiven penceresi çökmeden önce dehlize ancak ulaşmıştık ki açıklıktan bir alev kolu sağa sola sallanarak fırladı ve köşkün içerisi o dehşet verici, yükselip alçalan parıltıyla aydınlandı. Tam o anda yukarı katta ağır, sert bir şeyin düştüğünü duyduk.

Tüm köşk besbelli bir kutu kibrit gibi tutuşmuştu, artık sadece karanın ve denizin üzerinde göğe kadar uzanan alevlere kapılmamıştı, her geçen an un ufak olup başımıza çökme tehdidindeydi.

Northmour ve ben tabancalarımızın horozunu çektik. Evvelce ateşli bir silahı reddetmiş olan Bay Huddlestone, bizi bir kumandan edasıyla arkasına dizdi.

"Kapıyı Clara açsın," dedi, "böylece bir yaylım ateşi başlatırlarsa, korunmuş olur. Ve bu arada arkamda kalm. Günah keçisi benim, günahlarım beni buldu." Tabancam hazır halde omzunun yanında nefesini tutmuşken, ağzından titrek, seri fısıltılarla duaların döküldüğünü duydum ve bu düşünce çok çirkin görünse de, bu kadar hassas ve heyecan verici bir anda niyaz etmeyi düşündüğü için onu hor gördüğümü itiraf etmeliyim. Bu arada bir ölü kadar solgun ama hâlâ aklı başında olan Clara, ön kapıdaki barikatı yerinden çıkardı. Bir an daha, sonra kapıyı açmıştı. Yangının ışığı ve ay ışığı bağlantıyı düzensiz, değişken bir parıltıyla aydınlatıyordu ve uzakta gökyüzüne karşı canlı bir dumanın uzun izini görebiliyorduk.

Bir an için sahip olduğundan daha fazla bir kuvvetle dolmuş olan Bay Huddlestone, Northmour ile beni göğsümüzden geri itti ve biz bu şekilde kısa bir süreliğine hareketsiz bırakılmışken, dalmak üzere olan biri gibi kollarını başının üstüne kaldırarak doğruca köşkten dışarı koştu.

"İşte buradayım!" diye bağırdı, "Huddlestone! Beni öldürün ve diğerlerinin canını bağışlayın!" Onun ani ortaya çıkışı, sanırım, saklanan düşmanlarımızın gözünü korkutmuştu, çünkü Northmour ve ben toparlanacak, Clara'yı, her ikimiz de bir kolundan tutarak aramızda zapt edecek ve daha başka bir şey olmadan ileriye onun yardımına atılacak fırsatı bulmuştuk. Ama eşiği anca geçmiştik ki, bağlantıdaki çukurların arasından her yönden bir dolu patlama sesi ve parlamalar geldi. Bay Huddlestone sendeledi, tekinsiz ve dondurucu bir feryat kopardı, kollarını başının üzerine kaldırdı ve sırtüstü çimenlere düştü.

"Traditore! Traditore!" diye bağırdı görünmez intikamcılar.

Ve tam o sırada köşkün çatısının bir parçası çöktü, yangının ilerleyişi bu kadar çabuktu. Yüksek, anlaşılması güç, dehşet verici bir ses çöküşün beraberinde geldi ve muazzam bir alev yığını, dimdik yükselerek gökyüzüne fırladı. O anda denizde yirmi mil öteden, Graden Wester'daki kıyıdan ve iç kesimlerde de uzakta Grastiel tepesinden, Caulder Tepeleri'nin en doğudaki zirvesinden görülebiliyor olmalıydı. Bernard Huddlestone, her ne kadar cenaze töreninin nasıl olduğunu sadece Tanrı bilse de, ölüm anında, ölü yakmak için iyi bir odun yığınına sahip olmuştu.

NORTHMOUR'UN TEHDİDİNİ NASIL GERÇEKLEŞTİRDİĞİNİN ÖYKÜSÜ

Bu trajik olayın ardından olan bitenleri size anlatmak benim için çok zor. Geriye dönüp baktığımda benim için her şey karışık, zahmetli ve nafile, tıpkı uykusunda kâbus gören birinin çabaları gibi. Clara'nın ağzından, hatırlıyorum, kırık dökük bir ah çekiş döküldü ve eğer Northmour'la ben baygın bedenini desteklemeseydik yere düşerdi. Bize saldırıldığını sanmıyorum, bir saldırgan gördüğümüzü bile hatırlamıyorum ve sanırım Bay Huddlestone'u bir kere bile dönüp bakmadan terk ettik. Sadece dehşet içinde bir adam gibi koştuğumu hatırlıyorum, bir Clara'yı tamamen kendi kollarımda taşıyarak, bir ağırlığını Northmour ile paylaşarak, bir o kıymetli yükün sahipliği için allak bullak bir şekilde ayak sürüyerek. Niye Hemlock Kovuğu'ndaki kampıma yöneldiğimiz ya da oraya nasıl vardığımız, hafızamdan sonsuza dek silinmiş konular. Kesinlikle emin olduğum ilk anda, Clara küçük çadırımın dışına dayalı olarak yere yığılmıştı, Northmour ve ben toprağın üzerinde alt alta üst üste yuvarlanıyorduk ve o, tam bir vahşetle, tabancasının dipçiğiyle kafama vuruyordu. Şimdiden kafatasımda iki yara açmıştı ve zihnimin aniden açılmasını, bunun sonucu oluşan kan kaybına bağlamaya meyilliyim.

Onu bileğinden yakaladım.

"Northmour," dediğimi hatırlıyorum, "beni daha sonra öldüre-

bilirsin. Önce Clara ile ilgilenelim. O sırada o, üstteydi. Sözcükler dudaklarımdan ancak dökülmüştü ki, ayağa fırladı ve çadıra doğru koştu. Bir an sonra Clara'yı göğsüne bastırmış, kızın bilinçsiz elleriyle yüzünü okşayışlarıyla örtmüştü.

"Ayıp!" diye bağırdım. "Yazıklar olsun sana, Northmour!" Ve hâlâ sersem gibi olsam da, kafasına ve omuzlarına tekrar tekrar vurdum.

Pençesini gevşetti ve bulutlu ay ışığında yüzüme baktı.

"Seni altıma almıştım ve kurtulmana izin verdim," dedi. "Ve şimdi sen bana vuruyorsun! Korkak!"

"Korkak olan sensin," diye sertçe karşılık verdim. "Hâlâ ne istediğinin farkında olsa, senin öpücüklerini arzular mıydı? Hiç de değil! Ayrıca şu anda ölüyor olabilir ve sen bu değerli zamanı boşa harcıyor, onun çaresizliğini suiistimal ediyorsun. Kenara çekil, bırak ona yardım edeyim." Bir an için solgun, tehditkâr bir şekilde önümü kesti, sonra aniden yana çekildi.

"Öyleyse ona yardım et."

Kendimi onun yanında dizlerimin üstüne attım, yapabildiğim kadarıyla elbisesini ve korsesini gevşettim ama bu şekilde uğraşırken, omzuma bir pençe indi.

"Ellerini ondan uzak tut," dedi Northmour şiddetle. "Kalbim taştan mı zannediyorsun?"

"Northmour," diye bağırdım, "ona yardım edemeyip, benim yapmama da izin vermeyeceksen, seni öldürmek zorunda kalacağımı biliyor musun?"

"Bu daha iyi olur!" diye haykırdı. "Bırak o da ölsün, ne zararı var? O kızın yanından çekil! Ve dövüşmek için ayağa kalk."

"Fark etmişsindir ki," dedim, yarı doğrularak, "henüz onu öpmedim."

"Hele bir yap," diye haykırdı.

Beni neyin ele geçirdiğini bilmiyorum. Hayatım boyunca en çok utanç duyduğum şeylerden biridir, gerçi, karımın hep söylemiş olduğu gibi ölü de, canlı da olsa öpücüklerimin her zaman için

hoş karşılanacağını biliyordum. Tekrar dizlerimin üstüne çöktüm, alnından saçını ayırdım ve en içten saygıyla, dudaklarımı kısa bir an için o soğuk alına bastırdım. Bir babanın vereceği bir öpücük gibiydi; ölmek üzere olan bir adamdan, çoktan ölmüş bir kadına verilen, yakışık almayacak bir tanesi gibi değildi.

"Ve şimdi," dedim, "hizmetinizdeyim, Bay Northmour." Ama şaşırarak, bana arkasını döndüğünü gördüm.

"Duydun mu?" diye sordum.

"Evet, duydum. Dövüşmek istiyorsan, hazırım. Değilsen, devam et ve Clara'yı kurtar. Benim için fark etmez."

Bir daha ikiletmedim. Sadece, tekrar Clara'nın üzerine eğilerek onu hayata döndürme çabalarıma devam ettim. Hâlâ bembeyaz ve cansız yatıyordu. O tatlı ruhunun gerçekten de artık geri döndürülemeyecek bir yere uçtuğundan korkmaya başlamıştım. Korku ve mutlak bir yeis duygusu kalbimi sıkıştırdı. En sevecen tonlarda adını seslendim, ellerini ovaladım ve çırptım, başını bir aşağı indirdim, bir dizlerimin üstüne koydum ama hepsi boşuna gibi görünüyordu ve göz kapakları hâlâ sımsıkı kapalıydı.

"Northmour," dedim, "şapkam orada. Tanrı aşkına kaynaktan biraz su getir." Neredeyse bir saniye içinde suyla beraber yanımdaydı.

"Kendiminkiyle getirdim," dedi, "bu ayrıcalığı bana çok görmezsin, değil mi?"

"Northmour," diye söylemeye başladım, başını ve göğsünü yıkarken ama vahşice sözümü kesti. "Of! Kapa çeneni! Yapabileceğin en iyi şey hiçbir şey söylememek."

Kesinlikle konuşmak arzusunda değildim, içim aziz sevgilim ve durumu için endişeyle dolup taşıyordu. O yüzden sessizlik içinde onu kurtarmak için elimden geleni yapmaya devam ettim ve şapka boşalınca, ona tek bir sözle geri verdim: "Biraz daha". Clara gözlerini tekrar açtığında, bu ayak işi için muhtemelen defalarca gitmişti.

"Şimdi," dedi, "daha iyi olduğuna göre, beni serbest bırakabilirsin, öyle değil mi? Size iyi geceler dilerim, Bay Cassilis."

Bunun ardından sık çalılığın arasına girdi. Artık İtalyanlar'dan korkmadığımdan bir ateş yaktım, kamp yerimdeki ufak tefek varlığıma dokunmamışlardı bile. Akşamın heyecanı ve korkunç felâketi nedeni ile yıkılmış olan karıma, bir şekilde -ikna ederek, cesaretlendirerek, sıcaklıkla ve bunun gibi bulduğum basit tedavilerle- tekrar biraz iç huzuru, beden gücü vermeyi başardım.

Çalılıktan tiz bir "şşt!" sesi geldiğinde, gün çoktan doğmuştu. Yerden ayağa sıçradım ama Northmour'un sesinin sakin bir tonda devam ettiği duyuldu: "Buraya gel, Cassilis, yalnız. Sana bir şey göstermek istiyorum." Bakışlarımla Clara'ya danıştım ve sessiz iznini alarak onu yalnız bırakıp kovuktan dışarı tırmandım. Bir parça ileride Northmour'un bir mürvere yaslanmakta olduğunu gördüm. Beni fark eder etmez, denize doğru yürümeye başladı.

Korunun dış eteklerine vardığında ona neredeyse yetişmiştim.

"Bak," dedi duraklayarak.

Birkaç adım daha atınca yeşilliklerin dışına çıktım. Sabah ışığı o iyi bilinen manzaranın üstüne donuk ve bulutsuz olarak yayılmıştı. Ama köşk kapkara bir enkazdı: Çatı çökmüştü, yan duvarlardan biri yıkılmıştı ve orada burada, bağlantının önü, yanmış karaçalı parçalarıyla kabuk bağlamıştı. Bunların dumanı rüzgârsız sabah havasında hâlâ yukarı doğru çıkıyordu ve büyük bir kızgın kül yığını evin çıplak duvarlarını kaplamıştı, tıpkı açık bir ocaktaki kömürler gibi. Adacığın yakınında bir gulet demirlemiş, bol tayfalı bir kayık gayretle kıyıya doğru ilerliyordu.

"Kızıl Dük!" diye bağırdım. "On iki saat geç kalan Kızıl Dük!"

"Cebine bak, Frank. Silahlı mısın?"

Ona itaat ettim ve sanırım ölü gibi solgun bir hal aldım. Tabancam benden alınmıştı.

"Görüyorsun ki benim elimdesin," diye devam etti. "Sen dün gece Clara'yı tedavi ederken silahını aldım ama bu sabah -işte- al tabancanı. Teşekkür yok!" diye bağırdı, elini yukarı kaldırarak. "Onlardan hoşlanmıyorum, artık beni kızdırabilmenin tek yolu bu."

Kayığı karşılamak için bağlantı boyunca ileri doğru yürümeye başladı, ben de bir iki adım arkasından takip ettim. Köşkün önünde Bay Huddlestone'un öldüğü yeri görmek için durakladım ama ondan hiç iz yoktu, bir parça kan izi bile.

"Graden Buz Tabakası," dedi Northmour.

Biz sahilin başına gelene kadar ilerlemeye devam etti.

"Daha ileriye değil, lütfen," dedi. "Kızı Graden Malikânesi'ne götürmek ister misin?"

"Teşekkür ederim. Onu Graden Wester'daki papaz evine götürmeye çalışacağım." Kayığın pruvası burada sahili sıyırdı ve bir denizci elinde bir halatla kıyıya atladı.

"Bir dakika bekleyin, çocuklar!" diye bağırdı Northmour. Sonra alçak sesle ve gizlice kulağıma "tüm bunlardan kıza bahsetmesen daha iyi olur," diye ekledi.

"Tam tersine!" diye patladım, "anlatabileceğim her şeyi öğrenecek."

"Anlamıyorsun," dedi, büyük bir vakar havasıyla. "Onun için hiçbir anlamı olmayacak; benden bunu beklerdi. Güle güle!" diye ekledi, başıyla selam vererek.

Ona elimi uzattım.

"Kusura bakma," dedi. "Ufak bir şey, biliyorum ama kendimi bu kadar da zorlayamam. Herhangi bir duygusal muamele istemiyorum, sizin şöminenizin yanında beyaz saçlı bir gezgin olarak oturmak ve benzer şeyler... Hatta tam aksine, umarım Tanrı'dan, bir daha ikiniz de asla gözüme görünmezsiniz."

"Pekâlâ, Tanrı seni korusun, Northmour!" dedim tüm kalbimle.

"Ah! Evet."

Sahilden aşağı yürüdü, kıyıdaki adam koluna girerek onu güverteye çıkardı, sonra palamarı çözdü ve kendisi de pruvaya atladı. Northmour dümen yekesine geçti, kayık dalgalara doğru yükseldi, ıskarmozlar arasındaki kürekçiler sabah havasında canlı ve düzenli sesler çıkardılar.

Güneş denizden doğduğunda, daha Kızıl Dük'e olan yolun yarısında bile değillerdi ve ben hâlâ onların ilerleyişini seyrediyordum.

İki çift laf daha, sonra hikâyem sona eriyor. Yıllar sonra, Northmour, Garibaldi'nin sancağı altında Tirol'un özgürlüğü için savaşırken öldürüldü.

GECE İÇİN KALACAK BİR YER, FRANCIS VILLON'UN HİKÂYESİ

Kasım 1465'te geç bir vakitti. Kar, Paris'e sert, acımasız bir istikrarla düşüyor, bazen rüzgâr ani bir hamle yapıyor ve karı uçuşan girdaplar halinde dağıtıyordu. Bazen geçici bir dinme oluyor, karanlık gece havasının içinden ardı ardına kar taneleri iniyordu; sessiz, avare, sonu gelmez. Islak kaşlarının altından yukarıya bakan zavallı insanlar için tüm bu kadarının nereden geldiği merak konusuydu. Usta Francis Villon, o öğleden sonra bir meyhane penceresinde yeni bir seçenek ileri sürmüştü: Sadece Olimpos'ta kazların tüylerini yolan Pagan Jüpiter miydi? Ya da kutsal melekler tüylerini mi döküyordu? Kendisi sadece basit bir sanat uzmanıydı, diye devam etti. Mesele bir şekilde ilahiyata değindiği için bir karara varmayı göze almaya cesaret edemiyordu. Beraberindekilerin arasında olan, Montargis'ten zevzek, yaşlı bir rahip, genç maskaraya, latifesinin ve ona eşlik eden yüz buruşturmaların şerefine bir şişe şarap ısmarladı ve Villon'un yaşındayken kendisinin de benzer şekilde bir saygısız köftehor olduğuna kendi beyaz sakalı üzerine yemin etti.

Hava soğuk ve keskindi ama donma noktasının çok altında değildi. Kar taneleri büyük, ıslak ve yapışkandı. Tüm şehir kar altındaydı. Bir ordu, bir uçtan diğerine yürüyebilir, tek bir ayak sesi bile uyarı işareti vermezdi. Gökyüzünde karanlığa kalmış kuşlar varsa, nehrin karanlık zemini üzerinde adayı geniş, beyaz

bir arazi parçası; köprüleri de ince, beyaz direkler gibi görürlerdi. Yükseklerde, tepedeki kar, katedral kulelerinin oyma süslerinin arasına yerleşmişti. Birçok niş kar yığınlarıyla dolmuş, birçok heykel grotesk veya aziz başının üzerine uzun beyaz bir şapka takmıştı. Gargoyleler[17], uca doğru sarkan takma burunlara dönüşmüştü.

Kroşeler, bir tarafı şişmiş dikine yastıklar gibiydi. Rüzgâr ara verdiğinde, kilisenin çevresinde kasvetli bir damlama sesi oluyordu.

St. John Mezarlığı da kardan payına düşeni almıştı. Tüm mezarlar adamakıllı karla kaplanmıştı. Yüksek, beyaz çatılar mezar düzeni etrafında dikiliyordu. Saygıdeğer şehir sakinleri çoktan yataklarındaydılar, tıpkı haneleri gibi gecenin karanlığıyla kaplanmış olarak. Tüm çevrede kilisenin koro yerinde asılı, sallanan ve salınımlarına uygun tempoda gölgeleri bir ileri bir geri fırlatan bir lambanın kısa süreli ortaya çıkışları dışında hiç ışık yoktu. Devriyeler baltalı kargılar ve bir fenerle, ellerini çırparak geçip gittiğinde saat 22.00'ye geliyordu ve St. John Mezarlığı etrafında şüphe uyandıracak hiçbir şey görmediler.

Yine de horultulara dolu bu bölgede mezarlık duvarına yaslanmış küçük bir ev hâlâ, üstelik günahkâr bir amaçla uyanıktı. Dışarıdan onu ele verecek fazla bir şey yoktu. Sadece baca deliğinden sıcak bir duman çıkışı, çatıda karın eridiği yerde bir yama ve kapıda yarı silinmiş birkaç ayak izi. Ama içeride, kepenkli pencerelerin ardında, Usta Francis Villon, şair ve birlikte düşüp kalktığı eli uzun tayfanın bir kısmı geceyi devam ettiriyorlar, şişeyi elden ele geçiriyorlardı.

Büyük bir canlı köz yığını kemerli şömineden güçlü, kıpkırmızı bir parıltı yayıyordu. Önünde Dom Nicolas, Picardy keşişi, ayaklarını ayırmış oturuyordu. Etekleri yukarı kaldırılmıştı ve şişman bacakları rahatlatıcı sıcaklığa karşı açığa çıkarılmıştı. İri gölgesi odayı ikiye bölüyordu. Ateşin ışığı sadece onun geniş gövdesinin iki tarafından ve yayılmış ayaklarının arasındaki küçük bir ha-

17 Oluklarda biriken suyu tahliye etmek için kullanılan gotik mimari öğe. Mitolojide, gündüzleri taşlaşıp geceleri canlanan varlıklardır. (ç.n)

vuzdan sızabiliyordu. Yüzü, sürekli içen birinin sarhoş, çürümüş görünümüne sahipti. Bir tıkanmış damarlar ağıyla kaplanmıştı. Olağan koşullarda mor ama şimdi soluk bir mor çünkü sırtı ateşe doğru olsa bile, soğuk onu öbür tarafta ısırıyordu. Cüppesi yarı yarıya geriye düşmüş, boğa gibi boyunun her iki tarafında da tuhaf bir şişlik yaratmıştı. Böylece ayaklarını açmış oturuyordu, homurdanarak ve heybetli vücudunun gölgesiyle odayı ikiye bölmüştü.

Sağ tarafta, Villon ve Guy Tabary, bir parşömen parçası üzerinde kafa kafaya vermişlerdi. Villon, "Kızarmış Balığın Türküsü" diye adlandıracağı bir şiir yazıyor, Tabary de omzunun üzerinden dili dolaşarak takdirlerini sunuyordu. Şair bir insan müsveddesiydi: Esmer, ufak tefek, cılız, çökük yanaklı, seyrek siyah bukleli. Yirmi dört yaşını ateşli bir canlılıkla sürdürüyordu. Açgözlülük, gözlerinin çevresinde kırışıklıklar oluşturmuş, günahkâr tebessümler ağzını buruşturmuştu. Yüzünde bir kurt ve domuz boğuşuyordu. Dokunaklı, göze çarpan, çirkin, dünyevi bir çehreydi. Elleri küçük ve kavrayıcıydı, parmakları bir sicim gibi boğum boğumdu ve önünde şiddetli, canlı bir pandomimle sürekli kıpırdıyordu. Tabary'ye gelince, pelte gibi burnundan ve salyası akan ağzından kaba, kayıtsız, hayranlık dolu bir alıklık yayıyordu. Onu bir hırsız yapan, insan bedenindeki kazların ve eşeklerin hayatına hükmeden kaçınılmaz kader, şehir sakinlerinin en efendisi de yapmış olabilirdi.

Keşişin öbür tarafında Montigny ve Thevenin Pensente kumar oynuyorlardı. İlkinin üzerinde iyi bir soy ve terbiye havası yapışıktı, sanki düşmüş bir melek gibi: Boylu, kıvrak, zarif bedenli, gaga burunlu, karanlık yüzlü bir varlık. Thevenin, zavallı ruh, tam formundaydı. O öğleden sonra Faubourg St. Jacques'ta kârlı bir dolandırıcılık vurgunu yapmış, tüm gece boyunca Montigny'ye karşı kazanmıştı. Yavan bir gülümseme yüzünü aydınlatıyordu. Kel kafası, kızıl bir perçem şeridiyle gül renginde parlıyor, kazandıklarını önüne süpürürken, küçük, dışarı fırlamış göbeği sessiz kıkırtılarla sallanıyordu.

"İki kat ya da berabere?" dedi Thevenin.

Montigny sertçe başını salladı.

"Bazıları tercih eder yemeyi debdebe ve ihtişam içinde," yazdı Villon, "ekmek ve peyniri gümüş tabak içinde. Ya da -ya da- bana yardım et, Guido!" Tabary kıkırdadı.

"Ya da maydanozu altın çanakta," diye karaladı şair.

Dışarıda rüzgâr sertleşiyordu. Karı önünde sürüklüyor, ara sıra sesini muzaffer bir haykırışla yükseltiyor, bacada kasvetli mırıldanmalar meydana getiriyordu. Gece ilerledikçe soğuk daha da keskinleşiyordu. Villon, dudaklarını ileri uzatarak, ıslıkla inleme arası bir sesle fırtınayı taklit etti. Bu, şairin, Picardy keşişi tarafından oldukça itici bulunan tekinsiz, rahatsız edici bir yeteneğiydi.

"Darağacında takırdadığını duyabiliyor musunuz?" dedi Villon. "Hepsi de havada şeytanın dansını yapıyorlar, yukarıda. Dans edebilirsiniz, efendiler, hiçbir şekilde ısınamazsınız! Vay canına! Ne fırtına ama! Bir tanesi daha demin devrildi! Üç ayaklı muşmula ağacından bir muşmula eksildi! Diyorum ki, Dom Nicolas, St. Denis Yolu bugün soğuk olacak?" diye sordu.

Dom Nicolas iki kocaman gözünü de kırptı ve âdem elması tıkanmış gibi göründü. Montfaucon, büyük, tüyler ürpertici Paris darağacı, St. Denis Yolu'na yakın bir yerdeydi ve şaka onun bam teline basmıştı. Tabary'ye gelince, muşmulalar üzerine ölçüsüzce güldü, daha kaygısız bir şey hiç duymamıştı; yanlarını tuttu ve karga gibi öttü. Villon burnunun üzerine bir fiske atınca, neşesi bir öksürük nöbetine dönüştü.

"Of! Şu şamatayı bırak," dedi Villon, "ve 'balık' için kafiye düşün."

"İki kat ya da berabere," dedi Montigny azimle.

"Tüm kalbimle," dedi Thevenin.

"Şişede daha var mı?" diye sordu keşiş.

"Başka bir tane aç," dedi Villon. "O koca fıçıyı, vücudunu, şişe gibi küçük şeylerle doldurmayı nasıl bekliyorsun? Ve cennete gitmeyi nasıl umuyorsun? Tek bir keşişi Picardy'den taşımak için kaç tane meleğin tahsis edilebileceğini düşünüyorsun? Yoksa bir baş-

ka İlyas olduğunu mu düşünüyorsun ve sana bir araba göndereceklerini?"

"Hominibus impossibile[18]" diye yanıtladı keşiş, bardağı doldururken.

Tabary kendinden geçmişti.

Villon burnuna bir fiske daha vurdu. "İstiyorsan, benim şakalarıma gül," dedi.

"Ama çok iyiydi," diye itiraz etti Tabary.

Villon ona yüzünü buruşturdu. "'Balık' için kafiye düşün," dedi. "Latinceyle ne işin var? Mahşer gününde şeytan Guido Tabary'yi çağırdığında hiç bilmiyor olmayı dileyeceksin, rahipus- kambur sırtlı ve kızgın tırnaklı şeytan. Şeytandan bahsetmişken," diye ekledi fısıltıyla, "Montigny'ye bak!" Üçü birden gizlice kumarbaza dikkatle baktılar. Talihinden pek hoşnut değil gibi görünüyordu. Ağzı azıcık bir tarafa kaymıştı, bir burun deliği neredeyse kapalıydı, diğeri de oldukça şişmişti. Sırtında siyah bir köpek vardı[19], insanların o korkunç tekerleme metaforunda söylediği gibi dehşet verici yükünün altında zor soluyordu.

"Onu bıçaklayabilirmiş gibi görünüyor," diye fısıldadı Tabary, gözleri yuvarlanarak.

Keşiş ürperdi ve yüzünü dönerek açılmış ellerini kızıl korlara uzattı. Demek ki Dom Nicolas'ı etkilemiş olan soğuktu, ahlaki bir duyarlılık fazlası değil.

"Gel hadi," dedi Villon, "şu şiir hakkında. Şimdiye kadar nasıl gidiyor?" Elleriyle tempo tutarak, şiiri yüksek sesle Tabary'ye okudu.

Dördüncü kafiyede, kumarbazlar arasındaki kısa ve ölümcül bir hareketle yarıda kesildi. El tamamlanmıştı ve Thevenin tam yeni bir galibiyeti ilan etmek için ağzını açıyordu ki, Montigny, bir engerek çevikliğiyle ayağa sıçrayıp onu kalbinden bıçakladı. Darbe, ağzından bir çığlık dökülemeden, hareket etmeye vakit bulamadan etkisini gösterdi. Vücudu birkaç titreyiş ile sarsıldı,

18 "Katlanılmaz insanlar" (ç.n)

19 Derin bir bunalımda olmak anlamında kullanılır. (ç.n)

elleri açılıp kapandı, ökçeleri yerde tıkırdadı; sonra başı, gözleri tamamen açık olarak, bir omzunun üzerinden geriye yuvarlandı ve Thevenin Pensente'nin ruhu, onu yaratana geri döndü.

Herkes ayağa fırladı ama iki kere iki dört ederdi. Yaşayan dört adam birbirlerine beti benzi atmış bir halde baktılar, ölü adam tavanın bir köşesine tuhaf ve çirkin bir pis bakışla dalmıştı.

"Aman Tanrım!" dedi Tabary, sonra Latince dua etmeye başladı.

Villon isterik bir kahkaha kopardı. Öne doğru bir adım attı ve Thevenin'in karşısında suya dalan bir ördek gibi gülünç bir şekilde eğildi, daha da yüksek sesle güldü. Sonra bir taburenin üzerine külçe gibi aniden oturdu ve acı içinde parçalanırcasma gülmeye devam etti.

Kendini ilk toplayan Montigny oldu.

"Bakalım üzerinde ne var," diye düşüncesini söyledi. Ölü adamın ceplerini tecrübeli bir elle boşaltıp parayı masanın üstünde dört eşit parçaya böldü.

"Bu senin için," dedi.

Keşiş payını derin bir iç çekişle, kendi kendine düşmeye başlayıp sandalyeden yana doğru yuvarlanan ölü Thevenin'e tek bir kaçamak bakış atarak aldı.

"Hepimiz mahvolduk," diye bağırdı Villon, neşesini bastırarak. "Burada olan her birimiz için ipe çekilme suçu -burada olmayanlar bir yana." Kaldırdığı sağ eliyle havada müstehcen bir işaret yaptı ve dilini dışarı çıkarıp başını bir yana devirerek asılan birinin görünüşünü taklit etti. Sonra ganimetten kendi payını cebe attı ve sanki kan dolaşımını eski haline getirmek ister gibi ayağını yere sürttü.

Kendine en son gelen Tabary oldu; paraya atılıp odanın öbür ucuna çekildi.

Montigny, Thevenin'i sandalyede dikleştirdi ve hançeri çıkarınca, ardından bir kan fışkırması geldi.

"Siz dostlar harekete geçseniz iyi olur," dedi, bıçağının ucunu

kurbanının yeleğiyle silerken.

"Bence de," diye karşılık verdi Villon yutkunarak. "Allah o şişman kafasının belasını versin!" diye patladı. "Beni deli ediyor. Bir adam ölüyken, ne hakla kızıl saçlı olur?" Tekrar külçe gibi tabureye yığılıp yüzünü elleriyle büsbütün örttü.

Montigny ve Dom Nicolas yüksek sesle güldüler, Tabary bile zayıfça onlara uydu.

"Ağla bebek," dedi keşiş.

"Hep onun bir kadın olduğunu söylemişimdir," dedi Montigny küçümsemeyle. "Dik otur, olmaz mı?" diye devam etti, öldürülmüş bedeni bir kere daha silkeleyerek. "Şu ateşi ez, Nick!" Ama Nick'in yapacak daha iyi bir işi vardı. Şair, sadece üç dakika önce şiir yazdığı taburede eli ayağı kesilmiş ve titreyerek otururken, sessizce Villon'un cüzdanını alıyordu. Montigny ve Tabary sözsüz olarak yağmadan pay istediler, keşiş de küçük keseyi cübbesinin koynuna atarken sessizce söz verdi. Sanatçı bir tabiat, gerçekçi bir hayat için birçok açıdan insana uygun değildir.

Tam hırsızlık başarıyla tamamlanmıştı ki Villon silkindi, ayağa fırladı ve közleri dağıtıp söndürmeye yardım etmeye başladı. Bu arada Montigny kapıyı açıp dikkatle sokağa göz attı. Meydan boştu, görünürde işgüzar bir devriye yoktu. Yine de dışarı teker teker sessizce çıkmanın daha akıllıca olduğuna karar verdiler. Villon bizzat ölü Thevenin'in civarından kaçmak için acele ettiğinden ve geri kalanlar da parasını kaybettiğini keşfetmeden önce ondan kurtulmanın telaşında olduklarından, genel fikir birliği ile ilk olarak sokağa çıktı.

Zaferi rüzgâr kazanmış ve gökyüzünden tüm bulutları süpürmüştü. Sadece birazcık sis, ay ışığı kadar zayıf, yıldızların arasında hızla seyrediyordu. Keskin bir soğuk vardı ve alışılmış bir optik etkiyle, her şey en açık gün ışığında olduğundan daha belirgin görünüyordu. Uyuyan şehirde mutlak bir sükûnet vardı: Işıldayan yıldızların altında beyaz tepelerden bir bölük, küçük Alplerle dolu bir alan. Villon talihine lanet etti. Hâlâ kar yağıyor olsaydı ya!

Şimdi nereye giderse gitsin, pırıl pırıl sokaklarda arkasında kalıcı bir iz bırakıyordu; nereye giderse gitsin, St. John Mezarlığı'nın yanındaki eve hâlâ yularından bağlıydı; nereye giderse gitsin, kendi hantal ayağıyla onu cinayete ve idam sehpasına bağlayacak olan ipi dokuyacaktı. Ölü adamın o pis bakışı yepyeni bir anlamla aklına geldi.

Sanki kendi cesaretini toplamak ister gibi parmaklarını çıtırdatıp rastgele bir sokak seçerek karın içine doğru cesaretle adım attı.

İlerlerken iki şey kafasını kurcalıyordu: Biri, gecenin bu aydınlık rüzgârlı varoluş safhasında Montfaocun'daki darağacının görünüşüydü. Diğeri de, kel kafası ve kızıl perçem şeridiyle ölü adamın bakışıydı. İkisi de içinin buz kesmesine neden oluyordu ve sanki nahoş düşüncelerden sadece ayağının çabukluğuyla kaçabilirmiş gibi adımlarını hızlandırmaya devam etti. Arada sırada ani, sinirli bir canlanmayla omzundan geriye bakıyordu ama rüzgârın bir köşenin etrafından üstüne çullanıp donmaya başlamış karı parıldayan toz zerrecikleri halinde havaya kaldırması dışında bembeyaz sokaklardaki hareket eden tek şey kendisiydi.

Aniden, kendinin çok önünde, koyu bir yığın ve bir çift fener gördü. Yığın hareket halindeydi ve fenerler, sanki yürüyen adamlar tarafından taşınıyormuş gibi sallanıyordu. Bu bir devriyeydi. Ve her ne kadar kendi yürüyüş hattıyla çok az kesişiyor olsa da, yapabildiğince hızla görüş alanının dışına çıkmanın daha akıllıca olduğuna karar verdi. Sorgulanacak bir ruh hali içinde değildi ve karda oldukça bariz bir iz bıraktığının farkındaydı. Hemen sol tarafında, kapının önünde birkaç kule ve geniş bir sundurması olan büyük bir han dikiliyordu; kısmen yıkık ve uzun süredir boş olduğunu hatırladı. Böylece oraya doğru üç adım atıp sundurmanın korumasına atladı. Karlı sokakların parıltısından sonra içerisi epey karanlıktı ve öne doğru uzattığı elleriyle yoklayarak ilerliyordu ki, tarif edilemez bir direnç karışımı gösteren, sert ve yumuşak, katı ve gevşek, bir cisme ayağı takıldı. Adeta kalbi yerinden fırlayıp iki adım geriye sıçradı, sonra dehşet içinde gözlerini engele dikti. Ardından kısa bir rahatlama kahkahası koyuverdi. Sadece

bir kadındı ve ölüydü. Bu ikinci hususta emin olmak için kadının yanına diz çöktü. Buz gibi soğuk, bir sopa gibi kaskatıydı. Başının üzerindeki ufak bir yırtık pırtık süs rüzgârda dalgalanıyordu ve yanakları o öğleden sonra ağır bir şekilde allıkla boyanmıştı. Cepleri tamamen boştu ama jartiyerinin altında, çorabının içinde, Villon beyazlar adıyla tanınan bozukluklardan iki tane buldu. Çok azdı ama hiç yoktan iyiydi ve şair, kadının parayı harcayamadan ölmüş olmasından dolayı derin bir acıma duygusuyla doldu. Bu ona karanlık, acıklı bir esrar olarak göründü ve elindeki paradan başını kaldırıp ölü kadına, sonra tekrar paralara baktı, insan hayatının muammaları hakkında başını sallayarak. İngiltere'nin V. Henry'si, Fransa'yı fethettikten hemen sonra Vincennes'da ölmüştü ve bu zavallı yosma, bir çift beyazını harcamaya vakit bulamadan, bir soğuk hava akımıyla asil bir adamın antresinde mahsur kalmıştı -dünyayı devam ettirmek için acımasız bir yol gibi görünüyordu. İki beyazı saçıp savurmak çok az bir zaman alsa da şeytan ruhunuzu almadan, bedeniniz kuşlara ve böceklere terk edilmeden önce, ağzınızda bir güzel tat daha olurdu, bir ağız şapırtısı daha. Kendisi ışık sönüp fener kırılmadan tüm içyağını kullanmayı isterdi.

Aklından bu düşünceler geçerken, kısmen düşünmeden, cüzdanını aranıyordu. Aniden kalbi durdu, bacaklarının arkasından yukarıya bir soğuk hava dalgası geçti ve kafatasına soğuk bir esinti çarpmış gibi oldu. Bir an taş kesilmiş halde kaldı, sonra hummalı bir hareketle tekrar yokladı, kaybı kafasına dank etti ve bir anda her tarafını ter bastı. Hovardalar için para çok hayati ve aslidir -kendileri ve zevkleri arasında öylesine ince bir peçedir! Servetleri için tek bir sınır vardır -zamanınki- ve sadece birkaç kuruşu olan bir hovarda, onları harcayana kadar Roma İmparatoru'dur.

Böyle bir insan için parasını kaybetmekse, en korkunç terslikten mustarip olmak, göz açıp kapayana kadar cennetten cehenneme, her şeyden hiçliğe düşmektir. Üstüne üstlük bir de bu yüzden kafasını yağlı urgana geçirecekse, bir de o cüzdan için yarın asılacaksa, pek pahalıya mal olmuş, pek akılsızca elden kaçırılmış o cüzdan için! Villon durdu ve küfretti. İki beyazı sokağa fırlattı,

yumruğunu gökyüzüne salladı, tepindi ve kendini zavallı cesedi çiğnerken bulmak onu dehşete düşürmedi. Sonra çabucak mezarlığın yanındaki eve doğru adımlarının üzerinden geri geçmeye başladı. Her hâlükârda çoktan gitmiş olan devriyenin korkusunu tamamen unutmuştu ve aklında kayıp cüzdanı dışında bir düşünce yoktu. Karın üzerinde boş yere sağa sola baktı, hiçbir şey görünmüyordu. Cüzdanı sokakta düşürmemişti. Evde düşmüş olabilir miydi? İçeri girip bakmayı çok istiyordu ama ürkütücü sakininin düşüncesi cesaretini kırıyordu. Üstelik bir de eve yaklaştıkça, ateşi söndürme çabalarının başarısız olduğunu gördü. Tam tersine parlak bir aleve dönüşmüştü. İstikrarsız bir ışık kapıyla pencerenin ufak açıklıklarında dans ediyordu. Yetkililerden ve Paris darağacından korkusunu yeniden canlandırmıştı.

Sundurmalı hana geri döndü ve karın üzerinde, çocukça öfkesiyle fırlatıp attığı parayı el yordamıyla aradı. Ama sadece bir beyaz bulabildi. Diğeri muhtemelen yan tarafa isabet etmiş ve derinlere gömülmüştü. Cebinde tek bir beyazla, çılgın bir meyhanede canlandırıcı bir gece tasarıları tamamen uçup gitmişti ve avuçlarından gülerek kayıp giden sadece zevk değildi. Sundurmanın önünde kederli bir şekilde dikilirken, bariz ağrı, bariz acı ona saldırmıştı. Teri üzerinde kurumuştu ve her ne kadar rüzgâr şimdi azalmış olsa da, saatler geçtikçe içe işleyen bir ayaz daha kuvvetle çöküyor, uyuşmuş ve çok mutsuz olduğunu hissediyordu. Ne yapılabilirdi? Saat geç de olsa, başarı uzak da olsa, onu evlatlık almış babasının, St. Benoit vaizinin evini deneyecekti.

Oraya kadar tüm yolu koşarak gidip kapıyı çekinerek çaldı. Hiç cevap gelmedi. Tekrar tekrar çaldı, her vuruşta biraz daha cesaret toplayarak ve sonunda içeriden ayak seslerinin yaklaştığı duyuldu. Demir kakmalı kapıda parmaklı bir yarım kapı açılınca sarı bir ışık seli yayıldı.

"Yüzünü kapıya doğru kaldır," dedi vaiz içeriden.

"Sadece benim," diye hafifçe inledi Villon.

"Ah! Demek sadece sensin, öyle mi?" diye karşılık verdi vaiz ve ona, kendisini bu saatte rahatsız ettiği için, pis, bir rahibe hiç ya-

kışmayan küfürler savurarak hangi cehennemden geldiyse, oraya defolup gitmesini söyledi.

"Ellerim bileklerime kadar morardı," diye yalvardı Villon, "ayaklarım dermansız ve sızlıyor, burnum keskin havadan dolayı acıyor, soğuk içime işledi. Sabah olmadan ölebilirim. Sadece bu seferlik, baba, Tanrı şahidim olsun bir daha asla istemeyeceğim!"

"Daha erken gelmeliydin," dedi rahip soğukkanlılıkla. "Genç adamların ara sıra bir derse ihtiyacı vardır." Yarım kapıyı kapayıp kasten evin iç taraflarına çekildi.

Villon kendini kaybetmişti. Elleri ve ayaklarıyla kapıya vurup vaizin arkasından boğuk bir sesle bağırdı.

"Adi yaşlı tilki! Seni bir elime geçirsem, dipsiz cehennem çukuruna kafa üstü fırlatırdım." İçeride bir kapı kapandı, uzun geçitlerin ötesinden, şair tarafından hafifçe duyulur şekilde. Elini, bir küfürle ağzının üzerinden geçirdi. Sonra durumun komikliği fark etti ve kahkaha atarak, başını kaldırıp yıldızların bozgununa göz kırptığı gökyüzüne neşeyle baktı.

Ne yapılabilirdi? Buz tutmuş sokaklarda geçirilecek bir gece gibi görünüyordu. Aklına ölü kadının düşüncesi geldi ve ona içten bir korku verdi. Gecenin erken saatlerinde kadının başına gelmiş olan, sabah olmadan önce onun da başına gelebilirdi. Ah! Ne kadar gençti! Ve önünde nasıl sınırsız, azgın eğlence olasılıkları vardı! Kendi kaderiyle ilgili düşünceler onu acımayla doldurdu, sanki başka birininkilermiş gibi, sabah cesedini bulduklarındaki manzaranın hayali bir skecini yazdı.

Beyazı başparmağı ile işaret parmağı arasında çevirerek tüm olasılıklarını gözden geçirdi. Ne yazık ki, bir zamanlar böylesi zor bir durumda ona acıyabilecek olan bazı eski dostlarıyla arası bozuktu. Dizelerinde onları hicvetmişti, onları pataklamış ve aldatmıştı ama şimdi yine de, bu kadar dardayken, belki de merhamet edebilecek hiç olmazsa bir kişi aklına geliyordu. Bir ihtimal vardı. En azından denemeye değerdi, gidip görecekti.

Yolda başına, derin düşüncelerini oldukça farklı bir havaya bü-

ründüren iki tesadüf geldi. İlk önce bir devriyenin izine denk geldi ve kendi gideceği yönün dışında kalsa da, birkaç yüz yarda onun içinde yürüdü. Ve bu onu neşelendirdi. En azından izini karıştırmıştı, çünkü hâlâ tüm Paris'te karların üzerinde onu arayan, yarın sabah uyanmadan yakasına yapışacak adamlar olduğu düşüncesine kapılmış durumdaydı. Öbür mesele onu daha farklı bir şekilde etkiledi. Az zaman önce bir kadın ve çocuğunun kurtlar tarafından yiyip bitirildiği bir sokağın köşesinden geçti. Bu tam da, diye aklından geçirdi, kurtların tekrardan Paris'e inmeyi kafalarına koyabileceği türde bir havaydı ve bu ıssız sokaklardaki yalnız bir adam, basit bir korkudan daha kötü bir şeylere tesadüf edebilirdi.

Durdu ve meydana tatsız bir merakla baktı -birçok dar yolun birbiriyle kesiştiği bir merkezdi. Karın üzerinde hızla koşturan uğursuz bir şeyleri keşfetme ya da kendisi ile nehir arasında bir uluma sesi duyma korkusuyla, tek tek her birine göz attı ve nefesini tutarak dinledi. Henüz bir çocukken annesinin ona hikâyeyi anlatmasını, yeri işaret etmesini hatırladı. Annesi! Yeter ki onun nerede yaşadığını bilseydi, en azından sığınacak bir yeri olduğundan emin olurdu. Yarın araştırmaya karar verdi; yok, hatta gidip onu görecekti de, zavallı yaşlı kız! Bu şekilde düşünerek hedefine vardı, gece için son umuduna.

Ev tamamen karanlıktı, tıpkı komşuları gibi. Yine de birkaç tıklatmadan sonra, yukarıda bir hareket olduğunu, bir kapının açıldığını ve ihtiyatlı bir sesin oradakinin kim olduğunu sorduğunu duydu. Şair yüksek bir fısıltıyla adını verdi, kaygısız olduğu söylenemeyecek bir halde sonucu bekledi. Uzun süre beklemesi de gerekmedi. Bir pencere aniden açılıp bir kova dolusu lapa eşiğin üzerine şapırtıyla döküldü. Villon bu türde bir şeye karşı hazırlıksız değildi ve sundurmanın yapısı elverdiği ölçüde kendini korumaya almıştı. Yine de tüm bunlardan sonra belden aşağısı acınacak bir şekilde ıslanmıştı. Çorapları neredeyse hemen donmaya başladı. Soğuktan ve açıkta kalmadan dolayı ölüm burnunun dibindeydi; vereme yatkın olduğunu hatırlayıp tereddütle öksürmeye başladı. Ama tehlikenin ciddiyeti sinirlerini yatıştırdı. Son derece kabaca

muamele gördüğü kapıdan birkaç yüz yarda ileride durdu ve parmağı burnuna dayalı düşündü. Kalacak bir yer bulmanın tek bir yolunu düşünebiliyordu, o da ele geçirmekti. Çok uzakta olmayan, hırsızlık için girmesi kolay gibi görünen bir evi fark etmişti ve yolda kendini, karanlık saatlerin geri kalanını geçirebileceği, sabah olduğunda bir kucak dolusu değerli tabakla dışarı çıkabileceği, hâlâ sıcak ve akşam yemeğinden artanlarla dolu bir masası olan bir oda düşüncesiyle avutarak gecikmeden oranın yolunu tuttu. Hatta hangi yiyecekleri, hangi şarapları tercih edeceği üzerinde bile düşünmüştü. En sevdiği lezzetlerin listesini düşünürken, aklına, zevk ve korkunun tuhaf bir karışımıyla kızarmış balık geldi.

"O şiiri asla bitirmeyeceğimi," diye düşündü kendi kendine, sonra hatırladıklarından dolayı bir daha ürpererek, "of! Allah o şişman kafasının belasını versin!" diye ateşli bir şekilde tekrarlayıp karın üzerine tükürdü.

Söz konusu ev ilk bakışta karanlık görünüyordu ama Villon saldırıya en elverişli noktayı araştırmak için bir ön inceleme yaparken, perdesi çekilmiş bir pencerenin ardından gözüne küçük bir ışık titremesi ilişti.

"Aksi şeytan!" diye düşündü. "İnsanlar uyanık! Birkaç öğrenci ya da birkaç aziz, kahrolası! Komşuları gibi sarhoş olup horlayarak yatakta yatamazlar mıydı? Karartma zamanının ve çan kulelerinde bir ipin ucunda zıplayan gariban zangoçların ne faydası vardır? İnsanlar gece boyu yatmıyorsa, gündüzün ne faydası vardır? Hepsi karın ağrısı!" Mantığının onu nereye götürdüğünü fark ettiğinde sırıttı. "Her koyun kendi bacağından asılır, sonuçta," diye ekledi. "Ve eğer uyanıklarsa, valla, bu seferlik bir akşam yemeğini dürüstçe elde etmiş olur, şeytanı kandırırım." Cesurca kapıya gidip kendinden emin bir elle çaldı. Daha önceki iki seferde, dikkat çekmekten korkarak kapıyı çekingenlikle çalmıştı ama şimdi tam da hırsız gibi girme düşüncesini bir kenara atmışken, bir kapıyı çalmak fevkalade basit, masum bir davranış olarak görünüyordu. Vuruşlarının sesi evin içinde zayıf, gerçek dışı akislerle yankılandı, sanki ev tamamen boşmuş gibi. Ama bunlar anca kesilmişti ki,

düzenli bir ayak sesi yaklaştı, bir çift sürgü geri çekildi, içerdekilerin hiçbir üçkâğıtçılıktan ya da üçkâğıtçılık korkusundan haberi yokmuş gibi bir kanat genişçe açıldı. Uzun boylu bir adam, kaslı ve sıska ama bir parça kambur, Villon'un karşısına çıktı. Kafası hacmen iriydi ama incelikle yontulmuştu, burnun alt tarafı küttü ama yukarıya doğru incelip bir çift gür ve güvenilir kaşla birleşiyordu, ağız ve gözler narin işaretlerle çevrelenmişti ve tüm yüz, cesurca ve kare şeklinde kesilmiş beyaz bir sakala dayanıyordu. Titreyen bir el lambasının ışığında göründüğü kadarıyla, belki de hak ettiğinden daha asil duruyordu ama güzel bir yüzdü, zeki olmaktan ziyade onurlu, iradeli, alçakgönüllü ve dürüst.

"Kapıyı geç saatte çalıyorsunuz, bayım," dedi yaşlı adam çınlayan, nazik bir tonda.

Villon yaltaklandı ve bir dolu dalkavukça özür lafı sıraladı. Bu türden bir kriz anında, içindeki dilenci en üste çıkmış, dahi adam kafasını utanmayla saklamıştı.

"Buz tuttunuz," diye tekrarladı yaşlı adam "ve açsınız? Pekâlâ, içeri girin." Onu oldukça asil bir hareketle evin içine aldı.

"Büyük bir derebeyi," diye düşündü Villon, ev sahibi, lambayı girişin döşeme taşından zeminine koyup sürgüleri tekrar yerine iterken.

"Önden gidersem beni hoş görün," dedi bu iş bitince ve şairin önünden giderek onu yukarıda, bir kömür mangalıyla ısıtılmış, tavandan sarkan büyük bir lamba ile aydınlatılmış geniş bir odaya çıkardı. Mobilya açısından oldukça çıplaktı: Sadece bir sehpanın üzerinde duran birkaç altın tabak, birkaç büyük kitap, pencerelerin arasında duran bir zırh. Duvarlarda birkaç gösterişli goblen asılıydı, bir tanesinde Hz. İsa'nın çarmıha gerilişi, bir diğerinde akan bir nehrin yanındaki erkek ve kız çobanların manzarası canlandırılmıştı. Şöminenin üzerinde armalı bir kalkan vardı.

"Oturur musunuz?" dedi yaşlı adam. "Ve sizi bırakırsam beni bağışlar mısınız? Bu akşam evimde yalnızım ve bir şeyler yiyecekseniz, sizin için kendim yiyecek aramalıyım." Ev sahibi gider gitmez, Villon henüz oturmuş olduğu sandalyeden fırladı,

bir kedinin hırsızlığı ve tutkusuyla odayı teftiş etmeye başladı. Altın kulplu sürahileri elinde tarttı, tüm kitapları açtı, kalkanın üzerindeki armayı ve koltukların döşeme malzemesini inceledi. Penceredeki perdeleri kaldırdı ve pencerelerin, seçebildiği kadarıyla savaş içerikli şekillerle canlı bir şekilde boyanmış camlarla donatılmış olduğunu gördü. Sonra odanın ortasında durdu, derin bir nefes aldı, yanaklarını şişirerek nefesini alıkoydu, topukları üzerinde dönüp, daireler çizerek etrafına baktı, sanki odanın her ayrıntısını hafızasına kazımaya çalışıyordu.

"Yedi parça tabak," dedi. "On tane olsaydı, göze alırdım. Hoş bir ev ve hoş yaşlı bir efendi, o yüzden azizler yardımcım olsun!" Hemen sonra, yaşlı adamın ayak seslerinin koridor boyunca dönmekte olduğunu duyarak sandalyesine süzüldü, mütevazıca ıslak ayaklarını kömür mangalı önünde ısıtmaya başladı.

Ağırlayıcısının bir elinde bir et tabağı, diğerinde de bir testi şarap vardı.

Villon'a sandalyesini çekmesini işaret ederek tabağı masaya koydu, sehpaya gidip iki kadeh alıp gelerek onları doldurdu.

"Daha iyi günlerinize içiyorum," dedi, vakarla Villon'un kadehine kendisininkiyle dokunarak.

"Daha iyi ahbaplığımıza," dedi şair arsızlaşarak. Sade bir halk adamı, yaşlı derebeyinin nezaketi karşısında huşu içinde kalabilirdi ama Villon bu konuda kaşarlanmıştı. Bundan önce de büyük lordları eğlendirmiş, onların da kendisi kadar edepsiz hergeleler olduğunu keşfetmişti. O yüzden arkasına yaslanan yaşlı adam onu sabit, meraklı gözlerle seyrederken, açlıktan gözü dönmüş gibi hazla kendini yiyeceklere adadı.

"Omzunuzun üstünde kan var, bayım," dedi yaşlı adam.

Evden ayrılırken Montigny ıslak elini üzerine koymuş olmalıydı. İçinden Montigny'ye küfretti.

"Benden dökülmedi," diye kekeledi.

"Öyle olmasa gerek," diye karşılık verdi ev sahibi sakince. "Bir arbede mi?"

"Eh, onun gibi bir şey," diye kabul etti Villon, sesi titreyerek.

"Belki de bir adam öldürülmüştür?"

"Ah! Hayır, öldürülmedi," dedi şair, daha da sersemlemiş olarak. "Adil bir oyundu, kazayla öldürüldü. Benim bu işte parmağım yok, Tanrı canımı alsın!" diye ekledi ateşli bir şekilde.

"Bir düzenbaz eksildi, diyebiliriz," diye gözlemde bulundu evin efendisi.

"Öyle diyebilirsiniz," diye onayladı Villon, son derece rahatlamış olarak "Burasıyla Kudüs arasındaki en büyük düzenbaz. Bir kuzu gibi nalları dikti. Ama çok tiksindirici bir manzaraydı. Herhalde zamanında ölü adamlar görmüşsünüzdür, lordum?" diye ekledi zırha göz atarak.

"Çok sayıda. Tahayyül ettiğin gibi savaşların peşinden gittim." Villon bıçağını ve çatalını bıraktı, sonra hemen geri aldı.

"İçlerinden biri kel miydi?"

"Ah! Evet, benimki kadar beyaz saçlı olan da vardı."

"Beyazın o kadar mahsuru yok bence. Onunki kızıldı." Titremesi ve kahkaha eğilimi geri gelince, büyük bir yudum şarapla bastırdı. "Düşündüğüm zaman bir parça tuhaf oluyorum. Onu tanıyordum, Allah belasını versin! Ve sonra üşümek insana hayaller gördürüyor ya da hayaller insanı üşütüyor, hangisi bilmiyorum."

"Hiç paranız var mı?"

"Bir beyazım var," diye karşılık verdi şair gülerek. "Bir sundurmadaki ölü bir yosmanın çorabından aldım. Ceasar kadar ölüydü, zavallı fahişe ve bir kilise kadar soğuk, saçına tutturulmuş kurdele parçaları vardı. Kış vakti bu zor bir dünya, kurtlar, fahişeler ve benim gibi düzenbazlar için."

"Ben, Enguerrand de la Fecuillee, Brisetout Derebeyi, Patatrac Beyi. Siz kim ve ne oluyorsunuz?"

Villon ayağa kalkıp uygun bir şekilde reverans yaptı. "Bana Francis Villon derler. Bu üniversitede zavallı bir sanat uzmanıyım. Biraz Latince bilirim ve bolca ahlaksızlık. Şansonlar, şiirler, nağmeler, iki uyaklı şiirler, rontlar yazabilirim ve şaraba düşkü-

nümdür. Bir tavan arasında doğdum ve darağacında ölmem beklenmedik bir şey değil. Ayrıca, lordum, bu akşamdan itibaren Lord hazretlerinin emrine amade itaatkâr bir hizmetkârıyım."

"Hizmetkârım değil, bu akşam için misafirim ama daha fazla değil."

"Son derece minnettar bir misafir," dedi Villon kibarca ve ağırlayıcısının karşısında bir pandomimle içti.

"Açıkgözsünüz," diye başladı yaşlı adam, alnına hafifçe vurarak. "Oldukça açıkgöz. Tahsiliniz var, bir kâtipsiniz ama yine de sokaktaki ölü bir kadından ufak miktarda bir para aldınız. Bu bir çeşit hırsızlık değil mi?"

"Bu, savaşlarda bolca uygulanmış türde bir hırsızlık, lordum."

"Savaşlar şeref alanlarıdır," diye karşılık verdi yaşlı adam gururla. "Orada bir adam hayatını ortaya koyar, efendisi kral, yüce Tanrı, tüm kutsal aziz ve melek hazretleri adına dövüşür."

"Diyelim ki, gerçekten de bir hırsızdım, ben de hayatımı ortaya koymadım mı, üstelik de daha ağır zorluklara karşı?"

"Kazanç için, şeref için değil."

"Kazanç mı?" diye tekrarladı Villon omzunu silkerek. "Kazanç! Zavallı adam akşam yemeği istiyor ve onu alıyor. Seferdeki asker de öyle. Yani, hakkında o kadar çok şey duyduğumuz tüm o el koymalar ne? Ele geçirenler için bir kazanç değillerse de, diğerleri için yeterince kayıplar. Askerler güzel bir ateşin yanında içerken, şehir sakinleri onlara şarap ve odun almak için canlarını dişlerine takıyor. Kırsal bölgede ağaçlarda sallanan epeyce köylü gördüm, evet, bir karaağaçta otuz tane, son derece zavallı bir görüntü oluşturuyorlardı ve birisine onların neden asıldığını sorduğumda, bana, askerleri tatmin etmeye yetecek kadar meteliği bir araya getiremediklerini anlattılar."

"Bunlar savaşın, aşağı tabakaların sebatla sabretmesi gereken zorunlulukları. Bazı kumandanların aşırı zalimce zorladığı doğrudur. Her mevkide kolay kolay merhamete kapılmayan ruhlar vardır. Doğrusu birçoğu çetelerden daha iyi olmayan kuvvetlerde hizmet görüyor."

"Görüyorsunuz, askeri hayduttan ayıramıyorsunuz. Peki, bir hırsız da ihtiyatlı tavırlar içindeki tek başına bir hayduttan başka nedir? İnsanların uykusunu bile bozmadan birkaç koyun pirzolası çalarım, çiftçi biraz homurdanır ama yine de kalanlarla sağlıklı bir şekilde akşam yemeğini yer. Siz, şereflice trampet çalarak gelirsiniz, tüm koyunu alıp götürürsünüz ve üstüne üstlük çiftçiyi de acımasızca döversiniz. Benim trampetim yok. Ben sadece Tom, Dick veya Harry'yim; bir düzenbaz ve köftehorum, asılmak bana çok bile. Tüm içtenliğimle, çiftçiye hangimizi tercih edeceğini bir sorun bakalım, bakın bakalım soğuk gecelerde hangimize lanet okumak için gözüne uyku girmiyormuş?"

"İkimize bir bakın; ben yaşlı, kuvvetli ve şerefliyim. Yarın evimden çıkarılırsam, bana sığınacak bir yer vermekten gurur duyacak yüzlerce insan var. Yalnız kalmak istediğimi sadece ima etsem, zavallı insanlar dışarı çıkıp geceyi çocuklarıyla birlikte sokaklarda geçirirler. Ve kalkıp size rastlıyorum, evsiz barksız dolanıyorsunuz ve yol kenarındaki ölü kadınlardan metelik tırtıklıyorsunuz! Hiçbir insanoğlundan, hiçbir adamdan korkum yok. Tek bir sözle titrediğinizi ve allak bullak olduğunuzu gördüm. Kendi evimde memnun bir şekilde Tanrı'nın çağrısını bekliyorum ya da, eğer isterse, kralın beni yeniden savaş meydanına çağırmasını. Siz darağacını bekliyorsunuz; kötü, hızlı bir ölüm, umut ve şeref olmadan. Bu ikisi arasında hiç fark yok mu?"

"Hem de dünyalar kadar," diye kabullendi Villon. "Ama ben Brisetout Lordu olarak doğmuş olsaydım, siz de zavallı âlim Francis olarak, fark daha az olur muydu? Ben dizlerimi kömür mangalında ısıtıyor, siz de karın içinde el yordamıyla metelik aranıyor olmaz mıydınız? Ben asker, siz de hırsız olmaz mıydınız?"

"Bir hırsız mı?" diye haykırdı yaşlı adam. "Ben, bir hırsız!" Ağzınızdan çıkanları duyuyorsanız, onlara pişman olacaksınız." Villon ellerini taklit edilemez bir yüzsüzlük hareketiyle bir araya getirdi. "Eğer ki Lord hazretleri bana tezimi sürdürme şerefini bahşederse!"

"Varlığınıza razı olmakla size yeterince şeref bahşettim. Yaşlı

ve şerefli adamlarla konuşurken dilinize hâkim olmayı öğrenin, yoksa benden daha aceleci biri sizi çok daha keskin bir şekilde paylayabilir." Ayağa kalktı, öfke ve tiksinmeyle mücadele ederek odanın öbür ucunda volta atmaya başladı. Villon el altından kupasını tekrar doldurdu, bacak bacak üstüne atıp, başını bir eline, dirseğini de sandalyenin arkasına yaslayıp, sandalyeye daha da rahatça yerleşti. Artık tıka basa doymuş ve ısınmıştı. Bu kadar farklı iki karakter arasında olabileceği kadar doğrulukla ölçüp biçtiği ev sahibinden hiç de korkusu yoktu. Gece epeyce ilerlemişti, hem de her şeye rağmen oldukça rahat bir şekilde ve yarın muhtemelen sağ salim bir şekilde ayrılacağından emindi.

"Bana tek bir şey söyleyin," dedi yaşlı adam, yürüyüşünde duraklayarak. "Gerçekten de bir hırsız mısınız?"

"Misafirperverliğin kutsal haklarını talep ediyorum. Lordum, öyleyim."

"Çok gençsiniz."

"Bu kadar bile yaşlı olmazdım," diye yanıtladı Villon, parmaklarını göstererek. "Eğer ki on parmağımda on marifet olmasaydı. Onlar benim koruyucu annem ve koruyucu babam oldular."

"Hâlâ tövbe edip değişebilirsiniz."

"Her gün tövbe ediyorum. Tövbe etmeye zavallı Francis'ten daha fazla bel bağlamış pek fazla insan yoktur. Değişmeye gelince, bırakalım önce birileri benim koşullarımı değiştirsin. Bir adam yemek yemeye devam etmeli, tek yolu pişman olmaya devam etmek olsa da."

"Değişim kalpte başlamalı," diye karşılık verdi yaşlı adam ağırbaşlılıkla.

"Sevgili lordum, gerçekten de zevk için çaldığımı mı düşünüyorsunuz? Çalmaktan nefret ediyorum, tıpkı diğer herhangi bir iş parçasından ya da tehlikeden ettiğim gibi. Bir darağacı gördüğümde dişlerim gıcırdıyor. Ama yemek yemeliyim, içmeliyim, bir şekilde toplum içine karışmalıyım. Aksi şeytan! İnsanoğlu bir

başına yaşayan hayvan değil -Cui Deus faeminam tradit.[20] Beni kralın kilercisi yapın, beni St. Denis başrahibi yapın, beni Patatrac Beyi yapın; işte o zaman gerçekten de değişirim. Ama beni beş parasız zavallı âlim Francis Villon olarak bırakırsanız, eh, tabii ki, aynı kalırım."

"Tanrı'nm inayeti kudretlidir."

"Bundan şüphe etmek için bir kâfir olmalıyım. Sizi Brisetout Lordu ve Patatrac Beyi yaptı; bana şapkamın altındaki ince zekâ ve ellerimdeki on ayak parmağı dışında hiçbir şey vermedi. Kendime şarap alabilir miyim? Size hürmetle teşekkür ederim. Tanrı'nm inayetiyle, yüksek kalitede bir şarap mahsulünüz var." Brisetout Lordu, elleri arkasında bir ileri bir geri yürüyordu. Belki hırsızlar ve askerler arasındaki benzerlik konusunda içi henüz bütünüyle yatışmamıştı, belki Villon kaderin ağlarının onları bağladığı bir acıma hissiyle onun ilgisini çekmişti, belki de sadece bu kadar alışılmadık bir akıl yürütme kafasını karıştırmıştı. Sebep ne olursa olsun, bir şekilde genç adamı daha iyi bir düşünce tarzına döndürmeyi arzu etti ve onu yeniden sokağa atmaya karar veremedi.

"Tüm bunlarda benim anlayamadığım bir şeyler var."

"Ağzınızdan kurnazlık akıyor ve şeytan sizi epeyce yoldan çıkarmış ama Tanrı'nın samimiyeti karşısında şeytan sadece zayıf bir ruhtur ve onun tüm kurnazlıkları, gerçek bir faziletin tek bir sözüyle uçup gider, tıpkı sabah olunca kaybolan karanlık gibi. Beni bir kere daha dinleyin. Uzun zaman önce bir centilmenin cesurca, Tanrı'ya, krala ve onun leydisine muhabbetle yaşaması gerektiğini öğrendim ve her ne kadar birçok tuhaf işin yapıldığını görmüş olsam da, hâlâ davranışlarımı bu kurala göre yönetmeye gayret ediyorum. Bu sadece tüm soylu hikâyelerde değil, aynı zamanda tüm insanların kalbinde de yazılıdır, yeter ki okuma zahmetine katlansın. Yiyecek ve şaraptan bahsediyorsunuz ve çok iyi biliyorum ki açlık dayanması zor bir sınavdır ama diğer ihtiyaçlardan bahsetmiyorsunuz. Şeref ile Tanrı'ya ve diğer insanlara olan sadakat ile, saygı ile, aşk ile ilgili olarak sitem etmeden hiç bir şey söylemiyor-

20 "Ve Tanrı ona bir kadın verdi." (ç.n)

sunuz. Belki de çok irfan sahibi değilimdir -ki öyle olduğumu düşünüyorum- ama bana yolunu kaybetmiş, hayatta büyük bir hata yapmış biri gibi görünüyorsunuz. Dikkatinizi önemsiz ihtiyaçlara veriyor, önemli ve asıl ciddi olanları tamamen unutuyorsunuz, tıpkı mahşer gününde bir diş ağrısını tedavi etmeye çalışan bir adam gibi. Zira şeref, aşk, sadakat gibi duygular sadece yiyecek ve içecekten daha asil olmakla kalmaz, ayrıca gerçekte bence onları daha fazla arzu ederiz ve yokluklarında daha şiddetli acı çekeriz. Sizinle, beni son derece kolaylıkla anlayacağınız şekilde konuştuğumu sanıyorum. Midenizi doldurmaya özenliyken, kalbinizdeki bir diğer iştahı ihmal etmiyor musunuz, ki bu da hayatınızın keyfini kaçırıp sizi sürekli sefil bir halde bırakmıyor mu?"

Villon tüm bu vaaz etme karşısında açıkça sinir olmuştu. "Hiç şeref duygum olmadığını düşünüyorsunuz!" diye haykırdı. "Tanrı biliyor ya, fazlasıyla fakirim! Sen ellerine üflerken, eldivenleri içindeki zengin insanları görmek zordur. Siz her ne kadar hafife alarak bahsetseniz de, boş bir mide acı vericidir. Siz de benim kadar çok bilseydiniz, belki de ağız değiştirirdiniz. Öyle ya da böyle ben bir hırsızım -tadını çıkarın- ama cehennemden gelen bir zebani değilim, Tanrı canımı alsın. Benim de sizinki kadar sağlam bir şerefim olduğunu bilmenizi isterim, her ne kadar sanki buna sahip olmak Tanrı'nın bir mucizesiymiş gibi tüm gün boyunca hakkında boş boş konuşmuyorsam da. Bu bana son derece doğal geliyor, ihtiyaç olana kadar onu kutusunda tutuyorum. Bakın şimdi, ne zamandır bu odada sizinle birlikteyim? Bana evde yalnız olduğunuzu söylemediniz mi? Altın tabaklarınıza bakın! Kuvvetlisiniz, eğer öyle diyorsanız ama yaşlı ve silahsızsınız, benimse bıçağım var. Sadece ani bir dirsek hareketine ihtiyacım var ve siz bağırsaklarınızda soğuk çelikle buradayken, ben bir kucak dolusu altın kupayla sokaklarda geziniyor olurum! Bunu görecek kadar zekâm olmadığını mı sanıyorsunuz? Ama bu eylemi küçümsedim. İşte kahrolası kadehleriniz orada, bir kilisedeki kadar güvende; işte siz buradasınız, kalbiniz yeniymişçesine iyi tıkırdıyor ve ben de buradayım, başıma kaktığınız bir beyazımla, geldiğim kadar fakir

olarak gitmeye hazırım! Oysa hiç şeref duygum olmadığını düşünüyorsunuz -Tanrı canımı alsın!"

Yaşlı adam sağ kolunu uzattı. "Size ne olduğunuzu söyleyeyim: Siz bir düzenbazsınız, bayım, utanmaz, ahlaksız bir düzenbaz ve serseri. Sizinle bir saat geçirdim. Ah! İnanın bana kendimi alçalmış hissediyorum! Üstelik benim masamda yiyip içtiniz. Ama artık varlığınızdan bıktım. Gün doğuyor ve gece kuşu tüneğine doğru yola çıkmalı. Önden mi gidersiniz arkadan mı?"

"Nasıl isterseniz," diye karşılık verdi şair, ayağa kalkarak. "Tam anlamıyla şerefli olduğunuza inanıyorum." Dalgınca kupasını boşalttı. "Zeki olduğunuzu da eklemek isterdim," diye devam etti, eklem yerleriyle kafasına vurarak. "Yaşlılık, yaşlılık! Akıl inatçı ve sakat." Yaşlı adam bir izzetinefis maksadıyla onun önünden ilerledi. Villon, ıslık çalarak, elleri kemerinde takip etti.

"Tanrı size acısın," dedi Brisetout Lordu kapıda.

"Allahaısmarladık, babalık," diye karşılık verdi Villon bir esnemeyle. "Soğuk koyun eti için çok teşekkürler."

Kapı arkasından kapandı. Beyaz çatıların üzerinde şafak sökü-yordu. Buz gibi tatsız bir sabah günü haber veriyordu. Villon durdu ve yolun ortasında iştahla gerindi.

"Oldukça sıkıcı bir yaşlı beyefendi," diye düşündü. "Kadehlerinin kıymetini merak ediyorum."

SÖR MALETROIT'İN KAPISI

Denis de Beaulieu daha 22 yaşında bile değildi ama kendini yetişkin bir adam ve üstüne üstlük çok da usta bir süvari sayıyordu. Delikanlılar, o zorlu, savaş dolu devirde erken gelişiyorlardı ve biri çetin bir savaşa, bir düzine baskına katıldığında, şerefli bir şekilde adamını öldürdüğünde, taktik ve insanoğlu hakkında bir iki şey öğrendiğinde, yürüyüşte kaçınılmaz bir çalım şüphesiz hoş görülebilirdi. Atma hak ettiği bakımı sağlamış, hak ettiği itinayla akşam yemeğini vermişti. Sonra son derece memnun bir ruh hali içinde bir ziyarette bulunmak için akşamın griliğinde dışarı çıktı. Genç adam açısından pek de akıllıca bir davranış değildi.

Ateşin yanında kalsa ya da adam gibi yatağına gitse çok daha iyi ederdi. Zira şehir, kendisini dolduran Burgonya ve İngiltere birliklerinin karışık hâkimiyeti altındaydı ve her ne kadar Denis'in bir geçiş izni olsa da, bir çarpışma olasılığında geçiş izni pek az işine yarardı.

1429 Eylül'üydü. Hava aniden kötüleşmişti. Delişmen, kulak tırmalayan, sağanaklarla yüklü bir rüzgâr şehrin üzerinde volta atıyordu ve cansız yapraklar sokaklar boyunca her yeri sarmışlardı. Orada burada pencerenin biri şimdiden aydınlanmıştı. İçeriden akşam yemeğinin tadını çıkaran askerlerin gürültüsü düzensizce dışarı taşıyor, rüzgâr tarafından yutulup uzaklara taşınıyordu. Gece hızla çöktü. Çan kulesinin tepesinde dalgalanan İngiltere bayrağı, hızla geçen bulutların karşısından gittikçe daha

hayal meyal görünmeye başlamıştı -göğün çalkantılı, kurşuni karmaşasında bir kırlangıca benzeyen siyah bir benek. Gece çökerken rüzgâr da arttı, kemerlerin altında ıslık çalıp şehrin aşağısındaki vadide ağaç tepelerinin arasında uğuldamaya başladı.

Denis de Beaulieu süratle yürüdü. Kısa zaman sonra arkadaşının kapısını çalıyordu ama her ne kadar kendi kendine çok az bir süre kalmaya ve erken dönmeye söz vermişse de, o kadar hoş karşılanmış, onu geciktirecek o kadar çok şey rast gelmişti ki, o eşikte veda etmeden önce vakit çoktan gece yarısını geçmişti. Bu arada rüzgâr tekrar azalmıştı, gece bir mezar kadar kasvetliydi, bulut örtüsünün arasından ne bir yıldız ne de bir ay ışığı parıltısı sızıyordu. Denis, Chateau Landon'un karmaşık patikalarına çok aşina değildi. Yolunu gün ışığında bile seçmekte zorlanırdı ve bu mutlak karanlıkta bir süre sonra tamamen kaybetti. Sadece tek bir şeyden emindi: Tepeye tırmanmaya devam etmeliydi. Çünkü arkadaşının evi Chateau Landon'un aşağı ucunda ya da eteğinde yer alırken han ise yukarıda tepede, büyük kilise çan kulesinin altındaydı. Yukarıya gitme konusundaki bu ipucuyla, ileriye doğru sendeledi ve el yordamıyla devam etti; başının üzerinde hoş bir gökyüzü parçasının olduğu açık alanlarda daha rahat nefes alarak, bir duvar boyunca boğucu havasızlığı hissederek.

Hemen hemen yabancı bir şehirde ışık geçirmez bir karanlığa bu şekilde dalmak tekinsiz ve esrarengiz bir durumdu. Sessizlik, barındırdığı olasılıklarla korkutucuydu. Soğuk pencere parmaklıklarının yoklayan ellere teması, insanı bir kurbağanın teması gibi irkiltiyordu. Zemindeki düzensizlikler yüreğini ağzına getiriyor, bir parça daha koyu karanlık, patikada bir pusu ya da derin bir yarık tehlikesi taşıyordu. Havanın daha aydınlık olduğu yerlerde ise, evler sanki onu yolundan uzaklaştırmak ister gibi tuhaf, sersemletici bir görünüşe bürünüyordu. Dikkat çekmeden hanına kavuşmaya çalışan Denis için bu yürüyüşte sadece rahatsızlık değil, gerçek tehlike de vardı. Duraksamadan ihtiyatla ve hızla ilerliyor, her köşede gözetlemek için duraklıyordu.

İki eliyle de bir duvara değebileceği kadar dar bir yolda bir süredir iğneden geçen iplik gibi gidiyordu ki, yol genişlemeye, aniden aşağıya doğru gitmeye başladı.

Besbelli bu yol artık hanının yönünde değildi ama birazcık daha ışık umudu, onu keşif yapmak için ileriye gitmeye ayarttı. Patika, yüksek evlerin arasından, bir mazgaldan çıkıyormuş gibi birkaç yüz fit aşağıda karanlık ve biçimsiz şekilde uzanan vadiye bakan bir manzara sunan, çıkma kuleli bir duvarı olan terasta son buldu. Denis aşağıya baktı ve sallanan birkaç ağaç tepesi ile nehrin bir su bendini geçtiği noktada tek bir parıltı zerresi seçebildi. Hava açılıyordu ve gökyüzü, kopkoyu bulutların ana hatlarını, tepelerin karanlık sınırlarını gösterecek kadar aydınlanmıştı. Oynak parıltı altında sol tarafındaki ev bayağı havalı bir yer gibi duruyordu. Üzerinde bir dolu sivri tepeli kule ve çıkma kule tepesi yükseliyordu. Ana binada, kemerli payandalardan saçağı olan bir şapelin yuvarlak arka tarafı küstahça çıkıntı yapmıştı. Kapı da şekiller oyulmuş ve üzerinden iki uzun gargoyle sarkan geniş bir sundurma ile korunmuştu. Şapelin pencereleri karmaşık ağ örgüleri boyunca, sanki çok sayıda ince mumdan geliyormuş gibi görünen bir ışıkla ışıldıyor, payandalar ile sivri uçlu çatıyı, gökyüzüne karşı daha da koyu bir karanlığa boğuyordu. Besbelli civardaki önemli bir ailenin hanıydı ve Denis'e Bourges'daki kendi konağını hatırlattığı için, bir süre ona gözlerini dikip bakarak, mimarların yetenekleri ile iki ailenin gelirini kıyaslayarak durdu.

Terasa, kendisini oraya getiren patika dışında bir çıkış yok gibi görünüyordu. Sadece adımlarını geriye doğru takip edebilirdi ama nerelerde olduğu hakkında bir parça fikir edinmişti ve bu sayede ana yola erişmeyi, hızla hana kavuşmayı umuyordu. Bu akşamı, meslek hayatındaki diğerlerinden çok daha unutulmaz yapabilecek tesadüfler faslını hesaba katmamıştı. Çünkü daha yüz yardadan fazla gitmeden, onunla rastlaşacak gibi gelen bir ışık görüp patikanın dar kısmında yankılanan yüksek seslerin kendi arasında konuştuğunu duydu. Ellerinde meşalelerle gece devriyesine çıkmış bir grup askerdi. Denis, hepsinin şarap kâsesiyle yüz göz

olduğuna ve geçiş izinleri ya da mert bir mücadelenin incelikleri üzerine titizlenecek bir havada olmadıklarına emindi. Belki de onu bir köpek gibi öldürecek, düştüğü yerde bırakacaklardı. Durum canlandırıcı ama gergindi. Meşalelerinin, kendisini gözlerden saklayabileceğini aklmdan geçirdi ve boş sözlerinin kendi ayak seslerinin gürültüsünü bastıracağını ümit etti. Sadece çevik ve sessiz olursa, farkına varılmaktan tamamen yakayı sıyırabilirdi.

Ne yazık ki geri çekilmek için döndüğünde ayağı bir çakılın üzerinde yuvarlandı. Bir feryatla duvara karşı düştü ve kılıcı gürültüyle taşların üzerinde çınladı.

İki, üç ses orada kimin olduğunu sorduysa da -bazısı Fransızca, bazısı İngilizce- Denis hiç karşılık vermeden patikadan aşağıya daha da hızlı koştu. Bir kere terasa ulaşınca, geriye bakmak için durakladı. Hâlâ arkasından sesleniyorlardı, derken, hatırı sayılır bir silah şakırtısı ve geçidin dar çeneleri arasında azametle bir oraya bir buraya savrulan meşale ışığının eşliğinde koşar adım bir kovalama hızı tutturdular.

Denis etrafına bir göz attı ve sundurmaya atıldı. Burada fark edilmekten kurtulabilirdi ya da -eğer çok şey istemekse- müzakere veya savunma için mükemmel bir durumda olurdu. Böyle düşünerek kılıcını çekti, sırtını kapıya dayamaya yeltendi. Kapı, onu şaşırtarak ağırlığının arkasından ona yol verdi. Çabucak dönse de, kapı, karanlık bir içte tamamen açık durana kadar yağlanmıştı ve sessiz menteşeler üzerinde geriye savrulmaya devam etti. Endişeli bir insan, önüne uygun zamanda bir şeyler çıkarsa, nasıl ve neden olduğu konusunda sorgulayıcı olmaya eğilimli değildir, kendi acil kişisel çıkarı, en şaşılası acayiplikler ve yörüngedeki cisimlerin dönmesi için yeterli bir sebep olarak görünür. Böylelikle Denis de bir saniye bile tereddüt etmeden içeriye adım atıp sığındığı yeri gizlemek için kapıyı arkasından kısmen kapattı. Kapıyı tamamen kapatmak gibi bir düşünceden tamamen uzaktı ama anlaşılmaz bir sebeple -muhtemelen bir yay veya ağırlık- hantal meşe yığını ellerinden kaçıverdi ve tüyler ürpertici bir gümbürtü, otomatik bir sürgünün düşüşüne benzer bir gürültüyle zangırdadı.

Devriye hemen o anda terasa çıkarma yaptı, bağırış ve küfürlerle ona gelmesini emretmeye giriştiler. Onların karanlık köşeleri arayıp taradığını duyuyordu. Hatta arkasında durduğu kapının dış yüzeyi boyunca bir mızrak kabzası takırdadı ama bu centilmenler, uzun süre oyalanamayacak kadar sarhoşluk neşesi içindeydiler ve bir süre sonra Denis'in gözünden kaçmış olan sarmal bir patikadan aşağıya doğru sıvışıp şehrin mazgallı siperleri boyunca görüş ve işitme alanının dışına çıktılar.

Denis rahat bir nefes aldı. İstenmeyen bir tesadüf korkusuyla onlara birkaç dakika müsaade etti ve sonra el yordamıyla, kapıyı açıp tekrar dışarıya çıkmanın bir yolunu aradı. İç yüzey oldukça pürüzsüzdü, ne bir kapı kolu, ne bir pervaz, ne de herhangi bir türde bir çıkıntı. Tırnaklarını köşelerin etrafına geçirdi ve çekti ama yığın yerinden oynamıyordu. Kapıyı sarstı, bir kaya kadar katıydı. Denis de Beaulieu kaşlarını çattı ve ufak, sessiz bir ıslık koyuverdi. Kapıyı rahatsız eden neydi, diye meraklandı. Neden açılmıştı? Onun peşinden nasıl o kadar kolayca ve tesirli bir şekilde kapanmıştı? Tüm bunlarda genç adamın çok hoşlanmadığı müphem, sinsice bir taraf vardı. Bir tuzak gibi görünüyordu. Peki, bunun gibi sakin bir yan sokakta, böylesi zengin ve hatta asil bir dış görünümü olan bir evde kim bir tuzak olduğuna inanabilirdi ki? Yine de -tuzak veya değil, kasıtlı veya kasıtsız olarak- işte buradaydı. Güzelce kapana kısılmış halde ve ne kadar uğraşsa da oradan tekrar dışarı çıkmanın bir yolunu göremiyordu. Karanlık üstüne çökmeye başlamıştı. Kulak kesildi. Dışarıda her şey sessizdi ama içeride ve yakında hayal meyal bir iç çekiş, hayal meyal bir ağlama hışırtısı, ufak sinsi bir gıcırtı yakalıyormuş gibi geldi. Sanki yanında, kendilerini tamamen sessiz tutan, hatta aşırı bir kurnazlıkla nefeslerini bile zapteden bir sürü insan varmış gibiydi. Bu düşünce tüm hayati organlarını bir sarsıntıyla sardı, sanki hayatını müdafaa edecekmiş gibi aniden oraya buraya yöneldi. Sonra, ilk kez, göz hizasının üzerinde ve evin iç tarafında biraz uzakta bir ışığın farkına vardı: Bir kapı aralığı üzerindeki iki gobelen kanadının arasından sızıyor olabilecek, aşağıya doğru geniş-

leyen dik bir ışık çizgisi. Herhangi bir şey görmek Denis için bir avuntuydu. Katı bir toprak parçası, bataklıkta güçlükle ilerleyen bir adam için neyse, oydu. Zihni onu açgözlülükle sıkıca kavradı; ona gözlerini dikerek ve etrafıyla ilgili birkaç mantıklı algıyı bir araya getirerek durdu. Besbelli bulunduğu seviyeden aydınlatılmış kapı aralığına doğru çıkan merdiven basamakları vardı. Aslında merdiven korkuluğunun cilalanmış tahtası boyunca yansıyor olabilecek başka bir ışık çizgisi daha ayırt edebildiğini düşündü, bir iğne kadar ince ve yakamoz kadar soluk. Yalnız olmadığından şüphelenmeye başladığından beri, kalbi boğucu bir şiddetle çarpmaya devam ediyordu ve ne türde olursa olsun bir hareket için dayanılmaz bir arzu ruhunu ele geçirmişti.

Ölümcül bir tehlike içinde olduğuna inanıyordu. Merdivene tırmanmaktan, perdeyi kaldırmaktan ve sorunuyla yüzleşmekten daha doğal ne olabilirdi ki? En azından elle tutulur bir şeylerle uğraşıyor olacak, en azından daha fazla karanlıkta kalmayacaktı. Ayağı en alt basamağa çarpana kadar, uzattığı elleriyle yavaşça ileriye doğru adım attı. Sonra çabucak merdivenleri tırmandı, ifadesini yatıştırmak için kısa bir an durdu, goblenleri kaldırdı ve içeri girdi.

Kendini, cilalanmış taştan geniş bir odada buldu. Üç kapı vardı, üç cephede birer tane; hepsi aynı şekilde duvar halısı ile perdelenmiş. Dördüncü cephe, iki geniş pencere ve Maletroitlerin arması oyulmuş büyük, taş bir şömine pervazı tarafından işgal edilmişti. Denis armayı tanıdı ve kendini böylesine iyi ellerde bulduğu için minnet duydu. Oda fazlasıyla aydınlatılmıştı ama ağır bir masa ve bir iki sandalye dışında pek az mobilya içeriyordu, şömine ateşten yoksundu ve zeminde sadece, açıkça günler öncesinden kalma sazlar seyrek olarak dağılmıştı.

Şöminenin yanında ve girdiğinde doğrudan Denis'e dönük yüksek arkalıklı bir sandalyede, kürk bir atkı takmış yaşlı bir beyefendi oturuyordu. Ayak ayak üstüne atmış, ellerini kavuşturmuş olarak oturuyor, dirseğinin yanında, duvardaki bir rafta bir kupa sıcak şarap duruyordu. Yüz ifadesi fazlasıyla erkeksi bir kalıptaydı.

Tam anlamıyla insan gibi değil ama tıpkı bir boğada, keçide veya evcil yaban domuzunda gördüğümüz gibi iki anlamlı ve riyakâr bir şey, açgözlü, gaddar ve tehlikeli bir şey... Üst dudak aşırı derecede dolgundu, sanki bir darbe veya diş ağrısı tarafından şişirilmiş gibi ve gülümseyiş, sivri uçlu kaşlar ve küçük, keskin gözler acayip bir şekilde, neredeyse gülünç derecede şeytani bir ifade taşıyordu. Tüm başının çevresinde, tıpkı bir azizinki gibi biçimli beyaz bir saç dümdüz sarkıyor, tek bir lüleyle kürk atkının üzerine düşüyordu. Sakalı ve bıyığı saygı uyandıran hoşlukta pembeydi. Yaşlılık, muhtemelen haddinden fazla önlemlerin sonucu olarak, ellerinde hiç iz bırakmamıştı ve Maletroit eli meşhurdu. Tasarımı aynı anda bu kadar semiz ve bu kadar narin olan bir şey hayal etmek zordu. İncecik, şehvetli parmaklar Leonardo'nun kadınlarından birine ait gibiydi. Başparmağın çatalı, kapandığı zaman gamzeli bir tümsek yaratıyordu. Tırnaklar mükemmel bir şekilde şekillendirilmişti ve cansız, şaşırtıcı bir beyazlıktaydı. Bunun gibi elleri olan bir adamın, onları bakir bir şehit gibi kucağında dindarca kavuşturmuş olarak tutması, onun görünüşünü on kat daha fazla heybetli kılıyordu: Yüzünün ifadesi bu kadar etkileyici ve korkutucu olan bir adamın sandalyesinde sabırla oturması, insanları uyanık bir dik bakışla, bir Tanrı ya da Tanrı heykeli gibi süzmesi. Uyuşukluğu alaycı ve aldatıcı gibiydi, bakışlarına hiç uymuyordu.

İşte böyleydi Alain, Maletroit Sörü.

Birbirlerine bir iki saniye boyunca sessizce baktılar.

"Lütfen içeri gelin. Tüm akşam boyunca sizi bekledim."

Ayağa kalkmamıştı ama sözlerine bir gülümseme ve başının hafif ama nazik bir eğilmesi eşlik etmişti. Kısmen gülümsemeden, kısmen de Sör'ün gözlemine giriş yaparkenki tuhaf müzikal mırıltısından dolayı, Denis, şiddetli bir tiksintinin iliklerine kadar işlediğini hissetti. Üstelik tiksinti ve içten bir kafa karışıklığıyla, cevaben sözlerini ancak bir araya getirebildi.

"Korkarım, bu çifte bir kaza. Sandığınız kişi değilim. Bir ziyareti bekliyormuş gibi görünüyorsunuz ama kendi hesabıma, bu davetsiz giriş aklımın ucundan bile geçmezdi -hiçbir şey bu kadar

arzum hilafına olamazdı."

"Pekâlâ, pekâlâ," diye yanıtladı yaşlı beyefendi hoşgörüyle, "işte buradasınız, asıl mesele de bu. Oturun, dostum ve tamamen rahatınıza bakın. Ufak meselelerimizi birazdan halledeceğiz." Denis konunun hâlâ bir parça yanlış anlaşılmadan dolayı karmaşıklaştığını sezip açıklamasına devam etmek için acele etti.

"Kapınız..."

"Kapım mı?" diye sordu diğeri, sivri uçlu kaşlarını kaldırarak. "Küçük bir yaratıcılık eseri." Sonra omuzlarını silkti. "Misafirperver bir heves! Kendi ifadenize göre benimle tanışmaya arzulu değildiniz. Biz yaşlı insanlar ara sıra böyle bir gönülsüzlük bekleriz. Sonra bu gururumuza dokunduğunda, başa çıkana kadar bir çare aranıp dururuz. Davetsiz geldiniz ama inanın bana, memnuniyetle karşılandınız."

"Hatada ısrar ediyorsunuz, bayım. Sizinle benim aramda bir mesele söz konusu olamaz. Bu yörede bir yabancıyım. Adım Denis, Beaulieu Lordu. Beni evinizde görüyorsanız, tek sebebi..."

"Bulunmuş dostum," diye sözünü kesti diğeri. "Bu konuda kendi fikirlerime sahip olmama izin vereceksiniz. Şu anda büyük ihtimalle sizinkilerden farklılar," diye ekledi pis bir bakışla, "ama zaman hangimizin haklı olduğunu gösterecek."

Denis bir deli ile uğraşması gerektiğine ikna olmuştu. Omzunu silkerek oturdu, sonucu beklemekle yetinerek. Sonra bir duraklama meydan geldi, bu sırada tam karşısındaki goblenlerin arkasında duaya benzer telaşlı bir uğultunun farkına vardığını sandı. Bazen sadece tek bir insan işin içindeymiş gibi geliyordu, bazen iki. Alçak da olsa sesin coşkunluğu ya büyük bir aceleye ya da ıstırap içindeki bir ruh haline işaret ediyor gibiydi. Bu duvar halısı parçasının, dışarıdan fark ettiği şapelin girişini örtüyor olabileceği aklına geldi.

Bu arada yaşlı beyefendi bir gülümsemeyle Denis'i baştan ayağa inceliyor, zaman zaman bir kuş ya da fareninkine benzer, yüksek derecede bir tatmin gösteriyormuş gibi görünen ufak sesler çıkarı-

yordu. Durum çabucak öyle dayanılmaz bir hal aldı ki, Denis, buna bir son vermek için, nazikçe rüzgârın azaldığına dikkat çekti.

Yaşlı beyefendi sessiz bir kahkaha nöbetine tutuldu, o kadar uzatılmış ve şiddetliydi ki, yüzü kıpkırmızı oldu. Denis derhal ayağa kalkıp gösterişli bir hareketle şapkasını taktı.

"Bayım, eğer aklmız başınızdaysa, beni fena halde aşağıladınız. Aklınızı kaybettiyseniz, zihnim için deliler ile konuşmaktan daha iyi bir meşgale bulabileceğimi sanıyorum. Vicdanım temiz. En başından beri benimle dalga geçtiniz, açıklamalarımı dinlemeyi reddettiniz. Artık Tanrı dışında hiçbir kuvvet beni burada daha fazla tutamaz ve buradan daha terbiyeli bir şekilde çıkamayacaksam, kapınızı kılıcımla parçalara doğrayacağım." Sör Maletroit, sağ elini kaldırdı ve işaret parmağı ile serçe parmağını ileri uzatarak Denis'e salladı.

"Sevgili yeğenim, oturun."

"Yeğen mi!" diye sertçe karşılık verdi Denis, "bu kuyruklu bir yalan," adamın yüzüne karşı tepeden bakarak.

"Otur, seni düzenbaz!" diye haykırdı yaşlı beyefendi, havlayan bir köpeğinkine benzer ani, haşin bir sesle. «Zannediyor musun ki, kapı için ufak tertibatımı yaptığımda, orada durdum? Ellerinin ve ayaklarının kemiklerin ağrıyana kadar bağlanmasını istiyorsan, ayağa kalk ve gitmeyi dene. Yaşlı bir beyefendi ile hoş bir şekilde sohbet eden özgür, genç bir züppe olarak kalmayı tercih edersen, eh, olduğun yerde huzur içinde otur ve Tanrı seninle olsun."

"Bir tutsak olduğumu mu söylüyorsunuz?" diye sorguladı Denis.

"Gerçekleri dile getiriyorum. Sonucu size bırakmayı tercih ederim."

Denis tekrar oturdu. Dışarıdan son derece sakin görünmeyi başarmıştı ama içi bir öfkeyle kabarıyor, bir korkuyla buz kesiyordu. Artık çılgın bir adamla uğraştığına emin değildi. Peki, yaşlı beyefendinin aklı başındaysa, Tanrı aşkına, ne beklemesi gerekiyordu? Ne türden saçma ya da trajik bir maceranın içine düşmüştü? Nasıl

bir ifade takınmalıydı? Böyle nahoş düşünceler aklından geçerken, şapel kapısında asılı goblenler kaldırıldı ve cüppesi içinde uzun boylu bir rahip dışarıya geldi, Denis'e uzun, delici bir bakış atarak Sör Maletroit'e alçak sesle bir şeyler söyledi.

"Kız daha iyi bir ruh hali içinde mi?"

"Daha kabullenmiş durumda, efendim," diye yanıtladı rahip.

"Tanrı acilen yardımcısı olsun, memnun etmesi zor biri!" diye alayla gülümsedi yaşlı beyefendi. "Geleceği parlak bir delikanlı -aşağı tabakadan değil- ve kızın kendi seçimi de? Eh, bir yosma daha fazla ne elde edebilir?"

"Durum genç bir küçük hanım için pek alışılmış değil ve bir parça yüzünü kızartıyor."

"Onu dans etmeye başlamadan önce düşünmeliydi. Hiç de benim seçimim değildi, Tanrı biliyor ya, ama madem bu işe girdi, Merhametli Anamız adına, sonuna kadar götürecek." Sonra Denis'e hitap ederek, "Mösyö de Beaulieu," diye sordu, "sizi yeğenime takdim edebilir miyim? Gelişinizi bekliyordu, diyebilirim ki, benden daha büyük bir sabırsızlıkla." Denis gönüllü olarak teslim oldu. Tek arzuladığı, en kötüsünü mümkün olduğunca çabuk öğrenmekti. O yüzden derhal ayağa kalktı ve uysallıkla başını eğdi.

Sör Maletroit aynı şekilde karşılık verip vaizin kolunun yardımıyla şapelin kapısına doğru topalladı. Rahip gobleni kenara çekti ve üçü birden girdiler. Binanın dikkate değer bir mimarı fiyakası vardı. Altı kalın sütundan ince bir çapraz kemer çıkıyor, iki canlı renkli sarkıt halinde tonozun ortasından aşağıya sarkıyordu. Mekân, sunağın arkasında, gereğinden fazla rölyefle süslenmiş kabartmalı ve petek petek, çok sayıda yıldız, yonca, çark şeklinde küçük pencerenin delip geçtiği yuvarlak bir kenarla sona eriyordu. Bu pencerelere eksik cam takılmıştı, dolayısıyla gece havası şapelin içinde serbestçe dolaşıyordu. İnce mumlar, sunağın üzerinde neredeyse elli tane yanıyor olmalıydı, acımasızca savruluyor, ışık birçok değişik parlaklık ve yarı-tutulma evresinden geçiyordu. Sunağın önündeki basamaklarda bir gelin gibi hoşça giyinmiş genç bir kız diz çökmüştü. Onun kıyafetini fark edince, Denis'in

üzerine bir ürperti çöktü. Zihnine hücum etmeye başlayan sonuca karşı umutsuz bir gayretle savaştı; korktuğu gibi olamazdı -olmamalıydı.

"Blanche," dedi Sör, flüt benzeri sesiyle, "seni görmesi için bir dostu getirdim. Küçük kızım, arkana dön ve ona güzel elini ver. Dindar olmak iyidir ama kibar olmak da gereklidir, yeğenim."

Kız ayağa kalkıp yeni gelene doğru döndü. Ahenkli bir şekilde hareket etmişti. Utanç ve yorgunluk genç bedeninin her çizgisinde belli oluyor, ileriye doğru yavaşça gelirken başını aşağıda, gözlerini zeminde tutuyordu. İlerleyişi sırasında gözleri Denis de Beaulieu'nün ayaklarına takıldı. Haklı olarak gurur duyduğu ayaklarına, belirtmek gerek, seyahat ederken bile en şık teçhizatı giyerdi. Kız durakladı -sanki adamın sarı çizmeleri sarsıcı bir anlam ifade ediyormuş gibi irkildi- ve aniden onları giyenin yüzüne bakışlarını kaldırdı. Gözleri karşılaştı. Bakışlarındaki utanç yerini korku ve dehşete bıraktı, dudaklarındaki kan çekildi, iç delici bir çığlıkla birlikte yüzünü elleriyle örtüp şapelin zeminine çöktü.

"Adam bu değil!" diye haykırdı. "Amca, adam bu değil!"

Sör Maletroit hoş bir şekilde cıvıldadı. "Tabii ki değil, bu kadarını bekliyordum. Adını hatırlayamaman çok yazık oldu."

"Gerçekten," diye haykırdı kız, "gerçekten, şu ana kadar bu insanı hiç görmedim! Hiç yüzüne bakmadım. Onu bir daha görmek istemiyorum. Bayım," dedi, Denis'e dönerek, "bir centilmenseniz, beni tasdik edin. Sizi hiç gördüm mü -beni hiç gördünüz mü- bu uğursuz vakitten önce?"

"Kendi adıma konuşacak olursam, o zevke hiç nail olmadım. Sevimli yeğeninizle, efendim, ilk kez karşılaşıyorum." Yaşlı beyefendi omuzlarını silkti.

"Bunu duyduğuma üzüldüm. Ama başlamak için hiçbir zaman geç değildir. Onunla evlenmeden önce, benim merhum hanımımla tanışıklığım da bundan daha fazla değildi. Bu da gösteriyor ki," diye ekledi bir yüz buruşturmasıyla, "böyle doğaçlama evlilikler uzun vadede genellikle mükemmel bir karşılıklı anlayış meydana

getiriyor. Damadın da bu meselede söz sahibi olması gerektiğinden, törene devam etmeden önce kendisine kayıp zamanı telafi etmesi için iki saat vereceğim." Kapıya doğru döndü, din adamı da onu takip etti.

Kız çabucak ayaklandı. "Amca, ciddi olamazsınız, Tanrı'nm önünde yemin ediyorum ki, bu genç adama zorla varmaktansa, kendimi hançerlerim. Kalp buna isyan eder, Tanrı böyle evlilikleri yasaklar; ağarmış saçlarınızın şerefini sarsıyorsunuz. Ah! Amca, acıyın bana! Dünya üzerinde ölümü böylesi bir gerdeğe tercih etmeyecek bir tane bile kadın yoktur. Mümkün mü," diye ekledi bocalayarak, "mümkün müdür ki bana inanmıyor olasınız? Hâlâ düşünüyor olabilir misiniz bu..." Bir öfke ve nefret titremesiyle Denis'i işaret etti. "Hâlâ düşünüyor olabilir misiniz bunun o adam olduğunu?"

"Açıkçası," dedi yaşlı beyefendi, eşikte duraklayarak, "evet. Ama bu meseledeki bakış açımı, Blanche de Maletroit, sana ilk ve son kez açıklayayım: Ailemin savaşta ve barışta altmış yıldan fazla taşıdığım adının şerefine leke sürmeyi kafana koyduğunda, sadece planlarımı sorgulama değil, yüzüme bakma hakkından da mahrum kaldın. Baban hayatta olsaydı, üzerine tükürüp seni kapı dışarı ederdi. Onunki demirden bir eldi. Sadece kadifeden bir elle uğraştığınız için Tanrınıza şükredin, matmazel. Sizi geciktirmeden evlendirmek benim vazifemdi. Sırf iyi niyetten, sizin için kahramanınızı bulmaya çalıştım. Ve başarılı olduğuma inanıyorum. Ama Tanrı'nın ve tüm kutsal meleklerin önünde, Blanche de Maletroit, olamadıysam da, zerre kadar umurumda değil. O yüzden sana genç dostumuza karşı nazik olmanı salık veririm. İnan bana, bir sonraki damadın daha az istek uyandırıcı olabilir." Bunları söyledikten sonra dışarı çıktı. Vaiz burnunun dibindeydi ve goblen çiftin arkasından kapandı.

Kız, şimşek gibi çakan gözlerle Denis'e döndü.

"Peki ama bayım, tüm bunların anlamı ne olabilir?"

"Tanrı bilir," diye karşılık verdi Denis kasvetle. "Çılgın insanlarla doluymuş gibi görünen bu evde bir tutsağım. Daha fazlasını

bilmiyor ve hiçbir şey anlamıyorum."

"Peki, Allah aşkına buraya nasıl geldiniz?"

Yapabildiği kadar kısaca anlattı. "Kalanına gelince," diye ekledi, "belki benim yaptığımı yaparsanız, bana tüm bu bilmecelerin cevabını ve Tanrı aşkına, tüm bunların sonunun nereye varacağını söylersiniz." Kız bir süre için sessiz kaldı ve adam, onun dudaklarının titrediğini, kurumuş gözlerinin ateşli bir parlaklıkla yandığını görebiliyordu. Sonra alnına iki eliyle birden bastırdı.

"Heyhat, başım nasıl ağrıyor!" dedi bezgince. "Zavallı kalbimden bahsetmiyorum bile! Ama hikâyemi bilmeye hakkınız var, bir genç kıza yakışmıyor gibi görünecek olsa da. Adım Blanche de Maletroit. Bir baba ve anneden yoksunum uzun -ah! Hatırlayabildiğim kadar uzun zamandan beri ve doğrusu tüm hayatım boyunca çok mutsuzdum. Üç ay önce genç bir komutan kilisede her gün benim yanımda durmaya başladı. Ona fazla müsamaha ettiğimi anlıyorum. Suçluyum ama biri beni sevdiği için o kadar memnundum ki ve bana bir mektup verdiğinde, onu yanımda eve getirip büyük bir zevkle okudum. O zamandan beri birçok kez yazdı. Benimle konuşmak için çok istekliydi, zavallı adam! Ve benden, merdivenlerde bir çift laf edebilmek için bir akşam kapıyı açık bırakmamı rica edip duruyordu. Çünkü amcamın bana ne kadar çok güvendiğini biliyordu." Burada hıçkırık gibi bir şey kopardı ve devam edebilmesinden önce biraz zaman geçti. "Amcam sert bir adamdır ama çok kurnazdır," dedi sonunda.

"Savaşta birçok kahramanlık göstermiştir. Sarayda önemli bir insandı ve eski zamanlarda Kraliçe Isabeau ona çok güvenirdi. Benden şüphelenmeye nasıl başladığını bilemiyorum ama onun gözünden bir şeyi saklamak zordur. Bu sabah ayinden geldiğimizde, elimi elinin içine aldı, zorla açtırdı ve ufak pusulamı okudu, tüm bu süre boyunca yanımda yürüyerek. Bitirdiği zaman, büyük bir nezaketle onu bana geri verdi. İçinde kapıyı açık tutmam için bir başka talep yer alıyordu ve bu ikimizin de felaketi oldu. Amcam akşam olana kadar beni sıkı bir şekilde odamda tuttu ve sonra bana gördüğünüz gibi giyinmemi emretti. Genç bir kız için

zalim bir alay, öyle düşünmüyor musunuz? Sanırım benden genç komutanın ismini almayı başaramayınca, onun için bir tuzak kurmuş olmalı içine, heyhat! Tanrı'nın öfkesi sonucu siz düştünüz. Utanmayı bekliyordum, zira beni bu hileli durumda karısı olarak almaya istekli olup olmayacağını nasıl bilebilirdim? En başından beri benimle gönül eğlendiriyor olabilirdi ya da kendimi onun gözünde çok bayağılaştırmış olabilirdim. Ama gerçekten de bu kadar utanç verici bir ceza beklemiyordum. Tanrı'nın, bir kızın, bir genç adamın önünde böyle rezil edilmesine izin vereceğine inanmazdım. Size her şeyi anlattım ve beni hor görmeyeceğinizi pek az umut edebilirim." Denis ona saygı dolu bir şekilde başını eğdi.

"Hanımefendi, güveninizle beni onurlandırdınız. Bana düşen, bu şerefe layık olduğumu ispat etmektir. Efendi de Maletroit yakında mı?"

"Sanırım dışarıdaki salonda yazı yazıyor."

"Sizi oraya götürebilir miyim, hanımefendi?" diye sordu Denis, elini en kibar tavrıyla uzatarak.

Kız kabul etti ve çift şapelden dışarıya çıktı; Blanche oldukça bitkin ve mahcup bir durumda ama Denis bir görev bilinciyle çalımlanarak ve kabararak, görevi şerefle tamamlayacağına dair çocuksu bir kesinlikle.

Sör Maletroit onları karşılamak için alaycı bir hürmetle doğruldu.

"Bayım," dedi Denis, olabilecek en azametli havayla, "bu evlilik meselesinde söylemem gereken birkaç söz olduğunda inanıyorum ve size hemen söyleyeyim, bu genç hanımın gönlünü zorla yapmanın bir parçası olmayacağım. Bana isteyerek sunulsaydı, elini kabul etmekten gurur duyardım, çünkü güzel olduğu kadar iyi olduğunu da sezebiliyorum. Ama bu durumda, efendim, şimdi reddetme onuruna sahibim." Blanche ona gözlerinde minnettarlıkla baksa da yaşlı beyefendi yalnızca gülümsedi, ta ki gülümsemesi Denis için kesinlikle mide bulandırıcı bir hal alana kadar.

"Korkarım, Mösyö de Beaulieu, size sunduğum tercihi tam ola-

rak anlamıyorsunuz. Beni izleyin, istirham ederim, şu pencereye doğru." Sonra onu geceye açık duran büyük pencerelerden birine yönlendirdi.

"Fark ederseniz," diye devam etti, "yukarıdaki duvarın üzerinde demir bir halka var ve içinden oldukça işe yarar bir ip geçiyor. Şimdi, sözlerime dikkat edin: Eğer yeğenimin şahsına karşı isteksizliğinizi üstesinden gelinemez bulursanız, güneş doğmadan sizi bu pencerenin dışında astırırım. Böylesi bir aşırılığa sadece büyük bir pişmanlıkla girişirim, bana inanabilirsiniz. Çünkü arzu ettiğim hiç de sizin ölümünüz değil, yeğenimin hayatının esenliğidir. Aynı zamanda, inatçı olduğunuz ortaya konursa, sonuç buna varmak zorunda. Aileniz, Mösyö Beaulieu, kendi çapında çok âlâ olabilir ama Şarlman'dan gelseniz bile, bir Maletroit'in elini reddetmeniz cezasız kalamaz, -Paris yolu kadar halka açık olsa dakapımın üstündeki gargoyle kadar gudubet olsa da. Ne yeğenim, ne siz, ne de benim kişisel duygularım beni bu meselede hiçbir şekilde ırgalıyor. Ailemin şerefi tehlikeye atıldı. Suçlu şahsın siz olduğunuza inanıyorum, en azında şimdilik gizli kapaklı durumdasınız. Sizden bu lekeyi temizlemenizi istersem pek şaşırmazsınız. Yapmazsanız, kanınızın bileceğiniz iş! İlginç cesedinizin topuklarının penceremin altında, meltemde tekme atması bana hiç de büyük bir memnuniyet vermeyecek ama hiç yoktan iyidir ve kepazeliğe çare bulamasam da, en azından skandalı durdurabilirim." Bir duraklama oldu.

"Sanırım centilmenler arasında böyle anlaşmazlıkları çözmenin başka yolları da var. Bir kılıç taşıyorsunuz ve onu seçkinlikle kullandığınızı duydum." Sör Maletroit vaize bir işaret yaptı, o da odayı uzun sessiz adımlarla geçip üç kapıdan üçüncüsü üzerindeki goblenleri kaldırdı. Tekrar düşmesine izin vermeden önce sadece bir saniye geçmişti ama Denis silahlı adamlarla dolu loş bir geçidi görecek zaman buldu.

"Biraz daha genç olduğum zamanlarda, sizi şereflendirmekten zevk duyardım, Mösyö de Beaulieu ama şimdi çok yaşlıyım. Sadık muhafızlar yaşlılığın kas gücüdür ve sahip olduğum kuvveti kul-

lanmalıyım. Bu, bir adamın yılları geçtikçe sineye çekmesi gereken en zor şeylerden biridir ama biraz sabırla bu bile alışılmış hale gelir. Siz ve hanımefendi iki saatinizin kalan kısmı için salonu tercih ediyor gibi görünüyorsunuz ve tercihinizi engellemek gibi bir arzum olmadığından, büyük bir keyifle burayı kullanımınıza teslim ediyorum. Hiç acele etmeyin!" diye ekledi, elini kaldırarak, Denis de Beaulieu'nün yüzüne tehlikeli bir bakışın oturduğunu görünce.

"Nefsiniz asılmaya karşı isyan ederse, şu andan itibaren kendinizi pencereden dışarı ya da muhafızlarımın kargıları üzerine atmak için yeterli iki saatiniz olacak. İki saatlik hayat, her zaman için iki saattir. Bunun kadar kısa bir sürede bile birçok önemli şey ortaya çıkabilir. Ve ayrıca, görünüşünden anlayabiliyorsam, yeğenimin hâlâ size söyleyecek bir şeyleri var. Son saatlerinizi bir hanımefendiye karşı nezaket yoksunluğuyla lekelemek istemezsiniz? Denis, Blanche'a baktı ve kız da ona yalvaran bir işaret yaptı.

Yaşlı beyefendi, muhtemelen bu karşılıklı anlayış belirtisinden büyük ölçüde memnun olmuştu. Çünkü her ikisine de gülümsedi ve tatlılıkla ekledi: "Bana herhangi bir umutsuzca harekete kalkışmadan önce iki saatin sonunda dönüşümü beklemek için, Mösyö de Beaulieu, şeref sözü verirseniz, muhafızlarımı geri çekerim ve matmazel ile daha büyük bir gizlilik içinde konuşabilirsiniz. Denis tekrar kıza göz attı, kabul etmesi için yalvarıyor gibiydi. "Size şerefim üzerine söz veriyorum."

Efendi de Maletroit başıyla selam verip odanın içinde aksayarak dolaşmaya girişti. Bu sürede boğazını, Denis için çoktan sinir bozucu olmuş o tuhaf müzikal cıvıltı ile temizliyordu. Önce kendini masanın üzerinde duran bazı kâğıtlarla oyaladı, sonra geçidin ağzına gitti ve goblenlerin arkasındaki adamlara bir emir veriyor gibi göründü. Son olarak Denis'in içeri girdiği kapıdan, eşikte dönüp genç çifte gülümseyerek son bir kez başıyla selam verip topallayarak dışarı çıktı, vaiz de bir el lambasıyla onu takip etti.

Yalnız kaldıkları anda Blanche ellerini uzatmış olarak Denis'e doğru ilerledi. Yüzü kızarmıştı ve heyecanlıydı, gözleri yaşlardan parlıyordu.

"Ölmeyeceksiniz!" diye haykırdı, "ne olursa olsun benimle evleneceksiniz."

"Sanki hanımefendi, hayli ölüm korkusu içinde olduğumu düşünüyor gibisiniz."

"Ah! Hayır, hayır, bir ödlek olmadığınızı görebiliyorum. Kendim için istiyorum. Böyle bir vicdan meselesi yüzünden katledilmenize dayanamam."

"Korkarım, sorunu hafife alıyorsunuz, hanımefendi. Sizin reddetmek için çok cömert olduğunuz şeyi kabul etmek için ben çok gururlu olabilirim. Bana karşı soylu bir duygu anınızda, muhtemelen başkalarına ne borçlu olduğunuzu unutuyorsunuz." Bunları söylerken ve bitirdikten sonra, kızın utancını gözetlememek için gözlerini yerde tutacak terbiyeye sahipti. Kız kısa bir an için sessizce durdu, sonra aniden uzaklaştı ve amcasının sandalyesine çökerek tamamıyla hıçkırıklara boğuldu. Denis utancın doruklarındaydı. Bir ilham ararmış gibi etrafına baktı ve bir tabure görerek, bir şey yapmış olmak için pat diye oturdu.

Orada, kılıcının kınıyla oynayarak, bin defadan fazla ölmüş ve Fransa'daki en berbat lağım çukurunda gömülü olmayı dileyerek oturdu. Gözleri odanın etrafında dolaştı ama ilgilerini çekecek bir şey bulamadı. Mobilyalar arasında öylesine geniş boşluklar vardı, ışık hepsinin üzerine o kadar kötü ve kasvetle düşüyordu, dışarıdaki karanlık hava pencereden içeriye o denli soğukça bakıyordu ki, hiç bu kadar geniş bir kilise ya da hüzünlü bir mezar görmediğini düşündü. Blanche de Maletroit'in düzenli hıçkırıkları zamanı, bir saatin tik takları gibi ölçüp ayırıyordu. Kalkanın üzerindeki armayı, gözleri bulanıklaşana kadar defalarca tekrar okudu; gölgeli köşelere, korkunç hayvanlarla kaynadıklarını hayal edene kadar gözlerini dikti ve arada bir ürpertiyle kendine gelerek son iki saatinin geçmekte olduğunu, ölümün uygun adım yürüdüğünü hatırladı.

Zaman ilerledikçe, gittikçe daha sık, bakışları kızın üzerine konuyordu. Yüzü ileri doğru eğilmişti ve elleriyle örtülmüştü, aralıklarla kederin sarsıntılı hıçkırığıyla titriyordu. Bu şekilde bile hiç

de üzerinde durması sevimsiz bir konu değildi, pek balıketli ama yine de narin, sıcacık esmer bir ten ve dünyadaki tüm kadınlar arasında, diye düşündü Denis, en güzel saç.

Elleri amcasınınkiler gibiydi ama genç kollarının ucunda yerlerine daha çok yakışıyorlar, son derece yumuşak ve şefkatli görünüyorlardı. Mavi gözlerinin nasıl kendisine çevrildiğini hatırladı, öfke, acıma ve masumiyetle. Onun mükemmeliyeti üzerinde daha fazla durdukça, ölüm daha da tatsız görünüyor, kızın devam eden gözyaşları karşısında pişmanlıkla daha da derinden ona vuruluyordu. Artık hiçbir adamın bu kadar güzel bir mahlûkun içinde yer aldığı bir dünyadan ayrılmaya cesaret edemeyeceğini düşünüyordu ve şimdi son saatinin kırk dakikasını kalpsiz sözlerini söylememiş olmak için verebilirdi.

Aniden bir horozun boğuk ve cırtlak gürültüsü pencerenin altındaki karanlık vadide kulaklarına yükseldi. Onları çevreleyen sessizliği parçalayan bu ses, karanlık bir yerdeki ışık gibiydi ve ikisini de düşüncelerinden çekip çıkardı.

"Heyhat, size yardım etmek için hiçbir şey yapamaz mıyım?" dedi kız, başını kaldırıp bakarak.

"Hanımefendi," diye yanıtladı Denis, ince bir şekilde konudan sapmayla, "sizi incitecek bir şey söylediysem, inanın bana, iyiliğiniz içindi, kendiminki için değil." Kız, ona ağlamaklı bir bakışla teşekkür etti.

"Durumunuzu insafsızca buluyorum. Hayat size karşı acı bir katılıkta davranmış. Amcanız insan türü için bir kara leke. İnanın bana, hanımefendi, tüm Fransa'da benim fırsatımdan, size kısa süreli bir hizmet sunarken ölmekten memnun olmayacak tek bir genç beyefendi bile yoktur."

"Çok cesur ve cömert olabileceğinizi zaten biliyorum."

"Bilmek istediğim size bir hizmette bulunup bulunamayacağım, şimdi veya daha sonra," diye ekledi sesi titreyerek. "Pek şüphesiz, budala bir davetsiz misafir yerine bir dostmuşum gibi yanınıza oturmama izin verin. Birbirimizle ne kadar inceliksiz bir

şekilde tanıştırıldığımızı unutmaya çalışın, son anlarımın hoş bir şekilde geçmesini sağlayın. Böylece bana en mühim hizmeti sunarsınız."

"Çok yiğitsiniz," diye ekledi kız, daha da derin bir kederle. "Çok yiğit... Ve bu her nedense bana acı veriyor. Ama yaklaşın, eğer istiyorsanız ve bana söyleyecek bir şey bulursanız, en azından samimi bir dinleyiciniz olacağına emin olabilirsiniz. Ah! Mösyö de Beaulieu, yüzünüze nasıl bakacağım?" Yenilenen bir taşkınlıkla tekrar gözyaşlarına boğuldu.

"Hanımefendi," dedi Denis, kızın elini ellerinin arasına alarak, "önümde kalan azıcık zamanı ve ıstırabınızı görmenin beni içine attığı büyük karamsarlığı düşünün. Son anlarımda, hayatımı feda ederek bile onaramayacağımın temsilinden beni kurtarın."

"Çok bencilim. Daha cesur olacağım, Mösyö de Beaulieu, hatırınız için. Ama gelecekte sizin için hiçbir iyilik yapamaz mıyım, düşünün, vedanızı iletebileceğim hiçi mi dostunuz yok? Beni yapabildiğiniz kadar görevlendirin. Her yük, az da olsa, size borçlu olduğum paha biçilmez minnetin ağırlığını biraz azaltacaktır. Sizin için ağlamaktan daha fazlasını yapma gücünü verin bana."

"Annem tekrar evlendi ve ilgilenmesi gereken genç bir ailesi var. Benim tımarım erkek kardeşim Guichard'a miras kalacak ve yanılmıyorsam, ölümüm karşısında bu onu fazlasıyla tatmin edecektir. Hayat geçip giden ufak bir sistir, ilahi görevdekiler tarafından bize hep söylendiği gibi. Bir adam uygun bir yoldaysa ve tüm hayatın önüne serildiğini görüyorsa, kendi kendisine yeryüzünde çok önemli bir şahsiyet olacakmış gibi görünür. Atı kişner, trompetler çalar ve bölüğünün önünde şehre girerken kızlar pencereden dışarı bakar; pek çok güven ve saygı teminatı alır, -bazen bir mektupla ifade edilir, bazen yüz yüze- büyük önem sahibi insanlarla canciğer olur. Bir süre başının dönmesinde şaşılacak bir taraf yoktur. Ama bir kere öldüğünde, ister Herkül kadar cesur, ister Süleyman kadar bilge olmuş olsun, kısa zamanda unutulur. Babam, etrafında birçok diğer şövalye ile birlikte oldukça şiddetli bir çarpışmada öleli on yıl bile olmadı ve artık hiçbirinin, hatta

savaşın adının bile hatırlandığını sanmıyorum. Yok, yok, hanımefendi, ona yaklaştıkça, ölümün, bir adamın mezarına girdiği ve arkasından kapıyı mahşer gününe kadar kapattığı, karanlık ve tozlu bir köşe olduğunu anlıyorsunuz. Şu anda birkaç dostum var ama bir kere ölünce hiç olmayacak."

"Ah! Mösyö de Beaulieu!" diye feryat etti kız, "Blanche de Maletroit'i unutuyorsunuz."

"Çok sevimli bir tabiatınız var, hanımefendi ve küçük bir hizmete, değerinin çok ötesinde paha biçmekten memnun oluyorsunuz."

"Öyle değil. Kendi sorunlarımdan bu kadar kolaylıkla etkilendiğimi düşünüyorsanız, beni yanlış anlıyorsunuz. Öyle söylüyorum, çünkü karşılaştığım en asil adamsınız. Sizde en fakir insanı bile ülkede meşhur yapacak bir ruhu ayırt edebiliyorum."

"Yine de burada bir fare tuzağında ölüyorum, kendi konuşmam dışında etrafta hiç şamata olmadan."

Kızın yüzünden bir keder bakışı geçti ve kısa bir süre sessiz kaldı. Sonra gözlerine bir ışık geldi ve gülümseyerek tekrar konuştu.

"Şampiyonumun kendisini yetersiz olarak düşünmesine izin veremem. Kendi hayatını bir başkasınmki için veren herkes, cennette yüce Tanrı'nın tüm elçileri ve melekleri tarafından karşılanacaktır. Ama kafanızı sallandırmak için böyle bir nedeniniz yok. Çünkü... Allah aşkına, güzel olduğumu düşünüyor musunuz?" diye sordu kıpkırmızı kesilerek.

"Doğrusu evet, hanımefendi."

"Buna memnun oldum," dedi içtenlikle. "Fransa'da güzel bir genç kız tarafından -kendi ağzıyla- evlilik teklif edilen ve onu yüzüne karşı reddeden çok fazla adam olduğunu düşünüyor musunuz? Siz erkeklerin böyle bir zaferi kısmen hor göreceğini biliyorum ama inanın bana biz kadınlar aşkta neyin kıymetli olduğunu daha iyi biliyoruz. Bir insanın kendine saygısını daha da yükseltecek başka hiçbir şey yoktur ve biz kadınlar başka hiçbir şeyi daha içtenlikle takdir etmeyiz."

"Çok iyisiniz ama bana acımadan dolayı teklif edildiğini, aşktan dolayı değil, unutturamazsınız."

"Bundan emin değilim," diye yanıtladı kız, başını aşağıda tutarak. "Beni sonuna kadar dinleyin Mösyö de Beaulieu. Beni nasıl hor görüyor olmanız gerektiğini biliyor, öyle yapmaya hakkınız olduğuna inanıyorum. Aklınızda tek bir düşünceyi bile meşgul edemeyecek kadar zavallı bir mahlûkum, her ne kadar, heyhat, bu sabah benim için ölecek olsanız da. Ama sizden benimle evlenmenizi rica ettiğimde, gerçekten ve de gerçekten, bu, amcama karşı benim tarafımı tuttuğunuz ilk andan beri size saygı duyduğum, takdir ettiğim ve sizi tüm kalbimle sevdiğim içindi. Kendinizi ve ne kadar asil göründüğünüzü görebilseydiniz, beni hor görmektense bana acırdınız. Ve şimdi," diye devam etti, telaşla eliyle engelleyerek, "tüm çekingenliğimi bir kenara bırakıp size bu kadar çok şey söylemiş olsam da, bana karşı duygularınızı hanidir bildiğimi unutmayın. Asil doğmuş biri olarak, inanın bana, sizi arsızlıkla bunaltıp razı etmezdim. Benim de kendi gururum var ve kutsal Annemiz üzerine yemin ediyorum ki, evvelce vermiş olduğunuz sözden geri dönerseniz, sizinle evlenmeyi, amcamın seyisiyle evlenmekten daha fazla istemem." Denis acı acı güldü.

"Bu bencil bir aşk, naçiz bir gururdan ürken." Her ne kadar muhtemelen kendi düşünceleri de olsa, kız hiç cevap vermedi.

"Buraya, pencereye gelin," dedi adam, bir iç çekişle. "İşte şafak." Gerçekten de şafak doğmak üzereydi. Gökyüzünün boşluğu, vazgeçilmez günışığıyla dolmuştu, soluk ve parlak; aşağıdaki vadiyi kurşuni yansımalar istila etmişti. Birkaç parça ince sis ormanın çukurlarına tutunmuştu ya da nehrin dolambaçlı mecrası boyunca uzanıyordu. Manzara, horozlar bir kez daha çiftlik binaları arasında ötmeye başladığında bile çok sekteye uğramayan, şaşırtıcı bir dinginlik etkisi yayıyordu. Muhtemelen karanlıkta berbat bir gürültü yapalı daha yarım saat bile olmamış olan aynı hayvan, şimdi gelen günü selamlamak için en keyifli neşe çığlığını atıyordu. Ufak bir rüzgâr koşuşturarak ve pencerenin altındaki ağaç tepelerinde girdap gibi dönerek geçti. Günışığı doğudan istilasına

hâlâ acımasızca devam ediyordu. Yakında iyice parlaklaşacak ve o kızgın gülleyi, doğan güneşi, yukarı fırlatacaktı.

Denis dışarıya, tüm bunlara bir parça titremeyle baktı. Kızın elini tutmuş, kendisininkinin içinde neredeyse bilinçsizce alıkoymuştu.

"Gün çoktan başladı mı?" dedi kız. Sonra yeterince gelişigüzel: "Gece ne kadar da uzundu! Heyhat! Döndüğü zaman amcama ne söyleyeceğiz?"

"Ne isterseniz," dedi Denis ve kızın parmaklarını, kendininkilere bastırdı.

Kız sessizdi.

"Blanche," dedi, aceleci, kararsız, tutkulu bir ifadeyle. "Ölümden korkup korkmadığımı gördün. Özgür ve tam rızan olmadan sana parmağımın ucuyla dokunmaktansa, pencereden havanın boşluğuna memnuniyetle atlayacağımı çok iyi anlamış olmalısın. Ama eğer beni seviyorsan, hayatımı bir yanlış anlamadan ötürü kaybetmeme izin verme. Çünkü seni dünyadaki her şeyden daha çok seviyorum ve her ne kadar senin için keyifle ölürsem de, yaşamaya devam etmek, hayatımı senin hizmetinde geçirmek, cennetteki tüm zevklere sahip olmak gibi olur."

Konuşmayı kestiği sırada, evin içinde bir çan yüksek sesle çalmaya başladı ve geçitteki bir zırh şakırtısı, muhafızların görev yerlerine dönmekte olduğunu, iki saatin sona erdiğini belli etti. "Tüm duyduklarınızdan sonra mı?" diye fısıldadı kız, dudakları ve gözleri ile ona doğru eğilerek.

"Ben hiçbir şey duymadım."

"Komutanın adı Florimond de Champdivers'dı," dedi, adamın kulağına.

"Bunu duymadım," diye cevap verdi, kızın yumuşak bedenini kollarına alarak ve ıslak yüzünü öpücüklere boğarak.

Arkadan ahenkli bir cıvıltı duyuldu, ardından hoş kıkırdama geldi ve Efendi de Maletroit'in sesi, yeni yeğenine iyi sabahlar diledi.

ÖNSEZİ ve GİTARCI - I

Mösyö Leon Berthelini görünüşüne çok önem verirdi ve tavırlarını sebatla anın kıyafetlerine uydururdu. Bir parça İspanyolvari havada görünürdü ve bir parça da bir haydut gibi, kendi evinde bir Rembrandt tadında. Görünüm olarak kesinlikle ufak tefekti ve tıknaz olmaya eğilimliydi. Yüzü bir cana yakınlık tasviriydi: Oldukça anlamlı olan koyu gözleri, sevecen bir kalbin, canlı, neşeli bir tabiatın ve son derece yorulmak bilmez bir ruhun belirtisiydi. Dönemin kıyafetlerini giyiyor olsaydı, onu şimdiye kadar keşfedilmemiş bir berber, dost canlısı bir hancı, ilaç hazırlayan eczacı karması olarak kaydedebilirdiniz. Ama kadife ceketin ve kanatlı şapkanın fazlasıyla frapan ihtişamı içinde, ten rengi tayt olarak tanımlanması daha doğru olacak pantolon, boynunda gevşekçe bağlanmış beyaz mendil, alnının üstünde Olimposvari karışık bukleler ve ayaklarında her türlü hava durumunda en incesinden Moliere ayakkabıları ile ona sadece bakmanız yeterliydi ve bir yüce varlığın huzurunda olduğunuzu anlardınız. Bir palto giydiğinde, kollarını geçirmeyi küçümserdi. Palto tek bir düğme tarafından omuzlarının çevresinde tutulur, bir pelerin tarzında geriye doğru atılır, bir Almaviva yürüyüşü ve görünüşü ile taşınırdı. Berthelini'nin 40'ına yakın olduğu düşüncesindeyim. Ama bir erkek çocuğu ruhuna sahipti. Şıklığıyla övünür, hayatın yollarında daimi bir dramatik gösterideki çocuk gibi yürürdü. Neticede Almaviva değilse de, bu hayal kuramadığından değildi. Ayrıca

sanatçı olmanın avantajlarından yararlanıyordu. Gerçekten Almaviva değilse de, bazen sanki öyleymişçesine mutlu oluyordu.

Onu, kendisini Yaratıcısı ile yalnız hayal ettiği zamanlarda gördüm, çok neşeli ve şövalyece bir duruş benimser, kendi rolünü öylesi bir içtenlik ve bilinçle canlandırırdı ki, yanılsama bulaşıcı bir hal alırdı ve yüce varlık tavrına tamamen kanardım.

Ama heyhat! Hayat bütünüyle bu ilkeler üzerinde yürütülemez. İnsan sadece Almaviva gibi davranarak yaşayamaz ve yüce varlık, birçok tiyatroda başarısız olduktan sonra, her akşam yükseklerdeki yerinden aşağıya adım atıp yarım düzine ile bir düzine arası komik şarkı söylemeye, bir gitar tıngırdatmaya, bir grup taşra seyircisini neşe içinde tutmaya ve son olarak da bir tombalanın sırlarını yönetmeye mecbur kalıyordu.

Bu vakur olmayan işlerde kendisiyle birlikte sanat icra edip görev paylaşan Madam Berthelini'nin, belki de varoluş basamaklarında daha yüksek bir konumu vardı ve kendince doğal bir asalete sahipti. Ama kalbi kesinlikle daha fazla dürüstlükle dolmuş değildi, çünkü bu imkânsız olurdu. Hafif bir hüzün havası edinmişti; kendi tarzında yeterince çekici ama beyinin erdemli, gökleri delen çocuksu ruhu gibi kavrayacak kadar iyi değil.

Adam, gerçekten de, dünyevi sorunların üzerinde hoş bir rüzgârdaki uçurtma gibi süzülürdü. Dolaştığı bölgelerde öfke patlamaları nadir değildi ama orada asık suratlı hüzünler ve ağlamaklı buhranlar eşit derecede bilinmezdi. Masanın üzerine indirilmiş sağlam bir darbe ya da Melingne veya Frederic'ten taklit edilmiş soylu bir poz, kızgınlığını intikam almış gibi dindirirdi. Gökler yere inse, rolünü uygun bir biçimde oynamışsa, Berthelini memnun olurdu! Ve adamın, misali değilse de, havası, karısından karşılık bulurdu. Çünkü çift birbirine delicesine tutkundu. Her ne kadar farklı dünyalarda yürüdüklerini düşünürseniz de, el ele yürümeye devam ederlerdi.

Bir gün Mösyö ve Madam Berthelini'nin yolları, iki sandık ve şişman bir kutu içindeki gitarla istasyonda indikleri küçük Castelle-Gachis şehrine düştü ve araba onları kişisel eşyalarıyla birlikte

Kara Kafa Oteli'ne taşıdı.

Burası dar bir sokaktaki kasvetli, sıradan bir binaydı, kapıları bir kere kapandıktan sonra bir kuşatmaya dayanabilirdi ve içerisi tuhaf bir biçimde saman, çikolata ve eski kadın elbisesi kokuyordu. Berthelini eşikte acı dolu bir önsezi ile durakladı. Ona öyle geldi ki, önceden başka bir memlekette de kokusu bundan farklı olmayan bir hana ayak basmış ve kötü karşılanmıştı.

Hancı, geniş fötr şapkalı hüzünlü bir insan, anahtar askısının altındaki bir işletme masasından kalktı ve bir yandan başından şapkasını çıkararak ileri doğru geldi.

"Bayım, sizi selamlıyorum. Sanatçılar için ücretinizin ne olduğu hakkında bilgi alabilir miyim?" diye soruşturdu Berthelini, aynı anda hem şatafatlı hem de imalı olan bir incelikle.

"Sanatçılar için mi?" dedi hancı. Yüzü asıldı ve hoş geldin gülümsemesi kayboldu. "Ah! Sanatçılar," dedi kabaca. "Günlüğü dört frank." Sonra bu dikkate değmez müşterilere arkasını döndü.

Bir iş gezgini de, o da, bir indirim alırdı, yine de hoş karşılanırdı, yine de iyi bir biçimde ağırlanırdı ama bir sanatçı, bir Almaviva'nın tavırlarına sahip olsa da, tüm ihtişamı içindeki Süleyman gibi giyinse de, bir köpek gibi karşılanırdı ve yalnız seyahat eden çıtkırıldım bir hanımefendi gibi hizmet görürdü.

Mesleğinin pürüzlerine alışık da olsa, Berthelini hancının tavrından fena etkilenmişti.

"Elvira, şuraya yazıyorum: Castel-le-Gachis feci bir aptallık."

"Ne elde edeceğimizi görene kadar bekle."

"Hiçbir şey elde edemeyeceğiz. Hakaretlerle besleneceğiz. Bende görme gücü var, Elvira, bende kehanet gücü var ve bu yer lanetli. Hancı saygısızdı, komiser zalim olacak, seyirciler sefil ve şamatacı olacak ve sen boğazını üşüteceksin. Buraya gelmek için sersemleşmiş olmalıyız. Ok yaydan çıktı: İkinci bir Sedan olacak." Sedan, Bertheliniler için nefret edilen bir şehirdi, sadece vatanseverlikten dolayı değil, -zira Fransızlardı ve soyları yüzünden bir parça yerel olan Duval ismine misilleme yapmışlardı- ayrıca en acı

felaketlerine de sahne olmuştu. Orada üç hafta boyunca otellerinde hesaba karşılık rehin kalmışlardı ve talihin şaşırtıcı bir hamlesi olmasaydı, bugüne kadar orada rehin kalmaya devam etmiş olabilirlerdi.

Sedan'dan bahsetmek Bertheliniler için bir kara kedi görmekti. Kont Almaviva, yeis ifade eden bir hareketle şapkasını öne eğdi ve Elvira bile sanki kötü talih bizzat uyandırılmış gibi hissetti.

"Hadi kahvaltı isteyelim," dedi bir kadının ne yapılması gerektiğini bilirliğiyle.

Castel-le-Gachis Polis Komiseri, kapı gibi kızıl bir komiserdi. Sivilceliydi ve şiddetli bir deri terlemesine maruzdu. Makamının adını tekrar ettim çünkü bir insan olmaktan kat be kat fazla olarak bir komiserdi. Yüksek mevkiinin ruhu içine işlemişti. Koca göbeğini resmi bir şeymiş gibi taşırdı. Sıradan bir vatandaşa hakaret ettiğinde, ona sanki yüksekten atan boş laflarla hükümete ustaca dalkavukluk ediyor gibi gelirdi. Haysiyet eksikliğinde, kibirli bir görev hissinden dolayı zalimdi. Makamı, gelip geçenlerin kaba vurgularının kanunu değil, Komiser'in uygun memnuniyetini şart koştuğunu duyduğu bir indi.

Gün boyunca altı ayrı seferle Berthelini akşamki gösterisi için gerekli iznin peşinde buraya koşturdu, altı ayrı sefer görevliyi dışarıda buldu. Leon Berthelini, Castel-le-Gachis sokaklarında oldukça tanınmış bir şahıs olmaya başladı, yerel bir şöhret haline geldi ve "Komiseri arayan adam" olarak gösterilmeye başlandı. Haylaz çocuklar adımlarının peşine takıldılar, otel ile ofis arasında onun arkasından geriye ve ileriye doğru hızla yürüdüler. Leon istediği gibi deneme yapabilirdi, sigara sarabilirdi, bacaklarını ayırarak durabilirdi, şapkasını bir düzine değişik havalı eğimle yan giyebilirdi, Almaviva rolünü bu koşullarda oynamak zordu.

Yedinci seferi için pazar yerini geçerken, yeleğinin düğmeleri açılmış, elleri arkasında tereyağının satışını ve ölçümünü denetlemek için duran Komiser kendisine gösterildi. Berthelini, pazar tezgâhlarıyla küfeleri arasından iğneden geçen iplik gibi sıyrıldı ve kodamana tiyatro sanatının zaferi olan bir reveransla yanaştı.

"Acaba," diye sordu, "Sayın Komiser ile karşılaşma şerefine mi nail oluyorum?" Komiser bu hitabın kibarlığından etkilenmişti. Leon'u, selamının havalı zarafetinde olmasa da ciddiyette gölgede bıraktı.

"O şeref, bana aittir!"

"Ben, ben, bayım, bir sanatçıyım ve sizi bir iş meselesinden dolayı rahatsız etmek için kendime izin verdim. Bu akşam Sabanın Zaferleri Barı'nda ufak bir müzikal gösteri düzenliyorum -size bu kısa programı sunmama izin verin- ve sizden gerekli izni rica etmek için geldim."

"Sanatçı" lafı karşısında Komiser şapkasını, fazla alçakgönüllülük gösterip de aniden rütbesinin sorumluluklarını hatırlayan bir adamın havasıyla, yerine yerleştirdi.

"Git, git," dedi, "meşgulüm, tereyağını ölçüyorum."

"Dinsiz Yahudi!" diye düşündü Leon. "Bana izin verin, bayım" diye sürdürdü yüksek sesle. "Şimdiden altı defa gittim."

"İstersen afişlerini as," diye sözünü kesti Komiser. "Bir saat falan içinde makamımda kâğıtlarını incelerim. Ama şimdi git, meşgulüm."

"Tereyağı ölçmekle!" diye düşündü Berthelini. "Ah! Fransa ve '93 bunun için yapıldı!" Hazırlıklar kısa sürede tamamlandı, afişler asıldı, programlar şehirdeki her otelin yemek masaları üzerine bırakıldı ve Sabanın Zaferleri Barı'nm bir ucunda bir sahne kuruldu ama Leon makam odasına döndüğünde, Komiser bir kere daha dışarıdaydı.

"Madam Benoiton'a benziyor," diye düşündü Leon, "Fichu Commissaire![21]" Ve tam o sırada adamla yüz yüze geldi.

"İşte burada, bayım, kâğıtlarım. Onaylama lütfunda bulunur musunuz?" Ama Komiser şimdi akşam yemeğine niyetlenmişti.

"Gerek yok, gerek yok. Meşgulüm, tamamen tatmin oldum. Gösterini yap." Sonra aceleyle gitti.

"Fichu Commissaire!" diye düşündü Leon.

21 "Lanet Komiser" (ç.n)

II

Seyirciler oldukça kalabalıktı ve kafenin sahibi biradan iyi kâr etti. Ama Bertheliniler boş yere gayret sarf ettiler.

Leon kadifelerinin içinde şaşaalıydı. Şarkılarının arasında hovarda bir tarzda sigara içişi vardı ki kendi başına para ederdi. Komik hususların altını çiziyordu, öyle ki, Castel-le-Gachis'deki en kalın kafalı dangalak bile nerede gülmesi gerektiği hakkında bir fikir sahibi oluyor, gitarını kendine yakışır bir şekilde kullanıyordu. Doğrusu o enstrümanı çalışı tüm bir romantik piyes kadar iyiydi: Pek canlı, pek tumturaklı ve pek kibirliydi.

Öte yandan, Elvira, yurtsever ve romantik şarkılarını olağan edasından çok daha fazlasıyla söyledi. Sesinde cazibe ve tokluk vardı ve Leon ona bakarken belki yüzüncü kez kendi kendine, omzuna kadar kolları açık kabarık etekli bordo elbise içinde, korsesine kışkırtıcı bir şekilde iliştirilmiş kırmızı bir çiçekle, onun tüm dünyadaki kadınlar arasındaki en güzel mahlûk olduğunu düşündü.

Heyhat! Kadın elinde tef ile aralarda dolaştığında, Castel-le-Gachis'in altın gençliği soğukça ona yüz çevirdi. Oradan buradan tek bir yarım peni geliyordu. Bir tahsilâtın hâsılatı hiçbir zaman yarım frankı geçmedi ve Maire'in [22] kendisi, yedi ayrı başvurudan sonra, tam olarak iki peni katkıda bulundu. Sanatçıların üstüne mutlak bir ümitsizlik çökmeye başladı. Mıymıntılara şarkı söylüyorlar gibiydi. Apollo'nun kendisi bile böyle seyirciler karşısında cesaretini kaybederdi. Bertheliniler bu izlenimle mücadele ettiler, kendilerini işlerine verdiler, şarkılarını daha da yüksek sesle söylediler, gitar sanki canlıymış gibi tıngırdadı. En sonunda Leon tüm kudreti içinde ayağa kalktı ve eşsiz bir hassaslıkla muhteşem şarkısı, "Y a des honnetes gens partout!"u[23] söyleyivermeye başladı. Sanatsal ustalığını daha önce hiç bu kadar iyi göstermemişti. İçindeki derin, değiştirilmez düşünce, Castel-le-Gachis'in şu anda

22 "Belediye Başkanı" (ç.n)
23 "Dürüst insanlar her yerde var" (ç.n)

lirik olarak icra etmekte olduğu kural için bir istisna oluşturduğu ve yalnızca hırsızlar ile kabadayılar tarafından yerleşilmiş olduğuydu. Yine de, dediğim gibi şarkıyla meydan okudu, onu bir inanç nesnesi gibi bağıra çağıra söyledi ve bu sırada yüzü öylesine ışıldıyordu ki, yargıçları dine döndürmeye çalıştığını düşünebilirdiniz.

Kapı sertçe açılıp iki yeni gelen gürültülü bir şekilde barın içinde ilerlediğinde, başı geriye atılmış ve ağzı açık olarak, ses perdesinin en yüksek tonlarındaydı. Gelenler Komiser ile onu takip eden Garde Champetre[24] idi.

Gözüpek Berthelini hâlâ "Y a des honnetes gens partout!"u icra etmeye devam etti. Ama şimdi bu fikir seyirciler arasında duyulur bir kıkırdama yaratıyordu.

Berthelini neden olduğunu merak etti. Garde Champetre'nin mazisini bilmiyordu, posta pulları ile ilgili ufacık bir hikâye bile duymamıştı. Ama halk posta pullarını biliyordu ve tesadüfün keyfini fena halde çıkardılar.

Komiser kendini boş bir sandalyeye, Parlamento'yu ziyaret eden bir Cromwell edasıyla bıraktı ve hürmetli bir şekilde arkasında dikilerek bekleyen Garde Champetre ile ara sıra fısıltıyla konuştu. İkisinin de gözleri icrasında ısrar eden Berthelini'nin üzerindeydi.

"Y a des honnetes gens partout,"u tam yirminci defa söylüyordu. O sırada Komiser ayağa kalktı ve bastonuyla şarkıcıya kaba bir biçimde elini salladı.

"Beni mi istiyorsunuz?" diye sordu Leon, şarkısını keserek.

"Seni," diye yanıtladı şef.

"Fichu Commissaire!" diye düşündü Leon ve sahneden inip görevliye doğru yol aldı.

"Nasıl oluyor da, bayım," dedi Komiser, kabararak, "sizi halka açık bir barda benim iznim olmadan şarlatanlık yaparken buluyorum?"

24 "Kır Bekçisi". Fransa'da kırsal bölgelerde korucu, av bekçisi ve polis memuru karışımı bir görevli. (ç.n)

"İzniniz olmadan mı?" diye haykırdı kızgın Leon. "Size hatırlatmama izin verin..."

"Hadi, hadi, bayım, hiçbir açıklama istemiyorum."

"Ne istediğiniz umurumda değil. Ben açıklama yapmayı uygun buluyorum ve ağzımı tıkayamayacaksınız. Ben bir sanatçıyım, bayım, sizin idrak edemeyeceğiniz bir ayrıcalık. İzninizi aldım ve burada onun gücüyle bulunuyorum, cesareti olan varsa bana engel olsun."

"Benim imzamı almadınız, size söylüyorum," diye bağırdı Komiser. "Bana imzamı gösterin! İmzam nerede?" İşte mesele tam da buydu: İmzası neredeydi? Leon bir açmazda olduğunun farkına vardı ama durum karşısında cesareti arttı ve buklelerini geriye iterek mertçe bağıra çağıra konuştu. Komiser, yan rolde ona tiran karakteriyle eşlik etti ve biri daha ileriye eğildikçe, diğeri de daha geriye eğildi. Majeste kızgınlıkla yüzleşiyordu. Seyirciler dikkatlerini bu yeni gösteriye yöneltmişlerdi ve polisin yakınında bulunan tüm Fransızlarda alışılmış olan o sessiz ciddiyetle dinliyorlardı. Elvira öturmuştu, bu çılgınlıklara alışıktı ve şu anda onun içini daraltan korkudan çok hüzündü.

"Tek bir söz daha," diye haykırdı Komiser, "seni tutuklarım."

"Beni tutuklamak mı?" diye bağırdı Leon. "Size meydan okuyorum!"

"Ben Polis Komiseriyim."

Leon duygularına hâkim oldu ve büyük bir kinayeli nezaketle yanıtladı: "Öyle görünüyor." Anafikir Castel-le-Gachis için fazla incelikliydi. Tek bir gülümseme bile uyandırmadı. Komisere gelince, sadece şarkıcıyı kendisini makamına kadar takip etmeye mecbur etti ve gururlu adımlarını kapıya doğru yöneltti. Boyun eğmekten başka yapacak bir şey yoktu.

Leon uygun bir aldırmazlık pandomimiyle denileni yaptı ama acı bir lokmaydı ve reddedilemezdi.

Maire dışarı süzülmüştü ve çoktan komiserin kapısında bekliyordu.

Şimdi Fransa'da Maire, mazlumların sığmağıdır. İnsanları ile polisin taşkın insafsızlıkları arasında durur. Bazen kendisine söylenenleri anlayabilir, her zaman rütbesinden dolayı aşırı derecede burnu büyümemiştir.

Bu, gezginler için kıymetli bir bilgidir. Her şey bitmiş gibi göründüğünde ve bir adam kendini adaletsizliğe hazırladığında, bir romanın kahramanları gibi hâlâ kemerinde bu durumda üfleyebileceği küçük bir borazan vardır ve Maire, rahatlatıcı bir hızır gibi hâlâ onu kanunun yardakçılarından kurtarmak için inebilir. Castel-le-Gachis Belediye Başkanı, her ne kadar Bertheliniler tarafından pazarlanan müziğin cazibesi kendisine erişemese de, durumun adalete uygunluğu hakkında hiç bir tereddüde sahip değildi. Derhal oldukça mağrur bir şekilde Komiser ile çatıştı ve Komiser, bu aşağılamadan rahatsız olarak gerekçeyle ilgili bir dalaşı kabul etti. Tartışma, başarılı olan taraf değişkenlik göstererek bir süre devam etti, sonunda zafer çok açık bir şekilde komiserden tarafa kayınca, Maire, yetkisini kullanarak dediklerini kabul ettirmeye mecbur kaldı. Tartışmada yenilmişti ama yine de Maire idi. Ve böylece, muhatabına yüzünü dönerek, Leon'a kısa ama kibarca derhal konserine geri dönmesini akıl verdi. "Şimdiden geç oldu," diye ekledi.

Leon sözünü ikiletmedi. Sabanın Zaferleri Barı'na süratle geri döndü. Heyhat! Onun yokluğunda seyirciler uçup gitmişti. Elvira, oldukça yıkılmış bir halde gitar kutusunun üzerinde oturuyordu. Topluluğun ikişer üçer dağılmasını seyretmiş, uzayan merasim bir şekilde cesaretini kırmıştı. Her adam, diye içinden geçiriyordu, cebinde onun kazancının bir parçasıyla çekiliyordu ve bu akşamın konaklamasının, yarınki tren masrafının ve son olarak da yarınki akşam yemeğinin, birbiri ardına barın kapısından dışarı yürüdüğünü, gecenin içinde kaybolduğunu gördü.

"Ne oldu?" diye sordu cansızca.

Ama Leon cevap vermedi. Etrafındaki yenilgi manzarasına bakıyordu. Az sayıda bir grup dinleyici kalmıştı, hem de en az umut vaat eden türde. Saatin yelkovanı 23.00'e doğru yükseliyordu.

"Kaybedilmiş bir savaş," dedi, sonra para kutusunu alarak boşalttı. "Üç frank ve yetmiş beş!" diye bağırdı, "buna karşılık konaklama için dört frank ve tren ücreti için de altı; tombala için vakit kalmadı! Elvira, bu Waterloo." Sonra oturdu ve ellerini umutsuzluk içinde buklelerinin arasına geçirdi. "Ah! Fichu Commissaire!" diye haykırdı, "Fichu Commissaire!"

"Hadi eşyaları toplayalım ve bitirelim. Başka bir şarkı için gayret edebiliriz ama salonda altı yarım peni bile yok."

"Altı yarım peni mi?" diye haykırdı Leon, "altı yüz bin şeytan! Bu şehirde bir tane bile insanoğlu yok. Sadece domuzlar, köpekler ve komiserler! Tanrı'ya dua et de yatağımıza sağ salim gidelim."

"Şom ağızlılık yapma!" diye feryat etti Elvira bir ürpertiyle.

Bunun üzerine hazırlıklarıyla uğraşmaya giriştiler. Eğer ki tombala olmuş olsaydı, tombalanın ödülleri olacak tütün kavanozu, sigara tabakası ve üç çift kol düğmesi notalarla beraber bir çıkına kondu. Gitar, şişman gitar kutusuna yerleştirildi. Elvira boynuna ve omzuna ince bir şal sardıktan sonra, bardan dışarı çıkıp Kara Kafa'ya doğru yola koyuldular.

Onlar pazar yerinden geçerken, kilisenin çanları 23.00'ü çaldı. Karanlık, yumuşak bir geceydi ve sokaklarda kimse yoktu.

"Her şey çok güzel," dedi Leon. "Ama içimde bir önsezi var. Gece henüz bitmedi."

III

Kara Kafa'da sokağa ışık verecek tek bir açıklık bile gözükmüyordu ve idare kapısı kapalıydı.

"Bu emsali görülmemiş bir şey," diye fikrini söyledi Leon. "23.05'te kapanan bir han! Üstelik barda geç saatlere kalan bir sürü iş gezgini vardı. Elvira, içim şüpheyle doluyor. Hadi, çanı çalalım." Çanın kuvvetli bir sesi vardı ve kemerin altında sallanınca,

tüm evi baştan aşağıya haşin, çınlayan yankılarla doldurdu. Ses, binanın manastırvari görünümünü vurguladı. İç karartıcı bir duygu, bir dua ve çile düşüncesi Elvira'nın zihnini ele geçirdi. Leon'a gelince, hazin bir beşinci perde için sahne talimatlarını okuyor gibi görünüyordu.

"Bu senin hatan," dedi Elvira. "Şom ağızlılık yaparsan böyle olur!" Tekrar çekti Leon çanın ipini. Dinsel tehlike çanı handa yankılar yarattı ve yankılar kaybolmadan önce, idare girişinde bir ışık hafifçe parıldadı, hiddetle yükselmiş ve titreyen güçlü bir ses duyuldu.

"Bu da nedir?" diye bağırdı dramatik ev sahibi, kapı kirişlerinin arasından. "Neredeyse gece yarısı ve siz saygın bir pansiyonun kapısına Prusyalılar gibi yaygara koparark mı geliyorsunuz? Ah! Şimdi sizi tanıdım! Adi sanatçılar! Polisle başı dertte olan insanlar! Bir de lordlar ve leydiler gibi çıkıp geliyor musunuz? Defolup gidin!"

"İzin verirseniz size hatırlatayım ki," diye yanıtladı Leon, heyecanlı bir ses tonuyla. "Müessesenizde bir konuğum. Uygun şekilde kayıt yaptırdım ve dört yüz frank değerinde eşyamı yerleştirdim."

"Bu saatte içeri giremezsiniz. Burası hırsızlar için bir meyhane değil, mohoklar[25], gece zamparaları ve laternacılar için de."

"Zalim," diye haykırdı Elvira çünkü laternacı lafı tam yerine dokunmuştu.

"O zaman eşyalarımı talep ediyorum," dedi Leon, şiddeti azalmamış bir vakarla.

"Eşyalarınız hakkında hiçbir şey bilmiyorum."

"Eşyalarıma el mi koyuyorsun? Eşyalarıma el koymaya mı cüret ediyorsun?"

"Sen kimsin? Karanlık, seni çıkaramıyorum."

"Pekâlâ, öyleyse eşyalarıma el koyuyorsun," diye sonuca vardı Leon. "Buna pişman olacaksın. İşkencelerle seni hayata küstüre-

25 18.yüzyıl İngiltere'sinde geceleri Londra sokaklarında insanlara saldıran aristokrat kabadayılar. Sözcük, Mohawk kökeninden gelmektedir. (ç.n)

ceğim, mahkemeden mahkemeye sürükleyeceğim. Fransa'da eğer ki adalet varsa, seninle benim aramda sağlanacak. Ayrıca seni dile düşüreceğim. Seni bir şarkıya koyacağım; -sövgü dolu, edepsiz ve popüler bir şarkı- delikanlıların sana sokakta söyleyeceği ve gelip de gece yarısı şu kirişlerin arasından uluyacağı bir tane!" Her deyişte sesini yükseltmeye devam etmişti çünkü tüm bu süre boyunca hancı uysallıkla geri çekiliyordu ve artık son ışık parıltısı da kemerden kaybolunca, son ayak sesleri de içeride yitip gidince, Leon kahramanca bir yüz ifadesiyle karısına döndü: "Elvira, artık hayatta bir vazifem var. Bu adamı, Eugene Sue'nun kapıcıyı mahvettiği gibi mahvedeceğim. Hadi bir an önce jandarmaya gidelim ve intikamımıza başlayalım." Duvara yaslanmış gitar kutusunu aldı ve içleri kızgınlıkla dolu olarak sessiz, zayıf ışıklı şehirde yola koyuldular.

Jandarma, kısmen bahçelerle kaplanmış, geniş bir avlunun ucunda, telgraf bürosunun yanına gizlenmişti ve burada halkın tüm çobanları, kilit altında, memnun bir uykuda yatıyorlardı. Birini uyandırmak için kapıya epey vurmaları gerekti. O da, en sonunda kapıya geldiğinde, "bunun kendisini hiç ilgilendirmediği" dışında söyleyecek söz bulamadı. Leon onu mantıkla ikna etmeye çalıştı, onu tehdit etti, ona yalvardı. "İşte," dedi, "Madam Berthelini, akşam kıyafetleri içinde, -hassas bir kadın- dokunaklı bir durumda." Sonuncusu, sanırım, bir etki yaratmak için ilave edilmişti ama tüm bunlara karşı asker aynı cevabı verdi: "Bu beni hiç ilgilendirmez."

"Pekâlâ," dedi Leon, "öyleyse komisere gideriz." Oraya gittiler. Makamı kapalı ve karanlıktı ama ev yakındaydı ve kısa bir süre sonra Leon çılgın bir adam gibi çanı sallıyordu. Komiserin karısı pencerede belirdi. İplik makarası gibi uzun ince bir kadındı ve komiserin henüz eve gelmediği bilgisini verdi.

"Maire ile mi?" diye ısrar etti Leon.

Kadın bunun çok da olasılık dışı olmadığını düşünüyordu.

"Maire'in evi nerede?"

Kadın da ona bu konuda oldukça karışık bir bilgi verdi.

"Sen burada kal, Elvira. Belki yolda onu kaçırırım. Eğer döndüğümde, seni artık burada bulamazsam, derhal ardından Kara Kafa'ya gelirim." Sonra Maire'in evini bulmak için yola koyuldu. Bu iş çıkmaz sokaklar arasında on dakikalık bir gezinme gerektirdi ve vardığında çoktan gece yarısını yarım saat geçmişti. Birkaç kalın kestane ağacının üzerinden sarktığı uzun beyaz bir bahçe duvarı, posta kutusu ve demirden bir çan tutamacı olan bir kapı; Maire'in hanesinde görülebilen sadece bunlardı. Leon çan tutamacını iki eline birden aldı ve kaldırım üzerinde öfkeyle sıçradı. Çanın kendisi duvarın tam öbür tarafındaydı, onun hareketine karşılık verdi ve gecenin içine uzun, geniş bir telaş verici çınlama yaydı.

Sokağın karşısındaki bir evde bir pencere ardına kadar açıldı ve bir ses bu zamansız gürültünün sebebini sordu.

"Maire'i istiyorum."

"Bu saatte yataktadır."

"Tekrar kalkması gerek," diye kabaca cevap verdi Leon ve çan tutamacını bir kere daha sıkıca yakalamaya yöneldi.

"Asla duyuramazsınız. Bahçe çok geniştir, ev, en uzak ucunda; ayrıca hem Maire hem de kâhyası sağırdır."

"Ah!" dedi Leon, duraklayarak. "Maire sağır, öyle mi? Bu açıklıyor." Ve anlık bir rahatlama duygusuyla akşamki konseri düşündü. "Ah! Demek ki Maire sağır, bahçe geniş ve ev uzak ucunda?"

"Tüm gece çanı çalabilirsiniz," diye ekledi ses, "ama hiçbir şey değişmez. Sadece beni uyanık bırakırsınız."

"Teşekkür ederim, komşu. Uyuyacaksınız." Sonra en hızlı yürüyüşüyle tekrar komiserin evine doğru kaçarcasına uzaklaştı. Elvira hâlâ kapının önünde bir ileri bir geri yürüyordu.

"Gelmedi mi?"

"Gelmedi."

"İyi," diye karşılık verdi Leon. "Adamımızın içeride olduğuna eminim. Gitar kutusuna bakayım. Bu kuşatmayı şeklen kuraca-

ğım, Elvira. Kızgınım, gücendim, saldırganlığa meylettim ama Yaratana şükürler olsun ki, hâlâ eğlence anlayışım var. Bir serenatla adaletsiz yargıcın başının eti yenecek, Elvira. Onu ayağa kaldır, -onu ayağa kaldır." Bu arada kutuyu açmıştı, birkaç tele vurdu ve çok çekici bir şekilde İspanyolvari bir tavra büründü.

"Şimdi, sesini hisset. Hazır mısın? Beni takip et!" Gitar tıngırdadı, sonra iki ses uyum içerisinde ve irkilten bir gürültüyle yükseldi, yaşlı Beranger'ın bir şarkısının nakaratı ile:

"Commissaire! Commissaire! Colin bat sa menagere."

Castel-le-Gachis'in taşları bu cüretkâr buluş karşısında titredi. Şimdiye kadar gece, istirahat ve gece takkeleri ile kutsaldı. Peki, ama şimdi bu neydi? Pencereler ardı ardına açıldı, kibritler çakıldı ve mumlar titremeye başladı. Şiş, uykulu yüzler dışarıya, yıldız ışığında hayal meyal görünenlere baktılar. Komiserin evinin önünde iki siluet vardı, ikisi de dimdikti, başları geriye atılmış, gözleri yıldızlı gökleri sorguya çekiyor; gitar, eksik bir orkestra gibi acı acı haykırıyor, bağırıyor ve yankı yapıyor; sesler, canlı ve ateşli bir servisle, uygun nakaratı komiserin penceresine savuruyordu. Tüm nakaratlar görevlinin adını tekrarlıyordu. Castel-le-Gachis'in gündelik hayatındaki bir parçadan ziyade bir Moliere farsındaki antrakt gibiydi.

Komiser, müziğin etkisine teslim olan komşuların ilki olmasa da, sonuncusu da değildi ve yatak odasının penceresini kızgınlıkla ardına kadar açtı. Öfkeden kendinden geçmişti. Çılgınca bağırıp çağırarak, el kol hareketleri yaparak pencere pervazından epeyce eğildi; beyaz gece takkesinin püskülü canlı bir şeymiş gibi dans ediyordu. Ağzını şimdiye kadar görülmemiş boyutlarda açtı ama yine de sesi, ağzının içinden bir kükreme gibi kopmak yerine cırtlak, kısık ve sarsak olarak ortaya çıktı. Biraz daha serenatla, belli ki, inme ile tanışıklığı daha da artacaktı.

Lisanını taklit etmekten tiksinirim ama lafı gelmişken, kendi halinde bir hikâye anlatıcısı için çok ciddi birçok konuya değindi. Her ne kadar konuşması seri bir adam olarak bilinse ve emre amade kuvvetli bir ifade gücüne sahip olsa da, bu gece kendini o kadar

dikkate değer bir şekilde aştı ki, diğerleri gibi serenadı dinlemek için yatağından kalkmış olan bakire bir hanım, ikinci cümlede penceresini kapatmaya mecbur kaldı. Duydukları bile vicdanının huzurunu kaçırdı ve ertesi gün artık pek de bakire bir hanım sayılmayacağını söyledi.

Leon içinde bulunduğu zor durumu açıklamaya çalıştı ama cevap olarak tutuklanma tehditleri dışında bir şey almadı.

"Yanına gelirsem," diye haykırdı Komiser.

"Hayhay, yapın!"

"Yapmayacağım!"

"Cesaret edemezsin!"

Bunun karşılığında Komiser penceresini kapadı.

"Her şey bitti. Belki de serenat kötü bir karardı. Bu hödüklerin hiç mizah anlayışı yok."

"Hadi buradan gidelim," dedi Elvira, bir ürpertiyle. "Tüm bu insanlar bakıyorlar -bu çok kaba ve çok merhametsizce." Sonra kızgınlığa bir kere daha boyun eğerek "zalimler!" diye haykırdı, mum ışığındaki seyircilere yüksek sesle: "Zalimler! Zalimler! Zalimler!"

"Suave qui peut[26]," dedi Leon. "Şimdi yaptın işte."

Sonra gitarı bir eline, kutuyu da diğerine alarak, bu saçma maceranın olay yerinden, sadece telaş denemeyecek kadar telaşlı bir şeyle yola düştü.

IV

Castel-le-Gachis'in batısında, dört sıra ulu ıhlamur ağacı, bu yıldızlı gecede iki tarafı zifiri karanlık geçitlerle çevrili loş bir bulvar oluşturmuştu.

Orada burada ağaç gövdelerinin arasında taş sıralar yerleştirilmişti. Hiç rüzgâr esintisi yoktu. Ağaçlıklı yollarda ağır rayihalı bir hava dolanıyordu ve her bir yaprak, dalında hareketsiz duruyordu.

26 "Becerebilen kendini kurtarsın." (ç.n)

Birkaç hanın kapısını boş yere çaldıktan sonra, Bertheliniler geceyi geçirmek için nihayet buraya gelmişlerdi. Sevimli bir çekişmeden sonra, Leon ceketini Elvira'ya vermekte ısrar etmişti. İlk sıranın üzerinde sessizlik içinde oturdular. Leon, ağaçların içlerine ve ötesine, boşuna adlarını hatırlamaya çalıştığı takımyıldızlarına doğru bakarak sonuna kadar içtiği bir sigara yaktı. Sessizliği kilisenin çanı bozdu. Dört tane on beş dakikayı ince ve çınlayan bir ölçüyle çaldı; ardından, bir titremeyle sönüp giden tek bir kalın vuruş geldi ve sessizlik egemenliğini yeniden kurdu.

"Gün ışığına dört saat var. Hava ılık, yıldızlı, kibrit ve tütünüm var. Sakın abartmayalım, Elvira -bu deneyim kesinlikle büyüleyici. İçimde bir coşku hissediyorum; yeniden doğdum. Bu hayatın şiiri. Cooper'ın romanlarını düşün, hayatım."

"Leon," dedi kadın hiddetle, "nasıl olur da bu kadar çılgın ve rezil saçmalıklardan söz edebilirsin? Tüm geceyi açık havada geçirmek -bu bir kâbus gibi! Öleceğiz."

"Sürüklenip götürülmene izin veriyorsun," diye yanıtladı adam yatıştırıcı bir şekilde. "Burası hiç de fena değil, sadece sen kara kara düşünüyorsun. Gel hadi, bir sahne tekrarlayalım. Alceste ve Celimene'i çalışalım mı? Hayır mı? Ya da 'İki Yetim'den bir sahne? Gel hadi, kafanı meşgul eder. Senin karşında daha önce hiç oynamadığım gibi oynayacağım; sanatın kemiklerimde kıpırdandığını hissediyorum."

"Dilini tut, yoksa beni delirteceksin! Sen hiçbir şeyi ciddiye alamaz mısın -bu berbat durumu bile mi?"

"Ah! Berbat," diye itiraz etti Leon. "Berbat doğru kelime değil. Ne, nerede olmalıydın? 'Dites, le jeune belle, ou voulez-vous aller?'[27]" diye neşeyle şarkı söyledi. "Pekâlâ, şimdi," diye devam etti, gitar kutusunu açarak, "senin için başka bir fikir: Şarkı söyle. 'Dites, le jeune belle!'şarkısını söyle. Moralini düzeltir, Elvira, eminim." Sonra bir cevap beklemeden müziği tıngırdatmaya başladı. İlk akortlar, komşu sırada uzanmış uyuyan genç bir adamı uyandırdı.

27 "Dedi ki, genç dilber, ya siz gitmek isterseniz?" (ç.n)

"Selam!" diye bağırdı genç adam. "Kimsiniz?"

"Hangi kralın adına, Zezonian?" diye yüksek sesle konuştu sanatçı. "Konuş veya öl." Tam olarak böyle değilse de, bir Fransız trajedisinden alınma, buna yakın bir şeylerdi.

Genç adam alacakaranlıkta yaklaştı. Uzun boylu, kuvvetli, efendice ve bir parça şiş yüzlü bir adamdı. Gri tüvit bir takım ile aynı malzemeden geyik avcısı şapkası giymişti ve şimdi ileriye doğru gelirken kolunun birine asılmış bir sırt çantası taşıyordu. "Siz de mi burada kamp yapıyorsunuz?" diye sordu, güçlü bir İngiliz aksanıyla. "Arkadaşlık için üzgün değilim."

Leon, talihsizliklerini açıkladı. Diğeri de onlara yürüyüş turunda olan bir Cambridge üniversite öğrencisi olduğunu, parasının bittiğini, gece konaklamalarını artık ödeyemediğini, iki geceden beridir dışarıda kamp kurmakta olduğunu ve bu tatbikatı en az iki gece daha sürdürmesi gerektiğinden endişe ettiğini anlattı. "Şansıma, keyifli bir hava," diye devam etti.

"Bak, duydun, Elvira. Madam Berthelini, bu önemsiz hadiseden saçma bir şekilde etkilendi. Kendi adıma, durumu romantik buluyorum ve rahatsızlık verici olmaktan uzak ya da en azından," diye ekledi, taş sıranın üzerinde kımıldayarak, "bekleneceği kadar rahatsızlık verici değil. Ama lütfen oturun."

"Evet," diye karşılık verdi üniversite öğrencisi, oturarak. "Alıştığınızda, aksine hoş bir durum; sadece yıkanmak müthiş derecede zor... Temiz hava, şu yıldızlar ve cisimler hoşuma gidiyor."

"Aha!" dedi Leon, "Mösyö, bir sanatçı."

"Bir sanatçı mı?" diye karşılık verdi diğeri, boş bir dik bakışla. "Bildiğim kadarıyla değil."

"Affedersiniz, gökteki cisimlerle ilgili olarak az önce söylediklerniz..."

"Ah! Saçmalık! Bir adam yıldızları takdir edebilir ve canı ne isterse o olabilir."

"Yine de sizde bir sanatçının ruhu var, Bay -özür dilerim; patavatsızlık olmazsa, adınızı rica edebilir miyim?"

"Adım, Stubbs."

"Teşekkür ederim. Benimki Berthelini; Montrouge, Belleville ve Montmarte tiyatrolarının eski sanatçısı. Alçakgönüllü görünsem de, birden fazla önemli rolde sanatımı alkışlarla icra ettim. Basın, benim aynı adlı eserdeki Dağların Uluyan Şeytanı rolümün övgüsünde hemfikirdi. Size şimdi takdim edeceğim hanım, kendisi de bir sanatçıdır ve belirtmeden geçemeyeceğim, kocasından daha iyi bir sanatçıdır. Aynı zamanda bir virtüözdür. Belli başlı Paris müzikhollerinden birinde neredeyse yirmi tane başarılı şarkı bestelemiştir. Ama devam edecek olursak, sizde bir sanatçının ruhu olduğunu söylüyordum Mösyö Stubbs, böyle bir bahiste bilirkişi olmamı kabul etmelisiniz. İçgüdülerinizi yanıltmayacağınıza güveniyor, bir sanatçılık kariyerinin peşinden gitmeniz için yalvarıyorum."

"Teşekkür ederim," diye karşılık verdi Stubbs, bir kıkırdamayla. "Bir banker olacağım."

"Hayır, öyle söylemeyin. O, olmaz. Sizin tabiatınızda biri o kadar alçalmamalı. Tek tük birkaç mahrumiyet nedir ki, yüce ve soylu bir amaç için çalıştığınız sürece?"

"Bu adam çılgın," diye düşündü Stubbs. "Ama kadın oldukça hoş ve adamın kendisi de, ona bakacak olursan, kötü bir eğlence sayılmaz." Söyledikleri farklıydı. "Sanırım bir aktör olduğunuzu söylediniz?"

"Kesinlikle öyle. Öyleyim ya da heyhat, öyleydim!"

"Ve benim de bir aktör olmamı istiyorsunuz, öyle mi? Eh, bayım, hiçbir zaman o kadar ıvır zıvırı öğrenemem; hafızam bir elek gibidir. Ayrıca rol yapmaya gelince, bir kediden daha fazla fikrim yok."

"Sahne tek yol değildir. Bir heykeltıraş olun, bir dansçı olun, bir şair veya yazar olun; kısacası yüreğinizin gittiği yere gidin ve ölmeden önce esaslı bir iş yapın."

"Ve siz tüm bunları sanat olarak mı adlandırıyorsunuz?"

"Eh, elbette! Hepsi de sanatın dalları değil mi?"

"Ah! Bilmiyorum. Bir sanatçının resim yapan bir insan olduğunu sanıyordum[28]." Şarkıcı ona şaşkınlık içinde gözlerini dikti.

"Bir lisan farklılığı," dedi en sonunda. "Şu Babil Kulesi, ne zaman bedelini ödemiş olacağız? İngilizce konuşabilseydim beni daha kolaylıkla anlayabilirdiniz."

"Laf aramızda, öyle olacağını sanmıyorum. Bu konu hakkında bir hayli fazla düşünmüşe benziyorsunuz. Kendi adıma, ben yıldızları takdir ediyor, onları parlarken görmekten hoşlanıyorum -çok keyifli- ama bunun sanatla ne ilgisi olduğu hakkında en ufak bir fikrim varsa, beni sallandırın! Benim harcım değil, görüyorsunuz. Bir entelektüel değilim. Sınavlarımı zorla geçmek konusunda bitip tükenmez sıkıntılarım var, size söyleyeyim! Ama aslında niteliksiz bir tip değilim," diye ekledi, muhatabının loş yıldız ışığında bile üzüntülü göründüğünü fark ederek. "Ayrıca tiyatroyu ve müziği ve gitarları ve öyle şeyleri severim." Leon, halden anlamanın eksik olmadığını sezdi. Konuyu değiştirdi.

"Demek ki yayan seyahat ediyorsunuz? Ne romantik! Ne cesurca! Peki, ülkemi nasıl buldunuz? Bu vahşi tepelerimizin arasındaki manzara sizi nasıl etkiledi?"

"Eh, doğrusu," diye başladı Stubbs, -manzaranın umurunda olmadığını söylemek üzereydi, ki bu hiç de doğru değildi. Aksine, sadece sporcu bir üniversite öğrencisinin yüksekten atmasıydı ama Berthelini'nin farklı türde bir karşılıktan hoşlanacağını tahmin etmeye başlamıştı ve yerine başka bir şeyler söyledi- "Doğrusu, keyifli olduğunu düşünüyorum. Bana bu yukarılarda hoş bir şey olmadığını söylemişlerdi, gezi kitabı bile öyle söylüyordu ama ne kastettiklerini bilmiyorum. Bence müthiş çekici -inanın bana, bence öyle." Tam bu anda, en beklenmedik şekilde, Elvira gözyaşlarına boğuldu.

"Sesim!" diye haykırdı. "Leon, burada daha fazla kalırsam, sesimi kaybedeceğim!"

"Bir saniye daha bile kalmayacaksın," diye bağırdı aktör. "Bir

28 Orijinal metinde İngilizce olarak "artist" hem sanatçı hem de ressam; "art" hem sanat hem de resim anlamındadır. (ç.n)

kapıyı kırmam gerekse de, şehri yakmam gerekse de, sana bir sığınak bulacağım."

Bunları söyledikten sonra gitarı yerleştirdi ve kadını bir parça okşayışla yatıştırarak kolunu kendisininkine doğru çekti.

"Mösyö Stubbs," dedi, şapkasını çıkararak, "size önereceğim kabul töreni oldukça belirsiz ama sizden, bize dostluğunuzun zevkini bahşetmenizi istirham ederim. Şu anda biraz utanmış durumdasınız; hakikaten, size gerekli olan avansı vermeme müsaade etmelisiniz. Bunu bir lütuf olarak istiyorum. Bu kadar tuhaf bir şekilde karşılaştıktan sonra, bu kadar çabuk ayrılmamalıyız."

"Ah! Hadi, biliyorsunuz izin vermem mümkün değil, sizin gibi bir adamın..." Sonra orada durakladı, öyle veya böyle yanlış yolda olduğunu hissederek.

"Gözdağı veriyor olmayı dilemem," diye devam etti Leon, gülümseyerek. "Ama reddederseniz, bunu gerçekten de hiç hoş karşılamam."

"Bu işten nasıl sıyrılacağımı bilemiyorum," diye düşündü üniversiteli. Bir duraklamanın ardından, yüksek sesle ve yeterince sevimsizce dedi ki: "Tamam. Ben, ben, elbette çok minnettarım." Sonra, içinden şöyle düşünerek onları takip etmeye koyuldu: "Ama bu kötü bir tarz, ne olursa olsun, bir adama zorla minnet yüklemek."

V

Leon, sanki nereye gittiğini kesin olarak biliyormuşçasına uzun adımlarla yürüdü. Madamın hıçkırıkları hâlâ belli belirsiz duyuluyordu ve kimseden tek bir söz çıkmıyordu. Onlar geçerken bir avludaki köpek kızgınca havladı, kilisenin saati 02.00'yi vurdu, birçok ev saati de kulak tırmalayan seslerle onun ardından veya önünden geldi. Tam o sırada Berthelini'nin gözleri bir ışık yakaladı. Şehrin dış mahallelerindeki küçük bir evde yanıyordu ve şimdi

grup adımlarını oraya yöneltmişti.

"Her zaman bir kısmet vardır," dedi Leon.

Söz konusu ev; sokaktan kısmen bahçe, kısmen turp tarlası olan geniş bir açıklıkla uzak duruyordu. Her iki kanattan ileride de girişle dik açı yapan birçok müştemilat vardı. Bunlardan biri henüz yeni tadilattan geçmişti. Duvara ve çatıya kuzeye bakan kocaman bir pencere yapılmıştı ve Leon onun bir stüdyo olduğunu ummaya başladı.

"Eğer ki bir ressamsa," dedi bir kıkırdamayla, "bire on bahse girerim, ihtiyaç duyduğumuz kadar iyi karşılanırız."

"Ressamların esasen fakir olduğunu sanırdım," dedi Stubbs.

"Ah! Dünyayı benim kadar iyi tanımıyorsunuz. Ne kadar fakirse, bizim için o kadar iyi!" Sonra üçlü turp tarlasının içine ilerledi.

Işık zemin kattaydı. Bir pencere parlak ve diğer iki tanesi zayıfça aydınlanmış olduğuna göre, geniş bir odanın bir köşesinde tek bir lamba olduğu düşünülebilirdi. Ayrıca belli bir titreme ve geçici bir küçülme de canlı bir ateşin bu etkiye katkısı olduğunu gösteriyordu. Bir insan sesinin sedası şimdi duyulur hale gelmişti ve izinsiz yolcular dinlemek için durakladılar. Yüksek ve öfkeli bir perdeden gelmişti ama yine de hoş, tok ve erkeksi bir sesti. Konuşma çok hararetliydi, tümüyle seçilir olmak için fazla hararetli; yükselen ve alçalan bir söz seli, arada sırada bir deyim, sanki konuşmacı onun faziletine bel bağlamış gibi kendi başına ortaya atılıyordu.

Aniden bir başka insan sesi araya katıldı. Bu seferki bir kadına aitti ve eğer adam kızgınsa, kadın hiddetinden çileden çıkmıştı. Mağdur olan erkeklerce bilinen o tamamıyla anlamsız soğukkanlılık vardı. O cansız, doğal olmayan ve cinayet ile histeri arasında tam olarak dengedeki bir ruhu gösteren konuşma şekli; bazen en iyi kadınların bile en sevdikleri kişilere ölümden beter laflar dile getirdiği ses tonu. Eğer kabirlerindeki bilinmez iskeletlere konuşma yeteneği bahşedilseydi, başka türlü değil de, böyle mi söylev verirlerdi? Leon cesur bir adamdı ve korkarım bir parça şüpheci

olma eğilimindeydi -Katolik bir ülkede eğitilmişti- ama çocukluğun alışkanlıkları baskın çıktı ve dindarca haç çıkardı. Meslek hayatı boyunca birçok kadınla karşılaşmıştı. İçgüdüsünün onu yanıltmadığı besbelliydi çünkü erkek sesi anında şiddetli bir kızgınlıkla yaygarayı bastı.

Kadının katılımının önemini kavramamış olan üniversiteli, adamdaki değişim karşısında kulak kesildi. "Arsız bir kavga olacak," diye fikir yürüttü.

Kadından başka bir sert karşılık geldi, hâlâ soğukkanlı ama biraz daha yüksek perdede.

"Histeri mi?" diye sordu Leon karısına. "Sahne talimatı mı?"

"Nereden bilebilirim?" diye karşılık verdi Elvira, bir parça ekşice.

"Ah! Kadın, kadın!" dedi Leon, gitar kutusunu açmaya başlayarak. "Bu hayatımın külfetlerinden biri, Mösyö Stubbs; birbirlerini tutarlar, hep bir düzen yokmuş gibi davranırlar, bunun tabiat olduğunu söylerler. Etkileyici bir sanatçı olan Madam Berthelini bile!"

"Sen kalpsizsin, Leon. O kadının başı dertte."

"Peki, ya adam, meleğim?" diye sorguladı Berthelini, gitarın askısını geçirerek. "Peki, ya adam, aşkım?"

"O bir erkek."

"Duyuyor musunuz?" dedi Leon, Stubbs'a. "Sizin için çok geç değil. Ses tonuna dikkat edin. Peki, şimdi onlara ne sunacağız?"

"Şarkı mı söyleyeceksiniz?" diye sordu Stubbs.

"Ben bir ozanım. Sanat aşkımın karşılığında sıcak bir karşılama talep ediyorum. Bir banker olsam, bu kadarını yapabilir miydim?"

"Eh, buna ihtiyacınız olmazdı, biliyorsunuz."

"Aman Tanrım! Ama bu doğru, Elvira, bu doğru."

"Elbette doğru," diye yanıtladı kadın. "Bilmiyor musun?"

"Hayatım," diye cevap verdi Leon, etkileyici bir şekilde. "Ben sadece neyin makbul olduğunu biliyorum. Benim hayata dair tec-

rübelerim bile üstün bir şekilde yaratılmış bir sanat eseridir. Ama onlara ne sunacağız? Münasip bir şey olmalı."

Üniversitelinin aklından Bırakın Herifler Eğlensin'in görüntüleri geçti ama şiirin İngilizce olduğu ve melodiyi bilmediği aklına geldi. Dolayısıyla herhangi biri öneri katkısında bulunmadı.

"Evsizliğimiz hakkında bir şeyler," dedi Elvira.

"Buldum," diye haykırdı Leon. Sonra Pierre Dupont'un bir şarkısına girişti: "Savez-vous ou gite Mai, ce joli mois?"

Elvira ona katıldı, Stubbs da; iyi bir kulak ve sesle ama müziğe aşinalığı eksikti. Leon ve gitar duruma uygundu. Aktör, gırtlaktan gelen notalarını bolca ve şevkle dağıtıyordu. Siyah buklelerini arkaya savurarak, hamasi tarzıyla gökyüzüne bakarken, ona, tüm yıldızlar çabasına sessiz bir alkışla katkıda bulunuyormuş ve evren koro olarak sessizliğini ödünç vermiş gibi geliyordu. Bu gökteki cisimlerin en iyi özelliklerinden biridir, özel olarak herkese aittirler ve Leon gibi teşvike gerek olmadan idare etmeyi başarabilen, iflah olmaz bir Endymion[29] için her zaman kendisi dünyanın merkezidir.

Bir tek o -ve üçünün içinde en kötü şarkıcının o olduğunu belirtmek gerek- müziği gerçekten ciddiye alıyordu ve serenadı coşkun bir sanatsal bakış açısıyla değerlendiriyordu. Elvira'nın zihni, öte yandan, nasıl karşılanacakları ile meşguldü. Stubbs'a gelince, tüm bu olayı kaba bir şaka olarak görüyordu.

"Mayıs'ın sığınağını biliyor musunuz, o latif ayın?" diye devam etti üç ses turp tarlasında.

Evin sakinleri açıkça telaşlanmışlardı. Işık, bir yandan öbür yana hareket etti, bir pencerede güçlenip, diğerinde solgunlaşarak; sonra kapı ardına kadar açıldı ve gömlek giymiş bir adam, bir lamba taşıyarak eşikte belirdi. Güçlü kuvvetli genç bir adamdı, saçı ve sakalı karmakarışıktı, bağrı açıktı. Gömleği yağlıboya ile soytarımsı bir karmaşada lekelenmişti, kemerli pantolonunun sarkmasında ve gevşekliğinde bir taşra havası vardı.

29 Yunan mitolojisinde, çok yakışıklı bir çoban, avcı veya kral. (ç.n)

Onun hemen arkasında ve aslında omzunun üzerinden, bir kadının yüzü karanlığın içine bakıyordu. Hâlâ genç olsa da, solgun ve biraz bitkindi. Azalmakta, kaybolmakta olan, yakında tamamen gidecek bir sevimlilik taşıyordu ve ifadesi hem kibar hem de dokunaklıydı; insana hafifçe bazı ilaçların tadını anımsatıyordu. Her şeye karşın hoşlanılmayacak bir yüz değildi. Sevimlilik uçup gittiğinde, sanki kaçınılmaz bir solgun güzellik onun yerini alacakmış gibi görünüyordu ve hem yumuşaklık hem de haşinlik gençliğin özellikleri olduğundan, yıllar geçtikçe, her ikisinin de durağan, cesur ve hiç de şefkatsiz olmayan bir mizaçta birleşecekleri umut edilebilirdi.

"Bu da nedir?" diye bağırdı adam.

VI

Leon, derhal şapkasını eline alıp alışılmış zarafetiyle ileri çıktı. Kendisine sahnede bir alkış tufanı kazandırabilecek bir andı. Elvira ve Stubbs arkasından ilerlerdiler, tıpkı Tanrı Apollo'yu takip eden bir çift Admetus'un koyunu gibi.

"Bayım," dedi Leon, "vakit affedilmez derecede geç ve ufak serenadımızda bir münasebetsizlik havası var. İnanın bana, bayım, bu bir yalvarış. Mösyö bir ressam, anladığım kadarıyla. Biz de burada gecenin karanlığında ve sığınaksız kalmış üç sanatçıyız. Biri kadın, -hassas bir kadın- akşam kıyafeti içinde, dokunaklı bir durumda. Bu, kocası Mösyö'nün arkasında hayal meyal sezdiğim, yüzü etkileyici şekilde tutarlı bir aklı belirten Madam'ın kadın kalbini etkilemekten uzak olmayacaktır.

Ah! Mösyö, Madam, tek bir âlicenap hareketle üç insanı mutlu edeceksiniz! Ateşinizin yanında iki üç saat... -bunu Mösyö'den sanat adına, Madam'dan ise kadınlığın kutsallığı adına rica ediyorum." İkisi, sözsüz bir fikir birliğine varmış gibi kapıdan geri çekildiler.

"İçeri girin," dedi adam.

"Entrez, Madame," dedi kadın.

Kapı doğrudan evin mutfağına açılıyordu, görünüşe bakılırsa burası tek oturma odasıydı. Mobilya hem sade hem de pek azdı ama duvarda bir iki tane güzelce çerçevelenmiş manzara resmi vardı, önceden bir serginin heyet odalarını ziyaret etmiş ve oradan ihraç edilmiş gibiydiler.

Leon resimlere doğru yürüdü ve sırayla her birinin önünde, her zamanki etkileyici kavrayışı ve kudretiyle bir uzman rolünü canlandırdı. Evin efendisi, karşı konulmaz biçimde cezbedilmişçesine, tuvalden tuvale lambayla peşinden gitti.

Elvira, doğrudan kendisini ısıtmaya giriştiği ateşin yanına götürülürken, Stubbs da döşemenin ortasında durmuş, Leon'un davranışlarını gözlerinde uysal bir şaşkınlıkla izliyordu.

"Onları günışığında görmelisiniz," dedi ressam.

"Kendime bu zevk için söz veriyorum. Siz, bayım, bir gözlem yapmama izin verirseniz, kesinlikle kompozisyon ustalığına sahipsiniz."

"Çok iyisiniz. Ama ateşin daha yakınına gelmez misiniz?"

"Seve seve."

Ve tüm grup biraz sonra masada acele yapılmış ve pek güzel olmayan, hafif şarapların en adisiyle birlikte yenen soğuk bir akşam yemeğinin etrafında toplanmıştı. Hiç kimse akşam yemeğini beğenmemişti ama kimse şikâyet etmedi. Hepsi de bozuntuya vermeden, bıçak ve çatallarla büyük bir gürültü çıkardılar. Leon'u tek bir soğuk sosisi yerken görmek, bir zaferi görmekti. İşi bittiğinde, biftek yiyen bir barona yetecek kadar pandomimin üstesinden gelmişti ve fazla kaçıran birinin gevşemiş ifadesine sahipti.

Elvira doğal olarak Leon'un yanına ve Stubbs da doğal olarak, her ne kadar bilinçsizce de olsa, Elvira'nın yanına yerleştiği için ev sahibi ve sahibesi beraber kalmışlardı. Yine de birbirlerine tek bir söz bile yöneltmediklerini belirtmek gerek, göz göze bile gelmeye tenezzül etmediklerini de. Bölünmüş çatışma hâlâ aksi duygular

olarak varlığını sürdürüyordu ve misafirler ayrılır ayrılmaz önceki kadar şiddetli bir şekilde patlak verecekti. O konudan bu konuya atlayarak konuştular -grup oybirliğiyle yatağa gitmek için çok geç olduğu fikrini belirtti ama o ikisi birbirlerine karşı hiç gevşemediler. Goneril ve Regan, kardeşçe atışmalarında husumete daha fazla boyun eğmiş değillerdi.

Elvira, gecenin tüm heyecan verici olaylarından dolayı o kadar yorulmuş bulunuyordu ki, hem rahat hem de kusursuz olan topluluk tavırlarını bir kenara bırakır bırakmaz, üstelik olabilecek en doğal tavırla başını Leon'un omzuna yasladı. Aynı zamanda, tükenmişlik şefkati akla getirince de sağ elinin parmaklarını kocasının sol elininkilere kenetledi ve gözleri yarı kapalı, uyku ile uyanıklık arası altın bir sınırda içi geçti. Ama tüm bu zaman boyunca ne olup bittiğinin farkında değildi ve ressamın karısının kendisini kibir ve gıpta arası bakışlarla incelediğini gördü.

Leon'a bünyesi tütün kullanmayı talep ediyor gibi geldi ve bir sigara sarmak için ellerini, Elvira'nınkilerden çözdü. Bu nazikçe yapılmıştı ve bağımlılığının, karısının duruşunu daha da başka bir şekilde rahatsız etmemesi için özen gösterdi. Ama bu durum ressamın karısının dikkatini özel bir önemle çekmiş gibiydi. Bir an için dosdoğru önüne baktı, sonra tez ve kaçamak bir hareketle, masanın altında kocasının elini tuttu. Heyhat! El çabukluğuyla uğraşmasına gerek yoktu. Çünkü zavallı adam bu okşayış ile öyle alt üst oldu ki, bir kelimenin ortasında ağzı açık kalakaldı ve yüzünün ifadesi ile tüm gruba, düşüncelerinin farklı mecralara saptırıldığını açıkça beyan etti.

Eğer durum fena halde sevimli olmasaydı, saçma derecede maskaraca olurdu. Karısı dokunuşunu derhal geri çekti ama bir çaba harcaması gerektiği belliydi. Bunun üzerine genç adam kızardı ve bir an için harika göründü.

Hem Leon hem de Elvira bu yan hikâyenin farkına vardılar ve aralarında bir sarsıntı geçti çünkü onlar müzmin çöpçatanlardı, özellikle de zaten evli olanlar arasında.

"Affınızı dilerim," dedi Leon aniden. "Rol yapmakta fayda gör-

müyorum. Buraya gelmeden önce sesler duyduk, kendimi yeterince ifade edebilirsem -eksik bir ağız tadını gösteren."

"Bayım," diye başladı adam. Ama kadın ondan önce davrandı.

"Bu çok doğru. Utanmak için bir sebep göremiyorum. Eğer kocam bir çılgınsa, en azından sonuçlarını önlemek için elimden geleni yapacağım. Kafanızda canlandırın, Mösyö ve Madam," diye devam etti, Stubbs'ı yok saydığı için. "Bu sefil adam, -acemi bir ressam, bir yeteneksiz, bir afiş ressamı olmaya uygun olmayan- bu sabah bir dayıdan çok güzel bir teklif alıyor, -benim dayım, annemin çok sevgili erkek kardeşi- yılda neredeyse yüz elli pound gelirle bir kâtiplik ve bunu kafanızda canlandırın! Bunu reddediyor! Neden? Sanat aşkına! Sanatına bakın, diyorum ben de, ona bakın! Bakılmaya değer mi? Ona sorun, satılmaya uygun mu? İşte bu yüzden Mösyö ve Madam, beni pek içler acısı bir yaşama mahkûm ediyor; zevk olmadan, konfor olmadan, bir taşra şehrinin adi varoşunda. O non[30]!" diye haykırdı. "Non-je ne me tairai pas- c'est plus fort que moi![31] Bu beyefendileri ve bu hanımefendiyi yargıç olarak kabul ediyorum -bu nazik mi? Bu makul mü? Bu mertçe mi? Onun mesuliyeti altında daha iyisini hak etmiyor muyum? Onunla evlendikten sonra ve -görünür bir aksilikle- onu memnun etmek için hayatta her şeyi yaptıktan sonra?" Şimdiye kadar bir masanın çevresinde daha fazla utanmış bir topluluk olduğundan şüpheliyim. Herkes bir budala gibi görünüyordu ve en büyükleri de kocaydı.

"Mösyö'nün resmi, şu var ki," dedi Elvira, sessizliği bozarak. "Ayırt edicilik açısından eksik değil."

"Şu ayırt ediciliği var ki," dedi karısı, "kimse onu satın almayacak."

"Bana kalırsa bir kâtiplik," diye başladı Stubbs.

"Sanat, sanattır," diye daldı Leon. "Resme selam dururum. O, hayran olunandır, ilahidir, dünyanın ruhudur ve hayatın ihtişamı. Ama-" Sonra aktör durakladı.

30 "Ah! Hayır." (ç.n)

31 "Ben sessiz kalmayacağım- bu beni daha güçlü yapacak." (ç.n)

"Bir kâtiplik," diye başladı Stubbs.

"Size ne olduğunu söyleyeyim," dedi ressam. "Ben bir sanatçıyım, bu beyefendinin söylediği gibi. Resim budur ve başka türlüdür ama tabii ki karım hayatımı sürekli bir cehennem azabına çevirecekse, gidip düşünmeden kendimi boğmayı tercih ederim."

"Git!" dedi karısı. "Bunu yaptığını görmek isterim!"

"Diyecektim ki," diye kaldığı yerden devam etti Stubbs. "Bir adam kâtip olabilir ve canı istediği kadar resim yapabilir. Bir bankada kusursuz suluboya eskizler yapan bir adam tanıyorum, hatta birini yetmiş altıya sattı." Her iki kadına da bu bir güvenlik dayanağı gibi gözüktü. İkisi de umutla kocalarının yüz ifadesini tahkik etti, kendisi de bir sanatçı olan Elvira bile! Gel gör ki, kadın tabiatında daimi bir ticari taraf olmalı. İki adam bakıştılar: Trajikti. Zahmetli bir hayatın sonunda, çömezleri için hâlâ anlaşılmaz bir şey olduklarını fark eden iki filozof da daha farklı selamlaşmazdı.

Leon ayağa kalktı.

"Sanat, sanattır," diye tekrarladı üzüntüyle. "Suluboya eskizler değildir ya da piyanoda alıştırma yapmak. Yaşanacak bir hayattır."

"Ve bu arada insanlar açlıktan ölür!" diye fikrini belirtti evin kadını. "Bu bir hayatsa, bana göre değil."

"Size ne diyeceğim," diye aniden patladı Leon. "Siz, Madam, başka bir odaya gidin ve bunun hakkında karımla konuşun; ben de burada kalacağım ve bunun hakkında kocanızla konuşacağım. Bir sonuca varmayabilir ama deneyelim."

"Son derece istekliyim," diye yanıtladı genç kadın ve bir mum yakmaya girişti. "Bu taraftan lütfen." Sonra Elvira'yı yukarıya, bir yatak odasına götürdü.

"Gerçek şu ki," dedi, oturarak, "kocam resim yapamıyor."

"Benimki de daha fazla rol yapabiliyor değil."

"Yapabildiğini düşünürdüm; akıllı görünüyor."

"Öyledir ve ayrıca erkeklerin en iyisidir ama rol yapamaz."

"En azından benimki gibi katıksız bir şarlatan değil, en azından şarkı söyleyebiliyor."

"Leon'u yanlış anlıyorsunuz," diye karşılık verdi karısı, sevgi dolu bir ifadeyle. "Şarkı söylüyormuş iddiasında bulunmuyor bile. Bunun için fazla ince bir zevki var; yaşamak için bunu yapıyor. Ayrıca inanın bana, iki erkek de şarlatan değil. Bir amacı olan insanlar -gerçekleştiremedikleri bir tane."

"Şarlatan veya değil, siz neredeyse geceyi açık arazide geçirmek üzereydiniz; ben de kendi adıma açlıktan ölme korkusuyla yaşıyorum. Bir adamın amacının karısı hakkında etraflıca düşünmek olduğunu sanırdım. Ama görünen o ki, öyle değilmiş. Amaçları maskaralık etmek dışında bir şey değil. Ah!" diye isyan etti. "Şu benim adamı düşünmek bunaltıcı değil mi? Sadece yapabiliyor olsa, kimin umurunda? Ama yok, yapamıyor, benden daha fazla değil!"

"Hiç çocuğunuz var mı?"

"Hayır ama o zaman olabilir."

"Çocuklar çok şeyi değiştirir," dedi Elvira, bir iç çekişle.

Ve tam o sırada aşağıdaki odadan gitarda tıngırdayan bir nota uçup geldi. Biri diğerini izledi, sonra Leon'un sesi karıştı ve iki kadının konuşmasını durduran bir nağme çalınıp söylenmeye başlandı.

Ressamın karısı donakalmış bir insan gibi duruyordu. Onun gözlerine bakan Elvira, her notayla birlikte gönlünün içinden geçen her çeşit güzel hatırayı ve sevecen düşünceyi anlayabiliyordu. Gözünün önüne gelen gençliğinin bir parçasıydı: Yemyeşil bir Fransız ovası, elma çiçeklerinin kokusu, bir nehrin parlayan halkaları, aşkın sözleri ve varlığı.

"Leon, tam on ikiden vurdu," diye düşündü Elvira kendi kendine. "Nasıl olduğunu merak ediyorum." Nasıl olduğu yeterince basitti. Leon, ressama kur yapmaları ve hoş zamanlar ile bağlantılı bir nağme olup olmadığını sormuştu. İstediğini öğrenince de, biraz zaman geçmesine izin verip, şarkıyı kanatlandırmıştı "O mon amante, O mon desir, Sachons cueillir L'Heure charmante!"

"Affedersiniz Madam," dedi ressamın karısı. "Kocanız hayran-

lık duyulacak kadar iyi söylüyor."

"Bunu bir parça duygusallıkla söylüyor," diye yanıtladı Elvira, eleştirel bir havada. Gerçi kendisi de biraz duygulanmıştı çünkü şarkı yukarıdaki odada her iki tarafı da etkilemişti. "Ama bir aktör olarak, bir müzisyen olarak değil."

"Hayat çok acı, insanın parmaklarının arasından öylesine kayıp gidiyor."

"Öyle olduğunu düşünmüyorum. Bence iyi tarafları dayanıyor ve her gün daha da mükemmelleşiyor."

"Samimi olarak, bana ne tavsiye edersiniz?"

"Samimi olarak, kocamın dilediğini yapmasına izin veririm. Besbelli çok sevgi dolu bir ressam ve onu bir kâtip olarak henüz tecrübe etmediniz. Ve biliyorsunuz -sadece çocuklarınızın babası olarak bile- onu en iyi halinde tutmak en güzeli."

"O harika bir adamdır."

Güneş doğana kadar müziği ve güzel bir dostluğun tüm hallerini devam ettirdiler. Güneş doğarken, gökyüzü hâlâ yumuşak ve açıkken, eşikte, karşılıklı sonsuz esenlik dilekleriyle ayrıldılar. Castel-le-Gachis, dumanlarını altın rengi doğuya doğru göndermeye başlamıştı ve kilisenin çanı 06.00'yı vuruyordu.

"Gitarım dost bir ruh," dedi Leon, o ve Elvira hana doğru giden en yakın yolu seçerken. "Bir komiseri diriltti, bir İngiliz turist ortaya çıkardı ve bir adamla karısının arasını buldu."

Stubbs, kendi başına, kendi derin düşünceleriyle sabahın içine basıp gitmişti. "Hepsi de çılgın," diye düşündü. "Hepsi çılgın ama müthiş derecede insan gibiler."

SON

ROBERT LOUIS STEVENSON

binbir gece polisiyeleri I

İngilizce'den Çeviren: **Feyza Göçer**

"Dehşet mi? Hayır. Bu tür bir saatin zembereği durduğunda, benim için neşter ile incelenecek, ustaca yapılmış bir mekanizma parçasından başka bir şey değildir. Kan artık soğuk ve akmıyorsa, bundan böyle insan kanı değildir; ten bir kere ölünce, artık sevgililerimizde arzuladığımız ve dostlarımızda takdir ettiğimiz ten değildir. Letafet, çekicilik, korku, hepsi de can veren ruhla birlikte ondan uçup gitmiştir. Kendinizi ona soğukkanlılık ile bakmaya alıştırın. Çünkü eğer benim planım uygulanabilirse, birkaç gün boyunca şimdi sizi bu kadar dehşete düşüren o şeye devamlı bir yakınlıkta yaşamanız gerekecektir."

"Define Adası" ve "Dr. Jekyll ve Mr. Hyde" kitaplarının da yazarı olan Robert Louis Stevenson'dan birçoğu dilimize ilk defa çevrilen polisiye hikâyeler...